LEONIDA NEAMȚU

SFERELE INFINITULUI

ROMAN / DACIA

LEONIDA NEAMŢU
SFERELE INFINITULUI
Coperta de OCTAVIAN BOUI
LEONIDA NEAMŢU
SFERELE INFINITULUI
EDITURA DACIA CLUJ 1990

Definiţie. *Se numeşte reciprocă a unei teoreme o teoremă ce are drept concluzie o parte a ipotezei primei teoreme, iar drept ipoteză concluzia primei teoreme împreună cu partea rămasă din ipoteza ei.* (Din manualul şcolar de el. A IX-a)

unu

Desăvârşindu-şi în anul una mie cinci sute şi ceva, ne un lemn de tei probabil, bizarul PORTRET AL CONTELUI PALATIN, după care s-au comis, după unele informaţii, mai multe falsuri suficient de iscusite ca să inducă în eroare nişte ochi miopi şi chiar nemiopi, Hans Baldung Grien n-a bănuit că peste sute de ani capodopera sa va servi la *înlegarea* şi dezlegarea unor enigme ale triunghiurilor. Desigur, n-a urmărit aşa ceva! Ce a urmărit? Să cucerească gloria? A cucerit-o. Şi la ce i-a folosit?

Constructorii *Fortăreţei inexpugnabile*

de pe fluviul cel nepăsător n-au ştiut că *Fortăreaţa* va deveni obiectul unor încâlcite probleme de trigonometrie, iar savantul Şorban (domnul de la Cocotapâs) nici n-a visat că tema esenţială a vieţii sale – definiţia infinitului – atât din punct de vedere matematic cât şi filosofic – va fi abandonată, pentru un bun răstimp, în favoarea unor triunghiuri, asemănătoare *prin ceva*, diferite tot *prin ceva*...

Romancierul Ordean nu avea habar că la un moment dat trei dintre personajele sale vor figura în câte unul din unghiurile acelor blestemate triunghiuri.

Migălosul Hampel nu bănuia mare lucru în legătură cu nimic – să zicem – iar *Fortăreaţa inexpugnabilă* nu bănuia că are să moară. Nicio *Fortăreaţă* nu acceptă această posibilitate: că odată şi odată va pieri! PISICA nu avea cum să ştie ce rol are să joace în viaţă şi chiar şi după moarte.

Telefonista Cătapisică ştia – sau bănuia – în orice caz probabil nu ştia chiar totul.

Şeful Charles însă, nu ştia, nu bănuia că seamănă – la figură cu Filip cel Războinic, Contele Palatin şi, un pic, cu Edmond

Dantes, după patrusprezece ani de captivitate în Château d'If (un fel de *Fortăreaţă inexpugnabilă*...).

Şi totuşi, în anumite momente de luciditate cu (excepţia Pisicii, deşi cine ştie...), aceste personaje aveau impresia că joacă un rol bine determinai în cadrul unui mecanism pe care nu-l înţelegeau... sau unii dintre ei se prefăceau a nu-l înţelege.

Schepsisul acestei naraţiuni nu este însă nici pe departe o problemă de geometrie sau trigonometrie, ci marea ură omenească faţă de *Fortăreţele inexpugnabile* şi misterul ce poartă uneori numele de PISICA sau (CA-TAPISICA) Şi obsesia matematicianului Şorban cu privire la infinit. În rest totul rămâne un mister. În rest, iată cum a fost.

doi

— Aţi observat, domnule Şorban? Chiar acum a trecut prin iarbă o flacără cu patru picioare şi o coadă!

— Nu. Nu era o flacără, ci doar o pisică de culoarea focului. Ce e drept avea patru picioare şi o coadă, altfel nu se poate.

— Dar eu ştiu că pisicile pot fi numai pisici albe şi pisici negre!

— Pisicile pot fiinţa în nenumărate variante, cel puţin aşa ştiu eu.

Mica discuţie fusese purtată între matematicianul Şorban, şi Emil, un puşti cu ochi luminoşi, mereu curios, ahtiat după poveşti şi a cărui freză totdeauna răzvrătită împotriva pieptănului, avea oarecum nuanţa „flăcării cu patru picioare şi *o* coadă”.

Aşa poate să înceapă o poveste.

Într-un alt colţ ai pivniţei, în dreptul nişei postului de gardă, conversaţia căpătase un caracter ceva mai complex, amestec de geografie, istorie şi alte mirodenii.

— Ai văzut Grecia?

— Prea des: Nu mă dau în vânt! Acolo fiece bolovan la fiecare crăpătură în asfalt, în *asfaltul turnat azi*, devine peste noapte un „suvenir antic” sau cum îi zice! Din acest punct, afirmă ghizii, a pornit ostaşul ce a *inventat* marathonul, în dreptul celor trei măslini de colo ce alcătuiesc un triunghi atât de scalen, tot el a strigat: „Am învins!” şi s-a prăbuşit teatral. Patru paşi mai

departe, lângă următorii patru măslini, s-a născut Leonidas-regele, iar cinci paşi mai încolo, lângă următorii cinci măslini, a decedat... Şi tot aşa te pisează până ce istoria-ţi iese pe nas.

— Ce să-i faci? Grecii totdeauna exagerează...

— Pe chestia asta poţi să-mi dai o ţigară!

— N-am!

Aceste replici se derulaseră între Ioan Hagea, vânător de tigri şi alte sălbăticiuni impozante, şi Ilie Hampel, un posibil vânător de fuste. Răutăcioasele observaţii cu privire la greci fuseseră exprimate de către Hampel. Cât despre Hagea el izbutise să salveze din MARELE DEZASTRU, una din faimoasele sale carabine, dacă nu chiar două, o bună cantitate de muniţii şi o remarcabilă provizie de ţigări, dar nu oferea niciodată nimănui vreuna din ţigaretele sale de culoarea şocolatei, nu din zgârcenie, ci din principiu. Aşa pretindea dumnealui.

Chiar şi-n felul acesta poate să înceapă o poveste.

În altă ramificaţie a pivniţei, sau a

beciului, dacă termenul din urmă sună mai muzical, fapt de care ne îndoim, telefonista cu numele neobişnuit de Cătapisică, telefonista Cătapisică deci, încerca să restabilească legătura. Manivela aparatului, pus sub un tablou ce aparţinuse hotelului de deasupra, învârtită energic de o mină nervoasă şi fină, hârâia ca un dulău, însă telefonul continua să rămână inert ca un şobolan zdohnit, – pentru a folosi una dintre expresiile matematicianului Şorban, domnul de la Cocotapâs. Asta e. Cu un telefon ce se încăpăţânează să tacă, – greu să pui pe roate o poveste. Însă, cine ştie!

Însingurat în balansoarul său adus tot din hotel, romancierul Theodor Ordean rumega la o continuare plauzibilă a lungii sale povestiri pe care deocamdată o scria oral. Nu izbutise, sărmanul, să-şi salveze din MARELE DEZASTRU maşina ele scris. Fără maşină de scris, cum să…? Dar, pentru a se menţine în formă, ca un patinator, ca un ochitor sau chiar ca un clavecinist, în orele când era inspirat, în zilele când orele parcă se opreau, el povestea celor din beciu câte un capitolaş al romanului său oral. Şi în

felul acesta parcă mai trecea din timp…

trei

Povestirea lui Theodor Ordean oscila între două axiome de nezdruncinat – după părerea sa: o navă n-are rost să plutească mereu în linie dreaptă fiindcă, în felul acesta, oricât ar părea de neverosimil, nu ajunge nicăieri, în schimb are toate şansele să se izbească de un recif perfid, semisubmarin, şi-n acest caz ajunge, totuşi, în fundul oceanului. A doua axiomă: o anchetă judiciară trebuie să fie neanărat flexibilă, să nu meargă orbeşte înainte fiindcă, asemeni unei nave, nu ajunge la un liman; e preferabil ca drumul ei să aibă conturul unui triunghi A-B-C.

De altfel, şi acţiunea povestirii nescrise a romancierului se petrece la bordul unui pachebot, iar aici, printre alte figuri, personajele A, B, şi C, urmărindu-se într-un fel de vârtelniţă infernală, alcătuiesc în permanenţă un triunghi: A trebuie să-l lichideze pe B, B trebuie să-l anihileze pe C, iar acesta, fireşte, are misiunea de a-l suprima pe A, şi iarăşi de la început…

Un alt schepsis, secundar şi totuşi foaaarte important, e că istorisirea lui Ordean trebuia să rămână pururi fără final. Când pici peste el inspiraţia, romancierul izbutea, ca printr-o transfigurare, să devină misterios şi convingător. Avea el acest talent. Până şi cuvântul ploşniţă căpăta un sens tainic, dacă e posibil! un al doilea sau chiar un al treilea sens. Biata ploşniţă!

Ca fizic Ordean nu se prezenta cine ştie ce, nu avea vârstă… - ce poate fi mai rrrrău!? – slăbuţ, palid, obrajii scobiţi, figură… triunghiulară. Mutră de tebecist. Dar când se apuca să povestească din năzbâtiile sale, până şi chiţibuşarul, răutăciosul Hampel îşi închidea pliscul său cel veninos. Da. Ordean povestea despre căpitanul Haag, Fatala îl elga, Bătrânul Detectiv Schmeltz, marchiza ce urmărea să-l otrăvească pe conte (cu oxicianură de potasiu, desigur…), şi despre veşnic agitaţii A, B, şi C. Mai apăreau şi alţii, pe parcurs. Introducerea fiecărui capitolaş era rostită de către Ordean într-o limbă străină, aproape necunoscută: *Nous sommes* d*onc* içi… fapt care sporea interesul şi agrava

enigma. Cu aceleaşi cuvinte străine se isprăveau aceste fragmente palpitante ale unei acţiuni foarte palpitante.

patru

Într-o discuţie controversată, chiar violentă, matematicianul Şorban declarase cu seriozitate că va încerca să determini *prin calcule* ce este o pisică şi dacă este utilă sau nu. Fiindcă „flacăra cu patru picioare şi o coadă” se fâţâia mereu prin ograda din faţa beciului.

— E utilă şi folositoare fiindcă prinde şoareci, opinase telefonista Cătapisică, şi buclele ei brune străluciseră în lumina nefericită a lămpii cu petrol.

— Ei, aşi! Pisica e un obiect cu totul de prisos pe acest pământ, ca şi pe oricare pământ, se exprimase fără ură, dar cu fermitate, vânătorul Hagea care în viaţa lui nu se compromisese întorcând carabina către animalele mai mărunte decât puma. Şi continuă liniştit, dar la fel de convins. Dacă aş avea la mine carabina când trece pisica aia, n-aş pregeta s-o lichidez!

Numai că Hagea n-avea niciodată la el, acolo la postul de veghe bătrâna lui carabină englezească şi stocul de cartuşe, pachete a câte douăzeci de bucăţi învelite într-o pânză specială, ceruită, impermeabilă, de culoarea bolţii cereşti în zori. Ca orice vânător era şi el suficient de limbut, de mincinos, ooof, ce greu trecea timpul! – şi brodase şi el poveşti cu privire la trecutul său *vânătoricesc*. Când romancierul Ordean trecea prin momente de deprimare, „la cererea publicului” trecea Hagea pe covertă şi astfel mai trecea din timp…

Matematicianul Şorban, cu luleaua în gură (din lulea se înnoda fumul, ca un şireang cenuşiu), relansa, calm, discuţia:

— Problema e cu mult mai vastă, domnilor. Mai întâi se pune întrebarea: cine are dreptul de a trăi şi cine nu-l are?

— Dreptul de a trăi, din punct de vedere moral? vru să ştie Hampel, chiţibuşar ca-ntotdeauna.

Fumul lulelei o coti brusc, funia se înclină şi din motive necunoscute (poate nişte curenţi ce se băteau cap în cap…) luă

o formă neaşteptată *de triunghi*. Şorban mormăi: – Nu, nu… Fără asemenea delimitări livreşti. Dreptul de a trăi în general.

Vânătorul Hagea, cu mustăţile sale cărămizii, înecate de barba veche, şi ea cărămizie, se proţăpi pe botinele sale înalte, cărămizii. Spuse:

— Eu nu văd pentru ce o pisică ar avea dreptul să trăiască, fie din punct de vedere moral, fie în general.

— Depinde, pufăi din lulea Şorban (iar deasupra capului său *triunghiul* de fum încremenise), e acesta oare un motiv să ne enervăm? într-adevăr, Hampel îşi trosnea cu zgomot oasele lungi ale degetelor. Oare – zise matematicianul – oare e folositoare o pisică prin aceea că prinde şoareci? Ce ne deranjează nişte bieţi şoareci mărunţei? Dar

— Ochii matematicianului deveniră din bulbucaţi ca de obicei, mici ca arpagicul – dacă o pisică răstoarnă din greşeală, sau *intenţionat*, de ce nu? pocalul cu otravă pe care tocmai se pregătea să-l dea duşcă un geniu, salvându-i viaţa, şi-a câştigat pisica dreptul la existenţă, atât pentru ea,

personal, cât şi pentru specia ei, da sau nu?

— Cine a pus otravă în băutura geniului? vru să afle Hampel, meticulos.

— N-are importanţă, răspunse Şorban. Nevasta necredincioasă, lacheul cumpărat de inamici, inamicii cumpăraţi de amantă, *n* variante. Pe noi ne interesează doar *acţiunea*, doar *fapta* pisicii.

— Depinde pe cine interesează, strigă Hampel – pe mine nu!

— Pe dumneata nu te interesează nimic. Nimic în afară de tristele dumitale mărunţişuri.

— Ce-ţi pasă? se repezi Hampel la Şorban. N-ai fost niciodată un postav tăiat de o foarfecă!

— Nici dumneata n-ai fost vreodată foarfecă. În orice caz nu foarfecă aia care să mă taie pe mine – chiar dacă aş fi un postav, replică matematicianul.

— Să nu uităm, interveni telefonista Cătapisică, înclinându-şi cu graţie capul delicat croit, că în Egipetul antic pisica a fost i ridicată la rang de zeiţă… De asemenea zeiţa fecundităţii, pe un trup de femeie avea cap de pisică…

Telefonista roşi cu modestie. Şorban o examina, puţin mirat, apoi îşi întoarse luleaua către Hagea, întrebându-l ce părere are. Vânătorul se legănă pe ciubotele sale cărămizii.

— Neschimbată! făcu. Astea sunt doar misticisme pisiceşti. Iar povestea cu otrava răsturnată de mâţă e pură întâmplare. Pocalul cu venin putea fi răsturnat de vânt, dar mai ales de un câine credincios şi inteligent. Ca vânător, evident, iubea câinii şi detesta inamicii câinelui, printre care şi pisica. Eu unul – continuă – aş stârpi imediat toate miţele din lume

Vorbea rar, cu un zâmbet vag, puteai să-l iei în serios, sau nu?

— Deh! Dumneata ai stârpi toate miţele din lume, alţii acţionează pentru a nimici oamenii din lume, iar printre cei ameninţaţi ne numărăm şi noi, dacă ne mai putem numi oameni, zise romancierul Ordean.

Cuvintele lui avură un ecou sumbru, adică niciun ecou. Hampel îşi trosni iarăşi degetele, răcnind:

— Dacă vreţi să ştiţi, nici Alexandru cel Mare nu iubea pisicile!

— Şi avea motive bine întemeiate, aprobă Hagea.

Şorban îşi examina luleaua stinsă, mormăind:

— Destul, domnilor! Pace! Ai mai scris un nou capitol, domnule Ordean? Dacă da, ascultăm…

— Dacă toată lumea e de acord, condiţiona cu o anumită vanitate creatorul de romane orale. Se părea că nimeni nu e împotrivă. *Nous sommes donc içi*… Unde, *içi*?

Şorban îi privi pe rând. Şi ce văzu el? Văzu mutrişoara lui Emil, iar lângă băiat silueta fermecătoare a telefonistei Cătapisică, obrazul cărămiziu şi blazat al lui Hagea, figura strâmbă, cabalină a lui Hampel, faţa triunghiulară cu pometi ascuţiţi şi fruntea mereu transpirată a lui Ordean şi… se văzu pe sine, un ins cu mutra plată, un om greoi, neinteresant. Şi ce gândi Şorban? Poate că gândi: „Suntem o bună echipă de experţi în arta închipuirii şi a minciunii…”

Romancierul tuşi, o tuse tactică: „În vreme ce A, B şi C se urmăreau cu

ferocitate, din punte în cală, din cală în cambuză, marchiza punea la cale…”

cinci

„Amice, aştept să oboseşti, amice! Trăieşti atâta timp în minciună! în prefăcătorie, asta oboseşte teribil, viaţa ta va fi mai scurtă, doar o treime dintr-o viaţă normală. După ce vei fi la pământ, voi intra *eu* în acţiune, da, *eu*!

S".

Matematicianul reciti nemulţumit rândurile, nu exprimase exact sentimentul său, se pregătea să rupă foaia, când interveni Hampel, mereu nervos:

— Cui naiba îi tot scrii?

— Cete. Priveşte? se răsti Şorban. Dar se îmblânzi imediat. Unui inamic, dacă vrei să ştii.

— Pâf! pâfâi cu dispreţ Hampel. Îi scrii?! De ce nu i-ai tras una peste bot la momentul potrivit?

— Nu-mi place să intru în rahat.

— Dacă e vorba să-i tragi unuia o scatoalcă, merită să te bagi niţel în rahat.

— Nu, Hampel. În rahat nu poţi să te bagi niţel, aşa, numai până la gleznă. Ori nu te bagi de loc, ori intri până la gât sau şi mai sus.

Hampel se îndepărtă cu o strâmbătură, Şorban îşi aprinse luleaua. Fumul lulelei se înălţă ca şuviţa despletită a unei Ofelii. Şorban privi fumul transparent şi pur, cum pure sunt poate numai visele pierdute, apoi văzu deschizătura pivniţei, vârful nucului din grădină, o părticică triunghiulară a vechiului zid turcesc de dincolo ele nuc, iar deasupra, o părticică triunghiulară de cer. Acea bucăţică de cer avea, privită de aici de jos, intensitatea unui ochi de pisică, şi ochii matematicianului înfruntară câteva clipe ochiul de cer, până ce privirea lui trecu mai departe, dincolo de cer dacă e posibil, şi e posibil, către infinit.

— Oare mai funcţionează poşta? aruncă Şorban o întrebare, îşi răspunse tot el: Sigur, trebuie să funcţioneze, apoi dădu foc succintului său răvaş „dar Hampel făcu un stânga-mprejur ireproşabil:

— Mai presus de toate, răcni el, este ordinea! Ordinea interioară şi ordinea

exterioară. La ce bun să scrii răvaşe pe care nu le expediezi? Cu ce este mai presus acest act de laşitate fiindcă e o laşitate să faci scrisori despre care ştii că nu le vei expedia, decât a te vârî-n rahat chiar şi până peste gât?

Urmă o pauză. Toată lumea era atentă la această zâzanie-divertisment. Aşteptau reacţia matematicianului. Şorban bombăni călcând ca un urs scritmul epistolei sale:

— Dă-mi pace, Hampel că te-oi *poca!* Nici nu se uita în direcţia lui Hampel. Fumul lulelei se întorcea pe diagonală în mici vârtejuri, către o mică ferestruică de aerisire. Şorban se duse în fundul pivniţei, la taburetul său de lângă pat. Deschise caietul şcolăresc pe jumătate plin de calcule, scoase capacul tocului rezervor şi compuse altă scrisoare inamicului său

„Ei bine, suflet infam, aştept să te epuizezi! Viaţa ta e o minciună, o prefăcătorie continuă, nu e o viaţă uşoară, eu te compătimesc. Nu e simplu să trăieşti în felul acesta, nu e simplu, o, nu e de loc simplu, te epuizezi, te stingi iute. Când te vei stinge tu, mă aprind eu!

S”.

— Prostii! urlă Hampel. Dumneata nu poţi avea duşmani fiindcă eşti prea nătâng. Îţi inventezi duşmani ca să pari mai interesant!

Şorban nici nu-l auzi, reciti misiva, se încruntă. Nu-i conveni stilul – prea mult te explici, bătrânule! – nu-i plăcu „suflet infam” (melodramatic, bătrânule!), nu-i conveni „eu te compătimesc”, totuşi nu mai schimbă nimic, oftă mâhnit, alese dintr-un teanc de plicuri de diferite forme şi calităţi, alese unul cât mai *antipatic*, îl lipi, îl timbra – inutil – îşi puse pelerina de ploaie – inutil, afară sclipea soarele, şi se pregăti să iasă. Luleaua, stinsă, îi atârna de colţul gurii.

— Ce faci, domnule?

— O, nimic, mă duc să caut o cutie poştală.

— Cea mai apropiată cutie poştală e chiar la poştă, făcu Hagea. Va trebui să cobori pe strada Fântânilor.

— O voi coborî, răspunse liniştit Şorban, punând foc la lulea. Fumul despică pivniţa luând forma triunghiulară a velei unei caravele.

— Nu eşti în toate minţile, domnule! Zona aceea e sub permanentă ameninţare!

— Ei, am să risc şi eu un pic…

— Nu-ţi permitem, domnule! spuse energic Hagea.

— Aş vrea s-o văd şi pe asta!

— O şi vezi, domnule. Nu ne temem, neapărat, pentru pielea dumitale, preciza vânătorul, aspru şi rece ca ţeava ghintuită a carabinei sale intrată în legendă. Dar nu putem risca să mai pierdem un om. E importantă scrisoarea?

— Un fleac… Doar un avertisment trimis… prieteneşte, către un duşman.

— Nu vom risca pentru un fleac, decise Hagea. Şi aşa am pierdut trei oameni, pentru fleacuri, şi aşa am rămas prea puţini! Şi-apoi dacă mergi până la poştă, ne vor repera. Potoleşte-te, domnule!

— Mă duc eu, se oferi Emil. Eu sunt mic. Nu mă tem de nimic, nu mă vede nimeni.

— Pe tine, eu nu te las să ieşi, zise Şorban. Supus, arse plicul, îşi scoase pelerina, se aşează în fotoliu şi privi departe; iarăşi deschizătura beciului, nucul din

grădină, zidul turcesc, triunghiul albastru de cer, infinitul…

Cu asta mai trecu o bucăţică de timp.

şase

Se aflau la unul din posturile de pândă când printre ierburi apăru „flacăra cu patru picioare şi o coadă” – pisica. O urmăriră cum parcă pluteşte şerpuind pisica aia de culoarea focului. PISICA.

— Cât o invidiez pentru supleţea ei! exclamă telefonista Cătapisică, a cărei supleţe felină era incontestabilă, totuşi.

— Dar ce este de fapt? întrebă Emil, fiindcă nu-l crezuse pe de-a-ntregul pe Şorban. În ochii lui, matematicianul era un om prea serios ca să ştie desluşi diferenţa dintre o „flacără” şi o mâţă. Curioasă, copilărească optică, ce e drept.

— E într-adevăr o pisică, adeveri telefonista. *Felis margarita*…

— Ce frumos nume are! Cine a botezat-o aşa? Cătapisică îl privi gânditoare. Emil, care, la fel ca şi

Micul Prinţ nu renunţa uşor la o

întrebare, insistă:

— Cine i-a dat acest nume interesant?

Telefonista Cătapisică îl privi iar, ochii ei întunecaţi se încercănară de o dulce gravitate, oare să-i spună sau nu puştiului că *Felis margarita* e numele ştiinţific al pisicii deşerturilor? Decise că nu e cazul să-l dezamăgească şi minţi:

— Da, aşa o cheamă. De unde ştiu? Am asistat la botezul ei.

Însă agitatul Hampel, mereu pe fază, nu se lăsă:

— De ce induci în eroare un copil? *Felis margarita* e pe latineşte şi e *definiţia* unei întregi specii de pisici afurisite.

Emil îşi plimbă ochii senini de la unul la altul.

— Pe cine să-l cred?

— Pe mine, Emil, spuse telefonista Cătapisică.

— De ce pe tine, şi nu pe el?

— El este un maniac afurisit, spuse cu îndrăzneală telefonista, arcuindu-şi cu graţie gâtul.

— Ce este un maniac afurisit?

Apăru Hagea, de data asta aducea şi

carabina lui celebră.

— Am auzit că a apărut iarăşi pisica *aia*!

— A apărut şi a dispărut, mârâi Hampel. Vii, ca-ntotdeauna, prea târziu!

Cu acest incident mai trecu o parte din zi. Constatară că e pe terminate petrolul. Venise chiar rândul lui Hampel să meargă să mai aducă, dar Hampel scoase din tolba lui o săgeată bine ascuţită, unse vârful cu venin şi azvârli, săgeata, în direcţia lui Ordean.

— El, râşni printre dinţii laţi şi galbeni, el, romancieru ăsta, n-a fost niciodată nici după petrol, nici să aducă de mâncare. Ar fi cazul să...!

Şorban îşi retrase privirile din abis şi luă apărarea romancierului:

— E mult prea de preţ pentru noi! Dacă pleacă şi nu se mai întoarce, de unde mai aflăm *continuarea*?

— Haida-de! strigă Hampel şi faţa lui asimetrică părea anume alcătuită a exprima Marele Dispreţ. Tâmpeniile. Fără sens pe care le îndrugă *omul acesta*, le pot inventa chiar şi eu, chiar şi-n somn!

Nu-l crezură. Hampel era un chiţibuşar

şi un Mare Iubitor al Ordinii. Iar oamenii de acest soi nu au imaginaţie, o ştie oricine. Ordean era probabil un Mare Fricos şi un Laş Desăvârşit, dar poate că tocmai din aceste motive natura îl hărăzise măcar cu fantezie. Ca o compensaţie – dar aceasta e doar *o* simplă supoziţie şi speculaţie.

— Mă duc eu după gaz! se oferi Emil, dănţuind pe picioarele sale albe, înduioşător de fragile. Sunt mai mult decât dornic să efectuez o mică escapadă! (Îl imita pe Ordean.) Vă rog!

După o scurtă şi inevitabilă discuţie, acceptară cererea copilului. În realitate nu exista aproape niciun pericol: scara interioară urca din pivniţă către etajele încă intacte ale fostului hotel

— Îţi aminteşti unde, nu e aşa, Emil? Etajul doi, ultima uşă, pe stânga. Pe uşă stă scris „magazie”.

— Şi aşa nu ştie să citească, bombăni Hampel şi acum avea dreptate. Şcolile *se închiseseră*.

şapte

MAREA AVENTURA A LUI EMIL sau PRIMA ÎNTÂLNIRE. Propriu-zis n-a fost chiar o aventură – cu toate că băiatul şi-ar fi dorit una, nu neapărat mare, ci pe măsura sa. Puştiul a tropăit sprinten şi neauzit ca o pisică pe scara în spirală acoperită cu o limbă de covor, de un mov sinistru, a trecut de etajul unu şi deodată…

Ce să-i faci, cum să te lipseşti de acest inevitabil „deodată”?

…şi deodată undeva scârţâi o uşă. Nimic mai sinistru decât o uşă ce scârţâie singură, de la sine, într-o clădire care în mod sigur (?) e pustie! Emil încremeni. Ce să facă? Să fugă înapoi la ai săi? Sau să fie mai curajos chiar şi decât căpitanul Haag şi să meargă să cerceteze care e uşa aia care cutează să *fâlfâie* fără niciun motiv?

La drept vorbind, în prima clipă n-avea nici curaj nici putere să facă o mişcare, fie înainte, fie înapoi.

Dar, frica începu să descrească; în schimb curiozitatea începu să crească, aşa cum cresc cotele apelor Dunării.

Emil mai urcă vreo câteva trepte şi privi în lungul coridor. A doua uşă, pe dreapta,

era întredeschisă. Emil îşi îngroşă vocea şi încercând să imite unul din personajele dure din istoriile lui Ordean, urlă: „Care eşti acolo? Răspunde, că altfel trag!”

Sunt curajos, şi ce-am să mă mai laud cu marele meu curaj! gândi Emil şi pătrunse în camera cu pricina. Nimeni? Aproape că regretă… închise uşa, să nu mai scârţâie, fir-ar să fie, apoi ajunse la magazie, umplu fără nicio dificultate bidonul de trei litri şi făcu drumul înapoi şi… uşa aia, a doua pe dreapta era iar întredeschisă şi… deodată în calea lui Emil se rostogoli o bilă lucioasă de oţel, de mărimea unei alune mari. Cineva care trimite bile drăguţe nu poate fi rău… Emil intră în cameră. Nimeni. Emil culese bila, *luă* bidonul şi coborî la ai săi şi le povesti că la etajul doi, dintr-o cameră a cărei uşă se deschidea singură, cameră, în care *nu se află nimeni*, în calea lui s-a rostogolit o bilă. „Te pomeneşti că aceasta o fi prima din cele şapte baionete”, gândi telefonista Cătapisică.

Ultimul eveniment al zilei a fost trist. Nucul bătrân din capătul grădinii s-a prăbuşit. Crezură că venise sfârşitul tuturor,

însă de murit, a murit doar nucul. Fusese lovit exact la rădăcină, dar câtva timp mişcarea stranie, dementţială a ramurilor sale părea că semnalizează: „Rezist! Rezist! li Oare cui semnaliza? Oamenilor din beciu? Dar, în cele din urmă, ţipând de durere, a trebuit să se-ncline. N-a murit chiar de îndată, ci, mult mai trist, a intrat într-o prelungită agonie. Căzuse pe-un umăr, cele mai multe dintre rădăcinile principale, smulse, sfidau acum, în plină lumină, văzduhul, infinitul, însă alte câteva rădăcini secundare, rămase înfipte în pământ mai alimentau pentru un mic interval uriaşul trup al nucului. În toamna aceea ar fi trebuit să se facă o groază de nuci, ramurile fuseseră încărcate. Nu le fusese dat să se coacă. O mare parte din nucşoarele verzi se scuturaseră, pământul era presărat.

După ce spaima trecu, telefonista Cătapisică declară că ar putea să prepare o excelentă dulceaţă de nuci verzi, după o reţetă specială. Nu avea nevoie decât de zahăr, de alte câteva fleacuri şi bineînţeles de o cantitate de nuci verzi. Perspectiva unui borcan *maaare* cu dulceaţă îl încântă

pe Emil şi, abia avură vreme să-l apuce de guler, să-l oprească, se şi repezise la cules de nuci.

Jignit de atâta neîncredere, puştiul se aşează la unul din; posturile de pândă. Nucul prăbuşit mişca încet din ramuri, cerând ajutor. Cui? Dincolo de nuc, în zidul turcesc, se schimbase ceva. Datorită exploziei apropiate, o parte din zid se prăbuşise, căscându-se o gaură neagră în formă de triunghi. Un început de peşteră, de subterană. Şorban se afla şi el acolo. Emil îl apucă de mână:

— Flacăra cu patru picioare şi o coadă, domnule! O cheamă *Felix Margareta*.

— Ea nu. Emil, o cheamă *Felis Margarita* şi, dacă vrei să ştii, această pisică, de culoarea focului, are pui.

— Dar cum aţi aflat?

— Am eu semnele mele. N-ai văzut? PISICA ducea în dinţi ceva ce aducea cu un şobolan mare.

— Dacă e într-adevăr o pisică, de ce nu l-a mâncat ea, chiar în locul unde l-a înhăţat?

Matematicianul nu se pricepu să

răspundă. La postul de pândă se ivi Hagea.

— Aud că iarăşi a apărut pisica aia! Şi n-am adus cu mine carabina! Pe legea mea, dacă mai vine, va fi pentru ultima oară!

Cu asta, trecu şi ziua.

pentru

„Într-un roman, ca şi în muzică, şi în general în viaţă, pe prim plan stă armonia, zise Ordean, povestitorul. Iată de ce o întâmplare similară lasă amprente diferite la fiecare om, în funcţia de structura individului”.

— Un glonţ de acelaşi calibru provoacă răni diferite, remarcă Hagea.

— Prostii! se opuse violent Hampel. Un eveniment, ca şi un glonte, lasă aceleaşi urme, oricui. Aşa trebuie să fie. Trebuie să respectăm ordinea!

Nu i se răspunse.

Întâmplător, sau nu – dar în orice caz împotriva aşteptărilor, Ordean plasase într-un capitol al povestirii sale, pe transatlanticul groazei comandat de căpitanul Haag, printre împuşcături, otrăviri, fantome deghizate în oamenii vii, oamenii vii deghizaţi în fantome, în fine,

între aceste grozăvii, o mare, pură şi unică iubire. Telefonista Cătapisică. Obiectă:

— Fata era prea voinică, prea voluntară, prin urmare lipsită de graţie. Cum de s-a îndrăgostit el de ea?

Kampel: – Cum dracu’ de le-au dat pace să se drăgostească în tihnă bandiţii ăilalţi? De ce n-au făcut *ordine* pe vaporul acela amărât?

Şorban: – Ce sens are din punct de vedere matematic un asemenea amor *infinit* de mare?

Hagea: – Căpitanul Haag avea un leopard ce se mişca liber pe navă. Ce a păzit leopardul? De ce nu i-a înghiţit pe cei doi amorezi care umblau neînarmaţi?

Până şi-n mintea lui Ordean se născură nişte semne de întrebare: „Ce e cu ăştia, au înnebunit, de mă ascultă cu gurile căscate?! îi consideram oameni serioşi! Dar eu am înnebunit? Mă consideram om serios!”

Romancierul suspină şi se decise să mai suprime din romantism şi sfâşie brusc unele voaluri ale fetei, ale pudorii, ale inocenţei. Telefonista Cătapisică se înroşi, iar Emil se strâmbă. Nu înţelegea şi nu-l interesa

partea asta. „*Nous sommes donc içi*”, termină Ordean.

— Ce păcat că el o părăseşte, regretă Cătapisică.

— Dar ce păcat că ea, după despărţire, nu-şi mai aminteşte decât de părţile veninoase ale iubirii lor, observă Hagea.

— Tocmai ziceam, reveni Şorban. În asemenea situaţii se dezvăluie caracterul omului.

— Domnul Şorban are perfectă dreptate, spuse cu modestie „romancierul oral”. În felul acesta e *preconizat* personajul meu, aşa trebuie să fie ea. În afară de unele departajări, precum sex, culoare, talie, inteligenţă etc, oamenii se împart în două mari şi abstracte categorii: unii care reţin latura frumoasă, şi alţii ce păstrează în memorie numai laturile urîte. Pe scurt, cei ce aleg binele şi cei ce aleg răul. Cei ce rămân cu frumosul şi opozanţii lor, care rămân numai cu urâtul. Cale de mijloc nu există, cel puţin aşa cred eu. De ce să aduni în tine venin, până ce explodezi? Cei ce rămân cu partea plăcută sunt avantajaţi...

— Socoti că frumosul cu urâtul nu pot

coexista?

— De ce mă întrebi?

— Ca să cunosc exact părerea dumitale. Îmi place ordinea, prefer lucrurile precise.

— Da, răspunse Ordean. Socot că nu. Nu pot coexista.

Telefonista Cătapisică trecu încet plutind în semiîntuneric. Zise cu sfială şi melancolie: – Trebuie că aveţi o mare experienţă în toate privinţele, şi, probabil, în dragoste... Totuşi, dacă îndrăznesc să spun, şi abia îndrăznesc, răul cu binele sunt un fel de fraţi. Poate fraţi vitregi...

Ii.

Şorban o privi îndelung, ascunzându-se în spatele draperiei de fum a lulelei sale. Cine ştie, poate se îndrăgostise de Cătapisică deşi calculele nu-i demonstraseră încă „ce este o femeie şi la ce foloseşte ea”.

— Am ceva experienţă, acceptă Ordean, altfel nu se poate. Îmi pare bine că v-a făcut, plăcere „lectura” acestui capitol, însă ce am povestit azi, e un fleac faţă de ce va urma. Poate mâine.

— Dacă va exista un „mâine”, mârâi

Hampel.

Cu asta se mai scurse o bună parte din timp. După cină, urmă tragerea la sorţi a gărzilor de noapte – parcă ar fi fost un spital. Preluându-şi serviciul, Şorban veni la nişa punctului de veghe, aducând sub braţ o carte.

— Ei, ce e? întrebă Hampel, tras la faţă privindu-l cu mare antipatie. Mi-e somn şi mi-e silă de mine că poate să-mi fie somn!

— Pe legea mea, cum zice amicul Ordean, zise matematicianul, voios, nu mi-e somn câtuşi de puţin şi abia aştept să recitesc în aceste ceasuri de veghe capitolul atât de d i – namic în care vicontele Albert de Morcerf încearcă să azvârle mănuşa în obrazul lui Edmond Dantes!

Ochii lui Hampel se rotiră tembeli în orbită. Se răsti cu glas negru:

— În asemenea timpuri, dumneata îndrăzneşti a-l citi pe nenorocitul de Dumas?

— De ce nu aş îndrăzni? întrebă senin matematicianul. Ce ar trebui să citesc, după părerea dumitale?

— Nimic. Sau, în cel mai rău caz, pe

Freud!

— Sigmund Freud? Nu prea am chef de el. Nu încape în calculele mele.

Hampel, care se îndepărtase, făcu abrupt stânga-mprejur:

— Cuuum?

Fumul se ridica din luleaua lui Şorban, ca un lănţişor ce sfidează legea gravitaţiei.

— Ce, cum”? Nu se încadrează în calculele mele. E, ori prea mare, sau prea mic. Dacă n-ai fost în viaţa ta paratrăsnet, Hampel, nu ai cum să înţelegi!

— N-am fost paratrăsnet, dar am fost ghiulea! (Şorban ridică ochii, uşor surprins.) Dumneata n-ai fost nici paratrăsnet, nici ghiulea. Ai fost, şi eşti, iresponsabil. De undevii?

— De unde vin, sau de unde provin? M-am născut, dacă te interesează în satul Cocotapâs…

— Eşti şi iresponsabil, şi nebun! clocoti Hampel.

— De ce? Consideri că acest sat nu există? Hampel îl împungea cu o privire verde ca mâlul apelor stătute. Ei bine, există – şi cum Hampel tăcea, Şorban vorbi

mai departe, oare cu o nuanţă de ameninţare în glas?

— Să ştii, Hampel, pe mine nu mă atingi, oricum mi-ai vorbi şi oricât m-ai hipnotiza cu ochii tăi urâţi, pentru mine nu eşti decât o apă chioară, stătută, dar încearcă să-i vorbeşti în felul acesta unuia mai războinic din fire, lui Hagea de pildă.

— Amărâtul acela!

— Iar în ce-l priveşte pe Freud, ce ştie el despre efectul întâlnirii lui *x* cu *y*? Dar despre infinit?

— Probabil nimic, şi nici nu-i pasă! Dar dumneata ăsta de la Cocotapâs, ce ştii despre Freud?

— Mai nimic, şi nici nu-mi pasă. Însă, mă întreb, care dintre noi a pierdut mai mult, eu sau Freud? Accept, din pură amabilitate, că eu.

Când se mai răcori a dimineaţă, Şorban stinse luleaua, închise cartea, urcă treptele. Aerul rece îi izbi gâtlejul. N-o mai trezise pe telefonista Cătapisică să-l schimbe la postul de gardă, o lăsase în somnul ei, în visele ei. Era chiar momentul când luna se prefăcea din monedă de aur într-o pojghiţă argintie

de gheaţă, dar privirea matematicianului nu se opri pe discul lunii ci trecu mai departe, dincolo... Ce mai putea fi dincolo?

Dincolo, în lumina de gheaţă a lunii trecea o fantomă... Nu, Şorban nu credea în fantome. Trecea o femeie în rochie albă-argintie... Chiar în dreptul zidului turcesc. Şorban îşi puse la repezeală ochelarii pe nas. Urmări, hipnotizat mersul lin al acelei zeiţe a nopţii şi a clarului de lună.

Greoi cum era, matematicianul alergă spre nucul răsturnat, spre vechiul zid.

— Stai!... Cine eşti? Unde eşti?

— ... ai!... eşti?... Unde?... răspunseră ecourile. Zeiţa nopţii şi a clarului de lună dispăruse.

Ce se întâmplă cu mine? Oare încep să-mi pierd minţile? Am vedenii? se întrebă savantul.

Domnea o linişte supremă, dar... deodată, pe cărarea pietruită răsună un clinchet ca de clopoţel şi matematicianul văzu un mic obiect rostogolindu-se în direcţia sa. Bila argintie, de mărimea unei alune mari, i se opri la picioare, ca dirijată. Şorban oftă. Acum credea că înţelege.

Telefonista Cătapisică în colaborare cu Emil, îi jucaseră o festă. Zeiţa nopţii şi a clarului de lună fusese Cătapisică, iar bila argintie era aia de o găsise Emil la etajul doi al hotelului, însă totul trebuia verificat, şi matematicianul o şi făcu. Întorcându-se în pivniţă o văzu pe telefonistă dormind adânc (era ora ei de gardă – însă el n-o trezise), iar Emil dormea şi el, şi mai adânc. Şorban merse şi mai departe. Scotoci prin buzunarele băiatului. Bila argintie, prima, a lui Emil, dormea şi ea…

Mica sferă de oţel ce venise în direcţia lui Şorban era *alta*. Iar zeiţa nopţii şi a clarului de lună nu fusese telefonista Cătapisică.

nouă împotriva obiceiului, în zori de zi, primul fu în picioare Emil. Şorban rămăsese pe treptele pivniţei încercând să înţeleagă.

— Noutăţi, domnule? întrebă Emil, dându-şi importanţă.

— Ţine asta, spuse Şorban şi-i întinse bila.

— Dar mai am una!

Nu-i nimic, acum o să ai două, spuse matematicianul, obosit şi înconjurat de

fumul *etern* al lulelei sale.

— Mulţumesc! Două bile atât de frumoase şi atât de *identice* (din nou Emil imita) înseamnă mai mult decât una. Mulţumesc!

— Priveşte, spuse Şorban, întinzând o mână grea. Acolo... s-a căscat o gaură în zidul turcesc.

— Am observat şi eu ceva *dubios* ieri, după ce s-a prăbuşit nucul, confirmă Emil.

În iarbă apăruse „flacăra cu patru picioare şi o coadă”, PISICA.

— Merge la vânătoare, murmură matematicianul. Ochii puştiului se aprinseră de curiozitate:

— De unde ştiţi?

Aşa făceau şi pisicile de la Cocotapâs când aveau pui. Nu auzi?

Emil îşi puse mâna pâlnie la ureche: – Aud, aud! Nişte... chelălăituri subţiri ca nişte... Acum cred, *Felix margareta* e chiar pisică şi chiar are pui.

— *Felis margarita*, îl corectă iarăşi Şorban. Şi încercă să-şi compună o mutră doctă de prof. univ. (ceea ce şi fusese...) Dacă e vorba de pisici, ele nu chelălăie, nici

măcar nu latră, acesta e apanajul câinilor, Emil, pisicile îiiiaun.i

— Aşa e, domnule, miaună, nu chelălăie, nu latră… Îşi însuşi lecţia Emil. Matematicianul zâmbi, învăluit în fum.

— Nu aud nimic, zise. Sunt cam tare de o ureche. Şi» care e direcţia7

— Cap nord-nord-vest, îl imită Emil pe căpitanul Haag. Adică acolo, şopronul, în stânga… Dar vântul cum de l-aţi auzit, domnule?

— Aşi, m-am lăudat, a fost o metaforă.

— Ce este o metaforă, domnule?

— Ei! Un fel de bazaconie, făcu Şorban, ascultând atent. Aşa e, zise, puii au rămas singuri, PISICA s-a dus la vânătoare şi se va întoarce înapoi cu lapte pentru pisoi.

— Dar cum aduce laptele? Are un bidon?

— Nu cred… Are ea un *sistem*…

— Unde e muta? se auzi o voce aspră în spatele lor. Era Hagea şi *nv* singur. Îl însoţea eterna lui carabină. Unde e muta, s-o-mpuşc? Voi lichida toate mutele!

— Cam greu, încercă să-l potolească Şorban. Acolo, undeva, se află cel puţin şase

pui de mută, dacă nu chiar şapte!

— Am să lichidez muta cea bătrână, iar progeniturile vor crăpa de foame!

Şorban observă că i se stinsese luleua. Era obosit. Şi prietena sa, luleaua, pe semne obosise. În noaptea trecută, absorbit de lectura aia frivolă pe care Hampel o condamnase cu atâta asprime, matematicianul nu dormise mai deloc şi, bineînţeles, nici luleaua, dar ştia că n-are să adoarmă fără un drog.

Drogul său era un vis uluitor, utopic. Un aparat imposibil de realizat. (Calculele arătaseră că era, totuşi, posibil…)

Părăsindu-l pe Emil şi pe Hagea-inamicul pisicilor, Şorban se îndreptă către culcuşul său alcătuit dintr-un mă-trat foarte mic (pe semne adus dintr-un pătuţ de copil), o pernă umplută cu cine ştie ce, tare ca piatra, destinată probabil unui schivnic, şi două pături grele şi mohorâte ca două pâcle. Matematicianul se întinse cu mişcări domoale, îşi retrase puţin picioarele să nu depăşească lungimea saltelei, privi o clipă drept în sus către bolta arcuită a beciului şi închise ochii.

Aşează alături, pe dreapta, lângă urechea mai sensibilă, aparatul inexistent ce aducea până în clipa prezentă Marile Evenimente din trecut şi foarte rar, din viitor. Cu ajutorul aparatului-himeră reconstituise mai multe întâmplări cheie, unele consemnate, iar altele încă ignorate de către istorie…

Ciudat lucru, poate din pricină că omenirea traversa un MARE DEZASTRU, utopicul aparat îi înfăţişa lui Şorban mai ales dezastre. „Asistase” la căderea Cartaginei, scufundarea unor *armade*, erupţia Vezuviului sau a lui Mont-Pelee, moartea lui Cezar, şi altele. Vreo câteva, Şorban nu le recunoscuse… şi acum aţipi cu imaginea tulburătoare a unui proiectil de culoarea purpurei ce cădea, legănându-se chiar peste adăpostul lor…

zece în ăst timp Hagea, omorâtorul de tigri, elefanţi şi pantere, aştepta la postul de veghe, cu arma între genunchi, întoarcerea PISICII. Pe cer, între două flote de nori alburii, un şir de păsări matinale părea că străbate o trecătoare. Mă; sus, un uliu trasa cercuri.

PISICA trebuia să se întoarcă de la vânătoare.

Ce se întâmpla cu Hagea? în lipsa altui vânat intenţiona să se exerseze pe „flacăra cu patru picioare şi o coadă”? Ordean încercase o explicaţie: – Iată cum văd eu lucrurile, bătrâne…

Hagea ripostase: – Iată cum văd eu lucrurile, şi fără „bătrâne”, fiindcă nu sunt bătrân! Ordean păli, puţin mirai, puţin speriat, totuşi reluă: – Iată cum văd eu lucrurile, tinere. Tu de fapt nu ai nimic împotriva acestei pisici, însă te stăpâne. Ştie, pe noi toţi ne stăpâneşte, instinctul. Cândva strămoşii noştri primitivi s-au luptat prin caverne cu urşi, lilieci, tigri, probabil şi cu pisici, sau, în sfârşit, cu felinele ce se vor fi aflat la faţa locului. Şi ţi s-a transmis prin sânge această agresivitate împotriva animalelor, a felinelor în special, şi aşa se explică destinul dumitale de vânător, destinul tuturor vânătorilor. E adevărat că dumneata eşti un vânător vestit.

Încercarea de a-l flata pe „vestitul vânător” dădu greş.

— Ştii ce, Ordean, se răsti Hagea, eu n-

am avut strămoşi primitivi

— Nu e o jignire, încercă s-o dreagă Ordean, cu toţii ne tragem din primitivi, chiar şi eu, iar unii au rămas până azi primitivi – nu fac nicio aluzie. Bănuiesc că primitivii mei, seminţia mea, a avut de furcă în vechile vremuri cu liliecii uriaşi, archeoptericşii, pterodactilii, ce mai ştiu eu *se* fel de fiare înaripate, iar acum, după mii de ani, eu., omul civilizat, modern, mă tem de tot ce zboară, de la avion şi vultur, până la ultima gâză…

Hampel nu putea să lipsească de la această ciocnire.

— Dumneata faci în pantaloni nu numai când auzi avioanele, când vezi vulturi sau muşte! Dumneata te temi de orice!

Hagea fuma o ţigaretă, aşteptând PISICA. Hampel se decise să aştepte şi el. Într-o lume ordonată cum şi-o dorea el, o pisică, mai ales una de culoarea focului, o culoare sfidătoare, anormală, nu-şi avea locul.

La postul de veghe se afla şi Ordean – redus la tăcere, – telefonista Cătapisică şi Emil.

Emil şi telefonista sperau că PISICA nu va veni. Mai ales că Ordean apucase să le şoptească: „PISICA n-are să se arate cât timp va rămâne ăsta aici, cu arma. Îi va şopti instinctul…”

Emil nu avea idee ce poate să însemne instinct. Poate un fel de eschimos binevoitor care le şopteşte pisicilor la ureche atunci când e primejdie… Emil ştia ce sunt eschimoşii din poveştile ciudate ale tatălui său cu oamenii nordului, câini, sănii, lupi, copaci umblători şi chiar stâlpi de telegraf umblători. Însă taică-său nu-i pomenise niciodată de instinct.

Şorban, adâncit în coşmarul său cu proiectilul ce se apropie, legănându-se, înconjurat de hallo-uri, văzu cum bomba explodează într-un evantai de foc şi se trezi…

unsprezece

Explozia a coincis exact cu momentul când Hagea a ochit. PISICA şi i-a trimis un glonte. În ciuda instinctului-eschimos care totuşi o avertizase, PISICA trecuse încet prin dreptul nucului prăbuşit, iar umbra frunzelor, mişcându-se, transforma blana ei

într-o vâlvătaie mişcătoare.

Hagea ridică fulgerător carabina, aşa cum o-făcea la întâlnirile cu tigrii în desişuri, ţinti fulgerător ca în zilele când. Ucidea antilopa chiar în timpul saltului şi apăsă pe trăgaci. „Flacăra cu patru picioare şi o coadă” se răsuci în aer, căzu în iarbă şi… se stinse.

Şorban se apropie, împleticindu-se.

— Ce bubuitură am auzit?

— Am lichidat mâţa aia păcătoasă, se mândri Hagea. Să nu mai aud discutându-se despre ea!

Rezemând carabina, Hagea-şi aprinse o nouă ţigaretă.

— Şi unde e acum PISICA? întrebă Şorban. N-o zăresc. E adevărat că nu văd prea bine cu dreptul…

— Nu auzi bine cu stânga, nu vezi bine cu dreptul. Eşti o tristă combinaţie de minusuri cu plusuri.

— Da, Harr. Pel. O combinaţie de minusuri şi plusuri. Bine zis! Însă de ce „tristă”? E vorba, oarecum, de legea compensaţiei! Totuşi, nu văd PISICA…

— Zace undeva acolo. Pune-ţi monoclu

la ochiul teafăr.

— De ce monoclu? Am ochelari. Nu te duci să culegi trofeul?

— Nu e un trofeu, e o zdreanţă însângerată. Din ţeasta ei n-a mai rămas nimic.

Vânătorul părăsi postul de veghe. Se ducea să-şi cureţe carabina. În acest timp, vie, absolut nevătămată, pitită în iarbă, PISICA aştepta. Un gândac ieşi din pământ şi, tâmpit. Poate chior din cauza luminii în care se pomenise, trecu pe sub mustaţa „flăcării cu patru picioare şi o coadă”, însă PISICA nu clinti. Niciun fir al mustăţii ultrasensibile nu vibra. Gândacul se îndreptă către popândăul imprudent pe care PISICA îl vânase.

Glontele expediat de Hagea scurmase ţărâna. Instinctul, acest bine intenţionat „eschimos”, o îndemnase să facă acel salt înşelător, interpretat drept ultimă zvâcnire a vieţii, începutul morţii. Însă PISICA trăia. Şi descoperise cu acest prilej că are încă un inamic, acolo în casa oamenilor, în casa foştilor ei stăpâni, un inamic necunoscut, inexplicabil, dar nu prea de temut, se pare.

Şi oare ce gândea PISICA? Poate gândea: „Să mai aştept puţin…

Hagea se tot ocupa de ţeava carabinei sale. Şi se au?;! glasul său:

— Cel dintâi pas pentru desfiinţarea neamului pisicesc a fost făcut!

La postul de veghe Ordean schimbă o privire cu matematicianul. „Niciun fel de pas! Au rămas celelalte pisici, şi au rămas pui: acesteia. Nu vor pieri toţi, după cum nu vom pieri nici noi toţi!”

În acest timp, tot mai încrezătoare în sine, PISICA învinse lăbuţa. Goni gândacul şi rostogoli popândăul. Începu să-l roadă în tihnă. Pe măsură ce mânca, simţea cum i se rotunjeşte stomacul, cum, prin viscere, laptele începe să se adune în ţâţele ei. Laptele destinat celor şapte pisoi. Le auzea ţipetele. PISICA isprăvi micul dejun, se linse pe bot, închise o secundă ochii. Instinctul-eschimos îi şopti: liber!

„Flacăra cu patru picioare şi o coadă” se aprinse iar. Saltul ei fu armonios, rotund şi iute şi se înscrise definitiv în ochii celor de la postul de pândă. PISICA mai ţâşni de vreo câteva ori peste iarbă, ca un geizer de

foc şi dispăru. Şi ce gândea PISICA? Poate gândea: „L-am dus de nas pe inamicul meu!”

Toţi o văzură cum înfloreşte ca o floare carnivoră, toţi, cu excepţia vânătorului Hagea, preocupat acum de carabina lui măiastră, dar care, de data asta, dăduse greş... Toţi socotiră că e mai cuminte să tacă, doar cu excepţia lui Emil. Puştiul îl găsi rapid pe Hagea, se postă la o distanţă convenabilă, că se poată şterge rapid în caz de nevoie şi comise acel gest copilăresc: bătu una de alta degetele unghiilor mari ale micuţelor sale mâini: „Sâc, sâc!! PISICA trăieşte. N-ai nimerit-o!”

Oare marele vânător Hagea se bucură la această veste?

doisprezece

Pe Hampel lipsa de activitate îl scotea din minţi. Realizase aproape tot ce era posibil, acolo, în colţişorul său din pivniţă. Fabricase diferite obiecte inutile, adunase altele, atârnase pe zid portrate înrămate, numai al Papei Pius lipsea, îşi vopsise patul de leir, n „model vechi” cu patru picioare (ca şi PISICA), cu ornamente şi alte

chichiţe. Dracu’ ştie cum izbutise să facă rost de acel pat, şi cum izbutise să-şi procure vopsea, diluant, pensulă. Inventase şi o policioară. O susţir. Eau cu sirme aranjate cu savantlâc. Acolo se odihneau instrumentele de bărbierit, un glonte, un ceasornic deşteptător stricat (încerca mereu să-l repare), două cârlige de undiţă foarte mici, pe semne pentru mormoloci, altul mare şi triplu, pe semne pentru somonii uriaşi de mărimea unui om, şi alte obiecte bine lustruite. Ce ar mai fi fost de perfecţionat? Nimic, chiar nimic. La ce bun să mai trăieşti?

— Nu e bun lemnul de nuc, reluă Ordean o idee, ţi-are spus, cunosc totul despre nave şi corăbii, altfel n-aş fi plasat acţiunea pe un vapor.

Din luleaua matematicianului fumul ţâşni în sus, se izbi iar de tavanul beciului şi se despică. Luă iar formă de aaa-coră. Ar fi avut chef să-i dea un alt răspuns, veninos, lui Ordean, dar obrazul palid de tebecist al „scriitorului” îl potoli.

— Dacă e vorba de catarge, întreabă-mă pe mine! Din luleaua matematicianului

fumul ţâşni în sus şi se despică, luă formă de triunghi.

— Dar galerele?

— … Astea mergeau greu, mai ales cu un şir de rame – dar nici liburnele, dromoanele, drakkarele, felucile, brigantinele, yachturile, etţetera, nu au avut catarge din lemn ales la întâmplare. De altfel, în secolul nostru atât de civilizat, catargele de lemn se confecţionează mai ales din metal…

Neavând ce să mai dreagă, ce să mai vorbească, Hampel trăgea cu urechea. Se decise să iasă iarăşi în primul plan. Zise:

— Mare specialist te mai crezi, Ordean! Pe mine unul nu mă convingi! Nici chiar dacă-mi spui că navele cu aburi merg împinse cu aburi, nu cred fiindcă mi-o spui tu. În tine nu am încredere. A nu avea încredere, aceasta e profesiunea mea, precum profesiunea unei lalele este să înflorească. Să-şi desfacă labele… sau petalele alea.

Neprimind o replică serioasă (Hampel vorbea furios, Ordean socotind că Hampel îl va pocni, tăcuse), Hampel făcu un stânga-

mprejur către Şorban:

— Iar dumitale, cela de la Cocotapâs, cu mintea aia haotică ce o ai, dar care te amesteci în toate, ce mai pronunţi?

— Ascultă, vorbi matematicianul. Nu te mai lega de mine că poate te-oi *pocal* Mai întâi m-oi *rânzi*, ş-apoi te-ci *poc* al

Hampel îl examina pe Şorban. Ca niciodată, figura mai mult rotundă a matematicianului, se întunecase. Se ascuţise. Hampel, în loc de a se domoli, într-un acces de isterie, trase un şir de înjurături. Şorban îi răspunse: – Slabe! Ai o minte prea seacă pentru ca să izvorască din ea injurii suculente. Şi, în general, n-are sens să mă jigneşti, Hampel! M-a jignit suficient destinul, plasându-mă într-un timp care nu e al meu! Pricepi? Nu pricepi! Ai o minte prea seacă pentru ca din ea să izvorască injurii suculente!

Hampel îl apucă de braţ, brutal. Domnul de la Cocotapâs se scutură ca de o furnică, şi se aflau toţi acolo, la intrarea unui amărât de beciu şi poate sperau să iasă o încăierare, dar Ordean execută un acord al vitejiei – el interveni, postându-se între

beligeranţi. Întrebă: – Care ar fi timpul dumitale, domnule Şorban?

— Îl caut, răspunse matematicianul.

Romancierul glisa între Hampel şi Şorban.

— Poate, opina el, cu glas timid ce contrazicea curajul său dinainte, poate că timpul dumitale ar fi în perioada marilor explorări?

Şorban îşi reaprinse luleaua, perplex.

— Care mare explorare? A, da… Nu. Nu cred. Şi apoi, O explorare în spaţiu şi timp cere o deplasare fizică. Ceva prea simplu. O călătorie teoretică, da! Cu totul altă chestie!

Era pe punctul de a-i dezvălui romancierului taina, aparatul utopiv ce aduce în prezent marile evenimente MARILE DEZASTRE, Dar prezenţa lui Hampel îl stânjenea. Hampel îl fixa atent, cu aceeaşi antipatie.

Şorban îl privi şi el, cu aceeaşi lipsă de simpatie.

— Îţi propur o problemă, domnule Hampel! Cunoşti jocul de fotbal? E o problemă de trigonometrie destul de simplă.

— Nu mă ocup ele jocul de fotbal iar

trigonometria nu mă preocupă! Nu te mai lăuda, domnule de la Cocotapâs! Am depăşit de multă vreme faza jocurilor şi a trigonometrici! mai taci

— Ia pune-ţi imaginaţia atrofiată în funcţiune, Hampel! Portarul stă în punctul A, becul stă în punctul B, iar înaintaşul pătrunde la picior în punctul C. Clar?

— Ce să fie clar? râse a batjocură Hampel. E ca-n povaştile lui Ordean, unde nu e clar nimic, un triunghi A-B-C! M-am săturat1

— Un triunghi mişcător, îţi atrag atenţia!

— Fac ceva pe toate triunghiurile mişcătoare!

Se părea că zâzania dintre Hampel şi Şorban va reiz-bucni, şi va creşte până la încăierare, când apăru Hagea. Hagea, fără carabină!

— E adevărat că PISICA trăieşte?

Toţi se făcură a nu-l auzi, dar Hampel, cum să tacă?

— Da, domnule mare vină tor, trăieşte! Dumneata care te lauzi că ţinteşti fără greş, între coarne, în ochi, în inimă sau exact

unde e necesar, n-ai fost în stare să izbeşti o pisică nenorocită, sub nasul dumitale!

— Dar a nimerit-o, spuse cu glas catifelat telefonista Cătapisică, legănându-se pe lungile ei picioare ca o lalea. Numai că, înţelegeţi, glonteie domnului Hagea a tăiat-o, dar fără a-i dăuna. Nu e o simplă pisică, e o „flacără cu patru picioare şi o coadă”, o adevărată PISICA, un bulgăre de foc, un fulger globular…

— Mai bine încearcă să restabileşti legătura, domni-foară! i-o reteză Hampel, opac la asemenea fantezii.

8

paisprezece în felul acesta mai trecu o parte din zi. Venise rândul lui Şorban să asigure merindele pentru prânz., Se întoarse cu două cutii de conserve, pesmeţi, o jumătate de caşcaval pe suprafaţa căiuia înflorise o cojiţă aproximativ verde de nuanţa incertă şi jucăuşă a muşchiului unui pârâu limpede şi rece. Telefonista Cătapisică răzui stratul acela dubios şi brânza se dovedi perfectă.

— Ce este nou pe-afară, domnule?

Matematicianul, preocupat să-şi cureţe

luleaua, nu răspunse. Iar de ar fi fost obligat să răspundă şi să spună adevărul, ar fi trebuit să explice că jefuise o casă părăsită şi, *mai ales*, că între nişte pâlcuri de copaci, la o anumită distanţă, în penumbră, văzuse (sau avusese această impresie), nălucind profilul subţire, ireal, al unei femei. Fusese o apariţie de o clipă. Mintea echilibrată a savantului îl împiedica să tragă concluzii pripite, şi totuşi el avea convingerea că fusese aceeaşi femeie, zeiţa nopţii şi a clarului de lună, doar că acum devenise zeiţa Soarelui dar şi a penumbrei…

Lipsa de activitate adevărată plus nervii din care era alcătuită în proporţie de trei pătrimi fiinţa sa uscată, îi dădeau lui Hampel o teribilă poftă de mâncare. Alţii, într-o situaţie asemănătoare, nu sunt în stare să ia o îmbucătură. Hampel, da. Clefăia cu atâta energie, amestecând pe limbă somonul afumat cu brânza, cu pesmeţii pe care-i zdrobea zgomotos între măselele puternice, că îşi pierdură brusc apetitul, ceilalţi. Hampel continua să ronţăie, închizând ochii când dădea gata un dumicat mai suculent. Într-un târziu, simţi

că e observat.

— Ce vă tot holbaţi la mine? răcni, scuipând stropi de salivă şi bucăţele de mâncare.

— No, făcu Şorban. Nu te-ai *bâmit* încă? Nu te-ai săturat? Deci te *bârneşti* greu. Aşa se vorbeşte la noi, la Co-cotapâs.

Hampel se ridică. Îi trase matematicianului o vorbă fără perdea, apropo de Cocotapâs. Se ridică şi Şorban. Toţi se ridicară. O încăierare se profila la orizont, un eveniment! Nu chiar la orizont, ci aici în beciu. Ordean nu ar mai fi îndrăznit să intervină, prea era descurajat. Şi în fond, n-ar fi stricat ca Hampel s-o încaseze, numai că… Şi puştiul de Emil avea mare chef ca Şorban să-l atingă pe Hampel la moacă, nul iubea pe Hampel, mâncăciosul, chiţibuşarul profitorul, nu-l iubea pe Hampel din instinct, eschimosul acela bun şi înţelept, da. Ciudat, chiar şi telefonista Cătapisică ar fi voit să-l vadă pe Hampel la pământ, dar, realistă, înţelegea că Şorban, încet şi molâu, nu are nicio şansă în faţa unui Hampel agil şi numai fibră.

Hampel îl va zdrobi pe Şorban, în doi timpi şi trei mişcări.

Matematicianul o privi pe fată. Şi poate îi ghici gândurile. Se îmbăţoşă. O dâră subţire, alburie, îi încercui gura, ca brizanţii zdrobindu-se de muchia ascuţită a unei peninsule.

— Uite cum stau lucrurile, nehalitule! Eu sunt un om al dracului de paşnic. Dar pot fi şi numai al dracului, fără a mai fi şi paşnic. Şi Dacă te-oi *poca*, te prefaci în meteorit. Ştii ce este un meteorit?

Hampel bătu în retragere. Nu avu nimic de răspuns.

— A *poca* explică Şorban înseamnă a pocni peste flit. Tot la noi, la Cocotapâs se zice aşa.

Hampel nu fu lovit, nu deveni meteorit, în schimb în acea fierbinte după-amiază, sus pe costişa dealului, pe direcţia viilor, un Brad semeţ ca un tânăr rege viking, se dezlipi ca prin miracol din pământul în care-şi avea înfipte rădăcinile, crescu, crescu mult, ai fi zis că va zbura către aştri, dar nu, în timpul zborului prinse a se înclina, insesizabil la început. La început n-ai fi fost

în stare să accepţi că el moare, că astfel începe orice moarte, printr-o înclinare. Bradul zbură, un timp paralel cu pământul, până ce se prăbuşi. Ramurile frânte scoaseră un ţipăt. Urmăriră de la postul de veghe acest sfârşit. Luleaua lui Şorban se stinse. Ei îi dădu foc. Fumul porni în sus şi era alb argintiu, de culoarea lunii.

— Ce catarg frumos ar fi putut să devină!

— Nu, domnule! Romancierului îi mai trecuse frica. Doar dinţii îi clănţăneau. Cine a mai văzut un catarg, un „arbore”, din lemn de brad? Aş mai îngădui, să zicem…

— Ai să mă convingi, până la urmă, că nu există un copac bun pentru „arborii” navelor!

— Ba da, ba da, există anumite specii, dar… Romancierul părăsi postul de veghe pierzându-se-n adâncul pivniţei. Îi era ruşine de frica lui, dar nu era capabil să se stăpânească.

Începu a se însera cu blândeţe. Ce gândea în acest timp PISICA? Poate gândea: ia să văd dacă inamicul acela neiino iriil se mai află acolo şi mai are ceva împotriva

mea!

ŞI PISICA se prelinse din şopronul ei şi al pisoilor, trecu prin dreptul nucului prăbuşit. Nu se întâmplă nimic. PISICA avea mândria ei pisicească şi era calmă şi independentă. Şi enigmatică. Şi clocotind de curiozitate. Ea îşi aţinti privirea către pivniţă. Nu se ascundea. Stătea în plină lumină, ea însăşi fiind o lumină, o „flacără cu patru picioare şi o coadă”.

Privea cu obrăznicie, sfidându-l pe inamicul ei. Din direcţia pivniţei se auzi un ţăcănit metalic. Hagea mânuise carabina sa Detunătura n-o impresiona pe PISICA, auzise destule. Glontele se lovi de un bolovan, ricoşa, şi îşi găsi sfârşitul sub zidul cel vechi, turcesc.

Din această curajoasă acţiune avu de suferit bolovanul şi reputaţia de mare vânător a lui Hagea. PISICA părăsi locul de unde îl sfidase şi-l umilise pe omul ce o vâna (oare de ce?) şi se duse fără grabă, nu se grăbea din pură vanitate, la ale ei. Se duse la vânătoare şi avu succes, spre deosebire de Hagea. Înghiţi, în treacăt, vreo doi şoareci şi beneficie chiar şi de o strachină

cu lapte. De unde, lapte? Bineînţeles, de la o vacă. La rându-i, PISICA avea să fabrice lapte pentru pisoii ei. Reveni acasă, la culcuş, o lădiţă azvârlită în podul şopronului, la ora ultimelor zvârcoliri ale amurgului.

Un nou glonte şuieră deasupra ei. Prea sus!

— Neîndemânaticule! înjură Hampel. N-ai fi în stare să nimereşti nici măcar un kilometru pătrat pus pe verticală, la zece metri în faţă!

— Eşti un idiot prost şi mare… nu prea mare. Eu nu sunt obişnuit, ca tine, să ţintesc în pisici. Pune-mi în faţă un crocodil, un leu, un jaguar, şi-ai să vezi!

Schimbul se amabilităţi ar fi trebuit să ducă la o încăierare, a treia posibilă în acea zi, dar nu se petrecu, deocamdată, niciun act violent. Ordean căzu pe gânduri. Era, oare, un fricos? Dar Hampel? Dacă da, ar fi fost gata să se simpatizeze. Un fricos simpatizează totdeauna alt fricos, dacă nu-l dispreţuieşte. Un fricos dispreţuieşte mai totdeauna un alt fricos. Hm!

Ce concluzii trase însă PISICA? Eronate

şi pripite. Ce făcea instinctul-eschimos? Dormea? PISICA ajunse la certitudinea că inamicul ei necunoscut (cunoscut de fapt: un om) nu poate fi periculos. *Face doar zgomot…* Şi astfel, PISICA, însuşindu-şi această concluzie eronată – din două puncte de vedere – PISICA deveni imprudentă, fapt care avea s-o coste…

cincisprezece în noaptea aia, matematicianul Şorban captă (prin intermediul aparatului său utopic, inexistent şi imposibil de construit – nimic nu este imposibil!) un nou mesaj, ca să zicem aşa, într-o limbă pe care n-o cunoştea, însă, vedeţi bine, în vis, acel grai melodios, îi era întru totul accesibil. Iată ce visă el, iată ce văzu: Nişte oameni frumoşi ca zeii, Ultimii Supravieţuitori ai unui MARE DEZASTRU, pe o stâncă argintie, poate pe un vârf de munte, ce se scufunda lent însă vizibil într-un ocean neliniştit şi tulburător prin culorile ce le reflecta. Oamenii, patru femei, patru bărbaţi, aproape goi, cum scăpaseră din dezastru, tineri, supli, nu păreau să fie nici disperaţi, nici resemnaţi.

Poate că resemnarea, cu toate nuanţele

ei, a apărut ceva mai târziu. Şi disperarea, poate. Despre ce vorbeau cei patru bărbaţi, dar cele patru femei? cu glasurile lor liniştite, sonore, cântate?

Despre o greşeală pe care o comisese cineva, cândva.

Şorban se trezi în puterea nopţii şi analiză mesajul. Atlantida şi atlanţii, deduse el, o legendă, o poveste veche de când lumea. Ba nu, deduse el, ceva mai recentă, mai întâi s-a născut lumea, cu Atlantida cu tot, şi doar mai târziu a început Marele Dezastru al continentului misterios şi dispărut. Dar în ce limbă comunicau? se întrebă matematicianul, încerci: id să reînvie armonia glasurilor, a cuvintelor rostite. Ajunse la concluzia că acel grai nu este, sau nu poate fi asemănător cu vreunul din cele vorbite azi pe pământ. A dispărut continentul, cu el şi atlanţii, s-a pierdut limba. Nu s-a pierdut. Nimic nu se pierde, se transformă, dar în acest caz, în ce s-a transformat totul? în imaginea ce vine la mine, de undeva, de undeva?... Iar eu, în vis, îi înţelegeam. Ei vorbeau despre o greşeală pe care o comisese cineva. Şi oare

datorită acelei greşeli a pierit continentul? Nici asta nu e o noutate mare… Păcat că m-am trezit! Dacă visul continua, poate că aş fi aflat multe!

Neliniştea îl ridică din pat pe matematician. Arhimede. Gândi el nu se ştie de ce. „Daţi-mi un punct de reazem şi voi răsturna pământul”.

Însă la ce i-ar fi folosit lui Arhimede să-l răstoarne şi la ce mi-ar folosi mie? Oricum, e *gata răsturnat*. Îşi aruncă, Şorban, pe umeri o manta cazonă, foarte grea, din cauza kilogramelor de murdărie şi transpiraţie ce se-mpregnaseră-n postavul aspru, gros. Era cald chiar şi-n pivniţă, n-avea nevoie de niciun fel de acoperământ, însă acea relicvă a unui alt Mare Dezastru, îl salvase mai demult în gaura unei văgăuni aurifere.

Se îndreptă, ameţit de somn, dar mai ales de visul său halucinant, înainta împleticit, făcând „opturi” sau cristiane sau cum le zice, ca un patinator sau un schior pe care crivăţul îl azvârlise-n vârf de munte, un vârf de munte argintiu ce se scufunda, of, într-o mare încărcată de vechi

blesteme… nu către pierzanie, ci spre pâlpâirea de lumină ce izvora şi avea forma unui ochi de pisică. Ochi de pisică, lumina aia tristă, străvezie ca aripa unui fluture mort, de peste care noaptea şi-a scuturat culoarea „polenul”, şi înţelese că lumina aia venea din nişa postului de gardă, unde totdeauna veghea câte unul, câte una, în cazul telefonistei Cătapisică.

Oare ce vreau? se întrebă Şorban. Dar, imediat: Oare ce *nu* vreau?

Vreau să mă aflu singur, închis într-o subterană, pentru totdeauna, hrănit cu mâncare sintetică, prin ceva tub, ca să nu mai pierd timpul cu necesităţi fiziologice, şi alte necesităţi, şi să descopăr ce este infinitul şi dacă există infinitul şi apoi să distrug, să ard totul… Oare?

Şorban mai şontăcăi niţel. Nu sunt chiar sigur, gândi „Nu vreau să mă închid definitiv într-o hrubă, să mănânc numai vitamine, – mâncarea adevărată e atât de bună! într-o pivniţă unde curge vinul, şi cred că nu vreau să merg până la capăt cu toate ipotezele mele cu privire la infinit, oare cui ar folosi, oare mie mi-ar folosi? Ş-

apoi, dacă mă izolez, cum rămâne cu ceilalţi de aici, din pivniţa asta, fără vin şi fără mâncare, ceilalţi, cei buni, şi cei răi, numai că, lucru bizar, eu încă nu ştiu care sunt cei buni şi cei răi!

Aranja pe umăr mantaua soioasă ce emana „parfumurile” încrucişate a câtorva generaţii de ostaşi ce pieriseră de mult pe diferite fronturi, şi acum erau oale şi ulcele (dar această posibilitate nu e lipsită de farmec), şi se apropie cu precauţiune de ochiul acela de pisică ce strălumina dinspre postul de gardă. Nu ştia cine se afla acolo la ora aceea. Matematicianul veghease cel dintâi, conform tragerii la sorţi ce se efectua în fiecare seară. Dacă în preajma lămpii cu fitilul coborât, se va afla Hampel, Şorban se va mulţumi să-i arunce doar o privire. Nici amicală, nici inamicală, ci indiferentă ca şi cenuşa unui foc de multă vreme stins. Dar poate se va opri să aprindă luleaua – fiindcă ştia că lu’

3 – Sferele infinitului leaua îl enervează pe Hampel – cum, de altfel, toate îl scoteau din sărite. Toate câte nu erau în ordine, şi ce poate fi în ordine cu o lulea absurdă din

care fumul se ridică anapoda? Dacă la postul de gardă s-ar fi aflat telefonista Cătapisică, Şorban ar fi încercat, poate să-i facă un mic compliment, ceva de genul: „Atât de tânără, domnişoară, şi atât de bogate cunoştinţe!... De unde ştii că pisica deserturilor se numeşte *Felis Margarita*? Cum şi când ai aflat despre existenţa fulgerelor globulare? Că doar nu cred să fi văzut vreunul – şi, mai ales de unde cunoşti geometria?

Da, într-o ocazie, telefonista comentase cu subtilitate triunghiul A-B-C, din naraţiunea lui Ordean. Poate fără de voia ei, îl comentase din punct de vedere al geometriei, al complicatei ştiinţe a triunghiurilor...

Dar, dezamăgire, la postul de gardă se nimeri să fie Ordean, palid şi înfricoşat că era atât de singur! îl scutiseră de escapadele în căutarea hranei, dar de făcut de gardă, trebuia! Cu toate că nu se încredeau în el. Dar cine se încredea în cine? Ordean, deh! Cum să te încrezi într-un om ce inventa poveşti teribile, dar în rest trăia într-o frică permanentă. Poate că frica

lui definitivă genera poveştile macabre.

Ce să vorbesc eu cu ăsta? se întrebă Şorban aprinzându-şi luleaua. Pe romancierul oral luleaua nu-l enerva, dimpotrivă, prezenţa lui Şorban şi a instrumentului ce face fum, păru să-l destindă. Până atunci Ordean nu se enervase, decât poate o singură dată, împotriva sa, dar nu-i reuşise nici atunci… Îi reuşise totuşi ceva: schiţase de mai multe ori profilul acelei nave dubioase, cu A, B şi C, locul exact unde se afla căpitanul Haag, detectivul Schmeltz, fatala Helga şi ceilalţi

— Poţi să dormi, zise blând Şorban. Nu se întâmplă nimic. Sau ai insomnie? Să ieşim la aer!

Ordean acceptă, nu fără o ezitare. Matematicianul se cam zbârli, prinsese şovăiala celuilalt.

Ieşiră. Ordean fixa cu ochii ieşiţi din orbite pe o anumită direcţie.

— Ce este? Nu e nimeni acolo!

Nu era nimeni acolo. Nu chiar nimeni…

O bilă argintie, venind de undeva, se rostogolea lent dar sigur către Ordean. Romancierul, paralizat de spaimă, rămase

locului.

— Ce mai aştepţi? Ridic-o! porunci Şorban. Romancierul îl ascultă.

În dimineaţa următoare Emil se mai îmbogăţi c-o bilă. Dar în noaptea aia, Şorba îi dezvălui romancierului una din poveştile sale abracadabrante.

— Îmi dai voie să intercalez aceste viziuni în romanul meu?

— Bucuros, acceptă Şorban. Îţi dai seama, în gura mea ar suna ridicol, atât de ridicol!

— Ia spune-mi! Ai captat ceva despre începutul lumii?

— Încă nu, încă nu… Dar ce contează explozia unei Atlantide, faţă de prăbuşirea unei stele, faţă de eventuala mare explozie iniţială?

— Nu ştiu… murmură Ordean.

— Dar latina o cunoşti?

— Nu prea bine, clătină cu tristeţe Ordean capul. Dar cunosc viaţa lui Arhimede.

— Vorbeşti serios, Ordean?

— Da. N-a fost un aiurit. A fost un mare aiurit. Pentru a istorisi cum a fost ucis cu

lancea, Arhimede, de către centurionul acela roman, nu e nevoie nici de căpitanul Haag, nici măcar de aparatul dumitale. Cred că mă întore în pivniţă. Mi s-a făcut frig şi… frică.

Şorban tuşi, jenat şi umilit şi scuipă într-o parte. Norii acoperiseră cerul, ascunzând infinitul, o zăpuşeală grea apăsa peste ruinele oraşului devastat de MARELE DEZASTRU.

şaisprezece

Ce făcea în acest timp *Felis margarita*, PISICA?

Blana ei se încărcase de electricitate. PISICA devenise acum un fel de baterie vie şi instinctul-eschimos o trezi şi-i spuse că forţa aceea ciudată ce coborâse din nori, acu-muiându-se în blana ei bogată, e dăunătoare pisoilor. *Felis margarita* se desprinse din îmbrăţişarea celor şapte mici fiinţe, totdeauna lihnite, de fapt ea îi îmbrăţişa, încolăcindu-se aşa fel ca toţi să aibă loc, fără să se strivească între ei, şi fără a privi pe vreunul din ei ieşi din lădiţa-culcuş, îşi întinse picioarele, îşi arcui spinarea, întinzând-o, destinzând-o, în timp

ce pupila i se mări la maximum, ajungând să acopere aproape întreaga suprafaţă a ochiului. Şi ce văzu PISICA? Grinzile îndoite ale acoperişului acela amărât, câţi-vă păianjeni slăbănogi (păianjenul mare le fura muştele – se întâmplă şi aşa), văzu sumedenie de obiecte ce mai nainte se aflaseră în casa omului, dar acum nu mai foloseau nimănui şi nici n-o interesau pe PISICA. Pe lângă faptul că era roandră şi independentă, *Felis margarita* mai era şi egoistă. Nu acorda importanţă decât lucrurilor ce o priveau cât de cât. Şi ce o interesa în acel moment? Mai întâi şi-ntâi să scape de încărcătura electrică ce-i împovăra blana, o făcea să scapere mai mult decât e necesar. Înainta fără grabă, nu că n-ar fi văzut, dar lenevia, calmul şi comoditatea făceau parte din firea ei, le moştenise de la mă-mă-sa şi de la cotoiul respectiv, care şi ei le moşteniseră de la părinţii lor şi aşa, înapoi, cât doriţi, fiindcă pisicile, spre deosebire de alte fiinţe, spre deosebire chiar de om, nu s-au schimbat de la obârşia lor până acum.

PISICA îşi frecă blana de căptuşeala

zdrenţuită a unui *fost* fotoliu, şi se auzi un şir de pârâituri, însoţite de o cascadă de scântei albastre, minuscule. Pentru ca descărcarea să fie completă *Felis margarita* îşi undui coloana vertebrală până la vârful cozii sub partea metalică a unei alte mobile şi alt roi de scântei, poate încărcătura de sens contrar, desăvârşi echilibrul în blana PISICII.

În al doilea rând, pe PISICĂ o interesa hrana. Fiind nevoită să alăpteze şapte zdrahoni de pisoi, mereu fojgăind cu boturile lor umede după sursa de lapte, *Felis margarita* simţea un veşnic junghi de foame în burtă. Ştia că furtuna, cu zăpuşeala ei, cu electricitatea ce bântuie între cer şi pământ, produce derută şi alarmă între micile vieţuitoare şi acestea devin imprudente. PISICA se duse la vânătoare, o pradă bogată o aştepta. Se grăbea, PISICA, înainte de a porni ploaia, detesta revărsările de ape.

— Ei, mai ţine-mi un pic de companie, Ordean, făcu matematicianul.

Uimit de onoarea ce i se acorda,

romancierul răspunse:

— Ce fel de companie, domnule? în general eu sunt considerat drept un fricos, un mincinos…

— Mincinos eşti, replică Şorban. Cu excepţia cazurilor când ne povesteşti despre triunghiul A-B-C. Cât mă priveşte, toată viaţa am fost un desfrânat de cheltuitor!

— Şi, mă rog, ce ai cheltuit, domnule?

— Totul, răspunse Şorban şi ca să fie mai net tăie văzduhul cu palma lui de ţăran de la Cocotapâs. Şi sentimente şi parale şi, mai ales, ceea ce nu poate fi recuperat, TIMP. La vârsta mea ar trebui să mă aflu în preajma acel puţin unui adevăr fundamental, şi nu sunt!

— Dar ce socoti a fi un adevăr fundamental, domnule?

— Poate fi un copac cu multe rădăcini, domnule. Când eram tânăr nutream convingerea că voi ajunge la concluzii definitive înainte de a împlini patruzeci de ani. Vârsta asta a trecut şi iată, *nu ştiu nimic*!

— Consider că nu e cazul să te consolez eu, domnule… Şorban tresări. Pentru prima

dată îl auzea pe romancier luând un ton aspru, sarcastic. Sau aşa i se părea lui?

Intre cei doi se interpuse o umbră. Nu era PISICA, ci telefonista Cătapisică. Sub şal, cămaşa de noapte albă arunca în beznă o dâră de fosforescenţă. Zise:

— Îmi venise rândul la gardă şi m-am trezit singură. Credeam că ne-aţi părăsit. Cei doi bărbaţi tăceau. Telefonista întrebă: – Chiar! Aveaţi de gând să plecaţi? Nu... Domnul Şorban nu e dintre cei care fug, iar domnul Ordean se teme prea mult ca să plece undeva singur.

— Admiram cerul, domnişoară, atenua Şorban glasul acuzator al fetei.

Nu exista, ca să ne exprimăm astfel niciun cer, numai o boltă înviforată de scânteieri. Se ridică razant şi vântul, veniră primele picături de ploaie. Se retraseră-n pivniţă. Precaută, PISICA avusese vreme să ajungă la culcuşul pisoilor, încă se mai lingea pe bot, sătulă. Bună vânătoare şi ultima vânătoare a PISICII, botezată „arbitrar” *Felix margareta*.

optsprezece

Şi după ce se scurse şi această parte a

nopţii, furtuna, cu tot vacarmul ei, se potoli, se duse, ca şi cum nici n-ar fi fost. Cele două formaţii supraetajate, triunghiulare, de nori, se retraseră în două direcţii, minate de curenţi contrarii, descoperind un cer straniu, îngheţat, lucios. Să poţi sfida legea gravitaţiei, ar fi posibil să patinezi pe acest cer de gheaţă, îşi zise Şorban, care nici măcar nu avea o idee cât de cât exactă despre înfăţişarea unor patine, dacă admitem că patinele au o înfăţişare!

— Ce mai furtună a bântuit în noaptea asta, comentă Hampel, pe o astfel de vreme făceam câte o vânătoare de…

Şorban îşi reînvie luleaua şi zise: – N-a fost niciun fel de furtună azi-noapte, ai visat.

Migălosul Hampel îşi văcsuia pantofii.

— Dumneata ai visat că ai fost la… şi cine mai ştie ce. A fost furtună! De asemenea ai visat că ai fost la vânătoare… de pisici, *Felis catus* sau *Felis margarita*, sau cum le zice.

Hagea, de faţă, îl făcu bou pe Hampel, iar Hampel tăcu. Ordean pândea de la o anumită distanţă şi fu pe deplin satisfăcut:

încă o dată Hampel se dovedea a fi un fricos… ca şi el.

Telefonista Cătapisică, în cea mai discretă nişă a pivniţei, răsuci manivela. Poate că la o oră atât de neverosimilă, sub un cer de gheaţă, cu toate că era cer de vară, există vreo posibilitate de a restabili legătura… Nu prea. Cătapisică pregăti cafeaua pentru toată lumea, cu excepţia lui Emil. Constată că şi cafeaua, ca şi toate cele lumeşti, se termină. Vor trebui luate măsuri. Mireasma îi atrase pe toţi în jurul primusului. Şorban îi examina: ce formaţiune de experţi întru arta închipuirii şi a minciunii! Puse pe genunchi notesul şi scrise:

„Bă, ciumă: Eu aştept! Când vei fi gata zdohnit, când te vor lăsa puterile, când din cauza jocului dublu sau triplu pe care l-ai făcut toată viaţa, minţind, uneltind mereu, făţarnic, când vei fi epuizat şi uscat ca o muscă suptă de păianjen, când vei ajunge să te târăşti, când vei fi gata să comiţi ultima ticăloşie, însă numai ca să supravieţuieşti, atunci voi intra eu în acţiune. Ş”.

Ciudat lucru. Un om blajin ca

matematicianul Şorban, avea un duşman de moarte.

Sorban reciti aceste rânduri. Pe faţa lui plată, nesemnificativă, o strâmbătură însemna de fapt un adaos de farmec. Iar acum se strâmba, urmărit de rânjetul lui Hampel. Hampel cel rău. O rupse, epistola, nu clin cauză că până la poştă ar fi trebuit să coboare pe strada Fântânilor, nu din cauză că poşta, fără îndoială, era de multă vreme scoasă din circulaţie, ci din pricină că iarăşi răvaşul nu-l satisfăcea, din multe puncte de vedere. Nu stilistic, asta e un fel de bazaconie. El era matematician. Scrisoarea nu exprima exact ceea ce ar fi dorit el să exprime.

Telefonista Cătapisică împărţi cafeaua – ultima cafea, căutând să fie imparţială, şi nu era simplu, aveau ceşti şi căni de mărimi şi formate felurite, ceaşca lui Hampel se dovedea totdeauna cea mai încăpătoare.

Emil continua să doarmă, el avea un somn bun, în ciuda MARELUI DEZASTRU. Privilegiul copiilor… Iar PISICA, după o vânătoare fructuoasă, ieşi iar, după ce se potoli furtuna, în vreme ce pisoii, cei şapte,

se bâţâiau prin culcuş. Oamenii, spre deosebire de pisici, îşi sorbeau cafeaua la postul de veghe. În lumina dimineţii, telefonista Cătapi-sică spăla ibricul, ceilalţi examinau cerul, mirându-se cât e de rece, aspru şi lunecos. Hagea fuma ţigaretă, Şorban trăgea din luleaua lui, şi la ce se gândea în acest timp Hampel? Poate gândea: Să nu-mi ies din rol. Un om rău, printre alţii *ceva* mai buni, e câteodată absolut necesar. Întreţine, asta, cum îi spune? în sfârşit, ceva foarte necesar. Poate că întreţine forţa care se opune morţii.

Şi, gândea Hampel, să nu uit nimic. La dracu'! E atât de greu să faci pe răul, să cauţi zâzanie cu luminarea, să fii mereu antipatic! Ce să mai inventez aici, de care să mă iau? De Şorban? Nu, că l-am epuizat, deocamdată. De Hagea? Nu... că ăsta e-n stare să dea cu pumnii... De Ordean? Nu, că e neajutorat, şi nici cu pumnii nu dă... (Aici Hampel avea să ia o plasă mare cât Marea Egee.) Haide să-i caut price telefonistei Cătapisică. Alţi bărbaţi vor sări s-o apere. Şi cearta e gata, nu cearta, ci scandalul.

Nous sommes doric iqi... rosti mecanic

Ordean, privind cerul acela duşmănos ca un patinoar interzis pentru patinatori. La dracu'. Cine şi-ar fi închipuit că e atât de al naibii de greu să compui o blestemată de carte de aventuri? Cine-mi zicea că astea se scriu *singure*? Când citeam astfel de cărţi îmi închipuiam că pot să derulez acţiunea cu infinit mai multă fantezie, să împletesc trei acţiuni într-o singură funie iar apoi, de trei ori să-l spânzur de cel mai înalt catarg pe vinovat. Şi iată că nu mai ştiu continuarea, iar *ei* (se gândea la credincioşii săi ascultători din pivniţă) aşteaptă nesătui continuarea, şi continuarea continuării, iar eu nici măcar nu ştiu în ce punct ani rămas. Singurul lucru cert e triunghiul A-B-C, în rest haos total, cine a scos cuţitul, cine flaconul cu arsenic, cine a sfătuit-o pe marchiză să-l otrăvească pe conte, şi ce rol are Fatala Helga?! Ce situaţie! Cum aş face să mă retrag din aventură?

Şi, colac peste pupăză, în timp ce se lăsa potopit de jalea lipsei de inspiraţie, Ordean se pomeni cu Emil. Puştiul, somnoros, îşi freca ochii. Zise: „Ştiţi ce? Am visat că Bătrânul Detectiv Schmeltz… ştiţi

ce făcea? De necrezut!

Dar el…” Şi romancierul Ordean ascultă posac un fel de „continuare” îi veni o idee. Propuse: – Pe legea mea Emil. E foarte iscusită continuarea ta, *de-acum înainte vei povesti tu*!

— Ce vorbiţi, domnule?! râse Emil. Eu sunt făcut nu pentru a povesti ci *pentru a asculta poveşti*!

— Logic, sublinie din umbră Hampel care nu pierduse un cuvânt. Te-a pus cu botul pe labe. Trage mai departe de jug, Ordean, că tu te-ai înhămat, născoceşte înainte, că de-aia te bucuri de regim preferenţial şi eşti scutit de corvezi şi pericole!

Ordean nici nu-l privi. Se încruntă, porni cu paşi obosiţi către postul de pândă. Avea dreptate Hampel, ticălosul. Dar ce gândea Şorban, sorbindu-şi alene cafeaua, combinând-o cu fumul lulelei? Gândea: „Continuarea lui Emil (şi el o ascultase), e naivă clar proaspătă, iar capitolele lui Ordean din ce în ce mai zdohnite. Totuşi… de unde cunoaşte romancierul atâtea amănunte cu privire la nave şi, mai ales, de

unde cunoaşte *şi el* matematică? De ce personajele sale aiurite ce comit numai erori, nu greşesc niciodată când e vorba de calcule, de triunghiuri?”

Ce gândea în aces + timp PISICA? Poate gândea: „S-a făcut din nou dimineaţă… după vânătoarea de azi-noapte încă nu sunt flămândă, însă nu mi-ar strica puţin lapte. Am să mă duc iar *acolo*, la ceilalţi oameni care au lapte. În treacăt, am să-l sfidez pe inamicul meu de aici, din pivniţă…”

PISICA rostogoli cu laba pisoii care scânciră nemulţumiţi, îşi destinse cu voluptate spinarea, părăsi culcuşul, coborî cu uşurinţă scara-grindă. Reconstitui repede tot ce se petrecuse în timpul nopţii, pe când ea se odihnea. Adulmeca, analiza, asculta. Iată! Pe acolo a îndrăznit să se plimbe un şoarece i Amărâtul! Nu mai are multe zile. Îl păstrez pentru cină. PISICA nu bănuia că nu are să mai cineze!

Se pare că instinctul-eschimos, cel care o avertiza de primejdii, colinda pe aiurea!! PISICA izbutea să reconstituie traseul nocturn al unui şoarece micuţ, veşnic

înfricoşat, însă nu era conştientă de marele pericol ce o ameninţa. Poate că vinovată era şi trufia ei pisicească. „Flacăra cu patru picioare şi o coadă” ieşi în lumină iar pupilele ei deveniră subţiri ca tăişul unei lame. *Felis margarita* îşi trăia ultimele ceasuri.

nouăsprezece

Astfel mai trecu o parte a dimineţii. Cafeaua se terminase. Luleaua matematicianului fumega, dar, poate datorită presiunii barometrice (?), fumul era leneş: în loc să profite de libertatea de a cuceri înălţimile – infinitul – se răsucea la picioarele lui Şorban ca un şarpe de casă.

Cerul căpătă o nuanţă mai puţin ameninţătoare, mai puţin distantă, deveni, parcă, mai apropiat.

Câţiva ulii ţâşniră de undeva şi acum se roteau la mare înălţime şi la bună distanţă unul de celălalt. Se supravegheau? Oare ce fel de instinct or fi având unii, vânătorii de pui de găină?

Se preduse cel dintâi eveniment al zilei: pe deal, în zona unor vii, între viţele de tămâioasă, gorunul uriaş părea înfipt de o

veşnicie şi pentru veşnicie; acest arbore frumos /bură şi apo). Fireşte, căzu. După ce-şi reveni din spaimă, Ordean murmură: – Să nu-mi spună careva că din copacul acesta nu s-ar fi putut face un *arbore*, un catarg…

— Nu se fac catarge din stejari, veni de undeva replica lui Hampel. N-au trunchiul drept şi înalt.

În acest timp PISICA (şi ea simţi că acolo pe deal moare bătrânul gorun pe care-l cunoştea şi rămăsese lipită de peretele şopronului), porni agale către blidul cu lapte care o aştepta *acolo*.

Cunoştea perfect drumul, îl făcuse de mai multe ori, spre deosebire de omul inamic ce tot încerca, fără nicio şansă – aşa considera PISICA – să-i curme viaţa.

Tot *acolo*, o altă pisică, însă una neagră, îi arătase prietenie, fără nimic demonstrativ, pisicile sunt atât de rezervate când e vorba să-şi dezvăluie sentimentele. Cele două mâţe una de culoarea focului, alta neagră, ca smoala cea mai neagră, se împrieteniseră. Le apropiase aceeaşi mare enigmă: ambele erau mame.

În timp ce PISICA pornea la drum,

vânătorul Hagea verifica lunetele şi lustruia carabina, cu sârg, ca pe o mireasă…

Felis margarita încremeni, nu din alte motive ci numai pentru a pândi o păsărică delicată, albastră şi verzuie, care ciugulea fără grijă.

Hagea povestea – cui avea chef să-l asculte – aventuri vânătoreşti, iar PISICA se făcu una cu pământul.

PISICA, pândind pasărea aia iute ca un glonte, ştia, din instinct, că nu prea are şanse. Uneori, pisicile ştiu totul.

Uneori, omul nu ştie totul. Delicata zburătoare, albastru cu verde, ba chiar avea şi alte culori, ciugulea mişcând caraghios din coadă. PISICA efectua saltul decisiv, zadarnic. Prada zbură, dispăru. PISICA îşi urmă drumul, fără a fi prea necăjită, fiindcă prevăzuse eşecul, iar Hagea continuă să-şi dichisească arma favorită, carabina aia, povestind ca de obicei.

— În zori, ce să vezi? Ne înapoiem cu prada, cinci crocodili, un elefant şi *numai* o panteră.

Hampel îl întrerupse şi răutatea îi ţâşni prin toţi porii; – Ia spune eroule, cum

transportai elefantul? îl duceai lejer pe un umăr?

— Dintr-un tufiş, continuă Hagea, făr-a-l lua în seamă pe Hampel, porni şuierând o mică săgeată. Este arma teribilă a băştinaşilor, ei înmoaie vârful săgeţii în venin de schimma descântat, schimma e un şarpe absolut perfid, te expediază în lumea viselor cât ai clipi din ochi. Săgeţile sunt suflate cu putere din tuburi de bambus şi te nimeresc la fix, dar dacă ai norocul să le vezi venind şi eşti suficient de dibaci, te poţi eschiva. Eu am interpus în traiectoria micului şarpe zburător patul carabinei, şi ce să vezi?

— Ce domnule? întrebă, ahtiat, Emil.

— Într-atât de virulent era veninul acela, că patul armei s-a înverzit, apoi s-a înnegrit, şi-n cele din urmă patul carabinei mele, a sucombat. A trebuit să-l înlocuiesc!

— Emil, tu ai auzit de baronul Karl Friedrich Hiero-nymus von Münchhausen? interveni Hampel.

— Nu domnule, nu cunosc pe nimeni cu un nume atât de lung. Ce înseamnă baron? Un fel de eschimos?

— Întreabă-l pe amicul Hagea. El e sigur strănepotul baronului!

— Ia repetă, Hampel!

— Ce să repet? Am spus eu ceva?

Şi Hampel făcu un stânga-mprejur, depărtându-se niţel. Hagea continuă să-şi povestească aventurile în timp ce PISICA se întorcea din escapada ei după lapte. Mirosi o altă urmă. Pe aici a mai trecut un şoarece, ba chiar un şobolan. Oare au înnebunit şoarecii şi şobolanii, oare au uitat că această zonă e a mea?

Încă o dată o trăda instinctul-eschimos. PISICA ar fi trebuit să interpreteze altfel această inexplicabilă temeritate a şoarecilor! Ar fi trebuit să înţeleagă că pericolul o ameninţă chiar pe ea!

În acest timp în adâncul beciului telefonista Cătapisică exclamă: „Ah, în sfârşit!”, imitând-o fără să vrea pe marchiză după ce a reuşit să-i vină de hac contelui (în romanul lui Ordean). De departe, sau cine ştie, poate chiar de alături, cineva răspunse la apelul ei. Un glas aspru, autoritar, puţin răguşit şi... ademenitor. Glas de bărbat fatal, da. Părea întrucâtva asemănător cu

glasul de neconfundat (în acest caz cum putea fi asemănător?) al unui speaker de la radio de cart telefonista Cătapisică, fiind şi romanţioasă de felul ei, se amorezase pe vremuri, fără să-l fi văzut vreodată. Iubire *auditivă*...

„Baioneta! Baioneta! Vă ascult! răsună acea voce aspră, intimidantă, în auzul telefonistei, în ambele urechi (îşi pusese casca).

— Telefonista de serviciu! răspunse prompt Cătapisică, punându-şi mai multe întrebări. „Baioneta”? Ce poate să însemne? Poate ceva rău... îşi sugea buza, simţindu-se oarecum vinovată. Pe fir veni un sunet ca de gong, muzical, lung, veni o pauză, o tăcere, ca şi cum s-ar fi dat legătura cu interiorul unui iceberg, urmă un spaţiu presărat cu mici sunete, mărunte scântei într-un mare infern şi iarăşi o mare tăcere, într-o lume mică, dar copleşită de un MARE DEZASTRU, şi din nou glasul detaşat de crainic profesionist:

„Vă aud, vă ascult! Cine sunteţi?” „Nu vă pot spune”, făcu telefonista.

„Ce mare păcat, telefonisto de serviciu!

Nici eu nu pot să divulg cine suntem. Păcat că nici luxul de a ne face vizite, nu ni-l putem îngădui. Ne desparte cenuşa, ne despart triunghiurile! Vom rămâne unul pentru celălalt, în vecii vecilor, doar nişte VOCT. Dar nici atâta nu e puţin!”

Ceilalţi din pivniţă o înconjuraseră pe Cătapisică. Şi stăteau cu urechea la pândă.

„Da, nu e puţin, acceptă telefonista. Noi, atât îţi pot spune, ne aflăm sub un fost hotel, până acuma ne-am folosit din proviziile sale, dar toate încep să se termine, azi ni s-a isprăvit şi cafeaua”.

„Dar bărbaţi nu aveţi pe acolo?” se interesă vocea.

Cătapisică ridică ochii ei întunecaţi mirată de întrebarea cam neroadă şi-i trecu în revistă pe Hampel, Hagea, Ordean şi Şorban… Patru. Patru bărbaţi.

— Avem, dădu replică, fără a preciza ce. Şi cine ştie din care motiv adăugă: Trei. Poate din pricină că Ordean, atât de fricos, nu merita să fie încadrat la rangul de bărbat.

— Trei! exclamă de dincolo VOCEA. în altă situaţie aş fi gelos! Glasul tău,

telefonisto „de serviciu”, e ca traiec tor ia unei stele pe cer. Dar stelele nu execută neapărat mişcări rectilinii. Uneori trasează un triunghi, un fel de a-be-ce, sau mai ştiu eu. (Din nou o tăcere.) Ei bine, bărbaţii să-şi facă datoria, să procure provizii. Totdeauna se găseşte câte ceva prin casele părăsite.

— Adică să fure?

— Dar, la o adică, replică VOCEA, să „împrumuţi” din proviziile hotelului, nu echivalează tot cu un furt? Fruntea telefonistei Cătapisică se încreţi. Nu găsea un răspuns demn de ea. Dată fiind situaţia, nu e vorba de furt, decise VOCEA. Şi noi suntem puţini, şi ne descurcăm de minune, iar în timpul liber facem probleme de geometrie. Preferăm triunghiurile. Cunoşti?

— Nu, răspunse glacial Cătapisică. Apoi, după o pauză: Ştii ce? Menţinem legătura? Să stabilim o oră exactă pentru fiecare zi.

— Nu e cazul, spuse VOCEA. Lăsăm totul la voia întâmpiării şi a norocului. Întâmplarea şi norocul sunt doi piraţi hoinari prin lume, ştiai? Doi piraţi, puşi pe glume, pe fapte rele şi bune, să avem

încredere-n noroc! În ce altceva?

— Pe lumea asta nenorocită, unde mai întâlneşti norocul?

— Acum vocea ta a şuierat ca un meteorit în dezagregare. Nu-mi place! Dar nu uita! Ne vom întâlni!

Pe urmă firul aduse un melodios *şnur* de şuierături (poate aşa cântă aştrii când lunecă de pe cer şi mor, gândi Cătapisică), un şir de împunsături (aşa înţeapă viespile mari şi galbene) şi o imensă tăcere… Legătura fusese întreruptă.

O asaltară cu întrebările, cu cine vorbise şi ce anume. Cel mai curios părea Hampel. Telefonista aşează cu delicateţe casca la locul ei. Medita, înclinându-şi fruntea. „Nu ştiu, zise, sau cu un om nebun sau cu unul prea normal…”

— Şi despre ce aţi conversat?

— Despre nimic, spuse Cătapisică. Îmi spunea că se aprovizionează prădând casele părăsite…

— În mare, cam aşa am făcut şi noi, dar e o idee excelentă, trebuie extinsă. Şi mai ce aţi vorbit? Că a trecut o sută de ani de la începutul conversaţiei.

— Eu n-am observat că a şi trecut un veac! De ce eşti ahtiat să afli totul? Omul de la capătul firului mi-a spus neclar despre baionete, sau despre o baionetă, prostii, că ei, de-acolo, se joacă de-a triunghiurile, iarăşi prostii, şi nu mă mai pisa, domnule Hampel, nu-mi placi. Corespondentul meu de dincolo se exprima politicos şi metaforic şi avea glasul unui om cultivat, glasul unui om ce anunţă câştigătorii meciurilor pe când glasul dumitale scârţâie, şi mai du-te dracului, domnule Hampel!

Pentru prima dată o vedeau pe drăguţa telefonistă leşindu-şi din fire. Aceasta a fost cel dintâi incident al zilei, sau al doilea, mai întâi s-a prăbuşit copacul, acolo pe deal, şi aşa mai trecu o bucată de timp până ce Hagea zbieră: – Ia ascultaţii care a îndrăznit să se atingă de muniţiile mele? Era furios ca toţi tigrii pe care *nu-i* vânase la viaţa lui.

— Cine; continuă să zbiere, a tăiat o fâşie din pânza în care-s învelite cartuşele Nimeni? S-a tăiat *singură*? Bine! Am să iau măsuri speciale. Nu glumesc!

Nu glumea. Ca o primă represiune imediată (deşi indirectă) decise să nu se mai

amâne exterminarea PISICII, cauza tuturor relelor. Mârâia: „Dumnezeu e tânăr iar PISICA e bătrână. În Dumnezeu n-am voie să ţintesc, nu-l ajung, în PISICA, da!

Se înghesuiră la postul de pândă numărul doi, nu aveau ceva mai bun de făcut, şi cu toţii, de acolo, observară PISICA. Ieşise iar, şi ce-şi zisese? „Ia să mă opresc niţel aici, în mijlocul acestei pete de soare, să mă întind să lenevesc şi să constat ce are de gând şi ce mai face inamicul meu din pivniţă”.

PISICA nu stătea pitită, ci „în picioare” şi privea sfidător către locul de unde porneau gloanţele. Nu se temea. Inamicul ei nu era decât un biet ageamiu, vrednic cel mult de compătimire. Fără să piardă din priviri prada lui sigură, Hagea încarcă solemn carabina ce făcuse atâtea ravagii, dar nimeni de acolo nu-şi făcea griji cu privire la PISICA. O fi fost el, Hagea, oare cândva un ţintaş mare, dar acum, cert, îşi pierduse îndemânarea, avea dreptate Hampel.

Ce gândea în acest timp Hagea? Poate gândea: „Sunt sigur că nu o voi nimeri,

fiindcă *nu vreau*…”

Ţinti neglijent tulpina delicată a unei „ploi de aur”, la vreo juma de metru de pisică, şi o tăie cu glontele. „Ploaia de aur” se scutură ca-ntr-o feerie… PISICA rămase neclintită şi părea că râde. Curată batjocură! Era cu totul convinsă că inamicul ei din pivniţă nu-i poate veni de hac şi această apreciere eronată a situaţiei (de vină tot instin-ctul-eschimos…) avea să o coste viaţa, fiindcă ce se întâmplă? Enervat la culme, Hampel îl blagoslovi pe Hagea cu o înjurătură şi-i smulse arma din mână. Mai iute decât

45

te-ai fi aşteptat din partea lui, mânui mecanismul şi trase, fără să mai ochească.

În timp ce apăsa pe trăgaci, gândul său era: „Numai de n-aş nimeri-o din *greşeală*!”

douăzeci

Şi, din greşeală, o nimeri!

PISICA făcu acelaşi salt dintotdeauna, şi toţi fură convinşi că e obişnuita ei eschivă, pe când în realitate, acum, era chiar ultimul salt, de moarte, provocat de proiectilul ce-i sfârtecase pieptul, un glonte

greu, destinat tigrilor, prea mare pentru o pisică... Hagea, şi el înşelat de săritura PISICII, zise încântat: – Nici tu n-ai nimerit-o! Dar cum îndrăzneşti, păgânule, să te atingi de carabina mea sacră?

Hampel aruncă arma, cu dispreţ.

— Eu nu m-am lăudat, mă Tartarin! Eu sunt numai un amator. Pe când tu, bătrân fanfaron, ai şi consumat o ladă cu muniţii, fără ca măcar să-i zgârii urechea!

Ce gândea în acest timp Şorban? Probabil gândea: „VOCEA de la capătul firului a pomenit despre baionete? Care baionete? Şi despre un joc al triunghiurilor... A-B-C... Fumul lulelei se înălţa către tavan ca un lănţug de aramă coclită. Fumul tăcut al lulelei îi dădu matematicianului de mare poftă să tacă. E uşor să pui lacăt gurii, dar gândurilor? Şi unde-l duceau gândurile pe matematician? Fireşte că undeva la drakku... „Şnurul celor şapte baionete” veni către el ca un ecou, parcă dintr-o veche lectură, sau lectură viitoare... Fiindcă şi aşa ceva e posibil, trecutul stă în balanţă cu viitorul, altfel cum?

Matematicianul înainta agale, fumul lulelei rămânea în urma lui ca un drapel în expectativă – să se declare glorios sau să fie învins, şi o coti către nişa postului de gardă. Acolo, fireşte, lampa era stinsă. Pe marginea măsuţei pătate staţiona o muscă. Şorban nu se obosi s-o păfuge. Are şi ea dreptul la o viaţă. Îşi rezemă fruntea în palma sa lată de rural de la Cocotapâs.

În acest timp, fericit că PISICA scăpase (însă nu scăpase), Emil conversă cu telefonista.

— Cum s-a născut cea dintâi *Felix margareta*?

— *Felis margarita*, Emil, aşa e corect. Ei da, pe câte-mi amintesc, s-a născut dintr-un strănut al leului-rege, pe Arca lui Noe?

— Dar ce este leul? Ce este Arca? Ce este Noe? întinse Emil un *şnur* de întrebări.

douăzeci şi unu într-adevăr toţi erau convinşi că PISICA e teafără, însă „flacăra cu patru picioare şi o coadă” se stinsese.

Nedumerită ieşise din viaţă. Glontele acela prea mare sfârtecase totul, amestecând oasele cu viscerele şi carnea, dar în misterioasa alcătuire a minţii ei,

avusese timp, înainte de moarte să se nască o scânteie. Flăcăruia nedumeririi. Cum poate să se nască o *nedumerire* în cotloanele indescifrabile ale unui cap de pisică? Cine poate să răspundă? Cine poate să răspundă!

Pe urmă, imediat, la o diferenţă poate de o miime de secundă – dar în faţa morţii timpul se dilată… – scânteia-nedumerire (s-o traducem astfel: „Cum de a reuşit totuşi inamicul acela neîndemânatec, pe care-l sfidam, să –, mi vină totuşi de hac? îi eram superioară…”) totul se topi, se estompă, în aburul uitării, în infinitul uitării (ce n-ar fi dat Şorban să treacă prin experienţa aceasta – infinitul – dar să rămână viu, nu neapărat de dragul vieţii, cu toate că viaţa nu-i era indiferentă, ci mai ales pentru a trage concluzii şi a le lăsa…) şi PISICA pieri nedumerită, mirată, mai ales că ea nu cunoscuse încă moartea, decât indirect, prin spasmele micilor vieţuitoare pe care le ucidea ca să poată supravieţui.

La postul de veghe încă mai aşteptau. Lipsea fumul luleâii. Şorban cugeta singur, în fundul beciului.

Ce aşteptau? Aşteptau ca PISICA să răsară din iarbă ca o floare carnivoră, şi să-i privească iarăşi cu ochii ei îngustaţi... dar PISICA rămânea acolo unde murise cu marea ei nedumerire. Lungită în iarbă între „ploaia de aur” tăiată tot de un glonte şi o păpădie. „Flacăra cu patru picioare şi o coadă” era acum tigrată. Şuviţe de sânge o transformau într-un mic tigru, din familia căruia şi făcea parte. Acum PISICA semăna cu tatăl pisoilor celor şapte, un motan afurisit şi tigrat.

— E şmecheră, comentă Hampel cu maximum de dispreţ faţă de aşa-zisa viclenie a unei pisici. Se preface. S-a strecurat prin iarbă, printre ramurile moarte ale nucului căzut, iar de-acolo... Pe legea mea! Nu-mi mai scapă data viitoare!

— Care dată viitoare? se interesă Hagea, trăgând dintr-o ţigaretă. Nu mai pui tu mina pe arma mea, altfel fălcile tale vor cunoaşte pumnul meu! Ai înţeles? Hamoei socoti că e mai cuminte să tacă.

— N-ai decât să-ţi confecţionezi o puşcă de soc, ar fi bună pentru tine. Ştii cum se face o puşcă ele soc? Hampel iarăşi tăcu. –

întreabă-l pe Emil!

Hampel tăcu iar. O presimţire amară se înstăpânise pe sufletul său otrăvit. Drace! Dacă, din greşeală, nimerise PISICA, fiindcă văzuse bine, de astă dată saltul ei fusese *altfel*...

douăzeci şi doi

Când faptul deveni certitudine (că Hampel nimerise PISICA), telefonista Cătapisică făcu un mic comentariu:

— Domnule Hampel! în Egiptul antic asasinarea unei pisici trecea drept o crimă deosebit de gravă, mai gravă decât omuciderea, şi se judeca pe loc, fără formalităţi. Un ucigaş de pisici era chinuit mai întâi „mai rău decât hoţii de cai, i se smulgeau limba şi toate cele, iar cadavrul său era aruncat la gunoi. Lăsat acolo, să...

— Prea bine, telefon ist o, ripostă Hampel. Ce noroc pe mine că n-am apucat vremea aia! în orice caz, detest telefonistele ce fac pe dăscăliţele întru istoria antică... şi, şi, eu n-am vrut s-o ucid, Hagea a dorit-o, tentativele sale cum se judecă?

— Taci! spuse Hagea.

— Nu cred niciun cuvânt din ce mi-ai

spus despre…

— Domnişoara Cătapisică are dreptate, îndrăzni Ordean.

— Tu să taci! zbieră Hampel. Dacă nu cumva doreşti a cunoaşte forţa de izbire a pumnului meu!

Ordean nu dorea aşa ceva, deci îşi închise gura, deşi ar mai fi avut câte ceva de adăugat. Către amiază ţipetele pisoilor flămânzi, de sus din şopron, alcătuiau un cor micuţ şi trist. Cine să le aducă lapte? Pe înnoptate Şorban, din; proprie iniţiatfvă şi fără să ceară permisiunea nimănui, se furişă afară, până sub nuc, şi aduse PISICA.

— Ce naiba vrei să facem cu leşul acesta aici? se răsti Hampel. Să facem tocană de pisică?

Ordean ar fi putut să-i răspundă că da, e posibil, în unele ţări, pisica, deşi animal venerat, e servită la ospeţe cu mare dichis. Însă romancierul preferă să tacă, deşi în el se aduna o mânie pe care Hampel avea s-o cunoască.

Şorban apucă o casma şi împreună cu telefonista Cătapisică şi cu Emil, ieşiră-n noapte să pregătească o groapă. Flăcării cu

patru picioare şi o coadă”. Însă poate fi înmormântată o flacără? întrebare retorică, la propriu şi la figurat.

În acest timp Hagea demonta, iarăşi, mecanismele carabinei sale, pentru a verifica ciracul mai ştie ce. Percutorul, acea mică sculă din care ţâşnea moartea, sclipea simpatic, ca un degetar pe arătătorul unei bunici. În acest timp Hampel, înnebunit, umbla de colo-colo, bombănind nu se înţelege ce. În acest timp Ordean, la un post de veghe, scruta Steaua Polară, Lebăda, şi se întreba cine le-a aranjat pe toate în acest fel? Şi tot în acest timp, în podul şopronului, cei şapte pisoi plângeau de foame.

Pe masa ins. Talată în mijlocul beciului, unde prânzeau toţi, când aveau ce, lampa arunca o lumină casnică, cu totul străină Marilor Dezastre. Lampa.

Şorban, Cătapisică şi Emil, reveniră în pivniţă. Matematicianul rezemă casmaua şi se apropie de lampă ca de un cămin în care pâlpâie un foc de buşteni. Îşi aprinse, fireşte, luleaua. Fumul se desfăcu în evantai deasupra lui. Pe neaşteptate vânătorul Hagea glăsui: – Ar trebui să hrănim

progeniturile PISICII. Ciudată propunere, din partea unui inveterat inamic al miţelor.

— După ce le-ai împuşcat mama! spuse Şorban, dar pe un ton neutru, nu de reproş.

— Pardon Hagea ridică în dreptul pieptului palmele sale cărămizii. Pardon! Nu eu am împuşcat-o, ci *acela*. *Acela* era Hampel, cine altul?

Telefonista Cătapisică se întrebă de unde s-ar putea procura lapte într-adevăr, de unde?

— Să încercăm… luăm apă, muiem în apă un pic de carne, nişte brânză…

Hampel se răsuci pe călcâie: – De unde brânză? A? Am halit-o eu toată şi nu-mi pare rău!

— Şi te-ai *bârnit* bine? întrebă Şorban. Hampel nu-l auzi.

Turnară apă într-o cutie metalică, încercară să moaie nişte carne foarte sărată, tare şi aţoasă. Telefonista luă într-o mână hrana pentru pisoi, în alta felinarul orb, apoi ieşi însoţită de Emil, ca de un mic paj. Emil aducea şi el

4 – Sferele infinitului o strachină cu *aqua pura*. Îi însoţi urarea ironică a lui

Hampel: „Să nu vă rătăciţi!”

La înapoiere telefonista Cătapisică îi informă că mâţele cele mici nu au vrut nici să mănânce nici să bea, probabil ştiu doar cum se suge.

— Dă-le pe ale tale! făcu răspicat Hampel. Telefonista se înfiora de aceste cuvinte. Nimeni nu zise nimic, Cătapisică dădu la o parte fumul lulelei şi-i şopti lui Şorban: „Sunt şase sau şapte pisoi, nici n-am reuşit să-i număr, mereu se zvârcolesc. Doi au moştenit culoarea mamei lor, nişte mici flăcări, ceilalţi sunt tigraţi, eterogeni… Dar sunt drăguţi. Oare trebuie să moară?” Matematicianul ridică din umeri. Ce răspuns să dea? „Au făcut ochi?” „Da, dar nu cred că văd mare lucru, explică telefonista. Am procedat la un test…” „Test? se miră Şorban? De unde cunoşti acest cuvânt?”

Şi astfel trecu o parte din timp, se duse şi noaptea. Puii PISICII plânseră întreaga noapte, scânceau şi dimineaţa.

— Au să crape până la urmă, bombăni Hampel. Ei şi ce? Noi nu vom crăpa?

Nu i se răspunse, ce să i se răspundă?

Cerul redevenise vânăt şi duşmănos, un rest de lună atârna zadarnic aşteptând şi el parcă sfârşitul, o dimineaţă rea, fără cafea, fără speranţă. Nici măcar roua nu scânteia în iarbă!

Deodată Şorban rămase cu luleaua în aer şi întineri. Şi glasul îi răsună:

— Ia te uite. Domnule, altă pisică! Altă pisică! merită să tRĂIEŞTI!

În locul picăturilor de rouă care nu se ştie de ce dezertaseră în dimineaţa aia, ochii pisicii negre scânteiau, pur şi simplu fulgerau. Pisica neagră intrase în scenă. Deh! Totdeauna pe scenă trebuie să se afle *cel puţin* o pisică! Se furişa cu încetineala acelor de ceasornic, nicio frunză nu trosnea sub pernele labelor ei. Ocoli din instinct locul unde fusese ucisă „flacăra”.

— E o pisică mamă, observă Hagea care uitase să-şi mai aducă arma.

— De unde ştii?

— Ştiu. Se vede.

— Şi ce intenţii o fi având?

— Felurite, îşi flutură Hagea palma cărămizie. Dar cred că a auzit cum *zghiară* puii flămânzi ai celeilalte.

— Poate le duce lapte, spuse telefonista Cătapisică.

— Nu credeam, comentă Hampel, că o simplă pisică e capabilă de asemenea filantropii!

— O pisică e capabilă de orice, spuse Hagea, căruia brusc şi inexplicabil îi dispăruse antipatia faţă de mâţe. Adăugă, sfios: – Poate că mâţa asta neagră şi-a pierdut puii, iar laptele o *apasă*…

Pisica neagră înainta încet, însă direct, ca pe fir, către şopron. Urcă pe scăriţă şi dispăru. Când ieşi, luând cale inversă, cu aceeaşi precizie şi încetineală, puii „flăcării cu patru picioare şi o coadă” nu mai plângeau.

— Sau i-a hrănit, sau i-a gâtuit, conchise Hagea. Ambele variante sunt posibile şi plauzibile.

Nici Hagea, nici Hampel nu avură vreo zvâcnire în direcţia carabinei. Uitaseră că pisicile sunt capul tuturor relelor şi trebuie exterminate.

Cu asta mai trecu o parte din timp. Pe seară Ordean îşi zgândări imaginaţia şi fabulă din nou pe seama celor trei, A-B-C.

La un moment dat se întrerupse. „Nu mai am putere! Mor de foame, domnilor…”

Emil, şi el flămânzit bine, socoti că e totuşi cazul să-l corecteze pe romancier: – Dar domnule, oare nu A trebuia să-l lichideze pe B? De ce aţi inversat? Prins cu mâţa-n sac, Ordean născoci o explicaţie de mântuială: – Este urmarea intervenţiei Bătrânului Detectiv Schmeltz.

Emil nu-şi amintea, dar nu mai zise nimic. În seara aceea fragmentul narat de Ordean fu singura lor hrană, se culcară înfometaţi şi se treziră şi mai flămânzi.

Venise rândul lui Hampel să facă rost de mâncare. El mormăi ceva şi ieşi la lumina zilei. Nu încercară să-l reţină. Astfel trecu o parte a dimineţii. Doi arbori zburară în văzduh undeva departe, pe latura dreaptă a câmpului vizual.

douăzeci şi trei

Soarele urca pe cer, se făcea tot mai cald, un vânt înalt orândui pe boltă un şir de nori, o cărare pe care galopa Maria Sa Imprevizibilul şi Invizibilul. Hampel lipsi multă vreme şi de n-ar fi fost atât de flămânzi l-ar fi trecut pe lista persoanelor

dispărute şi ar fi împărţit, aşa cum e datina în sânul oricărei colonii de piraţi toate bunurile sale, ceasornicul deşteptător cel stricat i-ar fi revenit telefonistei Cătapisică, pentru ca să ştie, ba nu, ca să nu ştie când trebuie să restabilească legătura cu VOCEA, briciul lui Emil, ba nu, lui Hagea, să-şi radă barba aia ca o cărămidă, şuru fcelniţa lui Şorban, să deseneze pe nisip niscaiva figuri geometrice, iar harta oraşului în care-i prinsese MARELE DEZASTRU, pe care Hampel o procurase nu se ştie de unde, – lui Ordean, să-i mai stimuleze imaginaţia, iar celelalte lucruri şi lucruşoare… nu are importanţă cui, fiindcă Hampel reveni teafăr aducând – miracol – un picior de porc afumat. Hampel avea ochii unui alpinist ce petrecuse o săptămână, blocat într-o brână nenorocită a piscului Chacra-raju, ochi înceţoşaţi şi totuşi cuprinşi de o mică veselie dementă, el care nu era niciodată nici vesel nici chiar dement…

— Stai! făcu Şorban cu un gest neobişnuit la el, gest patetic de hipnotizator, spune-mi repede Hampel, fără să te gândeşti, gheata este o formă a apei sau

apa e o formă a gheţii?

Hampel înainta cu pasul său sacadat şi depuse „dulcea povară” pe masa ce marca exact mijlocul beciului. Vorbi, fără să-l privească pe Şorban:

— Merge şi aşa, şi aşa! Cozile cometelor, chiar şi nucleele, inelele planetelor şi alte fleacuri de acest soi din Univers, sunt alcătuite din gheaţă. La noi, pe pământ, acum gheaţa e în minoritate, dar nu se ştie prea bine ce a fost în perioada glaciaţiunilor şi, mai ales, nu se ştie ce *va urma*... Părea că Hampel dă răspuns unei întrebări care-l frământase şi pe el, fiindcă abia după ce isprăvi cu aceste consideraţiuni se întoarse către Şorban:

— No, domnul acela de la Cocotapâs! Haide şi ne-om *bârnil* Uite ce an. Adus aici!

— Aşa ceva nu se găsea în cămara hotelului, spuse Hagea arătând bunătăţile înşirate pe masă.

— Ha-ha! râse Hampel, rar şi superior. În cămara hotelului? Sigur că nu!

Telefonista Cătapisică tăia cu delicateţe felii subţiri. Străvezii şi subţiri. Carnea avea culoarea sângelui de pisică, grăsimea

nuanţa zăpezilor, şi degaja un parfum ca din iernile pe care încă nu le-am trăit. Mai aveau pesmeţi. Hampel adusese şi jumări. Pesmeţii trosniră între măselele de oţel ale lui Hampel. Înghiţea iute, dumicaţii treceau, vizibil, prin gâtul său cu viteza cartuşelor pe o bandă de mitralieră.

În timp ce se îndopa, pe figura lui Hampel înflorea, ca un strat de coclează, rânjetul cel mai scârbos cu putinţă. Azvârlea în gură, câte două trei, feliile gingaşe din carnea tăiată de Cătapisică, le înghiţea fără să mai mestece şi-n ochii lui ardea lumina unei glorii sumbre. În toiul activităţii fălcilor sale nepotolite, păru că s-a mai săturat şi zise, sau mai degrabă strigă:

— Ştiţi ce am făcut? Am coborât treptele, către faţada hotelului, în plină bătaie a soarelui, fiindcă nu sunt un fricos ca… şi an? cules pentru orice eventualitate, trei flori, pentru cazul că mă voi întâlni cu o femeie frumoasă, enigmatică şi parfumată şi am sărit gardul. Ba nu l-am sărit, i-am dat un picior şi l-am dărâmat. De ce să-l sar, când pot să-l dărâm? Eu – glasul lui Hampel

prinse tonalitatea enervantă a unui tenor care-şi plimbă vocea prin sală „cum vrea” – eu nu sunt un fricos. Şi-l ţintui cu ochii ca pumnalele pe sărmanul Ordean. Romancierul se mulţumi să zâmbească, sfios, cât mai sfios cu putinţă. Recunoscuse că e un fricos. A recunoaşte că eşti fricos, nu e şi acesta un curaj? Atât de sfios zâmbea Ordean că uită să mai înghită ce avea în gură. Şorban rămase cu furculiţa în aer, avea furculiţa lui personală, una lungă cu trei dinţi ascuţiţi, un veritabil trident, o „confiscase” din recuzita ajutorului de bucătar al fostului hotel şi păru că ezită dacă s-o înfigă în felia sa de şuncă sau în beregata lui Hampel.

Emil aştepta continuarea, convins că „nenea” Hampel are şi el intenţia să spună o poveste. Cătapisică se înfiora iarăşi examinând pe furiş profilul feroce al lui Hampel. Vânătorul Hagea mânca, harnic dar nu lacom şi nu-l binecuvântă pe Hampel nici măcar cu o privire. Şorban îi cuprinse pe toţi într-o privire, în dosul ochilor să-i blânzi parcă se ascundeau gânduri rele.

— Am dărâmat deci gardul, urmă

Hampel, după ce mai înfulecă. Nu ştiu dacă vă amintiţi, casa oarecum vecină, dincolo de pâlcurile acelea de arbori, e o vilă delicată în culori pastelate, ca un porţelan chinezesc. Şi la fel de fragilă, de mirare că nu s-a prăbuşit încă... (Ce surpriză! Poate pentru prima oară Hampel se avânta, să ne exprimăm astfel, în comparaţii... incontrolabile, el, un om atât de strict...) Întrerupându-se pentru a-şi înfunda gura cu mâncare, Hampel povesti – şi aceasta este, exact, versiunea sa:

Acea construcţie delicată supravieţuise. Ca prin minune. Chiar în preajma ei se prăbuşiseră trei plopi atletici, giganţi – ia să-mi spui Ordean, specialistule, ce fel de catarge se pot face din plopi? Nu ştii! Bănuiam! – nişte plopi pe care n-ai fi bănuit că-i poate volatiliza orice adiere – şi Hampel făcu o pauză, nu ca să mănânce de data asta, ci de efect, ca un veritabil actor. Dar poate că şi era!

Nu mai mult de o sută de metri îl despărţeau de „oaza”, vila aia frumoasă, bizară şi singuratecă şi ca o panteră, o piele-roşie, sau o pisică, el se furişă,

ştergând până şi un mele, cum face vulpea. „Când am ajuns la mică distanţă de vilă am pândit ca un bandit din poveştile lui Ordean. Nimic nu clintea, în afară de câte o frunză şi-n afară de o rază ce se reflecta într-unul din geamurile vilei. Vezi bine, geamul acela rămăsese deschis şi aripa lui se mişca leneş, când încolo, când încoace, după cum poftea vântul…”

Era părăsită casa? Hampel se decise să îndrăznească şi Făcu mare caz de comportarea lui. Încercă două uşi, a treia. Se deschise, tăcută, dar primitoare. A treia.

Hampel spuse tare: – De o uşă deschisă trebuie să te temi mai mult decât de una închisă şi ferecată. O uşă deschisă poate fi oricând o capcană! Ai spus-o dumneata, Ordean, şi a fost prima dată în viaţă când ai avut dreptate, deşi, eu nu mă tem de niciun fel de uşi sau situaţii, frica nu încape în caracterul meu, fapt ce nu mă-mpiedică să iau. Măsurile normale de precauţiune, iar una din acele „măsuri” era un „noduros”, o bâtă solidă ce o culesesem în drum. Aveam deci asupra-mi două arme, buchetul cu flori şi „nodurosul”… Şi astfel, atent, cu ochii în

patru, Hampel pătrunse în casa aia singuratecă, urcă nişte trepte, parcurse un coridor ciudat, curb şi se pomeni într-o bibliotecă elegantă ce arăta ca şi cum o clipă nainte un roi de gentlemani ar fi ieşit de acolo, iar o servantă drăgălaşă ar fi şters la repezeală. În văzduh plutea fum parfumat, o scrumieră era plină de chiştocuri, şi se mai simţea, un parfum deosebit. Nările lui Hampel se dilatară, dar nu lăsă „nodurosul” din mână. Fereastra deschisă pe care el. O depistase de la distanţă, era chiar fereastra acelei biblioteci distinse. „Domnilor, – Hampel mâncase zdravăn, iar limba îi devenise trândavă, de parcă ar fi băut ceva, – pereţii erau împânziţi de rafturi grele. În viaţa mea nu am văzut atâtea cărţi şi am văzut destule biblioteci şi cărţi!”

Îl priviră cu îndoială. Când unui vulcan i se surpă şi i se astupă craterul, lava caută scăpare prin alt crater, cel mai apropiat. Cel mai apropiat era Hagea, şi trecând peste orice sfială, Hampel vru să-i arunce o vorbă otrăvită, dar Hagea i-o luă înainte: – Cred şi eu! în viaţa ta n-ai văzut nici o singură

carte! Ia spune-mi, Hampel, cum arată o carte?

Şorban urmări şuviţa ce urca din luleaua lui, până la bolta beciului, curios cum se va dezlănţui uraganul. Nu se dezlănţui, Hampel nu dădu semn că-l auzise pe amicul Hagea.

— Cărţi, domnilor, cărţi. Mi-am scos pălăria şi am sărutat văzduhul dintre rafturi. Foamea mă sfredelea ca o baionetă, şi cu toate acestea am stat să mă uit la cărţi. Toate nişte volume care-mi dădeau visuri, legate în piele, cărţi *se* astronomie, de filosofie, literatură... încă mă învăluia fumul ţigaretelor fumate de cineva cu puţin înainte, dar nu-mi păsa de nimic. Am extras din rafturi câteva volume pe care le citisem cândva, şi le voi reciti, de voi avea timp, dacă... Hagea! Ia dă-mi o ţigară!

— N-am!

— Minţi! Le ţii ascunse în butoiaşul de sub patul tău!

— Încearcă numai să te apropii de butoiaş, şi vei primi un glonte, Hampel! De ce să piară numai pisicile? De ce nu şi tu?

Se făcu o tăcere. În mijlocul acestei

tăceri care se prelungi exact atât cât era necesar, glasul lui Hampel cel rău trasă o dâră molatecă, un suspin, un regret. El spuse: – Ce fericit aş fi să existe cineva pe lumea asta, cineva care să mă înţeleagă!

Şorban poate că gândea: – Ciudat om, plin de astea, cum le zice, de direcţii contrare ce se anihilează şi până la urmă ce rămâne? Ce?

Hagea deveni grosolan: – Bine, nu mai filosofa, nu-ţi şade bine! Şi ce s-a mai întâmplat?

— Ce s-a mai întâmplat? Uitând de foame, de precauţiune, am extras din rafturi câteva cărţi…

— Lasă cărţile. Destul cu ele! Treci la fapte!

— Nu e destul, fiindcă de la cărţi a început povestea, amice Hagea!

— Nu suntem amici!

— Şi dacă nu-ţi place vocea mea, nu văd de ce rămâi proţăpit aici ca un ţap roşcovan, n-ai decât să-ţi iei în spinare picioarele alea strâmbe şi să te duci unde vrei!

Vânătorul răspunse la insultă doar

aprinzând una din ţigaretele sale şocolatii pe care *nu* le avea.

— Ţineam în mână cărţile, trei tomuri grele, când am observat un buton minuscul a cărui culoare se pierde în nuanţa de porfir a peretelui. Ce să caute acolo un astfel de buton misterios şi bine ascuns de cărţile pe care *întâmplător* le scosesem din raft?

În acest timp Ordean poate că gândea: „Până acum, a spus, cel puţin în parte, adevărul, dar iată că născoceşte… parcă mă imită! Un buton enigmatic îngropat în perete, cuzi!”

Hampel îşi aduse aminte de mâncare, înghiţi hulpav o bucată bună, după care, reîntremat, continuă: – Mi-a trebuit un bun interval de timp să mă decid. Mă gândeam la mine, şi mă gândeam la voi, lihniţii, care vă puseserăţi atâtea speranţe în mine…

— Ce să decizi, stimabile? interveni Şorban, rezemându-şi coatele de masă, iar bărbia în pumni. Părea un elefant obosit. Şi luleaua, uitată, trăda oboseala. Da.

— Ce anume să decid, domnule de la Cocotapâs? Să apăs pe buton sau nu. Am apăsat, chiar cu evidentul risc ca sub mine

să se deschidă o trapă şi să cad” în adâncurile calei unui vapor de groază, cum este cel al lui Ordean. Nu s-a deschis nicio trapă sub mine ci s-a deschis peretele din faţa mea. Mă credeţi? (Nu-l credea nimeni.) o parte din perete s-a ferit în lături, de parcă i-aş fi spus ca Ali-Baba: „Sesam, deschide-te!”

— Dar cine a fost „baba” asta? întrebă Emil. Am auzit de ea, dar…

— Stai cuminte, copile şi pregăteşte-te să „fişezi timpul” cum zic francii, adică să ne părăseşti, fiindcă imediat povestea devine deocheată. Glisând deci peretele într-o latură, nu mi-am crezut ochilor. Acolo fusese o ascunzătoare ce aservise nu se ştie căror scopuri, dar acum o transformaseră în cămară. Oameni prevăzători îngrămădiseră acolo provizii pentru vremuri grele, instalaseră chiar şi un sistem de aerisire ingenios, tot felul de alimente, dar unde erau oamenii? Aveam să aflu de îndată! Salivam privind bunătăţile, când instinctul mă avertiză…

„Iarăşi eschimosul acela!” gândi Emil, dar poate că şi gândul său avu o

reverberaţie subtilă, fiindcă Hampel, înţelegându-l parcă, se întoarse către copil, îl examina şi spuse decis, dar nu prea brutal: – Acum domnule Emil, că ai mâncat bine, te rog să ne părăseşti! Ceea ce urmează nu te priveşte câtuşi de puţin!

— Cum să plec, domnule, acum când e mai interesant?

— Te rog să nu comentezi, ci să te supui!

După ce Emil se retrase, din cale-afară de necăjit, Hampel îşi dirija atenţia, nu tocmai binevoitoare, către telefonista Cătapisică. Răbdător, Şorban îşi aprinsese luleaua şi privea cum fumul se desface, simetric, în trei şuviţe. Cam trei şuviţe *principale* de păr mai avea şi el pe capul său prematur pleşuvit.

— Dacă urechile dumitale, îi vorbi Hampel telefonistei, sunt prea delicate pentru o relatare „cac-cam-cam”, nu te pot obliga s-o asculţi!

Încerca să vorbească ceremonios ca şi contele înainte de a fi otrăvit de marchiză.

— Dar domnule Hampel, îl întâmpină cu graţie telefonista, o întâmplare galantă m-ar

interesa şi pe mine, nu. Crezi?

„R.

— De unde ştii că e „galantă”? De fapt… şi laba osoasă, mare, bătucită a lui Hampel (nu era mâna unui om care să născocească istorii galante, ci mai curând palma unui truditor la o carieră de piatră) desenă prin văzduh o linie ce putea să reprezinte un arc voitaic sau un contur feminin. De fapt, o faci, domnişoară telefonistă, pe propria-ţi răspundere! Unde am rămas?

— *Nous sommes donc ici…* socoti Ordean că e momentul să intervină. Ai rămas la momentul când instinctul te-a avertizat că…

— Că nu mai sunt chiar singur. Cu toate că n-auzisem nimic. M-am răsucit, strângând bine în pumn nodurosul. În cadrul uşii secrete înflorise o fiinţă atrăgătoare. O, nu era o frumuseţe clasică, o Venus, dar nu părea nicio isterică frivola cum ar fi Fatala Helga din romanul lui Ordean… {Romancierul îşi plecă fruntea în semn de mulţumire că se făcuse o referinţă la „opera” lui.) Prin fermitatea bărbiei – continuă Hampel, prin linia exactă a buzelor

trasate cu o riglă de gheaţă, această apariţie neaşteptată mi-a amintit de Ana c. D. 1.

— Ce vrei să zici? Ce înseamnă Ana c. D. 1?

— Eh, romancierele, nu te duce imaginaţia? Astfel era poreclită o damă, altfel simpatică şi accesibilă, în acelaşi timp calmă şi rece.

— Şi ce a făcut zâna din cămara secretă? întrebă Şorban.

— Nu era o zână cu toate că purta o cămaşă de noapte albă, imaculată, lungă până la glezne, iar sub cămaşă, aşa cum am constatat ceva mai încolo, nimic. Nu era o zână, ci o damă frumoasă, voinică, realistă şi… singură. Nu *exagerat* de singură. O însoţea un pistol pe care-l ţinea cu siguranţa căpitanului Haâg când nu e criţă, iar cătarea acelei arme negre viza exact inima mea. Chiar inima, nu splina sau rinichiul. Am constatat că nodurosul nu mi-e de folos şi l-am lăsat să pice. „Un hoţ!” spuse cu un dispreţ superb femeia în cămaşa de noapte cea albă care se potrivea ca nuca-n perete cu acel revolver negru.

„Nu-mi închipuiam să mai fi rămas hoţi pe lume, vorbi dama, dar dacă a mai rămas unul, e semn bun, semn că încă nu e sfârşitul pământului”, spuse zâna, cu o ironie ce mă lăsă perplex. Dar pistolul continua să mă vizeze neclintit. Am mai spus că, într-un moment de inspiraţie, culesesem pe drum nişte floricele. I le-am întins clamei celei ironice. Pistolul se înclină către pământ. Ea examina floricelele. „Ia te uită zise, de-a binelea surprinsă. Aceasta este o *miazănoapte-tirzie*, lângă o delicată *nu-mă-uita*, iar asta, de un violaceu atât de transparent, nu poate fi decât o *Aconitum callibotryon fissurae*, specie foarte rară, de unde ai cules-o, eşti cumva botanist, domnule hoţ?”

I-am explicat că nu sunt de profesie nici botanist, nici hoţ, ci un om flămând, şi că *în spatele meu*, prin apropiere, se află şi alţi flămânzi şi amărâţi care nu şi-ar crede ochilor văzând comorile? din ascunzătoarea aia. Madama nu păru să bage în seamă remarca mea. Lepădase revolverul pe o măsuţă – ne aflam în bibliotecă, ea continua să examineze florile. Zise: „Ciudat! Mi-ai

adus trei flori şi fiecare are un nume compus din trei cuvinte. Ce semnificaţie poate să aibă asta?” După părerea mea, i-am răspuns, nicio semnificaţie, pură întâmplare…

Mă privi direct în ochi, mă împuşcă din fulgerul ochilor ei devoratori şi declară: „Eu sunt Manon-tigroaica! Ce-ţi spune asta? M; car ceva?”

Cum ea – şi dovedise o anumită erudiţie, în materie de flori, consideram că nu e cazul să mă las dominat de o femeie. I-am răspuns: „Da, îmi spune *măcar ceva*. Manon este eroina cam prea sentimentală a unui anume abbé Prévost d’Exilés care a trăit aproximativ în ultimul din cele patru mari secole, al lui Pericle, al lui August, al lui Leon X şi al Regelui-Soare, secole în care au înflorit cu osebire artele iar împreună cu artele, şi artiştii”.

Gazda mea, ca să-i spun astfel, păru satisfăcută numai pe jumătate. Vorbi fără să mă slăbească din ochi – şi avea nişte ochi! „Cunoşti prea multă istorie, dacă nu te prefaci, şi pentru un hoţ şi pentru un botanist. Să vedem cum stai cu zoologia! Ţi-

am spus că sunt Manon-tigroaica. Ce-ţi sugerează porecla de tigroaica?” „Pe legea mea, *Domina*, cel mult că ai fost tigroaica într-o altă încarnare. La atât se ridică imaginaţia mea”. Ea răcni: „Nu dau o para chioară pe teorii. Ce altă încarnare? Sunt tigroaica acum! Ce a fost şi ce va fi mai departe, nu ştiu!” Se ridică. Era strălucitoare şi semeaţă ca o cometă şi la fel de rece, emana un abur îngheţat şi prin acest abur trecură cuvintele ei: „Foarte bine! Am să ţi dau câte ceva pentru amărâţii ăia flămânzi care te aşteaptă, dar, mai întâi, trebuie să plăteşti!

Hampel suspină, cu ochii împăienjeniţi.

— O femeie cu buze reci, cu ochii reci, care ţine cu sânge rece în mână un pistol îngheţat, se poate transforma într-o clipă din cometă îngheţată în astru fierbinte în explozie! (Şorban tresări.) Tigroaica… şi Hampel, înlăturând toate perdelele decenţei, trecu la amănunte. Partea a doua a relatării sale nu prea fusese luată în serios, dar o ascultară până la capăt şi se părea că Hampel, mărginitul, chiţibuşarul îşi luase o revanşă asupra lui Ordean şi

Hagea, cu istorisirile lor piratereşti şi vânătoreşti. Hagea făcu o maliţioasă observaţie.

— Un adevărat bărbat nu se demite în aşa hal cu indiscreţiile când e vorba de femei!

— Dar din mâncarea tigroaicei n-ai ezitat să te îndopi! îl repezi Hampel cu toată răutatea renăscută brusc. Şi într-un fel avea acum dreptate Hampel. Mâna lui nervoasă scotoci prin buzunare căutând cine ştie ce, şi în loc să găsească obiectul de care avea nevoie, scoase o… bilă argin

„Ţie de mărimea unei alune. O sferă. Perfecţiunea. Figura urâtă a lui Hampel se urâţi şi mai mult, obrazul i se încreţi.

— Emil! zbieră el. Vino înapoi. Emil apăru de undeva.

— Mă puşti obraznic, dacă mai faci glume proaste cu mine, te snopesc în bătăi!

— Dar, domnule… încercă Emil să se apere.

— Potoleşte-te, Hampel. Ce s-a întâmplat, fii limpede, interveni Şorban.

— Cum, limpede, domnule de la Cocotapâs? în timp ce mergeam să caut

hrană pentru burdihanele voastre nesătule, în calea mea s-a rostogolit această bilă... Cine a aruncat-o? Puştiul ăsta pe care am să-l zgâlţâi, a aruncat-o ca să mă sperie, pe mine care...

— De unde a aruncat-o?

— Dintr-o fereastră a hotelului, bineînţeles!

— L-ai văzut?

— Nu. S-a ascuns.

— Şi bila venea din direcţia hotelului?

— Nu. A aruncat-o şmechereşte. Cred că bila a ricoşat de gard, făcu Hampel, cam nesigur. Nu se gândise...

— Domnule Hampel, vă dau cuvântul meu de onoare că nu mi-aş fi permis! strigă băiatul. Am două bile, una găsită de mine, alta mi-a făcut-o cadou domnul Şorban. Bila din mâna Dvs, e altă bilă. Jur!

— Nu mai e în mâna mea... am şi aruncat-o!

Se ridică Hagea: – Să n-o arunci! Dă-mi-o! Şi Hampel, cu maxilarele încordate, se supuse. Îi dădu vânătorului bila. Păstreaz-o şi pe asta, Emil, zise Hagea. Trei bile sună oricum mai frumos decât două.

— Mult mai frumos, domnule. O adevărată comoară pentru un băieţel ca mine! Mulţumesc.

— Ascultă. Hampel! În timp ce bila se rostogolea spre tine, n-ai observat pe acolo, pe undeva, o femeie fragilă, cu profil ireal, o zeiţă a nopţii şi a clarului de lună, dar şi a Soarelui şi a penumbrei, în acelaşi timp?

— Domnul de la Cocotapâs şi-a pierdut minţile! decise Hampel.

douăzeci şi patru

Ce gândea în acest timp pisica neagră, o pisică foarte experimentată? Bună cunoscătoare a vieţii. Poate gândea:» „Acolo în beci sunt nişte oameni. M-aş duce *şi la ei* să miros situaţia, dar ceva îmi şopteşte că nu e cazul. Cei mai mulţi oameni s-au schimbat. Îi voi cerceta de la distanţă pe aceştia din beci, mai ales că sunt neagră! în mine sălăşluieşte duhul nopţii, ceea ce oamenii consideră că nu e bine, dar şi în sora mea de culoarea focului, sălăşiuia duhul nopţii... Noi, pisicile, aparţinem întunericului, dar, culmea e că şi oamenii aparţin întunericului, ceea ce oamenii consideră că nu e frumos, fiindcă lumina şi

întunericul sunt în minoritate faţă de beznă şi îngheţ veşnic, nelimitate, dar oamenii au uitat toate astea, ei s-au îndepărtat prea mult de începutul începuturilor, şi s-au schimbat fundamental, pe când noi, pisicile, am rămas aceleaşi…

E puţin probabil că în acest fel doct meditase pisica neagră. Nu, nuuu! Dar concretiza, pe circuite misterioase nişte gânduri ce ar fi avut cam aceeaşi traducere – tălmăcire.

Pisica neagră, sora PISICII, nu era o mâţă hoinară, ci avea o *bază* sau, dacă doriţi, o locuinţă stabilă, fapt ce nu o împiedica să mişune pe toate direcţiile, din curiozitate dar, mai ales din interes, şi să se hrănească bine, fiindcă acum trebuia să alăpteze *două rânduri*, sau putem zice „două seturi” de pisoi., ai ei, şi ai „flăcării”. În altfel de vremuri n-ar fi făcut nimic pentru nişte pisoi străini – dar nu cu totul străini, luaţi bine aminte, ar fi trecut pe lângă ei cu nepăsare, lăsându-i să piară, poate chiar mulţumită de înlăturarea unor viitoare rivalităţi, dar iată că şi pisicile se schimbaseră; în mijlocul întâmplărilor

catastrofale, greu de înţeles pentru o minte de pisică, dar şi pentru o minte de om, mentalitatea pisicească se modificase, se trezise îngrijorarea pentru supravieţuirea speciei, să nu dispară pisicile chiar dacă oamenii puneau la cale cu bună ştiinţă dispariţia seminţiei lor. Egoism? Da, un fel de egoism pisicesc. Să rămânem măcar noi!

Şi astfel pisica neagră alăpta zilnic pisoii pisicii de culoarea focului, şi astfel, pentru cei din pivniţă pisica neagră deveni PISICA.

douăzeci şi cieci

Într-o dimineaţă următoare telefonista Cătapisică îşi dresese un ciorap, cusu, la cererea lui Şorban un nasture pe vechea lui manta soldăţească, scutul său de protecţie, şi se apropie sfioasă ca o mireasă de patul nupţial de telefonul cel afurisit şi încercă să restabilească legătura. Cum să restabileşti legătura cu neantul?

Cătapisică spera, fără a mărturisi, şi fără a-şi mărturisi, că pe fir are să se ivească iarăşi VOCEA de care se îndrăgostise fiindcă... fiindcă trebuie să iubim ceva! Chiar ceva invizibil!

Ce gândea în acest timp Şorban? Gândea: „Şnurul celor şapte baionete! Manon-tigroaica. Manon o fi cea de-a doua baionetă? Aşa ar trebui să fie. Dar ce înseamnă toate acestea? Chiar, ce?”

Încercările telefonistei Cătapisică de a restabili legătura eşuară. Ca un şobolan zdohnit tăcea telefonul. Pe dealuri doi platani mari înfloriră pe neaşteptate, se avântară în văzduh şi se prăbuşiră, jalnic, pe cât de semeaţă le fusese izbucnirea. Astfel, mai trecu o parte din timp, o felie. După ce se mai risipi groaza, Şorban făcu o timidă încercare; „Din copacii aceia care au murit – ce păcat! – s-ar fi putut ciopli, domnule Ordean, un catarg, măcar pentru o umilă bărcuţă de pescari. Te rog, domnule Ordean!”

De fapt, ce îl ruga? De câte ori se prăbuşeau arborii, pe Ordean îl cuprindea o teamă! Echilibru, echilibru, totul e clădit pe echilibru! judecase matematicianul. Dacă personajele sale n-ar fi atât de neînfricate, nici Ordean n-ar fi un fricos fără seamăn. Le dăruieşte tot curajul său, asta e, niciun fel de mister. Îşi aprinse luleaua, privi fumul şi

aşteptă răspunsul romancierului, care veni în cele din urmă: „Fie, domnule, îţi acord această favoare, da, două mici catarge, pentru un cuter amărât sau chiar pentru o felucă berberă, s-ar fi putut *extrage* din platanii ăia…” Zicând aşa, de mirare! Ordean cel firav avea privirea sălbatică a lui Lup Larsen când îl apucau durerile de cap!

Şi astfel satârul cel necruţător mai tăie o bucată de timp, dar cu opintiri. Emil, căruia nu-i era frică de nimic, nu că ar fi fost un temerar ca Bătrânul Pirat, ci din pură şi infantilă inconştienţă, se fâţâia de colo-colo prin beci, până ce ancoră în faţa lui Ordean.

— Poate că… începu frumos şi candid. Romancierul îl privi fără să înţeleagă. Emil atacă mai direct: – Aţi rămas la momentul când căpitanul Haag îl descoperă în cala navei pe…

— Mai târziu, puişor, suspină romancierul, năduşit încă, n-am acum inspiraţie, aşteaptă să vină seara…

Emil îi aruncă o privire rotundă: ce altă preocupare poate să aibă romancierul, decât să fie mereu inspirat?

Mai târziu se petrecu însă alt eveniment. Cu adevărat un eveniment! Telefonista Cătapisică, mai neliniştită ca oricând, se apropiase iar de telefon. Îl privi, acum cu inamici-ţie. Mâinile ei şovăiră. În cele din urmă schimbă, cu mişcări totdeauna graţioase orice s-ar întâmpla, locul unei fise pe cadranul primitiv de pe vechea centrală a hotelului, încercă iar, nu reuşi, misteriosul ei corespondent, toţi misterioşii ei corespondenţi de la celelalte capete ale firelor se încăpăţânau să tacă. Poate că nu mai exista nici VOCEA sau era, în ciuda timbrului bărbătesc, o VOCE fricoasă. Un fricos ca şi Ordean.

Descurajată, Cătapisică întoarse spatele instalaţiei – ce să facă – ce să facă – ŞI DEODATĂ TELEFONUL SUNA!

Încremeni Cătapisică, încremeniră toţi, până şi moleculele atmosferei din beci se opriră din vibraţie. Nu se produse reacţia firească de bucurie (se restabilise legătura, nu mai erau singuri pe pământ!), nu, sunetul cristalin al telefonului, chiar cristalin, produse panică. Dar telefonul sună iar. Şi iar! Cătapisică se dezmorţi prima, se

urni spre aparat.

— Nu ridica! zbieră *în şoaptă* Ordean. Cine ştie cine e! Ne-au descoperit! Telefonista îşi trecu privirile de la un chip la altul o claviatură de mutre posomorâte! Doar Emil sălta de pe un picior pe altul: pentru prima dată auzea cum sună un telefon! Şi încă în ce condiţii! Probabil că în cala acelei nave comandată de căpitanul Haag, ar fi sunat la fel.

— Ridică-l! strigă băiatul. Poate că e *cineva bun*!

Glasul limpede al copilului se uni cu cel al telefonului care sună iar, şi ambele glasuri alcătuiră un duet al speranţei şi Cătapisică întinse mâna.

e2

— Alo! Telefonista de serviciu! Vă ascult! îşi făcuse ea curaj, dar glasul îi suna destul de stins, mai mult ca fumul unui opaiţ decât flacăra, împrejurul lor mişunau umbre, poate fantome ale oamenilor din caverne, dacă nu cumva chiar ei deveniseră locuitori de cavernă, iar telefonista:

— ALO, ALO! Cine-i acolo? Spera ea, Cătapisică, să fie VOCEA, iar ochii ei erau

că ai lui Manon, nu ai tigroaicei, ai celeilalte Manon, duioasă şi amorezată, şi ce să vezi, coincidenţă? De „dincolo” veni o voce imprudent de puternică, o voce care nu se temea de nimic şi, mai ales, nu se temea de moarte, însă nu era VOCEA pe care o aştepta Cătapisică, Deşi aspru, că ar fi şlefuit şi diamantele, era un glas de femeie prevăzut cu o vibraţie atât de amplă că ecourile se rostogoliră prin toate cotloanele beciului. Auziră toţi:

— Cum, cine? La telefon e vecina! Tigroaica! Dar tu cine mai eşti?

— Telefonista de serviciu, răspunse pe un ton profesional Cătapisică, Telefonista Cătapisică.

— Ha-ha-ha! Telefonista Cătapisică!?

— Nu-ţi convine numele meu? Nu-mi pasă. În orice caz îţi mulţumim pentru mâncare.

Hampel se repezi împins de o fire nepotrivită cu o fire de chiţibuşar şi scormonitor: – Dă-mi telefonul! E pentru mine!

Şorban îl reţinu: – Las-o pe ea să vorbească! Nu te băga, Hampel.

Acela îl privi scos din minţi pe matematician, dar braţul neaşteptat de ferm al savantului îl opri. Vocea tigroaicei hăuli iar: – Ştii? V-a plăcut gustul mâncării?

— A fost dulce ca un fagure pus lângă o cană aburită, Manon!

— Bravo. Mi-ai răspuns franc. Îmi plac oamenii franci, noşti şi numele! Domnul Hampel v-a povestit chiar totul?

— A trăncănit şi el niţel.

— Bravo, Mi-ai răspuns franc. Îmi plac oamenii franci. Şi francii. Nu chiar toţi. Şi – telefonul se zgudui, atât de tare urla tigroaica – nu vă mai trebuie haleală? Trimiteţi pe cineva!

— Auziţi? Hampel îşi eliberă braţul cu o smucitură. Mă cheamă. Trebuie să merg!

Dar de „dincolo” glasul tigroaicei sună ca un hohot:

— Dar să nu mai vină Hampel! Trimiteţi altul! Altul! Şi, PAC, Manon-tigroaica întrerupse legătura. Se făcu linişte. Fumul lulelei lui Şorban devenise o şopârlă-viperă.

Hagea izbucni într-un mare râs: – Auzi, numai, auzi! Nu i-ai plăcut, Hampel, nu i-ai plăcut, ha, ha!

Hampel, cuprins de demenţă vocifera, adăuga alte epitete cu iz sau fără. Ordean socoti că are şi el să pronunţe acel etern *„nous sommes donc ici…”*

Dar nu era timp de pierdut. Mâncarea se isprăvise, urma altă foame, unul trebuia să se sacrifice în grabă, tigroaica dăduse de înţeles că nu e dispusă să aştepte, tigroaicele nu aşteaptă iar ei nu trebuiau să piardă ocazia. Dacă înfometata Manon – tigroaica avea şi alţi flămânzi la dispoziţie, o să-i convoace, iar ei pierdeau şirul… şirul celor şapte baionete!

Răsucindu-şi mustaţa cărămizie, Hagea, vânător încercat, tuşi şi declară că dacă nu se-nghesuie nimeni, se-nscrie el următorul pe listă, de dragul tuturor… Şorban nu avea nimic împotrivă, iar Ordean se declară întru totul de acord. De altfel, pe romancier nu se putea conta. Hagea îşi examina mutra în oglindă, bombănind cu spatele către ceilalţi: „Haide, Hampe], nu te mai mâhni atât că slăbeşti şi mai tare! Aşa sunt femeile. Ieri eu eram cu căruţa-n şanţ, azi tu. Eu, personal, nu mă dau în vânt după plăceri efemere, eu am cultul marilor distanţe al –

azvârli o ocheadă semnificativă către Şorban – al infinitului, da! Mă duc fiindcă avem nevoie de haleală ca să supravieţuim. Şi acum, fără să te prosteşti, explică-mi exact şi scurt, cu o riglă dacă e nevoie, care e drumul către vila aia delicată ca un porţelan, în care locuieşte tigroaica? Iute, Hampel, iute!

Hampel risca să încaseze o chelfăneală, şi înţelese. Se mai calmă şi mişcările sale căpătară echilibrul cam plicticos al unui lied pentru violoncel şi tenor.

Trasă drumul, cu o nuia, pe nisip.

— Nu m-ai minţit, Hampel?

— Dobitoc şi vită! De ce să te mint?

Şorban îl atinse uşor pe Hagea, mai ales ca să nu se înfurie şi-i zise:

— Mi-a plăcut ce ai zis în legătură cu infinitul. Cred că poţi merge liniştit. Sunt situaţii când nici oamenii ca Hampel nu mint.

Hagea se scarpină după ureche, privi fumul lulelei care, parcă invitându-l la drum, o luase către ieşirea din beciu, dar înainte de a pleca îi încredinţase lui Şorban faimoasa carabină. Te rog să n-o dai din

mână nimănui, mai ales lui Hampel... să nu mai nimerească iarăşi vreo pisică, din greşeală...”

Vânătorul ieşi din pivniţă, împins de privirile negre ale lui Hampel.

Cu aceasta trecu o bucată de timp şi începu o altă bucată, în beciu era cald, din tavan se prelingeau stropi de transpiraţie şi nimeni nu cânta.

douăzeci şi şase

Când reveni, vânătorul Hagea avea privirea unuia ce a urcat Annapurna şi a cobrât, iar după ce a coborât, şi-a dat seama că efortul a fost inutil. Din punct de vedere teoretic. Din punct de vedere practic – nu. Hagea ducea pâine proaspătă, caldă, – de unde-şi procura Manon-tigroaica pâine caldă?! – aduced un drug de salam, castraveţi muraţi, castraveţi proaspeţi şi, minune, cafea. Cât lipsise vânătorul? Exact atâta cât e necesar să parcurgi două distanţe nu prea mari. Hagea scoase din butoiaş (un butoiaş cu capac prins în balamale şi zăvorât cu un mic lacăt de nichel) una din ţigările sale, se instala pe un scaun, trase un fum şi oftă: – Ce soare e

afară! Ninge cu aur!

Stătea cu spatele către masa încărcată acum cu mâncare bună şi părea că uitase de foame. De altfel poate că tigroai-ca îl hrănise acolo la ea, însă vânătorul nu dădu niciun amănunt, ci rămase melancolic şi cam trist. Hampel efectua cercuri împrejurul pâinii şi salamului. Tot mai mici cercuri. Ce gândea Şorban? Poate gândea: Mândria ar trebui să-l împiedice să se-nfrupte din acele bunătăţi dăruite de Manon-tigroaica, pe care o terfelise în fel şi chip, dar nu, nuuu, Hampel curmă brusc elipsele sale, se aşează şi răcni:

— Ce mai aşteptăm? Sfânta împărtăşanie? Sau să ne cânte *nenea* Şorban „Isaia dănţuieşte”? Sau să ne spună Hagea ce a făcut cu tigroaica? Nimeni nu e flămând pe aici? Eu. Da!

Vânătorul Hagea trecu ţigareta între degetul arătător şi mijlociu al labei stângi, mâna dreaptă i se strânse până ce deveni o piatră, se ridică, iar Hampel îl aştepta ca hipnotizat. Pumnul cărămiziu al lui Hagea nu zvâcni, aşa cum se aşteptau, cum sperau, către falca lui Hampel ci se rezemă de

bărbia acestuia. Şi, contrar speranţelor, Hagea îşi retrase pumnul-bolovan, reveni la locul lui, şi după ce mai trase un fum, suspină încă o dată şi extrase din unul din multele sale buzunăraşe o bilă argintie: – Emil! Uite încă una. Acum cred că ai vreo trei, patru.

5 – Sferele înfiaitului

— Unde ai găsit-o?

— Dragă domnule Şorban, dacă aş crede în minuni, ţi-aş răspunde că a picat din cer. Însă nu cred în minuni. Pur şi simplu m-am pomenit cu ea la picioarele mele, când mă apropiam de casa tigroaicei. Se rostogolea, ca şi cum ar fi aruncat-o cineva o clipă-nainte, şi era caldă încă. Fireşte, am ridicat-o. De ce, nu? Nu mă întreba, ştiu ce vrei să mă întrebi. Nu, n-am văzut pe nicăieri o fiinţă care să aducă a „zeiţă a nopţii, a clarului de lună, a Soarelui şi a penumbrei, în acelaşi timp…

Se lăsă o tăcere grea ca un *presse-papier*. Da» şi o tăeere oricât de grea poate fi întreruptă de un om ce clefăie, până ce calmul lui Şorban coborî din contemplaţia sa asupra noţiunii de infinit şi-i ceru lui

Hampel să se *bârnească* în sfârşit, să mai rămână câte ceva, că poate Manon-tigreaica nu se va mai arăta mereu atât de darnică.

Telefonista Cătapisică adună şi puse bine ce mai rămăsese, Hagea trecu la un post de veghe, iar Hampel se apucă iar să cate hiba la deşteptătorul său. Continuă să-l demonteze şi să-l monteze chiar şi-n timpul nopţii. Şi izbuti! Aşa se face că la ora celui mai dulce somn, toţi săriră ca arşi

— În afară de Emil – telefonista Cătapisică fugi la telefon în cămaşă de noapte, sperând că e cine ar vrea ea să fie, Şorban crezu că aude clopotele Sucevii, revedea una din luptele lui Ştefan cu otomanii, Hagea crezu că tigrii, un *stol* întreg de tigri dăduse buzna în tabără – care tabără?

— Iar războinicii băştinaşi făceau zarvă cu tingirile să-i alunge, fiindcă, se ştie, tigrii se tem de tingiri căci sunt negre, iar Ordean… Ordean nu credea nimic, unde mai încape vreo idee când te cucereşte total frica?

Dumirindu-se dincotro venea zarva aia metalică, se adunară cu toţii la postul de

gardă. Deşteptătorul lui Hampel, curăţit şi în sfârşit reparat, se zgâlţâia furios, al dracului de mult semăna deşteptătorul acela cu stăpânul său! Dar aşa se întâmplă. Obiectul începe să semene cu proprietarul, sau invers. Hampel îi privi victorios, fără a bănui măcar că e mai aproape ca oricând de o chelfăneală!

— Aţi văzut! Am reuşit să-l pun la punct! De-acum înainte ne putem trezi la orice oră dorim, şi chiar mai des!

— Dar nu dorim! îl repezi Şorban, ştergându-şi ochii lăcrimoşi cu o batistă nu tocmai imaculată şi, parcă fără motiv, ele pe umeri îi căzu – mantaua cea veche şi jegoasă şi acest mic incident păru să fie un preambul al incidentului următor, însă aşa se-ntâmplă uneori… spaima lui Ordean se transformă într-un acces de furie violentă, vulcanică, de nereţinut. Ordean sări la Hampel care nu se aştepta din partea fricosului la o agresiune, ţi-e expedie în faţă doi pumni şi imediat alţii doi. Hampel se răsturnă, cu scaun cu tot. Deşteptătorul îşi dădu duhul, adică, în fine, tăcu.

— Straşnic, aprecie Hagea. Box curat,

în linie. Hampel sări imediat în picioare, agil, ciolănos, cu fibră de oţel. L-ar fi tăbăcit rău pe romancier, dacă n-ar fi fost de faţă şi ceilalţi, Printre ceilalţi se afla şi telefonista Cătapisică, şi nu ţinea în mână o floare de chiparos ci o tingire neagră şi grea

Hampel nu mai riscă nimic, un fricos era şi el. E clar că telefonista n-ar fi ezitat să-l altoiască rău cu tingirea, iar Hagea, cu pumnii săi cărămizii…

— Ai să mi-o plăteşti, Ordean, zise Hampel. Toţi o să mi-o plătiţi! În fiecare noapte o să vă trezesc la cele mai imprevizibile ore!

— În acest caz, zise Şorban care apucase să-şi aprindă luleaua, vei fi snopit în fiecare noapte, la cele mai imprevizibile ore!

Se întoarsei à la culcuşurile lor, cu excepţia lui Şorban care ieşi la aer. Constelaţiile defilau pe cer. Nimic nou sub stele. Dar poate, nimic, nou printre stele! Matematicianul se înapoie în pat, trecând prin faţa postului de gardă, fără să-i arunce lui Hampel nicio privire. Dimineaţa incidentul fu ca şi uitat. Şi incidentul

nocturn fiind ca şi uitat, Şorban gândea că dacă telefonul funcţionează, şi poşta ar trebui să *meargă* drept care puse mâna pe tocul rezervor şi constată că i se isprăvise cerneala. Privi împrejur cu ochii împăienjeniţi şi răi, cum rareori îi avea. Într-un cotlon îl văzu pe Emil – încă mai dormea, cu faţa acoperită de pătură, o pătură aleasă, din păr de cămilă sau de dromader?! – din depozitele fostului hotel.

— Ia ascultaţi aici! strigă matematicianul, fără să se teamă că-l va trezi pe puştiul de Emil, – care ai o picătură de cerneai-l să-mi împrumuţi?

Evident, nimeni nu avea cerneală în pivniţă. Dar nici aiurea. Şorban cugetă: – Următorul care o vizitează pe Mă-non-tigroaica, să-i cerşească, între un cârnat şi un pesmet, şi un deţ de cerneală. Ea are la sigur, că e o intelectuală!

— Păi, următorul, vei fi chiar tu, spuse Hagea, potrivindu-şi şireturile complicate ale încălţărilor de *ranger* al Marilor Deserturi. Doamna Manon e dulce şi extravagantă, Iar cea mai măruntă extravaganţă a ei ar fi dorinţa perpetuă de

schimbare.

Tonul marelui vânător era plin de binevoinţă. Tonul lui Hampel care interveni imediat, era inundat în fiere:

— Aşa, Hagea, deci şi pe tine te-a scos cu picioare-n fund!

Vânătorul înmuia între degete una din ţigaretele sale lungi, subţiri, de culoarea şocolatei. Nu catadicsi să-l privească pe Hampel, dar întrebă:

— Ce sens are aici conjuncţia „şi”? Reiese că pe tine, Hampel, chiar te-a scos cu picioare-n fund!

— De când suntem pertu, Hagea?

— De când a început timpul, Hampel! Iar timpul niciodată n-a început, întreabă-l pe Şorban.

— Până una alta, cine are o unealtă de scris, măcar o rotopască ce sângerează? Cine? întrebă matematicianul.

Hampel, cine altul avea un creion bine ascuţit. Îl aduse din ascunzătorile sale, nu fără a comenta:

— Dacă vrei să calculezi iarăşi ce este şi la ce poate folosi o pisică, poftim!

Şorban luă scula de scris, o examina, o

puse alături şi reaprinse luleaua. Fumul se înălţă ca un lănţug de argint vechi. Şorban aşternu apoi pe hârtie: „Aştept să te zdohneşti încetul cu încetul, iată marea mea perversitate! Nu mă grăbesc. Vreau să crăpi chinuit nu de podagră, cancer sau hemoroizi, ci chinuit de propriile tale gânduri care sunt mai rele decât orice boală. Prea lung ai minţit în viaţa ta scurtă, prea cu sârg ai lins toate bombeurile ce ţi s-au oferit către lins, prea te-ai slugărnicit şi ce poate fi mai jalnic, mai demn de dispreţ, decât un om care se crede stăpân şi nu e decât un servitor?! Şi, şi, prea des ai minţit, ai trădat! Nu mai rezişti, amice! Aştept să fii la pământ, ca să-mi spun şi eu cuvântul. Ş”.

Încruntat, reciti cele aşternute. Nici acum nu-i conveni. „Hotărât lucru, nu am stil… iar stilul înseamnă omul… cine dracu’ a spus-o, şi la ce dracu’ s-a referit? Scriu patetic, ca un amorezat, vreau să fiu dur şi tranşant şi nu izbutesc să fiu decât dulceag, ridicol. Chiar dacă bag câte o insultă între cuvinte. Nu pot, nu ştiu, să exprim esenţialul, iar esenţialul este marele meu dispreţ faţă de acest ins nemernic, fals şi

josnic. Cum să redai un dispreţ dens ca diamantul cu nişte cuvinte rarefiate de sens, atât de rarefiate, încât nu numai printre luminişurile dintre ele, dar şi printre literele aceluiaşi cuvânt, trec curenţi de aer?!”

Se mai învârti puţin prin beciu. Mai uşor poţi transmite dispreţul prin cifre, prin formule, dar ignorantul acela ţâfnos nu ştie nimic despre formule!

Puse adresa pe plic, se pregăti să iasă aruncându-şi pe umeri, pe căldura aia, mantaua grea şi janghiunoasă, dar îl opriră ca de obicei. E drum lung până la poştă, etc. Şorban ar fi putut răspunde că are pe el scutul de prpteaţie, – mantaua janghiunoasă, dar din comoditate, să fim drepţi, renunţă. De fapt i se adresa unui adversar *necunoscut*! îl inventase el!

Telefonista Cătapisică observă că altă brânză e să te strecori până la Manon-tigroaica, drumul scurt e presărat cu umbre fixe şi umbre mişcătoare, pe când până la poştă… Matematicianul se înclină. Îl hipnotizase parcă diferenţierea ce o făcuse fata, categoriilor de umbre… şi îşi propuse să mediteze pe această temă.

Dădu foc epistolei pururi neexpediate, dar o folosi, ca un om practic ce era, pentru a-şi reaprinde luleaua.

Un vânt de miazănoapte nelinişti norii de pe cer şi făcu să murmure pe pământ firele de iarbă şi frunzele. O parte din rădăcinile nucului doborât se profilau tragic pe fondul zidului turcesc pe care „umbrele mişcătoare alcătuiau arhipelaguri în migraţie. Frunzele nucului începuseră să se pleoştească şi nu mai reflectau lumina, cu toate că o parte a bătrânului copac continua să rămână vie, făcându-i cuiva în ciudă – cui?

— Ciudată existenţă, îşi comunică Şorban părerea celor ce aveau chef să-l asculte. Nucul *nostru* e ca un om pe jumătate paralizat, în trupul căruia paralizia, moartea, *urcă* fără grabă, dar sigur…

Astfel mai trecu o parte a dimineţii până ce pisica neagră, adică PISICA, se prezentă la datoria ei de mamă vitregă însă inimoasă, străbătu livada nu ca o „flacără cu patru picioare şi o coadă” ci ca un fuior de funingine agilă în şopronul de unde se

auzeau chemările micilor jivine flămânde. Hampel nu-şi ţinu gura: – Ce e Hagca, ţi-a trecut pofta de a anihila neamul pisicesc? Cum să nimereşti o pisică dacă îţi tremură labele ca ale unui alcoolic în ultimul hal?

Nu era adevărat, mâinile marelui vânător de tigri erau calme ca nişte „umbre fixe”. El zise: – Până una-alta, tu eşti cel care a ucis o pisică. Nu era un reproş. O constatare. Şi mai zise: – Mai bine te-ai privi în oglindă, Hampel!

— Şi de ce să mă uit în oglindă, mă rog? Ca să văd, ce?

— Nişte amprente de pumni pe care ţi le-a lăsat bunul nostru Ordean. Şi dacă nu te mai potoleşti, la acestea se vor mai adăuga şi altele.

Aşteptau apelul telefonic al doamnei. Manon-tigroaica, misterioasa necunoscută ce locuia singură – singură oare? – în vila delicată ca un bibelou. Dar de ce necunoscută şi misterioasă când Hampel o comparase atât de jignitor cu o anume Ana e ei. 1? Şi le făcuse dezvăluiri şi cu privire, la anatomia ei. Prea puţin! Poţi să împarţi ani de zile patul cu o femeie, fără să

avansezi un pas întru cunoaşterea sufletului ei, fiindcă femeia e ca şi pisica, nu?

douăzeci şi şapte

La amiază vântul se înteţise, mirosea dinspre nord a ploaie, pisica neagră, PISICA, îşi făcuse rondul. Ivindu-se la răstimpuri printre nori, soarele trimitea o săgeată fierbinte exact în deschizătura ce se căscase ca o orbită triunghiulară în zidul turcesc.

Şorban nu avea ce face, dar spre deosebire de Hampel inactivitatea nu-l tulbura. Bombăni: – Va trebui să punem la cale o expediţie, să explorăm gura aia de tunel din zidul cel vechi u.

Matematicianul vorbise doar ca să-şi antreneze fălcile, n-avea niciun fel de intenţie să facă expediţii şi nu-i păsa nici cât negru sub unghie ce putea să se ascundă după gaura aia neagră, de vreme ce, sigur, infinitul nu încăpea acolo, însă Emil reacţiona prompt: – Straşnic, domnule! Desigur, n-o să mă omiteţi de pe *rol*!

— Care *rol*, băiete?

— Termen marinăresc, domnule, aţi uitat? De pildă *rolul* echipajului, adică lista

echipajului, sau cam aşa ceva.

— Bine, Emil, te pun pe *rol*, clar până atunci trebuie să inventăm mijlocul de a deveni invizibili, distanţa până la zid e prea scăldată în lumină, şi dacă ne văd?

— Păi, ce mai aşteptaţi, domnule? Cred că e simplu să devii invizibil.

— Nu e chiar aşa de simplu, e un vis dintotdeauna al civilizaţiilor vechi şi noi… Se spune că unii au izbutit să devină invizibili, dar după aceea au regretat.

— De ce, domnule? Eu n-aş regreta, numai de pozne m-aş ţine, aş fui a chiar ceasornicul deşteptător al domnului Hampel…

Şorban îşi continuă ideea: – Poate că tu n-ai regreta, Emil, dar *ceilalţi* au regretat şi au suferit, şi ştii de ce? Fiindcia omiseseră să caute şi soluţia de a redeveni vizi bili, şi astfel omenirea i-a pierdut definitiv din vedere, iar împreună cu ei s-a pierdut şi taina lor.

— În acest caz, inventaţi ambele soluţii, domnule!

— Prea bine, mă şi pun pe lucru, însă nu astăzi, poate mâine… În afară de asta,

fiindcă e periculos să călcăm pe pământ, trebuie; să rezolv şi problema zborului prin aer. E adevărat că omul a rezolvat parţial problema zborului, şi n-are importanţă că de la asta ni s-au tras mai ales necazuri, – însă noi nu avem avioane, trebuie să zburăm bizuindu-ne doar pe propriile noastre forţe.

În acest timp nucul prăbuşit continua să moară cu demnitate. Ce gândea nucul? Cam bănuia ce gândesc pisicile, dar nu ştim ce gândesc copacii, în orice caz copacii prăbuşiţi nu gândesc bine despre oameni. Cu poticniri, viaţa continua, totuşi. Continua viaţa. Trăiau puii PISICII de culoarea focului. Trăia PISICA neagră şi pisoii ei. Trăiau cei din pivniţă. Şi mai trăia încă Manon-tigroaica, nu departe, în vilişoara ei dintre plopii prăbuşiţi.

Aşteptau apelul ei telefonic „Să vină careva după haleală!” şi deciseră că acum e rândul lui Şorban. Fiind hotărî-rea majorităţii, domnul de la Cocotapâs nu protestă. Se hotărâse de asemenea ca Şorban să-şi încerce norocul chiar dacă invitaţia telefonică nu va veni. Altruist,

cărămiziu de altruist, vânătorul Hagea nu insistă să meargă tot el, pe când Hampel, dimpotrivă, îşi apăra dreptul, în virtutea faptului – de necontestat – că el descoperise cel dintâi „sursa”, dar îl potoliră. Se temeau că tigroaica îl va da afară cu buzele umflate, fără mâncare, eventual cu un glonţ în ceafă.

Hagea confirmase existenţa pistoletului, precizând marca şi calibrul. A fost singura sa indiscreţie cu privire la Manon. Se făcu ora treisprezece fix, Şorban îşi aruncă pe umeri mantaua janghiunoasă. Nu era el un ins al cărui chip să exprime o mare plăcere la gândul că, se va întâlni cu aventura, dar nici omul care să dea înapoi când e vorba de o muncă serioasă. Deci Şorban îşi luă luleaua şi o apucă pe calea neprevăzutului. Lumina soarelui de vară îi arse un pumn în ceafă Rămase pe loc, mare, greoi şi încet în mişcări, ţintă ideală chiar şi pentru un trăgător cu albeaţă la ochi, îşi aprinse luleaua – fir-ar al dracului, dacă e să mor, să mor cu dulcele fum amar în gură – şi constată cu surprindere că se gândeşte pentru prima oară serios şi analitic la moarte şi cu toate că cea de-a doua natură a

sa stabilise mai de mult un paralelism între moarte şi infinit, abia acum făcu o legătură directă şi crudă între cele două noţiuni – dacă vor fi fiind noţiuni! Aflându-se în ultimul timp prea deseori în vecinătatea ei, a morţii, considerase că nu merită să-i acorde o deosebită importanţă, sau că pur şi simplu încă nu venise momentul să pună la punct acest subiect – dacă e un subiect! Şi cum să-i pună capăt, când „subiectul moarte” pune de fapt capăt tuturor subiectelor?! Şorban privi cerul cu ochii săi bulbucaţi, ochii unui om ce nu dăduse niciodată îndărăt în faţa unui pocal cu vin, şi ce văzu – văzu zidul, marele spaţiu gol, infinitul, moartea. Închise ochii.

Parcă uitase unde se află şi în ce scop părăsise şubreda ocrotire a pivniţei. Se pomeni rostind vechi precepte, poate yoghine… sunt etern ca spaţiul, ca timpul, nimic nu mă poate opri… nimic nu mă poate tulbura… sunt infinit că spaţiul, ca timpul…

Frumos… Frumos! Frumos? Ce rezolvă asta? Nimic. Sau totul. Atinsese uneori demenţa, demenţa înţeleaptă, aşa cum atingi în vis femeia pururi inaccesibilă,

momentul de nebunie când crezuse că înţelege şi cuprinde infinitul. Euforiile se spulberară iute, se regăsea pe marginea aceleiaşi prăpăstii abstrete, apoi tresări. O pasăre minusculă trecu razant, se încâlci în una din cele trei şuviţe mai consistente ale frizurii sale sărace, *derapa* în văzduh, căzu în iarbă, îşi recă. Ştigă echilibrul şi-l privi pe matematician cu ochi scânteietori, două microscopice agate rotunde şi-i spuse, nu te mai chinui, şi eu fac parte din infinit şi nu mi-a trecut niciodată prin cap să mă tem de ceva. Sunt nebun, îşi reveni savantul, m-a izbit soarele ăsta, nimeni n-a spus nimic, totuşi mica zburătoare, un amalgam de dulci culori, se afla acolo în iarbă şi-l examina pe om. „Eşti tea-fără?” o întrebă domnul de la Cocotapâs, se aplecă şi întinse mâna. Păsărică decola ca o săgeată. „La naiba, să-mi văd de ale mele!” decise matematicianul. Mai străbătu o mică distanţă şi văzu într-o perspectivă calmă şi măreaţă, pe deasupra turlelor oraşului decimat de MARELE DEZASTRU, conturul romantic, moale, feminin al fluviului încolăcind într-o meandră surprinzătoare,

subtilă ca fraza bine potrivită al unui jongleur al cuvintelor, *Fortăreaţa inexpugnabilă* ce domina acea zonă a orizonturilor şi avu, matematicianul Şorban, iubitor al cifrelor şi ariilor geometrice exacte – în contradicţie atât de flagrantă cu inexactitatea aberantă a infiniturilor – avu senzaţia bizară a unei poveşti cunoscute, dar uitate, şi avu o presimţire, şi stătu acolo, iarăşi în plin soare, studiind *Fortăreaţa*, şi nefiindu-i clar ce anume i se pare lui că ar fi în neregulă în construcţia atât de dură şi armonioasă totuşi.

douăzeci şi opt

Şorban se sustrase gândurilor şi căută să se concentreze asupra misiunii sale atât de prozaice de-a procura hrană celor din beci. Se furişă, dacă un ins corpolent şi stângaci e în stare de aşa ceva, pe lângă peretele fostului hotel. Din partea căzută în ruină, răsăriseră pe alocuri flori şi fire de iarbă. Şorban merse mai departe. Pe stânga, un foarte înalt stâlp ce servise de antenă radio, se legăna imperceptibil. De mirare că nu s-a prăbuşit încă, gândi Şorban. Şi dacă nu s-ar prăbuşi, ce catarg falnic ar deveni –

iată chiar şi versuri…!

Găsi spărtura ce o făcuse Hampel în gard. Dincolo de gard plopii rămaşi în viaţă mascau totul, oprind înaintarea şi retragerea. Încercă să meargă invizibil şi neauzit ca Bătrânul Detectiv Schmeltz şi constată că nu e chiar aşa de simplu: nu exista ram uscat căzut pe jos pe care să nu calce, iar ramul pocnea afurisit de tare, ca o grenadă. Alte crengi vii îl plesneau peste faţă, făcând şi ele zgomot. Ca apaş – mare brânză face n-aş versifică mai departe Şorban şi mai riscă o sumă de paşi până ce văzu vila cea delicată. Aici, conform sfaturilor, se opri să spioneze, să se asigure, cum făcuseră şi predecesorii săi, Hampel şi Hagea. Totul părea în perfectă ordine, fereastra bibliotecii, deschisă, îl îmbia, matematicianul crezu că vede – poate simplă sugestie – o şuviţă de fum strecurându-se către lumină, dovadă că tigroaica îşi consuma porţia de trabucuri a primei jumătăţi de zi. Descoperi şi uşa din spate, totdeauna deschisă… „înainte!” îşi comandă Şorban, iar când piciorul drept – totdeauna cu dreptul trebuie să păşeşti – se

dezlipi de sol, casa delicată a tigroaicei se dezlipi şi ea de pământ… Mai întâi se părea că va face un simplu zbor şi va ateriza intactă, dar nu. Vila se destramă în văzduh, brutal. Pereţii se desfăcură în evantai, ce sălbatică floare, mobile descriseră arcuri rebele prin spaţiu şi se sfărâmară, o mică bibliotecă turnantă pe un picior hexagonal ateriza la doi metri de Şorban, după ce se izbise şi ricoşase de trunchiuri, pierzindu-şi cărţile, ca o pasăre rănită de moarte, fulgii…

Şi după acest dezastru, un mic dezastru, se ridică praful, se lăţi, se strecură printre arbori. Şorban închise ochii şi încercă să nu respire imposibil, deschise gura, pieptul îi fu invadat de praful acela înecăcios, începu să tuşească, tuşind ochii i se deschiseră fără voie şi fură invadaţi de praf. Şorban socoti că s-a terminat cu el, de sus mai cădeau resturi, fragmente de zid, de mobile, alte obiecte mai uşoare, precum pernele…

Ah, ah, miji în capul lui Şorban, cei din pivniţă mă consideră un cadavru, şi de unde să ştiu că nu e chiar aşa? Nu era chiar aşa,

se alese doar cu un cucui vag cauzat de capătul sculptat în formă de ladă de tigru al unui picior de canapea, probabil că fu ultimul obiect ce căzu şi nimeri exact în capul matematicianului cu toate că existau un număr infinit de posibilităţi de a ateriza în alt loc.

Şorban îşi râcâi ochii cu unghiile, înlătură o parte din moloz şi începu iarăşi să cam vadă. Cam aşa se termină moartea… când se termină. Casa lui Manon-tigroaica nu mai era decât un maldăr de ruine. Dar tigroaica? Matematicianul înainta, renunţând la orice fel de precauţii, ce se putea întâmpla mai rău, ce? Ruinele încă mai fumegau, nu era prepriu-zis vorba de un foc, ci de vibraţia aceea a materiei speriate…

douăzeci şi nouă

Şorban reveni la beci după o bună bucată de timp – în acest interval ai fi putut făuri lumea şi chiar săpa o tranşee şi găsi acolo, în pivniţă, o stare de stingherealã pe care la început n-o înţelese. Emil îi sări în braţe, telefonista Cătapisică îl privi bucuroasă, Hagea îi întinse mâna lui

cărămizie, îi strânse mâna ca unui voiajor ce revine din locuri fără speranţă Emoţionat, Ordean îl bătu pe umăr. Hampel se interesă:

— Ce? N-ai adus nimic de *bârnit*? dar cu toată răutatea glasului său, părea şi el stingherit.

„Oare întoarcerea mea nesperată? se întrebă Şorban. Îşi închipuie că sunt o fantomă? Dar e absurd!”

Şi, fâţâindu-se de colo-colo, împiedicându-se de toate, orbit încă de soarele de-afară ca şi de praful ce mai persista în ochi, matematicianul începu să se simtă şi el stingherit. Şi cum nimeni, în afară de Hampel, nu-i pusese nicio întrebare, Şorban se revoltă:

— Nu vă pasă ce s-a întâmplat acolo? E o jale… Şi nici nu ştiu ce s-a-ntâmplat cu ea, sau a rămas sub dărâmături, sau poate că… sper… a scăpat… Şi mai gândi: „Cea de-a doua baionetă de pe şnur, a pierit…” Tresări, amintindu-şi şi se scotoci prin buzunare. Puse jos una lângă alta două fiinţe catifelate, cu câte un moţ roşu fiecare.

— Am adus totuşi ceva. Atât am găsit. Ciocii ei. Sunt foarte frumoşi

— Ciocii? Ciocii, domnule? se răsti Hampel.

— Da domnule, ciocii. Aşa le zice la noi, la Cocotapâs. Pantofii de casă. Ia priviţi la ei, parcă-s nişte motănaşi. Mă gândeam că ciocii aflându-se-n casă, ea încălţase alţi pantofi, ieşise poate la o plimbare, sper… Şi poate e în viaţă… Manon-tigroaica. Şi se întoarse către telefonista Qltapisică: – Sper că te vei simţi bine în aceste încălţări de casă, atât de calde, zise, foarte stingherit. În fond că ne-a făcut multe servicii…

Cătapisică înălţă umerii a ezitare şi a stinghereală. Şorban se gândi cu tristeţe: „EA! Oare de ce folosesc, chiar şi-n gând, majuscule? Fiindcă ştiu aproape sigur că tigroaica zace acolo? Despre răposaţi trebuie să gândeşti cu majuscule?”

Hagea interveni: – Ştiu la ce te gândeşti, domnişoară: cum să porţi papucii unei femei moarte? Dar eu te asigur: tigroaica n-a murit, era prea deşteaptă, prea plină de viaţă. Poartă ciocii sănătoasă, sunt calzi şi buni.

— Dar dacă Manon n-a murit, e un furt… oricum e un furt, spuse Cătapisică.

— Nu te mai gândi la asta. Poartă-i şi gata. Pe fronturi fiecare-şi lasă cizmele celui mai apropiat prieten, în caz că pică, iar dacă pică, şi prietenul, următorului prieten. Cu condiţia să ai doi prieteni… însă tigroaica e nevătămată, nici nu se afla în *cottage* când… Tigroaica e acum în altă parte, fiindcă, simt eu, se afla numai în trecere pe-aici.

În sfârşit Şorban izbuti să vadă normal, aproape normal, şi atunci. Desluşi prin semiîntuneric un profil nou. O femeie. Nu era tigroaica.

— A venit în timp ce lipseai, explică telefonista. Pretinde că o cheamă Mohândra…

— Şnurul celor şapte baionete… A treia baionetă de pe şnur, abia murmură matematicianul.

— Poooftim?

— Nimic deosebit… Cum o cheamă?

— Mohândra – aşa pretinde. Nu e un nume neobişnuit? Şi are nişte purtări ciudate! Şi nici măcar nu ştiu dacă e flămândă, şi chiar dacă aş şti, n-aş avea ce să-i servesc.

Ce gândea însă Şorban, absent, obosit, prinzând ca dintr-un vis cuvintele telefonistei. Gândea: „E ca un joc *prea*. *Simplu*. Nu există jocuri simple, sau eu cred că nu există, fiindcă nu-mi plac? Manon a ieşit din scenă şi, ca pentru a păstra un echilibru – dar, faţă de ce? – poate că între vii şi morţi apare altă femeie, din neant. De unde, dacă nu din neant? Poate că aceasta e *următoarea* viaţă a ţi-groaicei!”

— *De ce o* cheamă Mohândra? puse Şorban o întrebare şi imediat fu uluit de lipsa ei de sens, de profunda ei stupiditate. Reacţia telefonistei Cătapisică fu imprevizibilă, ca efectul unui medicament nou, experimentat pe cobai. Dar reacţiile femeilor sunt imprevizibile, e una din armele lor. Figura netedă cu telefonistei fremăta sub o adâncă nelinişte. Şorban o analiză. Ce naiba se întâmplă? Şi, ca pentru a atenua acest efect neaşteptat, mai puse o întrebare, ce abia adânci resentimentul telefonistei: – Când a venit?

Fata înălţă cu mândrie căpşorul ei cochet.

— Dar v-am explicat, domnule, pe când

eraţi plecat la…

Ca să pună vârf gafelor, matematicianul urcă muntele inutilităţii cu încă o întrebare: – E frumoasă?

— Destul de…! răspunse sec telefonista. Şi pentru ca răspunsul să fie şi mai uscat, adăugă: – Ca să vedeţi mai bine, puneţi-vă ochelarii!

Şorban folosea cât mai rar ochelarii. Nu se atinse de ei, ci aprinse lui caua, fumul pluti ca o amintire.

Dar telefonista Cătapisică? Ea, până acum, era singură, chit că de la distanţă o concura tigroaica, biata tigroaică», când ivirea concretă, intempenstivă a Mohândrei (da, pare să fie frumoasă, gândi Şorban, ca o bestie venită din Infern, pentru a ispiti, tăcută, mândră şi ascuţită ca o baionetă, cea de a treia de pe şnur…), apariţia Mohândrei, cu privirea ei absentă, superioară, o tulburase pe drăgălaşa şi, probabil, fragila Cătapisică. Stricase un echilibru. Fiindcă şi-ntr-o nenorocită de pivniţă, în condiţiile unui MARE DEZASTRU, e de dorit un echilibru.

Şorban făcu un gest larg şi moale, nu-l

analiza nimeni în Acel moment poate cu excepţia Mohândrei, neclintită în spaţiul ei întunecos, retrasă ca ultima supravieţuitoare a ultimei catastrofe a ultimei planete din ultima galaxie, tăcută ca un buştean ce a fost aruncat în foc, a cântat ultima arie de bas şi s-a prefăcut în scrum. Înaltă, subţire, ca o viziune a lui Giacometti, fără să aibă colţurile, căderile, diformităţile acesteia ci, în ciuda înălţimii, armonioasă *ca* desfăşurarea în infinit a unei cozi de cometă. Nu i se potrivea numele de Mohândra!

Poate că acestea ar fi traducerea unor gânduri neexprimate ale lui Şorban, poate fiindcă baionetă rimează cu cometă, cine ştie.

Matematicianul îşi reaprinse luleaua şi vorbi tare: – Puţin fum, e o cină bună pentru un filosof... şi zâmbi cu modestie, întrebându-se ce răspuns îi va da lui Hampel când acesta îi va tăgădui însuşirile de filosof. Hampel, preocupat de un mărunţiş pe care-l scobea cu briceagul, nu tăgădui nimic. Şorban privi fumul lulelei şi prinzând curaj, aruncă o întrebare

provocatoare: – Dar voi, care nu prea aveţi înclinaţii întru meditaţie, cum veţi suporta foamea?

Nu răspunse nimeni şi în primul rând nu răspunse Mohândra.

treizeci

„*Nous sommes donc iqi*... începu Ordean, singur, numai cu lampa, faţă-n faţă cu mica flăcăruie de aur. S-ar fi spus că-i povesteşte lămpii, dar cine poate susţine că nu se poate conversa cu focul, şi chiar ce conversaţie bogată – ar putea s-o confirme cel mai bine toţi cei arşi pe rugurile lumii.

La postul de veghe Hagea, cu ochii săi ageri de vânător, desluşi în beznă o „anti-lumină", o bucată de întuneric mai neagră decât bezna, strecurându-se în direcţia cunoscută: PISICA.

— O vezi? îl întrebă pe Şorban. Matematicianul se scotoci după ochelari, îi puse pe nas, dar mărturisi că tot nu vede nimic.

— PISICA neagră? ghici el. Îmi pare bine că pisoii vor căpăta lapte. Tu nu te bucuri?

Întrebarea era cu tâlc. Şorban voia să

afle dacă Hagea mai păstrează vreo aversiune faţă de „întreg neamul pisicesc”, dar vânătorul tăcu, aprinse una din ţigaretele sale. Şocolatii şi-acum dohăneau amândoi, în vreme ce povestirea lui Ordean se insinua către ei, tot ca o şuviţă de fum”… şi când fatala Helga şi-a dat seama că nu e singură, a răsucit cu nevinovăţie pe deget marele inel de platină în care păstra sub topaz, otrava. Contele o urmărea cu ochi) lacomi. Marchiza îl privea pe conte cu ură şi gelozie. La trei hublouri ale cabinei, din trei direcţii diferite, A, B, şi C înregistrau scena. Marchiza avea în mână un pahar cu lapte, laptele era alb ca un negru când se înălbeşte de frică…”

— Ce este gelozia, domnule Ordean, întrebă Emil.

Romancierul nu mai era singur cu lampa, Emil se apropiase cu paşi mici.

Hagea îl coti pe Şorban: – Să vedem cum se descurcă mai departe romancierul, ce explicaţii îi va da puştiului!

— Gelozia, Emil, derivă din instinct, poate din instine-ele primare…

— Prin urmare, domnule, este o

eschimoasă?

— Nu chiar, băiete. E un fel de invidie aplicată în special la sentimentul de dragoste, cu timpul vei înţelege mai bine.

— Mereu îmi spuneţi că voi înţelege totul, cu *timpul*. Când va trece timpul?

— Nu e nevoie să-l grăbeşti. Are el singur grijă să treacă.

— N-am să-l mai grăbesc. Ce s-a întâmplat mai departe?

— Unde am rămas?

— „Marchiza avea în mână un pahar cu lapte, iar laptele era alb ca…”

— Exact! Ai o memorie straşnică, fără tine aş pierde şirul… Emil se roşi de plăcere sub această laudă, se simţea aproape coautor.

Apropiindu-se şi mai mult de sursa de lumină, figura romancierului se desenă triunghiulară, palidă, dar transfigurată puţin de o anumită frumuseţe ce o conferă imaginaţia sau inspiraţia, chiar la nivele mici. După un interval de câteva zile imaginaţia lui Ordean renăscuse, oare datorită cărui motiv? Oare şocurile, spaimele succesive, sădiseră în el un nou

imbold narator? Aşa cum se-ntâmplase-n noaptea când frica se transformase într-o explozie de furie ce dusese la ciocnirea cu Hampel?

Dar ce gândea în acest timp Hampel? Gândea: „Ia te uită, sifiliticul acela iarăşi şi-a pus în funcţiune râşniţa de povestit! Şi ce să vezi? Să vezi cum au să iasă cu toţii ca ploşniţele din ascunzişuri, când le miroase a sânge, ca să asculte tâmpemile!”

Emil, în cercul de lumină al lămpii, foarte aproape de narator, se lăsă pe vine, lăbuţele sale şedeau cuminţi pe genunchi şi pe faţa lui se putea citi: „Eu sunt făcut ca să ascult poveşti…”

Cea de-a doua care se alătură lămpii, lui Ordean, lui Emil şi basmului, căci totuşi basm era, a fost telefonista Cătapisică, cea mai apropiată de Emil, ca vârstă, ca naivitate, ba nu, fiindcă nu era o naivă, ci apropiată de Emil *ca seninătate*. E nevoie să fii senin pentru a asculta poveşti, deşi se zice că şi un asasin poate fi senin etc. Deh, cam aşa gândise Şorban privindu-l pe Hampel pe care-l apucau adevărate bâţâieli când romancierul începea câte un nou

capitol. Şi totuşi Hampel veni şi el să audieze tâmpenii-le! De ce? Se simţea obligat? Sau se temea să nu rămână prea mult timp singur? Venea, legănându-se, târşindu-şi în silă picioroangele şi neapărat ultimul, după ce acţiunea se declanşase, şi-i plăcea să îl sâcâie pe Ordean cu întrebări, ştia că romancierul îşi pierde uşor firul. Acum însă nu fu ultimul, după el veni Şorban şi o studie pe telefonista Cătapisică. Rămânea frumoasă şi acum, în lumina zdohnită a lămpii, însă nu perfecţiunea ne atrage, nu totdeauna şi neapărat, fiindcă perfecţiunea e de fapt o limită, o negare a infinitului, or, gândise Şorban, şi în ştiinţă şi în artă, perfecţiunea trebuie depăşită, altfel devine obstacol. Eu-clid, de necombătut, fusese depăşit, rămânând totuşi pe soclu. Dar o limită ce se încăpăţânează, o perfecţiune ce nu permite ivirea altei perfecţiuni, devine o dogmă.

Şorban o studie pe furiş pe Cătapisică, văzu buzele răsfrânte, ochii de creolă ce zâmbeau sub fruntea nu tocmai înaltă, trapezoidală, umbrită de părul scurt, buclat, sclipitor. Nasul în vânt era glumeţ şi bun de

pupat în vârf.

Între timp Ordean îşi desfăşura mai departe povestirea, era vorba de o bătălie, o catastrofă navală. Matematicianul fu deosebit de mirat. El văzuse această tragedie cu ajutorul aparatului său miraculos, inexistent şi utopic, dar, ce curios lucru, nu-şi amintea să-i fi povestit lui Ordean acest vis fabulos, iar dacă nu i l-a povestit, cum se face că romancierul redă evenimentul *exact aşa cum îl văzuse Şorban*?

Totul e învăluit în taină, orice e posibil… Matematicianul se apropie de cercul ascultătorilor şi deodată se văzu pe sine, cu propriii săi ochi (dar tot cu ajutorul aparatului…), se văzu înaintând către cercul de lumină, *dar din partea opusă*, şi într-o postură nu tocmai favorabilă. Spiritul critic cu privire la propria sa personalitate poate că era prea ascuţit. Ochii săi priviră fix în propriii săi ochi. Şi ce văzu el? Văzu un fel de moşneguţ, cam durduliu, cu umerii căzuţi, faţa plată ca o clătită, căreia luleaua nu izbutea să-i adauge nimic interesant. Încercă să asculte. Dezastru, flăcări,

explozii, urlete de agonie. Hampel arbora un zâmbet strâmb, ca un steag al dispreţului. Căpitanul Haag (nu dusese sticla la gură timp de patruzeci de ore), comanda o flotă ce scufunda altă flotă.

Hampel spera să apară ultimul, dar iată că din unghiul ei de întuneric ieşi Mohândra. Uitaseră de ea. Ordean nici n-o luă în seamă pe noua auditoare. Dar toţi, cu excepţia lui Emil, îşi pironiseră ochii asupra ei.

Musafira nechemată şi nedorită nu avea luminozitatea şi transparenţa unei cozi prelungi de cometă – cum am îndrăznit să afirmăm mai înainte.

Era zveltă, dar enigmatică şi ameninţătoare ca o cometă, prin ceea ce *nu* spunea şi *nu* făcea.

O rochie sumbră ca veşmântul unei călugăriţe, învăluia de la umeri la glezne trupul Mohândrei. Pe îmbrăcămintea asta aspră, ascetică, doi nasturi mari, octogonali, de argint, sub gât, la mica despicătură a rochiei nu-şi aveau locul acolo, iar alţi doi nasturi, tot de argint, dar triunghiulari, pe relieful fiecărui sân, nu stăteau câtuşi de

puţin la locul potrivit, totuşi fuseseră cusuţi acolo, astfel n-ar fi stat de bunăvoie nasturii ăia.

Pletele lungi, nepieptănate parcă de ani, întunecate ca meditaţiile unui assi-in, cădeau alandala, acoperind o parte din figură, fără a izbuti să mascheze şi ochii, prea mari, prea albaştri, prea limpezi. În ciuda irişilor luminoşi, privirea Mohândrei nu părea veselă, luminoasă măcar, cum ar trebui să degajeze, în principiu, *toţi* ochii albaştri; din privirea Mohândrei răzbătea o pornire dură şi posomorâtă, la fel ca şi numele real sau inventat al musafirei. Şi câţi ani să fi avut oare?

Cu mare întârziere Ordean simţi stinghereala ce se instalase iarăşi printre ei, şi o notă pe noua sa admiratoare, dacă admiratoare trebuia considerată. Se întrerupse chiar când un supravieţuitor al flotei scufundate îl ataca pe căpitanul Haag cu două pistoale şi un pumnal. Probabil că avea trei mâini. Ordean se înclină încetişor: „Fiţi binevenită!” Mohândra nu-i răspunse. Îl privi. Ochii ei îl demolară pe romancier precum flota victorioasă pre flota înfrântă.

El îşi pierdu şirul, plecându-şi fruntea. A fost necesară intervenţia lui Emil pentru a scoate „nava groazei” din derivă. Matematicianul Şorban ar fi avut chef să (audă glasul noii venite, dar blestemata nu se obosea să emită măcar un sunet. „Tace precum un şobolan zdohnit, dar în realitate în ea se află forţa unui proiectil de mare calibru”, gândi şi spuse nădăjduind într-o acceptare verbală, sau un refuz verbal – numai să-i audă vocea – împingând un taburet: „Poftim, şedeţi, vă rog!” Mohândra respinse invitaţia, prin tăcere. Din nou o examinau, care pe furiş, care pe faţă, dar ei nu-i păsa. Ordean îşi mai conduse câtva timp nava prin mijlocul dezastrului şi, brusc, se plictisi. Nu-l mai asculta nimeni, cu excepţia lui Emil, dar romancierul se obişnuise cu un public mai larg. Ţintă a ironiilor lui Hampel cu privire la „curajul” său, Ordean ţinea să fie în centrul atenţiei măcar în anumite clipe şi *alintat* de interesul tuturor, măcar când povestea. Acum i se răpise şi această satisfacţie. Jignit, se ridică, făcu un stânga-mprejur întocmai ca Hampel şi trecu mânios şi a-

brupt demarcaţia dintre lumină şi întuneric. Străbătu un spaţiu de beznă, se apropie de altă lumină ce venea din nişa postului de gardă, unde pe măsuţă arde o lampă, privi direct în flacăra ei şi din flacără îl fixară iarăşi, ochii dementi ai Mohândrei. Enervarea îi dădu curaj, puterea de a ieşi puţin din pivniţă. Un ochi de scorpie îl privi din cer – Luna. Ordean îi expedie o înjurătură. Se mai calmă, iar calmându-se curajul îi mai scăzu, coborî înapoi treptele, să se afle la adăpost, având în continuare priveliştea moale a dealurilor în lumina ochiului de scorpie al Lunii. În fond, se gândi romancierul, de ce nu i-aş da satisfacţie lui Şorban? Da! Toţi aceşti arbori ce au fost spulberaţi de MARELE DEZASTRU – ar fi putut să devină catarge!

În timpul nopţii telefonista Cătapisică simţi o mişcare şi se trezi. O culcase pe Mohândra alături de ea, şi-l împrumutase şi o pătură.

Mohândra plecase, Cătapisică simţea, fără să deschidă ochii, fără să întindă mâna. Plecase – încotro? Avea să fie oprită la postul de gardă. Telefonista, cu urechea ei

formată, percepu ticăitul sâcâitor al acelui mic monstru metalic, deşteptătorul lui Hampel. Un sforăit ritmic se împletea cu ticăitul ritmic al ceasornicului.

Cătapisică ascultă câtva timp, apoi aţipi, dar numai pe jumătate. Cealaltă jumătate a ei rămase în veghe. Ce aştepta? întoarcerea Mohândrei? în sfârşit deschise ochii, întru totul lucidă, îşi trase din aşternut picioarele şi găsi sub pat ciocii tigroaicei. Ciocii erau calzi şi buni şi moi… Fata îşi trecu degetele prin părul scurt şi aspru, câteva mici des-Cărcări electrice se produseră exact cum ai mângâia blana unei mâţe când pe cer e furtună, şi înainta, Cătapisică, orientându-se exact către pata de lumină ce izvora din nişa postului de gardă. Trecu *prin* sforăiturile matematicianului Oare, friguros, peste pătură mai punea şi mantaua cea rău mirositoare, scutul său de protecţie, trecu pe lângă Hagea care dormea ostăşeşte, tot învelit într-o manta însă mult ni. Îi curată şi purtând epoleţi ce reprezentau cine ştie ce i.ni misterios în ierarhia Vânătorilor, şi, ochii acomodân-dii se din ce în ce, telefonista o

căuta pe Mohândra „nu era aici, nici dincolo, prin urmare nu putea să fie decât îl Winu<lr infinitului în faţă unde era de serviciu Hampel (patul acestuia era gol) şi… prin urmare… ce făceau ei doi acolo? îşi aminti privirea sălbatică, înfometată *a* Mohândrei. Poate un fel de tigroaică… Nu cumva era chiar tigroaica?

O pudoare îngreuna paşii furişaţi ai fetei, dar era, se pare, o falsă pudoare, o anemică pudoare, de vreme ce fu învinsă cu atâta uşurinţă de curiozitate – nici măcar o mare curiozitate. Îşi continuă neauzită drumul apropiindu-se de pata tristă şi străvezie de lumină. Auzi ceva, se opri, ezită iar. Să surprindă o scenă de amor? E posibil? Mohândra cu Hampel?

Un fior o îndemnă să nu se oprească, merse înainte şi rămase… dezamăgită… dezamăgită fiindcă bănuiala nu i se adeveri. Mohândra nu se afla în nişă. Încovoiat, într-o poziţie lipsită de orice apărare, jalnică poziţie ce numai compătimire inspira, Hampel cel chiţibuşar, răutăcios şi lacom, dormea cu mâinile pe măsuţă şi fruntea rezemată de pumnii osoşi. Halal de aşa

veghe, gândi telefonista. Ceea ce auzise, în afară de ticăitul ceasornicului, singura *fiinţă* trează la postul de gardă era sforăitul lui Hampel, ca o cădere de frunze uscate, un sforăit de om cu multe păcate şi remuşcări, un sforăit adecvat poziţiei jalnice în care-l prinsese somnul. Nu avea dreptul să doarmă, nemernicul! Periclita astfel securitatea tuturor!

În ciuda acestui gând net („Am să-l pârăsc, să ştie toţi!!”) telefonistei i se făcu milă de Hampel, o milă inexplicabilă ca o ninsoare *în sus*, simţi o atracţie prin nimic justificată faţă de acest ins rău care împuşcase PISICA de culoarea focului.

Brusc, Hampel se trezi. Ochii mici, înroşiţi, nu vedeau nimic în primul moment, ca şi ochii puilor de pisică şi ai puilor de om. Barba lăsată de mai multe zile, lucru de neiertat pentru un om chiţibuşar, grijuliu cu igiena sa, era presărată cu ţepi cărunţi ce reflectau agresiv lumina lămpii.

Deodată Hampel se trezi cu adevărat şi începu să vadă. Mâna lui zvâcni. Fitilul se ridică, lumina crescu.

— Unde e Mohândra? întrebă

telefonista Cătapisică.

— De unde să ştiu? Ce, nu e în pat? înseamnă că s-a dus. Ce-mi pasă?!

— Nu era voie să iasă nimeni! S-a stabilit!

— Nu mă interesează ce s-a stabilit, fetiţo! Acum Hampel o analiza cu privire sigură pe telefonistă. Înregistra buzele ei răsfrânte, întredeschise, sânii ce înaintau şi se retrăgeau sacadat, ochii mari, umezi, plini de curiozitate şi teamă şi nici nu trebuia decât să întindă mâna, şi o întinse... Flacăra lămpii era ca un ochi de pisică în beznă şi nu se ştie cum, dar se ştie, Cătapisică ajunse pe cle-antregul în braţele lui Hampe] cel rău, cel mereu flămând şi rău, cel care-i enerva pe toţi, cel care împuşcase PISICA...

Hampel consideră că trebuie să rămână rău până la capăt! Până la capăt... Când fu iarăşi ridicat fitilul lămpii, inutil fiindcă afară începea să se lumineze, iar dimineaţa pătrundea până aici, în nişa postului de gardă, Hampel se întinse de trezniră toate în el şi zise privind-o oblic pe telefonistă:

— Barem e bine că tu nu trebuieşti

curtată la infinit până te dai pe brazdă! O studie pe fată. Răutatea lui nu avu efectul scontat. Telefonista nici nu izbucni în plâns, nici nu ripostă în vreun fel. Obrazul ei era tânăr şi curat. Hampel se răsti: – Fii atentă! să nu sufli o vorbă că dormeam în timp ce Mohândra a şters-o! Altfel, spun şi eu totul, ştii că mă pricep!

La ora şase şi un sfert soarele era sus pe cer, vânătorul Hagea veni alene spre ieşire, aducând şi carabina, cu toate că nu avea intenţia să împuşte pe nimeni… sau avea? Trecând prin dreptul postului de gardă privirea sa lunecă peste chipurile telefonistei şi al lui Hampel şi parcă înţelese ceva. Se aplecă mult asupra lămpii, suflă din adâncul plămânilor şi o stinse. Zise, cu voce cărămizie: – De ce nu faceţi economie de gaz? Bună dimineaţa!

— Bună dimineaţa, răspunse Cătapisică. Hampel parcă nici nu-l auzi

— Bună dimineaţa, Hampel! răcni Hagea. Ce, aştepţi să-ţi spun săru-mâna, zdohnitule?

Hampel nu avu destul curaj ca să-l înfrunte pe vânător, aşa că răspunse la

salut. Strigătul lui Hagea îi ridică pe toţi din pat, cu excepţia lui Emil.

— Unde e Mohândra?

Din nou Hampel nu răspunse. În beci se făcuse răcoare. Fumul lulelei lui Şorban se ridică direct către tavan.

— Chiar, insistă matematicianul, unde e duduia Mohândra?

— Duduia Mohândra a plecat în timp ce era de gardă domnul Hampel! zise Cătapisică. Domnul Hampel binevoia să tragă un somn!

Hampel o privi, turbat. Dar nu îndrăzni să zică nimic, nimic. Deocamdată. Nu era favorabilă atmosfera. Dar se va revanşa el!

— Cum explici una ca asta? întrebă Hagea?

— Pur şi simplu mă simt obosit! Hampel făcu stânga-mprejur şi se îndepărtă. Ordean susură pe sub mustaţă: – *Nous somnie clone ici*... dar nu fiindcă ar fi intenţionat să învârtească mai departe manivela naraţiunii sale, nu, el dimineaţa era indispus, sau mahmur, ca beţivanii sau geniile.

Hampel, scăpând din cercul ameninţător al celor ce-l învinovăţiseră de

evadarea Mohândrei, se fâţâia ca de obicei de colo-colo, frecându-şi palmele şi trosnindu-şi oasele şi se gândea, ce ar fi să-i dau drumul bombei? Să le spun ce am făcut eu împreună cu telefonista, în ultima parte a nopţii! Să-i fac pe toţi cretinii geloşi!

Posibil că şi-ar fi pus în aplicare intenţia, dacă n-ar fi observat deodată ceva, deasupra patului său, între pat şi raft. Sângele i se urcă la tâmplă. Zbieră: – Cine a mâzgălit aici porcăria asta? De fapt „porcăria” nu era mâzgălită, ci zgâriată cu un obiect ascuţit în perete.

Era un eveniment. Un eveniment mărunt desigur, de interior”, însă nimeni nu era dornic de evenimente mari fiindcă tot ce era mare, primejduia existenţa lor de oameni amărâţi şi înfricoşaţi ce se ascunseseră în pivniţa fostului hotel aşteptând – nici ei nu ştiau ce aşteaptă. Hampel scapără bricheta, aprinse o lampă şi lumină din apropiere peretele Hampel ridică şi mai mult vocea lui urîcioasă: – Cine a îndrăznit să mâzgălească porcăria asta *în spaţiul meu*?

Triumfător în amor, lepădându-se de

nesiguranţa ce-l cuprinsese când l-au învinuit de plecarea intempestivă a Mohândrei, Hampel îşi prefăcu ochii în cuie şi zgârie feţele ce-l înconjurau, îi plăcea să fie în centrul atenţiei, de unde şi invidia faţă de Ordean când acesta devenea „solist”.

— Tu, romancierule?

Ordean era pesimist dimineaţa, şi fiind pesimist, nu se simţea înfricoşat – teama fiind la el uneori generatoare de curaj, însă romancierul nu mai era acel bărbat din memorabilul moment când îl pocnise cu dezinvoltură pe Hampel. Parcă ar fi trecut secole de la evenimentul în cauză. Aşa că negă cu oarecare umilinţă: – Nu am mâzgălit nimic, nicăieri… Privi împrejur, căutând un sprijin: – Eu nu am obiceiul să fac desene!

Ar fi fost greu să nu-l crezi. Hampel pufni scârbit şi-şi mută ochii ca nişte cuie, asupra lui Hagea.

— Tu, mare vânător de şobolani? Tu ai desenat scârnăvia?

Vânătorul introduse un cartuş în magazia ilustrei sale carabine. Ţeava armei se plimbă lin, mângâie văzduhul, descriind

un arc moale şi paşnic, dar se opri exact pe direcţia lui Hampel.

— Vrei să mi repeţi întrebarea, amice?

„Amice” parcă era extras din scrisorile alea neexpediate de Şorban către vrăjmaşul său, real sau imaginar. Hampel oscilă între curaj şi teamă. Teama învinse. Căută

O fiinţă mai puţin tare, o fiinţă pe care o învinsese recent.

— Tu, domnişoară?

Telefonista Cătapisică n-avea aerul unei învinse. Evenimentele nopţii nu o marcaseră, s-ar fi spus, în niciun fel. Îi privi pe Hampel ca pe un străin. Pronunţă cât se poate de răspicat o trimitere la drakku. Nu era o înjurătură extrem de vulgară, dar niciuna foarte delicată. Hampel rămase descumpănit. Ceilalţi rămaseră miraţi. Hampel îşi reveni.

— Tu, mă, acela, domnul de la Cocotapâs? Tu ai desenat?

— Nu, Hampel, răspunse matematicianul. Eu nu desenez decât forme geometrice, conuri, cercuri, triunghiuri… Şi ce se vede zgâriat acolo pe perete, nu e o porcărie, ci, limpede, profilul unei fortăreţe.

Şi seamănă al dracului de mult cu *Fortăreaţa inexpugnabilă*, de pe fluviu. Dacă vrei să mă crezi. Dacă nu, *moi, je m'en balance*...

Hampel ripostă vehement: – Dacă e Fortăreaţă sau damă goală îmi e perfect indiferent. Vorba e că nimeni nu avea voie să se distreze mâzgălind deasupra patului meu.

— Păi, să ne dai în judecată, făcu Şorban, cu luleaua în mână.

Hampel pierduse partida, clar, dar atacă pe alt front, ac» la unde trupele inamice erau mai rare, după opinia sa.

— Ce avem la micul dejun? Din nou răbdări prăjite? Domnule savant, dumneata ce păzeşti, în afară de propria-ţi pipă? Şi tu, domnişoară? în calitate de gospodină *unică*, ar fi trebuit să te gândeşti!

Mitralia cuvintele, împrăştiind fuioare de salivă, în evantai. Se întrerupse, uimit chiar el de precaritatea logicii Bale. Nu telefonistei Cătapisică îi cădea sarcina de a porci ira hrană – cel mult de a o găti, când era cazul. Şorban îşi pusese ochelarii, analizând desenul ce apăruse peste

1 inapte deasupra patului lui Hampel. O schiţă stângace. Nu chiar stângace cu totul. Unele detalii erau cât se poate de clare. Un şir de linii unduioase, în planuri înşelătoare, sugerau fluviul cel romantic şi nepăsător. Linii verticale, uşor curbate, sugerau, poate, un şir de plopi în stânga *Fortăreţei*. Un semn de întrebare se putea desluşi între cele două turnuri. Semn de întrebare, sau profilul unei păsări, sau profilul unui nor?

Şorban îşi aminti expediţia încununată, dacă ne putem exprima astfel, – de insucces, către locuinţa lui Manon-ţi-groaica. Şi atunci se oprise, plin de uimire, pentru a studia FORTĂREAŢA… Zise: – Suntem prea mici în faţa unei taine atât de mari!

Hampel pufni furios şi se apucă să radă cu briceagul desenul profanator al „spaţiului său”.

— Ce zici, Hagea? întrebă Şorban. Unde e logica?

— La naiba cu logica, răspunse vânătorul, dar pe un ton amical. Ce nevoie avem acum de logică? Desenul a fost zgâriat de Mohândra? Nu mă-ntreba de ce. Habar

n-am şi nici nu-mi pasă

— Cui îi pasă? replică Şorban. Oricum, femeii ăleia îi lipsea o doagă Bine că am scăpat de ea. Chiar şi un singur nebun ne este prea suficient.

— Hampel nu e nebun, dacă la el te referi, zise vânătorul, răsucindu-şi uşurel lobul urechii.

treizeci şi unu

Matematicianul Şorban era un om din cale-afară de comod. Îl indispunea chiar şi ideea de a despica o surcea. Singurul exerciţiu fizic care-i făcea plăcere era aprinsul lulelei, dar nu era convins că dacă pipa s-ar fi aprins şi singură, la un gând al său, n-ar fi renunţat şi la această mică plăcere. Poate şi-ar fi oprit şi vânzoleala neîncetată a gândurilor, dar aşa ceva părea peste puterile sale. Spre deosebire de lulea, care se încăpăţâna să nu se aprindă singură, doar la sugestia lui, gândurile veneau şi plecau cam când aveau ele chef. Dar mai mult veneau, se producea o adevărată înghesuială, o busculadă a gândurilor! Ce este *şnurul celor şapte baionete*? Din ce ascunziş al minţii sale

izvora această amintire, dacă era o amintire? De unde celelalte întrebări V

Asta duce la nebunie, gândi matematicianul Şorban, care era tot atât de departe de nebunie ca Polul Nord de Polul Sud. Nu era predispus către nebunie, deşi, cine ar confirma-o? poate era un geniu?

Soarele se urcase pe cer, calm, torid. În pivniţă căldura zilei pătrundea ca răsuflarea unui salvamontist, dăruită gură la gură, sau cel puţin a unui dulău Saint-Bernard, care vine la tine cu butelcuţa de rom, când eşti la ananghie.

După ce se făcu agreabil de cald, în beci pătrunse un miros de buruieni istovite, cam dulceag, uşor greţos. Hagea conchise: – Da, miroase a băligar. De unde băligar? Sunt obligat să trag concluzia că pe undeva nu departe, se află o vacă, un bou, sau măcar o bivoliţă.

Era o remarcă prea subtilă, nimeni nu catadicsi să o completeze.

— Ce se întâmplă cu pisica neagră, cu PISICA? întrebă Şorban. La ora asta obişnuia să vină la pisoi, să-i alăpteze!

— Şi eu mi-s flămând de mor! izbucni

Hampel. Pe mine cine mă alăptează?

— Dracu’ te alăptează, îi răspunse Hagea, dar Hampel nu-l auzi. Nu-i convenea să fie alăptat de drakku! Dar nu spuse nimic. Hampel era şi el un fricos. Ordean, neputinciosul, îl pocnise bine, dar dacă ridica pumnul şi Hagea? Sau carabina?

Telefonista Cătapisică traversă spaţiul dintre ei. Avea un pas mândru şi era decisă să nu joace rolul de „fetiţă sedusă şi abandonată”. Tot ce se întâmplase, ţinea de trecut, iar trecutul nu avea importanţă. Cu sau fără voia sa, cretinul de Hampel divulgase totul, dar nimeni nu înţelese sau se prefăcu a nu înţelege. „Suntem oameni, nu pisici, spuse Cătapisică şi-l şterse pe Hampel cu o privire rapidă, însă apăsată, ca o gumă nemţească de calitate superioară, îl şterse de pe tablou: – Un pic de post nu poate strica nimănui!

Care era sensul cuvintelor ei, poate doar cel de-a-l jigni pe Hampel? Şi chiţibuşarul, răul, simţi, o privi pe fată şi pricepu că nu are niciun ascendent asupra ei. Ochii lui deveniră goi ca două ferestre ce comunică direct cu infinitul. Păcat că în acel

moment Şorban nu-l observa pe Hampel.

— În ceea ce priveşte pisica neagră, PISICA, interveni vânătorul Hagea, am impresia că vă înşelaţi. Fuma el, Hagea, una din blestematele sale ţigarete subţiri, din care nu-i dădea lui Hampel. Zise: – Pisica neagră, PISICA, şi-a dat seama că puii au crescut, nici nu vă-nchipuiţi ce repede se maturizează, animalele, şi nu mai au nevoie de… ăsta, cum îi spune, de lapte. Se vor descurca singuri de-acum înainte. Vânătorul Hagea ciuli urechile care, din cauză ca Le răsucea întruna căpătaseră o formă originală, cum ar fi urechile marilor virtuozi ai muzicii. Nimeni nu comentă observaţia sa. Se simţi obligat să adauge: – Cred că nu e o cruzime din partea ei, a PISICII negre. Dar e o cruzime necesară. Nu toţi pisoii se vor descurca în această nouă situaţie, dar cei ce se vor descurca, vor ieşi învingători. E pur şi simplu o probă de selecţie. Din cei şase sau şapte pui, unul sau doi, sau trei, vor ieşi învingători. Ai auzit, Hampel?

— Dar tu ai auzit ce prostii ai spus, Hagea, replică nu fără şiretenie Hampel, păstrând o bună distanţă între el şi vânător.

În următoarea parte a zilei, ca pentru a confirma spusele lui Hagea, caravana celor şapte mici pisici apăru. Semănau cu ciocii tigroaicei, atât de interesant coloraţi de maica natură, că, privindu-i cu atenţie, te lua o ameţeală ciudată. Înaintau, aceşti pisoi, împleticindu-se, aveau, fiecare, doar câte patru picioare şi o coadă, ca şi mama lor, PISICA numărul unu, în schimb, cu excepţia primilor doi, care moşteniseră în ceea ce priveşte culoarea focului, ceilalţi pui o luaseră razna din acest punct de vedere. N-are importanţă. Chiar, n-are. Se legănau cu stângăcie pe micile lor picioare, ai fi zis că e un cutremur local mic, pe măsura lor. Înaintau adulmecând pământul şi văzduhul. Şi scânceau de dorul mamei lor, PISICA, şi al mamei adoptive, pisica neagră, tot PISICA.

Însă mama lor fusese împuşcată de Hampel, iar mama adoptivă considerase (aşa îi şoptise instinctul-eschimos) că pisoii de-acum înainte trebuie să se descurce singuri.

Hagea glăsui: – în tinereţe, de regulă, oamenii se laudă, se laudă al dracului, mai

ales ca să-i audă şi alţii, dar, mai ales, ca să se audă ei pre ei, şi cu cât mai puţine motive au, cu atât mai vârtos bat din gură. Făcu o pauză şi mustăţile cărămizii fremătară.

— Bun! reveni în plin prozaism al vieţii. Dacă ne vom plânge de foame, nu va fi fără motiv. Aşa că va trebui să iau măsuri urgente!

În ce constau măsurile urgente ale vânătorului Hagea? Iată: îşi pregăti vechea lui raniţă martoră mută la nenumărate campanii, mai ales în Africa. Nu chiar foarte, foarte mută! Aceste câteva mărunte găuri, parcă anume lăsate aşa, necusute, vorbeau, pesemne, despre gloanţele ce o nimeriseră, în loc să-l alduiască la mir pe purtătorul ei. Câteva zdrelituri mai largi nu puteau să fie decât urmele unor iare, de la tigru în sus”, ce zadarnic încercaseră să-l hăpăie pe marele vânător, şi, în sfârşit, aceste urme de sânge, spălate şi decolorate, erau urme de sânge anume rău spălate, să ţie văzute mai departe, iar acele aşa-zise arsuri erau mărturie a focurilor de tabără, din junglă? În junglă nu se fac focuri de

tabără, hm!

În orice caz, raniţa plină de amintiri, poate plină chiar de glorie atârna pe umerii vânătorului ca o fleaşcă. Hagea se încinse cu o curea foarte lată, plină de încrustaţii, curea de asasin şi de trepeur de care atârnau, aparent, fără nicio justificare, cârlige, buzunăraşe de piele, diferite brelocuri, unele din fildeş, altele mici forme groteşti despre care Şorban sau mai curând Hampel afirmase că sunt scăfârliile preparate, uscate şi reduse la a cincea parte din dimensiuni, ale celor dintâi misionari ce plecaseră să ducă binecuvântarea creştinătăţii în Africa şi aiurea. În cârligele centurii Hagea agăţase două bidoane verzi, încăpătoare ce se închideau ermetic. Fiind gata de expediţie, vânătorul cumpăni în mână ilustra sa carabină, dar un motiv sau altul îl decise să renunţe la serviciile ei, încredinţând-o iarăşi spre pază matematicianului. În schimb se asigură de prezenţa unui pumnal ameninţător a cărui istorie complicată – trebuia să existe o astfel de istorie – n-o dezvăluise încă dar – după opinia lui Şorban – acea armă veche fusese

înfiptă în trupul lui Cezar de către Antoniu. Deh, viziunea Marilor Dezastre…

Hagea nici nu se gândi să-şi ia rămas bun, se îndreptă spre ieşirea din pivniţă acoperit cu o pelerină, adevărat vârtej de culori ale junglei ce trebuia, în principiu, să-l facă invizibil. Hagea se opri în dreptul postului de veghe, silueta lui şi pelerina estompară văpaia zilei şi în locul acela vânătorul, de obicei atât de calm şi insensibil, avu o reacţie imprevizibilă, un fel de gelozie puerilă, dacă nu era un strigăt de sfidare a destinului.

— Hei! răcni Hagea, de vibrară în tot beciul diferite obiecte, dar mai ales sticlele lămpilor şi ceasornicul deşteptător.

— Hei! Ce? Nimeni? (Nimeni nu pricepea ce-i trebuie.) – Nimeni nu încearcă să mă oprească *şi pe mine*? Acum când mă expun din plin pericolelor, şi nici măcar nu ştiţi unde merg… Nimeni nu mă întreabă nimic? Eu, pentru voi nu prezint nicio importanţă? *Eu pot să dispar*?

Eu pot să dispar?

Raniţa cea veche, deşi fleşcăită, forma sub pelerină un gheb.

— Richard *şi* treilea! şopti Cătapisică la urechea lui Şorban.

— Ce? Cum? Cine?

Hagea, la intrare, ghebos, ridică şi mai mult tonul: – Deci nimănui nu-i pasă de soarta mea? Nimeni n-are să mă pomenească dacă nu mă întorc? Din toată adunătura asta eu sunt cel mai nemernic? Bine! Dacă mă întorc cu mâinile goale, vei spinteca pe unul dintre voi, ştiu eu pe care! – şi vom avea, pentru o vreme ce vârî în burdihan!

Făcu o pauză. Respira greu. Îşi plimbă limba peste buzele crăpate şi scoase un ultim şir de cuvinte cu atâta violenţă şi ură că abia îl puteai înţelege.

— Bine! Nu mă opreşte nimeni! Şi totuşi tu, Şorban, fals înţelept şi visător steril, ai putea să mă împiedici *manu militari*. De-aia ţi-am încredinţat carabina. Ei?

Şorban îl dispreţui cu o privire grea.

— Prin urmare tu, Hagea, faci parte din categoria sinucigaşilor care înainte de a se arunca de la etajul al optulea se asigură că nişte prieteni îl vor reţine chiar la fereastră?

Hagea nu clinti. Nimeni nu mai clinti. Şi

deodată Hagea dispăru, lăsând intrarea liberă, un cerc învăpăiat de lumină, o fântână fără de sfârşit, un ochi înspăimântător de pătrunzător, privind direct în adâncul cerului şi chiar mai departe, în abisul de neînţeles al infinitului.

treizeci şi doi

La ora cincisprezece fără un minut Şorban, gârbovit, şedea cu arma pe genunchi, fixând cu o privire rea cum e ceasul rău, deşteptătorul. Hampel îl potrivise să sune din oră în oră. Uitase incidentul cu Ordean. Şorban se gândea să tragă în deşteptător, iar apoi în Hampel, dar se întreba dacă mai ştie să mişte în aşa fel închizătorul ca să intre cartuşul în magazie. Îşi aminti ce trebuie să facă, trase un ultim fum, puse luleaua de o parte, când, concomitent cu zăngănitul blestematului ceasornic, teafăr, senin, foarte mulţumit de sine, altul, nu acela cu istericale, apăru Hagea, marele vânător. Avea cu adevărat aerul unuia ce vine de la un *hatari cu* o pradă bogată, cinci crocodili, un elefant (pe

umăr!) şi un tigru… însă chiar avea o pradă bună! Cele două bidoane atârnau greu, pline cu raci vii încă, raniţa o burduşise cu surcele dar şi cu alte câteva materii prime, de care, după cum povesti, literalmente se împiedicase pe drum şi literalmente fusese pus în situaţia plăcută de a le culege.

— Raci! Ia te uită! Raci! Ce deliciu! îşi plesni palmele late de fiu al aşezării Cocotapâs matematicianul Şorban, jitând imediat gândurile ucigaşe nutrite faţă de Hampel îi ceasornicul său.

Gemând de plăcere, Hagea se lepădă de poveri. Fusese suficientă această excursie pentru ca obrazul lui să recapete culoarea bună, sănătoasă, a drumeţilor neînfricaţi.

Hampel ieşi din amalgamul de animozităţi, uscat, ca o vidră din apă şi iscă la repezeală focul care nu avea acolo în pivniţă culoarea unei „flăcări cu patru picioare şi o coadă” ci mai curând nuanţa sidefie a inelelor unei planete stranii, jonglând în infinit cu infinitul, focul deci netezi pentru moment multe din asperităţi. Şorban se apropie de Cătapisică şi-i comunică acest gând al său. Fata se gândi

puţin.

— Ştii ce? Cred, spuse telefonista, că e o situaţie asemănătoare cu mii de situaţii de când omul a descoperit focul. Cred că adunându-se în jurul focului, oamenii deveneau mai blânzi. *Se împăcau*.

Şorban respinse această idee, dar fără s-o spună. Se gândi la canibali, dănţuind împrejurul focului şi a jertfei, la inchizitori, în fine şi la altele... dar nu respinsese scânteia de înţelepciune, a tonului, nu a esenţei. O aprobă pe Cătapisică dând încetişor din cap.

Focul fiind prin urmare înteţit, discuţiile asupra modului în care pot fi preparaţi acei raci miraculoşi decurseră într-o notă de curtoazie. Matematicianul, înghiţind în sec, îşi manifestă preferinţa pentru „raci în sos viking, varianta olandeză”, una din pasiunile culinare ale prietenului său seniorul Halalaie.

Aplecat asupra focului *său*, sacrul foc, cel care pătrunzând în caverne ne-a scos din barbarie şi ticăloşie (... ce folos! tot el, focul, ne-a şi trimis înapoi!), Hampel întrebă, dar fără obişnuita lui răutate, dacă

domnul de la Cocota-pâs mânca racii în satul său natal preparaţi în acest mod. Da, răspunse Şirban, foarte convins. Îşi suflecase mânecile. Şi o ajuta pe telefonista Cătapisică să pună oala pe grătar.

Cina se întrevedea copioasă, tonusul vital al tuturor se ridică. Şorban îşi reluă luleaua, explicând: – La noi la Cocotapâs, oamenii mănâncă raci clin cele mai străvechi timpuri, şi totuşi racii încă nu s-au terminat. Curioasă treabă, nu? Sosul viking, varianta olandeză e la fel de rafinat ca orice delicatesă preparată la Ritz.

— Că de multe ori ai dejunat dumneata la Ritz! făcu Hampel, dar nici acum cu deosebită răutate.

— Parcă poţi a şti?! ridică din umeri, senin, matematicianul.

Smântână nu aveau pentru sos, în schimb, vânătorul Hagea, întrecându-se pe sine, adusese ouă, sustrase fără jenă dintr-un coteţ nepăzit, şi din cine ştie ce cămări alte bunătăţi. Îşi deşerta buzunăraşele, meticulos, ca un căutător de aur: orez, piper, boia de ardei, morcov, păstârnac, oţet şi chiar şi e bucăţică de cârnaţ. Un cârnaţ

bine afumat, din aceia cu multe ingrediente care, uscându-se, se face tare ca piatra şi are durabilitatea şi vitaminele pemicanului.

Hagea era mai mândru de capturile lui decât de crocodilii, tigrii şi elefanţii de odinioară!

Eliberaţi din cele două bidoane, racii, mari şi făloşi, se porniră să mişune în toate direcţiile, mai ales către foc, când adierea fumului îi opri. Emil, foarte impresionat de aceste crustacee cu aspect agresiv, şi speriat de perspectiva de a fi obligat să-i şi mănânce, întrebă dacă i se pare lui sau racii când merg înainte, merg înapoi, şi de ce? Aşa le place lor, i se explică, dar de ce aşa le place lor?

Telefonista Cătapisică vorbi, fără a se adresa nu e» i lui Emil: – Natura e înţeleaptă, vicleană, perversă şi iertătoare, zise. Mai meşteri ceva pe lângă oala cu apă în cere urmau să fie opăriţi racii şi adăugă: – Şi impenetrabilă.

Impenetrabilă, cine, natura? Din ce punct de vedere? Şorban aruncă o privire în care nedumerirea se împletea cu aprecierea, către Hampel, acesta nu

observă, ci din ochi îi ceru părerea lui Ordean, iar romancierul se consultă, tot din priviri, cu Hagea. Inutil de precizat că nu ajunseră la nicio concluzie în legătură cu înţelepciunea, sau dimpotrivă, prostia, „micuţei” telefoniste.

— N-am nimic în contra ca racii să fie preparaţi ca la Cocotapâs şi Ritz, spuse Hampel, dar propun ca măcar o parte din ei să-i punem în sos „à l’américaine”?

— De ce tocmai à l’américaine”?

— Numai aşa de-a dracu’.

Americăneşte sau cocotapâsâceşte, racii sfârşiră existenţa lor pe această lume în apa clocotită, căpătând culoarea puţin înfricoşătoare şi lipsită de orice speranţă a norilor sf îşi aţi de vânturi vrăjmaşe în amurg.

Sosurile, pregătite cu migală, atenuară această impresie. Erau mai multe variante, sosuri cu sparanghel, usl»rii, morcov tocat, untdelemn, ouă, ceapă şi alte chestii.

Iar într-un anume sos, destinat celor privilegiaţi – însă care erau privilegiaţii printre ei? – pluteau felioarele de cârnaţ tăiate foarte subţiri, te puteai bărbieri cu

ele.

Arome îmbietoare umplură beciul şi se revărsară în afară.

— Oare, întrebă Emil, n-ar trebui să le pun deoparte pentru pisoi vreo câţiva raci?

— Raci nu, explică Hagea, încă n-am auzit ca mâţele să mănânce raci, în schimb ai să le duci câteva bucăţele de cârnaţ şi apă, că lapte n-avem iar pisica neagră nu mai vine.

— Păcat de cârnaţ, făcu Hampel dar imediat avu un gest de generozitate, dar dacă ţii neapărat, eu îţi dau voie.

În acest timp puii de miţă, numai şase, dormeau înghesuiţi unul în altul. În timpul zilei efectuaseră o expediţie şi unul din ei se rătăcise, sau fusese ucis de vreun şobolan. Dar ceilalţi se aleseseră cu ceva?

Greu de crezut. Flămânzi, istoviţi, neajutoraţi şi cu totul inocenţi faţă de vicleniile acestei lumi afurisite, cei şase pui dormeau, în timp ce dinspre nişte ruine o bufniţă mare-şi lua zborul către şopron. Şi pe doamna bufniţă o dirija instinctul (eschimosul ăla...).

Luna încă nu se aprinsese pe cer,

întârzia, dacă nu cumva dispăruse cu totul, cum ar fi normal să se întâmple în vremurile Marilor Dezastre.

O coadă de nor, o veritabilă coadă de lup, despică oiştea Septentrionului.

În timp ce fierbeau racii şi se pregăteau cele câteva sosuri pentru a satisface gusturile fiecăruia, Hagea îşi povestea aventurile. Fuma cu zgârcenie o ţigaretă lungă, maronie, vorbea cu zgârcenie însă foarte exact, nu ca-n relatările cu elefanţii şi crocodilii.

Ieşind din pivniţă, se lepădase de orice mânie (de nu cumva se prefăcuse), îşi regăsi la iuţeală vechile instincte (prin urmare dispunea de mai mulţi eschimoşi, conchise Emil), instincte ce-l călăuziră odinioară prin savane şi oaze. Prima ispită, căreia i se împotrivi doar atât cât era necesar, fu să arunce o privire în spărtura ce se căscase în vechiul zid turcesc. Şi ce văzu el acolo? închipuiţi-vă, un morman de oase, însă nu omeneşti, ci mari, alungite, cranii ale ursului de cavernă, puteţi să mă credeţi, mă pricep. M-a frapat felul în care era o orânduite, în formă de piramidă... Nu-mi

închipui că urşii de cavernă, zdohnindu-se, se mai îngrijeau să-şi orânduiască astfel osemintele, nu beneficiau ei de spirit organizatoric şi gospodăresc, dacă nu cumva mă înşel eu foarte mult! Acolo a fost mină de om, trebuie cercetat... N-am coborât în subterană, nu eram înarmat decât cu un simplu cuţit, nu posedam vreo sursă de lumină şi, mai ales fiindcă nu mă prezint curajos, ca dumnealui, Hampel, sau, să zicem, ca prietenul Ordean..."

Cei doi mârâiră, fiecare pe alt ton, Hagea aşteptă să se isprăvească mârâitul acela, pentru a continua, metodic:

— M-am întors la nucul cel bătrân, o parte clin frunzele lui încă nu s-au pâşcăvit de tot, iar nucile, câte au mai rămas pe crăci, continuă să se coacă, însă nu cred să se coacă până la capăt, ar fi prea mare minune. Am rămas ascuns, vânătoreşte, în frunzişul restului de nuc, cel rămas în viaţă, punându-mi în funcţiune mai ales urechile. Se auzea vântul despicându-se în ramuri, slab, dar mai ales alt foşnet, melodios şi *mai umed*, care se repercuta între vechiul zid şi frunze, care şi ele alcătuiesc un fel de zid, şi

am înţeles că nu poate fi vorba decât de ecoul unei viori sau, cam acelaşi lucru, ecoul unei ape. Când străbaţi marile deserturi, de voie, dar, mai ales, de nevoie, urechea ţi se exersează, urechea, ochiul, nasul.

Hagea privi împrejur, adulmecă, pe rând cele vreo cinci categorii de sosuri şi continuă cu O nouă voluptate:

— Apă, mi-am zis, prin urmare peşti! Cum nu cunosc acest oraş în care pot spune *am fost ca şi paraşutat* prin urmare e posibil ca pe dâmburile presărate de cadavre, ba nu de cadavre, de arbori smulşi, tot un fel de morţi trebuie să fie şi aceştia, zicând că mă doare-n cot de primejdii, am trecut ele muchia unei coline, pe lângă acea gheretă zdohnită care a fost într-adevăr un post de gardă. Se afla în gheretă un automat defalcat şi un mesaj trist. Cine ştie ce regiment fusese nimicit acolo! Despre care istoria nu se va pronunţa niciodată! Speram să văd o apă, un la o când colo, nici măcar o băltoacă, abia un pârâiaş neurastenizat ce curge la vale – dacă nu ar voi să meargă la vale, s-ar duce-n sus, anapoda, fiind un

anonim minor, afluent ai fluviului celui romantic şi nepăsător, dominat de *Fortăreaţa inexpugnabilă*. Într-o asemenea parodie de apă nu pot vieţui nici măcar mormolocii, mi-am zis, în marea mea experienţă, dar marea mea clarviziune mă îmboldi: să vedem, să cercetăm! M-am aşezat, bâţâind din toate balamalele. Ce te faci cu lipsa – asta de vitamine, cu viaţa sedentară, alături de unul ca Hampel? Mi-am tras din picioare ciubotele, zicându-mi că măcar atâta folos să am de la pârâiaşul acela pe cale de a se sufoca.

Hagea aruncă restul ţigaretei sale. Aprinse alta. O îndemnă pe telefonista Cătapisică să adauge un dram de apă la sosurile ce fierbeau şi îşi continuă naraţiunea fără să pară preocupat dacă i se dă importanţă sau nu.

Acolo unde poposise cu picioarele vârâte-n apă, rezemat de trunchiul alb pe care-l despicase un trăsnet milostiv, Hagea se afla într-un loc descoperit, supus oricăror pericole, dar lui nici că-i păsa – aşa zicea el. Îi era foame, iar foamea te face să uiţi măcar de pericole, acesta e meritul ei, da.

Gâdilat la gleznă de apa răcoroasă, vânătorul urmări cu ochii cursul modest al pârâului, până jos, la baza oraşului decimat, unde fluviul, insensibil la cele omeneşti, se desfăşura nepăsător şi invulnerabil.

Răcorit la picioare de apă, iar la umbră de arborele smuls, Hagea se ardică.

Acolo jos, *Fortăreaţa inexpugnabilă*, cu conturul ei de ghioagă înfiptă într-un ipsos, îi aminti de conturul Mohândrei mâzgălit chiar pe spaţiul lui Hampel. Hagea se miră, însă nu exagerat de tare. Un mare vânător nu se miră niciodată de nimic. Sau – da?

— Era chiar *Fortăreaţa*, domnilor, explică Hagea. Cea de pe perete!

— Inventezi! spuse Hampel.

— Nu, protestă Hagea, alegând din buzunarele sale o altă ţigaretă. Am un ochi format. *Fortăreaţa*. De pe fluviu era o copie, sau invers, a desenului făcut de individa aia suspectă, Mohândră. Am constatat, şi atât. N-am avut multă vreme să observ… Iată, ca o dovadă că şi eu, cu nervii mei de oţel, mă aflam la marginea nebuniei! încercam să fac un paralelism între acele linii şi triunghiuri ale *Fortăreţei* şi schiţa mâzgălită pe perete.

Pare absurd, ştiu. N-am găsit asemănări de niciun fel şi nici semne de întrebare, fiindcă o durere bruscă, un fel de injecţie dublă făcută de un medic cârpaciu, îmi săltă piciorul din apă. Un rac baban, greu cât un crocodil tânăr se prinsese cu cleştii de gleznă. Nu mă credeţi? Vreţi să vedeţi?

Nimeni nu se îndoia ele spusele unui vânător atât de vestit (unde?), însă Hagea, pentru a fi mai convingător, trase ciubota grea, udă încă, desfăşură obiala şi expuse privirilor oricui ar fi dorit să vadă, rana cauzată de acel rac cât un crocodil.

— Un monstru, completă Hagea, în vreme ce, cu mişcări iuţi dar pedant de migăloase, comparabile cu ale lui Şorban când îşi prepara luleaua, punea la loc obiala în jurul piciorului rănit, mânuind competent cele trei catarame ale ciubotei sale de caporal în legiunea străină.

Nimeni nu se-nghesuise să vadă vătămăturile, nu exagerat de periculoase cauzate de crustaceul care îşi primise pedeapsa (zdrobit cu un bolovan de alt bolovan).

— Şi astfel, după ce mi-am oblojit rănile

cu vreo două frunze late de brusturi, m-am apucat de treabă. M-am apucat de pescuit, nu cu undiţa, că n-aveam şi nici nu merge la raci, ci cu deştele, până ce am umplut bidoanele alea ce au la activ atâtea campanii glorioase, dar ştiţi ce făceam în toiul acestei casnice îndeletniciri? Când şi când ridicam privirea – eu am o privire vulturească – şi de fiecare dată măsurăm *Fortăreaţa* de pe malul fluviului… Şi, pe neaşteptate, când mă lăsasem cu totul uitării, între aceste plăceri, *culesul* racilor şi contemplarea *Fortăreţei*, brusc ca un atac de inimă care te omoară pe loc, abrupt şi culmea, aproape neauzit, un arbore cât o turlă de biserică se desprinse din pământ, cu toate rădăcinile sale şi cu lutul dintre ele, dar ce zic eu, pur şi simplu *ieşi* din pământ, plană câtva timp aşa cum planează toţi copacii ăştia ucişi fără vină şi se prăbuşi foarte aproape de mine. Mă reperaseră! Am recuperat de îndată bidoanele…

— Eu n-aş mai fi stat să recuperez bidoanele, mărturisi Cătapisică Mi-ar fi fost frică!

Simţindu-se apăsată de toate privirile

ea se întoarse şi-i sfida pe toţi şi zise: – Nu speram că pot fi atât de miraculos de absurdă! Nimeni nu prea înţelese sensul cuvintelor ei. Telefonista se întoarse la sosuri.

Hagea reveni la firul său: – Am pornit târâş, da, târâş. Un alt arbore sui către cer, vezi bine, mă urmăreau, eram o pradă la teren deschis dar i-am păcălit, mi-am pierdut urma într-o livadă, m-au urmărit şi acolo – câteva straturi de legume urcară înspre boltă, apoi împrejurul meu începu să ploaie cu verze, morcovi, pătrunjei. Acum erau siguri că mă anihilaseră, dar i-am lăsat să aştepte. Aşteptam şi eu şi-n acest timp am despicat cu pumnalul o varză şi i-am mâncat inima. Nici nu bănuiţi cât curaj şi câtă energie îţi poate da o inimă de varză! Am umplut apoi raniţa cu legumele care, pot zice, picaseră din cer şi am început retragerea. Mă mişcam cu atâta fereală că aş fi păcălit orice fiară saharianã, când ce să vezi, m-au reperat iar! O jumătate de livadă porni-n sus. Atunci am recurs la un şiretlic învăţat de la PISICA, am pornit şi eu către cer, am efectuat un salt cu braţele desfăcute

şi m-am prăbuşit ca un sac. De data asta i-am dus. Am aterizat între nişte tufe de fi struguraşi negri, şi am gustat din ei, ba v-am adus şi vouă. *Ceilalţi* au mai supravegheat desigur câtva timp zona, apoi s-au dus drakkului, la cafea sau la poker, ori să depene amintiri despre femei, sunt convins că şi *ei* chiar au astfel de amintiri, dar mai curând am impresia că şi-au mutat atenţia asupra altui nefericit rătăcitor pe coclauri, fiindcă, la diferite distanţe şi intervale de timp, alţi arbori ţâşniră din pământ… Eu, cu toate proviziile mele m-am târât ca o mangustă, până ce m-am pomenit în dreptul unor ruine. Fusese o casă mică şi simpatică şi, cine ştie, poate că adăpostise o mare iubire, dacă nu cumva o mare ură…

— Aproape acelaşi lucru, nu? interveni Cătapisică.

Hagea aprobă, dând încetişor din cap, dar cum fata era atentă la foc şi sosuri nu văzu semnul şi poate nici nu-i păsa dacă e aprobată sau nu. Hagea urmă: – Nici nu bănuiţi cât de apăsătoare poate fi o ruină în care nu s-au aciuit măcar nişte amărâţi de hoţi!… Acolo, scormonind printre

dărâmături, am găsit orez, sare şi… o pungă cu bomboane. Dar unde eşti, Emil, pentru tine sunt bomboanele!

Ce a uitat să povestească Hagea? El amintise, în treacăt, despre posibila existenţă a unui alt „rătăcitor pe coclauri”. A considerat că nu e necesar să precizeze că acest „rătăcitor” îl urmărise cu deosebită iscusinţă pe tot parcursul expediţiei sale. Vânătorul l-a simţit, din întâmplare sau instinct, dar l-a ignorat. Cine fusese? Ce intenţii a avut? A avut intenţii? Şi oare scăpase cu viaţă?

treizeci şi trei

Bufniţa se oprise pe una din bârnele ce susţineau acoperişul şopronului. În sfârşit, se ivise şi Luna. Chiar alături de pasărea nopţii vibra o pată de lumină, o inimă argintie, însă bufniţa, ferindu-se de lumină, înţepenise chiar în centrul beznei, şi dacă n-ar fi fost ochii, două focare în mijlocul a două întunericuri, nimic n-ar fi trădat-o. Ancorase acolo bufniţa bătrână, ca pietrificată, adulmecând căldura ce urca atât de ademenitoare, un miros amestecat, urină, murdărie, viaţă, din culcuşul pisoilor.

Şase pisoi neputincioşi, o pradă bună pentru o bufniţă experimentată, bună cunoscătoare a vieţii, – numai de n-ar interveni neprevăzutul.

Neprevăzutul interveni, el, fir-ar al dracului, intervine aproape totdeauna, ca în cărţi şi chiar ca în necărţi.

Emil ajunse la şopron, ridică flacăra felinarului şi ce-şi zise el? Ei, da, îşi zise, în fine trăiesc şi eu singur, neasistat, o adevărată aventură! Cât a trebuit să mă lupt ca să fiu singur, ba unul, ba altul râvnea să împartă cu mine gloria de a aduce mâncare pisoilor! Oamenilor mari le place să se fălească, iubesc gloria, pe când eu o fac numai aşa…

Emil avea toate mâinile, toate cele două, ocupate, felinarul, străchinuţa cu apă, bucăţelele de cârnat. Cei şase pisoi dormeau, un vârtej de culori, un amalgam de vieţi plăpânde, mici, neimportante, dar înainte de a-şi da seama că e foarte greu să convingi nişte pisoi mici şi tâmpiţi să bea apă şi să mănânce, instinctul-eschimos îl făcu să ridice fruntea şi ochii lui aurii se

întâlniră cu ochii aprinşi ai păsării de noapte, neclintiţi ca rubinele pierdute de piraţi în adâncul apelor. „Teribil! se bucură Emil. Ce bufniţă frumos împăiată! Ce are să se bucure domnul Hagea când am să i-o duc!”

În acest timp în pivniţă cina era aproape gata, e de mirare câte mâncăruri bune se pot pregăti din nimic, sau, aproape din nimic, nişte raci, o conopidă, spanac, orez, usturoi… Fiecare flotant al beciului (cu excepţia lui Emil) se dovedi un rafinat al subtilităţilor culinare, un improvizator plin de haruri – telefonista Cătapisică fiindcă era femeie, iar o femeie este în primul rând o gospodină, Şorban fiind savant, iar savanţii se împart în două categorii, cei cufundaţi cu nasul în hârtii şi care nici nu observă când li se aduce dejunul sau cina şi a doua categorie, savanţii-gurmanzi. Aici se înscria şi matematicianul. Hagea, ca vânător, ştia totul despre gătit, Ordean ca romancier, iar Hampel ca un chiţibuşar ce era. Această meserie de chiţibuşar – dacă e meserie – îl obligase în tot felul de împrejurări ale vieţii sale întortocheate – nu divulgase niciodată

ce fel da împrejurări, de altfel, niciunul dintre locatarii beciului nu-şi povestise viaţa – îl obligase să înveţe de toate să fabrice o dinamită sau să pregătească o ciulama gustoasă.

Îl aşteptau pe Emil care plecase la pisoi să-i hrănească. Sfara de sosuri gustoase se revărsa pe gura pivniţei ca o lavă, o lavă comestibilă, Şorban se întrebă dacă nu cumva băiatul s-a rătăcit, ar fi fost imposibil Hagea luă carabina, gata să iasă, când Hampel, cu urechea sa de maniac distinse ceva: – Rămâneţi pe loc, iată-l că vine, îl auziţi?

Pe undeva se rostogoli într-adevăr o piatră parcă pusă anume ca să se-mpiedice lumea de ea. Apoi, tăcere, o a doua rostogolire nu surveni în schimb un cvartet de gre ieri, deranjat de o prezenţă nedorită, îşi opri muzica. Ce îi supărase?

După un interval, răsună altă muzică. Un fluierat melodios, vesel şi foarte *curat*.

— În sfârşit! oftă Şorban. Să întindem cina, nu mai rezist!

Romancierul, mai alb la faţă decât hârtia de cea mai bună calitate pe care nu

apucase să-şi aştearnă opera, duse un deget la buzele sale subţiri şi palide: – Sss! Nu poate fi Emil. Emil nu are de unde să cunoască „La Campanella”…

Adevărul acestei observaţii era de necontestat. Până atunci Ordean se arătase expert în ceea ce priveşte navele şi intrigile posibile dar mai ales imposibile ce se pot înfiripa între babord, „cuibul de rândunică” şi tribord, dar iată că se descurca şi-n muzică. Puştiul de Emil n-avea de unde să cunoască melodia lui Kreisller care, izvorând generos dintr-un anume punct al nopţii, încetă brusc, ca retezată de un foarfece. „Da, retezată de un foarfece, gândi Şorban. Încă n-a fost inventată scula care să taie sunetele, însă aşa ceva n-ar fi de prisos. Există în lumea asta mică o groază de sunete mari, urâte şi inutile, ca să nu mai vorbesc de vocile mari, urâte şi inutile… Da, un foarfece de tăiat sunetul ar fi necesar, să mă mai gândesc…

Pe neaşteptate şi parcă izbucnind dintr-un glob de rezonanţă, fluieratul acela comparabil prin puritate cu al privighetorii, pătrunse iarăşi în beci. Frica are

nenumărate izvoare şi cele mai imprevizibile nuanţe şi aş merge până acolo, conştient că poate exagerez, să afirm că un ins isteric ia vederea unui şoarece, poate să rămână calm în faţa unui tigru. Luaţi-o ca pe o speculaţie oarecare. Romancierul Ordean, încă insuficient de celebru pe meridianul său şi pe oricare alt meridian, era poate în compensaţie un fricos atât de veritabil încât nici nu încerca să mascheze spaima ce domina cea mai mare parte a existenţei sale. Or, se spune că de obicei fricoşii cată să-şi ascundă cât mai mult cu putinţă acest defect, simulând atitudini temerare.

Ceilalţi locatari ai beciului, nici ei nişte viteji din naştere, nu i-ar fi încredinţat lui Ordean vreo misiune, la lumina zilei sau noaptea, căzuseră de acord în această privinţă şi de-aia romancierul era „ocrotit”.

Îl „ocroteau” pe Ordean de frica propriei sale frici şi fără îndoială din egoism, Ordean ar fi putut comite o gafă care să ducă la pieirea tuturor.

Acum în pivniţă se aflau pierduţi în mijlocul aburilor de sosuri, dar pofta de

mâncare se topise, fluieratul acela melodios, paşnic, clasic (repertoriu clasic…), printr-un contra-efect le îngheţase sângele în vine. Vizuina lor, pivniţa aia care de bine de rău îi ascunsese până atunci, ajunsese să fie prea cunoscută! mai întâi VOCEA, pătrunsese în pivniţă, nechemată, dar apreciată de Cătapisică. Apoi o altă VOCE clătinse echilibrul vizuinei, cea a lui Manon-tigroaica; aceasta, de altfel, în afară de voce, le trimisese şi alte mesaje mai concrete, şunca, pâinea, ciocii… Urmase prezenţa stranie şi scurtă a Mohândrei – iar acum, pace în pace! –, La Campanella”. Dar, revenind la izvoarele şi nuanţele fricii, cine îşi păstrase cumpătul şi recunoscuse melodia, în vreme ce toţi ceilalţi numai că nu făcuseră pe ei – cine? Veşnic înspăimântatul Ordean. Ordean fricosul, fire moale şi paşnică, nevrând nimic comun cu personajele sale violente şi „cuţitoase”, zise brusc pe tonul cel mai normal: – Să mai adăugăm un tacâm. Cred că ne mai vine un musafir.

Lui Hagea să-i sară ochii din cap. Prin firele bărbii sale cărămizii ţâşnea sudoare

rece. Ilustra carabină, scuturată de tremurul nervos al mâinii, transpira şi ea. Ea, care participase la atâtea! Pe Şorban îl descumpănea perfecţiunea ireală a fluieratului. Acum nu mai era „La Campanella”. Perfidul necunoscut ce se apropia o schimbase cu o altă piesă, cum nu se poate mai adecvată situaţiei.

— „Trilul diavolului”, şopti Ordean.

Cine ar fi fost în stare să fluiere atât de „notă în notă” această bucată muzicală în faţa căreia întâmpinase dificultăţi până şi diavolul de Paganini? Poate chiar diavolul în persoană.

De ce anume se temea Hampel? Chiţibuşarul cel lipsit de fantezie era convins că la intrarea în pivniţă are să apară un ins înfricoşător care-l va alege neapărat pe el şi din larga-i pelerină neagră vor ţâşni două braţe lungi, subţiri, scheletice, cu gheare violete, ce vor sălta direct către gâtul său.

Dar telefonista Cătapisică? Nu-şi închipuia nimic, nu ştia din ce cauză se teme, cum e mai rău. Nu e sigur. Nu e sigur cum e mai rău. Dar e sigur că individul ce

împrăştia spaima prin intermediul muzicii se afla chiar la buza beciului. Chiar şi un surd şi-ar fi dat seama că se oprise – şi de ce se oprise? Pentru a termina „Trilul Diavolului”. Iar apoi paşii lui răsunară, fără impertinenţă, dar şi fără sfială pe trepte – altă formă a cruzimii, şi el pătrunse liniştit şi sigur ca într-un local în care te atrage mirosul bun al unei mâncări – şi chiar aşa era.

treizeci şi patru

— Să vă fi căutat o mie de ani, tot nu v-aş fi dat de urmă, glăsui individul. E ingenios mascată această hrubă. Ce dosiţi aici? De ce vă ascundeţi? Am ghicit! *Vreţi să scăpaţi de impozite*!

Aruncase întrebarea cu uşurinţă, în treacăt. Părea că se distrează! Greu să-ţi dai seama dacă vorbeşte serios, în orice caz fruntea lui părea senină, glasul binevoitor, deşi grav. Un glas muzical, la fel ca şi fluieratul. Se zgâiau la el din diferite puncte ale beciului, ţintuiţi, fotografiind cu ochii insul ce se ivise, un individ pe de-a-ntregul bizar, cu toate că nicio iotă din cele spuse în afară de absurditatea cu impozitele (??) nu

părea să ascundă ceva deosebit. Ce fel de impozite, într-un MARE DEZASTRU? Cei din beciu, de la telefonista Cătapisică simţiră, percepând fireşte totul în chip felurit, că vizitatorul cu talent muzical are în spate un trecut greu şi, fiindcă, mai des decât ne închipuim, trecutul cu viitorul se confundă, are şi în faţă un viitor dens şi imprevizibil.

Următoarele cuvinte ale nepoftitului ar fi trebuit să risipească neîncrederea şi încordarea, ceea ce nu se întâmplă. Ar fi trebuit să şteargă bănuiala că omul e dement (impozitele!) cu toate că un nebun veritabil e de preferat unuia contrafăcut, dar mai ales unui individ despre care nu ştii nimic.

— Am un nas formidabil!

Cuvintele sunară triumfător ca trâmbiţele marşului din „Aida”. Nimeni nu se gândise la nasul lui, nici măcar nu remarcaseră că are un nas, cu toate că era firesc să posede măcar unul. Insul surâse, ridicându-şi buzele stacojii. Caninii sticliră sângeros, totuşi nimeni nu putea să conteste că e un surâs.

— Ce vă zgâiţi aşa la mine, de parcă eu

aş fi ghidul ce v-a condus pe poteca unei alte existenţe! („Bravo!” gândi Şorban.) Nu eu sunt acela, ghidul acela. Numele meu de artist este Valentino Stuppa, doi de *p*, vă rog. Aţi constatat că sunt artist, nu? Iar numele meu de perceptor este Cezar Suciu. Dar şi ca perceptor sunt artist, de aceea puteţi să-mi spuneţi pur şi simplu Cezar, fără Suciu. Oricum mi-aţi spune, vă atrag atenţia că am venit aici în calitate de perceptor. Aceasta e profesia de bază, cea de artist e un *violon d’ingres ias*... Eu *controlez jocurile*, încasez (axele curente îmi place ca toată lumea să fie la zi. Câte focuri aveţi? Matematicianul Şorban oftă prelung. Îşi amin ti de luleaua sa Fumul lulelei, probabil din cauza schimbării presiunii barometrice, cădea la pământ ca un vis năruit. Şorban urmări drumul fumului. Cine ar fi putut să-i pătrundă gândurile? Şi totuşi ele se cristalizau. „Şnurul celor şapte baionete. Aceasta e cea de-a patra baionetă de pe şnur!” Şorban îşi ridică ochii injectaţi.

— De unde vii, domnule?

— De la datorie, domnule! răspunse

Cezar, întorcând către matematician ochii minusculi luminaţi de fugare, alarmante scântei violete, sau chiar stacojii ca şi buzele sale. Eu vin direct de la datorie, voi *nu veniţi de nicăieri*, iar aici am ajuns datorită nasului. Pe lângă asta, am o ureche ultrasensibilă, eu aud, nimeni nu mă crede, cum se abureşte paharul când torni în el o bere rece, eu simt mirosul de ars al meteoriţilor când se mistuiesc în văzduh, într-o jerbă de foc, sus, la periferia infinitului, dar să vă ofer vouă, pământenilor, un exemplu mai terestru, să înţelegeţi?

— Dar nu eşti şi tu un pământean? întrebă matematicianul, calm ca un rastel din care au fost luate toate puştile.

— Nu mă demit, dădu un răspuns evaziv musafirul, continuând: – Castelul nobilului Urbag are aproximativ o mie de încăperi, fără a număra şi camerele subretelor. Una dintre aceste odăi, cea mai neînsemnată, îndepărtată şi întunecoasă, nefolosită de câtva timp decât eventual ca ioc. De trecere şi odihnă pentru stafii – chiar – nu mai intrase acolo o fiinţă pământeană de vreo

cinci veacuri, a primit vizita unui şobolan. Din motive necunoscute, şobolanul în cauză a binevoit să zdohnească acolo…

Matematicianul Şorban avu un rictus auzind că perceptorul Cezar foloseşte una din expresiile sale preferate, de la Cocotapâs. Perceptorul observă tresărirea matematicianului.

— Ce nu vă convine, domnule?

— Nimic şi totul! se încruntă Şorban. Dă-i înainte cu demonstraţia… băiete!

Artistul Valentino Stuppa îl înghiţi greu pe „băiete”, ca pe o chinină luată fără apă.

— În toiul unei importante recepţii, urmă el, l-am informat pe von Urbag că undeva în cuprin*sul fortăreţei* sale există şi putrezeşte un cadavru. Ar fi trebuit să-l cunoaşteţi pe nobilul domn Urbag ca să vă daţi seama ce efect au avut cuvintele mele. A pălit. Medicii! Sărurile! A zis la naiba cu sărurile, vreau şampanie la gheaţă! Musafirii, vreo cinci sute, primiră cu dispreţ conţinutul comunicării mele, dar după un lanţ de pariuri şi după o căutare ce a durat patru zile şi şapte nopţi…

— Stai! îl întrerupse Şorban. Sau patru

zile şi cinci nopţi, sau cinci zile şi patru nopţi, altfel nu ieşim la socoteală.

— Fix patru zile şi şapte nopţi, credeţi-mă, sunt perceptor! Şi după această goană febrilă, prin galerii, coridoare, subterane, în ultima din cele o mie şi ceva de încăperi, am descoperit şobolanul. E unul din marile triumfuri ale nasului meu. Şi ce mai vreau să adaug? Iată, poposind la ghereta de pe coama dealului, unde altă dată stătea sentinela regimentelor, de la distanţa aia enormă am simţit cum urcă spre mine, direct, aroma excelentă a sosurilor de raci pe care le văd gata de a fi servite. Am ajuns aici, călăuzindu-mă după sfara mâncării, aşa cum într-un labirint te conduci după... după... Ei, de ce sunteţi răi, de ce nu-mi. Suflă careva. După firul...

— Firul Ariadnei, îl ajută Cătapisică.

— Exact, firul *Ariadnei*, mulţumesc domnişoară!

Şorban se simţea oarecum pornit împotriva vorbăreţului Valentino Stuppa, cel care-i îngrozise pe toţi. Mormăi acru: – Nu e cine ştie ce compliment! mai ai şi altele?

— Păi sunteţi o echipă straşnică de

bucătari. Când deschid restaurantul meu de la Las Vegas…

— Ia las-o baltă! i-o tăie Şorban.

— Dar de ce? Sensul cuvintelor mele. Este mult mai agreabil. Sunt om bun şi aveţi noroc. Un alt perceptor, din altă generaţie, v-ar fi aplicat o amendă usturătoare. Eu voi închide măcar un ochi. Am să vă scutesc de o parte din impozite. Nu aţi observat? Apropiindu-mă, pururi călăuzit de nasul meu, fluieram întruna melodii celebre, adevărate feerii melodice, ca să nu vă sperii. Ca să vă avertizez că se apropie un om bun. Şi chiar nu v-am speriat! Cât priveşte amenda, o să vă amendez cu o porţie zdravănă de mâncare!

— Dacă, în loc să fluieri feeriile alea” melodice, trăgeai dintr-o bombardă, direct în zidul clădirii, n-ai fi reuşit să ne alarmezi mai rău, domnule, observă Hagea. Nimic mai sinistru decât o melodie ce se apropie în noapte, fie chiar una celebră. Şi, aici, domnule, Hagea îşi scutură propria sa „bombardă”, ilustra carabină, aici la noi nu ai de-a face cu nişte fricoşi… nu e aşa, Ordean?

— Nnnu… Nnnuu! aprobă romancierul căruia abia «cum i se făcuse frică, dar ce frică! Melodiile ce-i băgaeră-n spaima morţii pe toţi nu fuseseră decât un balsam, faţă de înfăţişarea lui Cezar Stuppa, prin nimic deosebită cu excepţia buzelor stacojii, a ochişorilor în care se roteau scântei violete, a pelerinei de Mare Vestitor al Evenimentelor, a nasului său formidabil, a urechilor ieşite din comun.

— Realitatea e neasemuit de crudă, da domnilor, se pronunţă artistul şi perceptorul, şi trăsăturile chipului său deveniră un maldăr de brice ce se scurg de-a valma dintr-un sac, dar nu prin gura sacului ci printr-o spărtură în formă de stea de mare.

— Fără vorbe mari! i-o tăie Şorban.

— Poftim? Cum? Perceptorul îşi puse-mâinile pâlnie la gură, la buzele stacojii şi răcni prelung şi înfiorător, ca şi cum s-ar fi adresat unei îndepărtate planete locuită de monştri: – ÎMI DAŢI, sau nu îmi daţi de mâncareee?

Pe acest moment foarte sonor, intră Emil. Se întorcea de la pisoi.

treizeci şi cinci

Toate se potrivesc! Emil apăruse exact când nu trebuia, fugise, dar nu din cauza unei sperieturi, ci fiindcă se grăbea să comunice o întâmplare formidabilă – din punctul său de vedere Dar se izbi de glasul lui Cezar. Telefonista Cătapisică îi puse mâna pe umăr şi-i şopti ceva, oare ce scornise, că băiatul începu să râdă.

— S-a întâmplat ceva grozav, zise, domolindu-şi respiraţia, în vreme ce flăcările ce se ridicau din plita improvizată plimbau pe mutrişoara lui totdeauna uimită, înalte lumini alintătoare, blânde, lumini ce înfrumuseţează, spre deosebire de văpăile care te transformă în spectru. Poate că astfel de săruturi galbene, alintătoare plimbase şi vâlvătaia rugului pe obrazul lui Giordano, înainte de a-l preface în cenuşă

— Ce s-a mai întâmplat, puşti mic şi rău? îl luă în primire Hagea, răsucindu-şi ambii lobi ai urechilor, semn de încordare ieşită din comun. Nu cumva fiii PISICII au început să vorbească?

Emil nici nu luă în seamă această presupunere, în fond ce mare lucru că într-o

bună zi micile pisici or să-l salute: „Bună seara. Emil, bine ai venit!”

— Ceva cu mult mai interesant, domnule! Nici nu vă închipuiţi! Acolo în şopron, pe grindă, se afla o bufniţă

Împăiată… superb exemplar! (Citat Hagea.) Şi acest exemplar superb, parcă era viu! însă, chiar când întindeam mâna s-o apuc, bufniţa aceea împăiată şi-a luat zborul. Şi cât am fost în stare s-o urmăresc cu ochii a zburat direct în Lună! Şi a intrat în Lună! E posibil una ca asta? Se poate ca o pasăre împăiată să zboare? Eu, până acum credeam că nu…

Ceilalţi oameni din pivniţă, nişte sărmani *maturi*, socoteau la fel, o pasăre împăiată nu-şi mai desface aripile câtu-i lumea, însă acuma nimeni nu mai era foarte convins.

— Dar pisoii? N-au zburat împreună cu bufniţa?

— Nu, pisoii *mei* au rămas la locul lor, răspunse băiatul. Nu-l observase încă pe Cezar, fiind convins că vocea tunătoare ce-l întâmpinase a fost a lui Hampel. Privirea lui Emil trecu dincolo de foc (aţi observat?

dincolo de foc e mai întuneric decât ar fi normal) şi remarcă fiinţa insesizabilă a lui Valentino Scuppa, şi, fără motiv prea bine întemeiat, se simţi stingherit, aşa cum fuseseră toţi la apariţia Mohândrei.

— Haide, Emil, haide, ce te intimidezi ca un iepuraş?! interveni Hagea. Domnul Cezar, aşa-l cheamă pe dumnealui, are intenţii bune, a venit să numere focurile şi să ne mănânce tot ce avem aici! Are talent muzical, posedă un nas nemaipomenit şi practică meseria de perceptor, când renunţă la cea de artist. Percepe impozite, dacă ştii ce sunt alea, impozite pentru focuri. A venit să numere focurile... Tu ce zici, câte focuri avem?

— Păi, cred, că peste o mie, în pachetele alea albastre...

— Nu e vorba de cartuşe, puştiule. Domnul Cezar numără focurile *simple*, alea pe care clocotesc cratiţele. Ce zici, îi plătim impozitul?

În faţa unei întrebări atât de complicate, băiatul nu găsi răspuns mai potrivit decât să-şi strecoare discret – atât de discret încât îl putea vedea oricine, –

degetul în nas.

— Mi-am făcut studiile muzicale în insula Tristan da Cunha, spuse de dincolo de flăcări Valentino Stuppa.

— Aha! E clar, replică iute şi amuzat vânătorul Hagea. La Marele Conservator din Tristan da Cunha!

— Exact, exact! Aţi călătorit poate şi acolo? şi Cezar ieşi cu încetul din „umbra flăcărilor”. Emil îl analiză direct, copilăreşte, dar poate că prin asta, cu atât mai profund. Nu se mai ferea de noul venit şi ceru:

— Domnule! Să-mi spui o poveste de-acolo, din insula ta!

— Eu ştiu să percep impozite şi să cânt, nu să spun poveşti, replică jignit Stuppa.

— Eu nu ştiu să percep imp… nici să cânt, eu ştiu numai să ascult poveşti. Dar nu e nimic, domnule…

Ce s-a întâmplat mai departe? Mai nimic. Şi-au adus aminte iarăşi că le gem maţele de foame şi aduseră tacâmul în plus pentru numărătorul de focuri, pentru perceptor. Valentino Suppa trase de capătul unui şnur decolorat legat în formă de

fluture ia gâtul său şi pelerina cea vrăjitorească lunecă de la sine de pe umeri. Perceptorul ridică piciorul şi acuma ieşi din pelerină ca dintr-o capcană. Acum văzură ce ascundea al doilea veşmânt al său. Pe o curea din piele neagră ce cădea oblic din umăr atârna nu, nu un pistol, ci o vioară. O vioară. Minusculă, delicată, de culoarea castanei, o vioară făurită, pe semne nu pentru a cânta, ci pentru a împodobi un cămin de marmură între două glastre înalte cu flori de fresia.

Se holbară la vioară ca la un obiect magic, nu comentară, înghiţind o lingură de sos bine pipărat, matematicianul Şorban îşi mai reveni.

— Studiile muzeale la Tristan da Cunha, zise. Dar cele de perceptor? La Trinidad?

— La Cocotapâs, răspunse Cezar, smulgând din gură o labă de rac pe care o sugea cu zgomot. Un sat nenorocit, pierdut printre dealuri. Tatăl meu a fost notăraş pe-acolo. Îl ajutam…

— Al dracului! pufni Hampel. Ai spune că cel puţin jumătate din populaţia lumii provine de la Cocotapâs!

Şorban îi aruncă o privire aspră, şi alta, şi mai rea lui Cezar. Faptul că întâlnise un consătean nu părea să-l incinte, dimpotrivă, parcă i-ar fi răpit un privilegiu, cel de a fi singurul „domn de la Cocotapâs”. Între timp domnul Cezar Suciu parcă se lepădase de orice mister, cu excepţia micii viori ce atârna la şoldul său şi mânuia cu grozavă îndemânare şi repeziciune lingura, cufundând-o pe rând în cratiţele cu sos. Pofta lui ele mâncare era cu adevărat a unui perceptor, nu a unui artist, de unde şi întrebarea dacă nu cumva Hampel era şi el perceptor, nu-i lipsea nici meticulozitatea nici lăcomia necesare acestei profesiuni. În orice caz locatarii beciului se convinseră acum că există pe lume şi oameni mai lacomi decât Hampel care rabdă ce rabdă, dar până la urmă răutatea din el izbucni: – Ia ascultă! mai sunt şi alţii pe-aici! Nu te mai *urneşti* odată? Dacă vii de la Cocotapâs, ştii ce înseamnă a te *bârni*!

Valentino Stuppa se opri din clefăit şi şterse cu privirea sa stacojie pe cei de faţă de care uitase de când se îndopa.

— Acum nu vin direct de la Cocotapâs,

prietene…

— Prieten eşti cu dracul!

— Ai dreptate, şi cu dracul… Da, vă înţeleg şi vă satisfac cu bucurie rugămintea, mai ales că suntem cu toţii obosiţi, parcă ne-am fi întors de la *cule*… Am să rămân aici peste noapte, mă mulţumesc cu un pat simplu, iar calculul impozitelor îl facem mâine, cu forţe proaspete… şi, netulburat întinse iar linguroiul către cratiţa din mijloc în care se afla sosul cel mai gustos, cel cu usturoi, l! turnă peste raci din farfuria cazonă, de metal.

treizeci şi şase

În timpul nopţii matematicianul Şorban se trezi. Somnul meu este tot mai fragmentat, mai friabil, gândi cu amărăciune, cum naiba de am început să îmbătrânesc tot mai iute?! Sigur, sigur, trăind „aici, la subsol, bătrâneţea-şi ascute mai iute colţii, dacă nu cumva este invers… adevărat că, apropiindu-se moartea – am să-i zic morţii Mohândra, e un nume cum nu se poate mai potrivit – apropiindu-se

Mohândra, am certitudinea că revelaţia infinitului îmi este mai la-ndemână, e o certitudine aparentă sau chiar falsă, dar poate că, mai bine una aparentă, decât niciuna…

Avusese un vis greu, dar îl puse pe seama stomacului încărcat, fiindcă mâncase tot ce se putuse salva de pofta de nepotolit a consăteanului său din Cocotapâs şi de lăcomia lui Hampel. După racii şi sosurile ingerate aseară, i se făcuse o sete nimicitoare. Ascunsese undeva o ţâră de vin. Ciuli urechea, cât putu, urechea de care nu era tare. Deşteptătorul lui Hampel trimitea impulsuri în lungul şi-n şi-n latul beciului. Se obişnuiseră cu el, acum ceasul acela zdohnit devenise al şaptelea locatar permanent al pivniţei.

Intre înţepăturile metalice ale vechiturii, se distingeau sforăituri, câte un geamăt, unii vorbeau prin somn… Deşi toţi dormeau duşi, matematicianul avu impresia bizară că nimeni nu doarme, toată lumea *se preface*, pândeşte şi anume îl pândeşte chiar pe el, însă aşa vin gândurile noaptea, anapoda. Instinctele primare ies la

suprafaţă ea nişte ţepi. Ca nişte antene. Şorban se urni cu mare grijă, dar sub greutatea sa, patul incomod, prea scurt, scoase un vaier, la care matematicianul ripostă cu un blestem şoptit, nu voia să trezească pe nimeni, având în acelaşi timp convingerea că nimeni nu doarme! Toată lumea pândeşte şi anume, îl pândeşte pe el!

Către intrarea pivniţei pata de lumină a lămpii demonstra că schimburile de la postul de gardă continuau, şi întrucât ticăitul deşteptătorului dintr-acolo se auzea, desigur de gardă e Hampel.

Şorban pipăi cu degetele picioarelor căutându-şi papucii, nu-i găsea niciodată, deşi, lepădându-i, îi punea mereu în acelaşi loc, dar pesemne, în întuneric, rablele alea de papuci negre şi păroase, o luau din loc, sau şi mai simplu, căpătau exact densitatea şi culoarea văzduhului din pivniţă, greu să dai de ei, în schimb ciocii drăgălaşei Cătapisică (odinioară purtaţi de Manon...), fie că erau fosforescenţi, fie că amestecul de culori le conferea o strălucire aparte, erau vizibili chiar pe-ntuneric. Dormeau cuminţi sub patul fetei, care şi ea dormea cuminte,

de nu cumva se prefăcea.

Şorban se aplecă icnind şi pipăi cu mâna. Găsi mai întâi un chiştoc de ţigară, probabil Hagea-l aruncase acolo – nu cumva intenţionat?! – apoi un băţ la capătul căruia se-nvârtea o roată, jucăria lui Emil, un cocoloş de hârtie, una din scrisorile neexpediate inamicului său, în sfârşit, papucii, reci şi umezi ca nişte şobolani zdohniţi… Ameţit încă de visul său pe care tot încerca să şi-l scoată din minte, Şorban păşi cu precauţiune, pentru a nu răsturna taburetul iar apoi o oală mare. O răsturnă, totuşi, noroc că nu era cu apă clocotită, că altfel ar fi rămas fără picioare. După toate aceste incidente, nimeni nu se trezi – sau se prefăcu. În orice caz omul de la postul de gardă ar fi trebuit să iasă să cerceteze ce se întâmplă, dar nu ieşi.

La postul de gardă, eh, deh, Hampel dormea cu fruntea rezemată-n pumni. Dormea totdeauna în orele de gardă, tocmai în aceste ore dormea mai adânc.

Matematicianul luă cana mare şi grea, o cufundă în găleată, bău cu sete zicându-şi că acum bea un vin rece, bun, răcoros, din

depozitele lui Halalaie, beau până m-oi bârni! Pe drakku! Nu-i reuşi autosugestia. Bea apă, şi numai atât. Şi iată cum o mică neizbândă generează în noi răutatea. După ce se scârbi suficient de apa aia chioară şi stătută, Şorban umplu iarăşi cana şi începu să toarne de sus, în găleată. Apa bolborosea, nemulţumită că e deranjată în timpul nopţii. Hampel nu fu deranjat însă, continua să doarmă ca un cimitir. O strâmbătură deforma figura rotundă a lui Şorban. Umplu iar cana şi aruncă tot conţinutul în capul lui Hampel.

Apa se prelinse prin păr, pe după ceafă, pe spinare, când Hampel sări, Şorban între timp umpluse iar cana şi era gata să-i administreze o a doua porţie, de nu cumva să-i spargă nasul cu cana propriu-zisă. Hampel simţi pericolul, şi pericolul nu I făcu mai curajos.

— Ce dracu’ vrei? întrebă, clipind din ochii lui mici printre care se scurgeau mici şiroaie.

— Eu? se miră Şorban. Nimic! îmi era pur şi simplu sete…

— Mie nu-mi era sete, spuse Hampel,

încercând să se scuture de ana ce-l invadase.

— Ciudat! Totul, în atitudinea ta demonstra că mori de sete. Ca bun creştin m-am simţit obligat să te ajut.

Se examinară o bucată de timp ca doi vechi duşmani, şi oare nu erau cu adevărat nişte vechi duşmani? înveninat de apa chioară ce zadarnic încercase s-o transforme în vin, Şorban era ca un explozibil în preajma momentului critic.

— Ascultă, ascultă Hampel, nu beli aşa ochii la mine că m-oi *rinzi* şi te-oi *poca!*

Hampel nu răspunse. Avea pe semne o bună experienţă cu oamenii care fac ceea ce promit, şi cu cei care doar promit, dar nu fac. Era convins că Şorban nu se mulţumeşte doar să promită. De-aceea rămase la locul său, făgăduindu-şi o revanşă cumplită, la momentul potrivit. Pe faţa lui trasă, de la tâmple la maxilare, zvâcneau nişte tendoane, artere, sau dracu' ştie ce. Şorban lăsă cana în găleată. Un plescăit oarecare. Însă şi fără cană rămânea la fel de periculos în acel moment.

— Vreau să te întreb ceva, zise. Cum se

face că musafirii noştri o şterg tocmai în ceasurile când tu faci de gardă?

— Despre care musafiri vorbeşti tu?

— Să zicem, despre Mohândra! (Doamne! Mohândra = moarte!) Iar acum, perceptorul ăla…

— Perceptorul a plecat? Cine a stabilit că n-are voie să se ducă unde vrea? Dacă a plecat definitiv, cu atât mai bine, am scăpat de o gură în plus. Ce dacă a plecat? N-ai observat cât mănâncă?

— Cam cât tine, Hampel! Dar nimeni n-are voie să iasă de aici fără aprobarea tuturor. Numai cu aprobarea tuturor, aşa am stabilit, Hampel! Aş fi vrut să aflu ce are omul acela-n căpuşe!

— În căpuşe? încercă să fie dispreţuitor Hampei, arcuindu-şi buzele subţiri şi reci. În căpuşe are cel puţin jumătate din racii pe care i-am gătit cu atâta trudă.

— Deci nu ştii când a plecat?

Hampei, palid de obicei, avea acum faţa roşie de mânie.

— Nu, nu ştiu când a plecat, şi mai lasă-mă domnule de la Cocotapâs1 Eu nu sunt pus aici ca să păzesc mohândrele şi

perceptorii!

Ochii lui Hampei aproape se închiseseră, iar deasupra lor sprâncenele negre aveau spasme ca nişte rime în agonie.

Şorban îl examina, mirat. În beci, în sfârşit, cearta ÎS trezi pe unul

— Ce fac domnii, conversează? întrebă Hagea. Hagea *and* carabina sa

— Da, conversează, acceptă Şorban şi dădu foc la lulea. Fumul o zbughi lateral, datorită unui curent. Reînarmat cu luleaua sa, Şorban dădu o replică: – îl ajutam pe Hampei să nu doarmă Doarme totdeauna când nu e voie!

Şorban urcă treptele ieşind la aer să-şi fumeze în tihnă luleaua. Stelele, infinitul, iar aici un muşuroi devastat de un MARE DEZASTRU…

Matematicianul se întoarse la culcuşul său şi-l auzi pe Ordean foindu-se.

— Nu mă scoţi şi pe mine la aer, domnul Şorban? Singur, mă tem…

— Haide!

Ieşiră şi din nou Hampei dormea, dar matematicianul nu mai zise nimic. Romancierul se ţinea lângă el, clănţănea din

dinţi, de frig de bună seamă. Deodată se auzi un clincănit sonor. O bilă argintie se rostogolea lent, dar sigur către Ordean.

— Nu! zbieră romancierul. Nu! Nu te apropia! Rămâi acolo!

Şorban privi în direcţia de unde venise bila. Nu părea să fie nimeni pe-acolo… Mica sferă se opri exact în unghiul format de pantofii lui Ordean.

— Ce mai aştepţi? Ridic-o! zise matematicianul.

— Nu îndrăznesc

Oftând, o ridică Şorban. Şi astfel în ziua următoare Emil se îmbogăţi cu o nouă bilă. Cei doi reveniră în pivniţă. Şorban nu reuşea să adoarmă. Deodată, ca manipulat, de o forţă străină scoase de sub pernă bricheta şi lumină peretele. Chiar deasupra culcuşului său fusese zgâriat profilul *Fortăreţei* de pe fluviu. Trei puncte, pe crenelul unuias dintre turnuri, sub o ferestruică, pe al doilea turn şi pe un» contrafort, dacă ar fi fost unite prin linii, ar fi alcătuit un triunghi scalen. Dedesubtul schiţei, ca în chip de iscălitură, o vioară. Şorban făcu întuneric, se întinse molatec, se

acoperi peste pătură cu vechea manta, scutul său de protecţie. Să se protejeze împotriva a ce? a gândurilor? Somnul întinse către el o labă călduţă, moale. Adormind gândi: „Înţeleg... O vioară? Sau cea de-a patra baionetă de pe şnur? înţeleg... dar ce anume înţeleg?”

În ziua următoare Hampel se îmbolnăvi. Rău de tot. La început nu-şi dădură seama, credeau că leneveşte în patul său sub raftul plin cu flecuşteţe, deşi nu-i stătea în obicei să lenevească în timpul zilei, măcar un minut. Telefonista Cătapisică observă că Hampel cel rău e scuturat de frisoane şi le aduse celorlalţi la cunoştinţă noutatea. O noutate, desigur. Cu toate că nu trăiau pe roze acolo, în beci, nimeni nu se îmbolnăvise încă. Şi apoi, Hampel, aţos cum era, numai tendoane şi venin, părea să fie ultimul predispus să cedeze boleşniţelor. Normal ar fi fost să se îmbolnăvească Emii sau Ordean, dar boala e o femeie imprevizibilă, niciodată nu ştii pe cine alege.

Nu prea aveau experienţă medicală, şi oare ce gândea Şorban, sprijinindu-l pe

Hampel, în timp ce acesta voma cu sânge? Gândea „Ce bine ar fi dacă cea de-a cincea baionetă de pe şnur ar fi un medic! Altfel se curăţă!”

Situaţia în pivniţă se complică. Acum trebuiau să facă de gardă în două locuri, la postul de gardă, noaptea şi la căpătâiul lui Hampel, tot timpul. În plus, trebuiau să procure hrană şi medicamente. Medicamente, pentru ce boală?

— Ascultă, Hampel, ce te doare, e o „premieră” sau o criză ce se repetă? insistă Hagea care, în calitatea sa de vânător, se pricepea să oblojească o rană, să fixeze în aţele o fractură, dar se găsea cu totul neputincios în faţa unei hemoragii interne.

În două zile figura lui Hampel, şi aşa slabă, se descărna înfiorător. Şi totuşi el găsea destulă forţă să rânjească, la fel de urât, sau chiar mai urât.

— Ce terapeutică voiţi să-mi aplicaţi, deştepţilor? Oricare dintre ele ar fi eronată, pentru motivul să nu sunt bolnav. Această e terapeutica mea: *nu sunt bolnav*!

Şorban încercă să-şi amintească ce leacuri băbeşti se fierbeau la Cocotapâs.

Hagea îşi stoarse şi el creierii. Cătapisică dădea sugestii, chiar şi Emil propuse o reţetă folosită de Marele Vrăjitor, iar Ordean declară că nu cunoaşte bine decât un singur medicament, arsenicul: – Te vindecă sigur de orice boală „chiar şi de boala numită viaţă!

Culeseră, riscând mult, mentă, muşeţel, dezgropară un hrean, la asta adăugară usturoi, coada şoricelului, *Dianthus spicolifolius* şi ce se mai găsea. Din acest amestec rezultă un lichid oribil la gust care, dacă nu te băga direct în mormânt, putea chiar să te şi vindece. Hampel sorbi din acest „medicament" folosindu-şi ultimele puteri pentru a rânji cu dispreţ. Se chinuiră cumplit cu Hampel. Nu se ştie ce l-a vindecat „ceaiul" cel greţos, sau convingerea sa tragică şi comică precum că e sănătos, dar când, după cinci sau şase zile el fu iar în picioare, nimeni nu se bucură teribil, ba parcă unii chiar regretară…

treizeci şi şapte

Excelenta noastră echipă de experţi prevăzuse totul, chiar şi un MARE DEZASTRU. Efectuasem studii aprofundate

şi fiecare din noi – şapte eram la număr, – număr sortit faptelor de anvergură – se specializase în cel puţin două domenii ale infracţiunilor ce pot fi comise în situaţii normale, dar şi în situaţii extraordinare. Un MARE DEZASTRU este desigur un caz extraordinar, dar ne-a găsit bine pregătiţi, ba aş adăuga, parcă anume pregătiţi. Eu sunt Charles, mai exact şeful Charles.

Oraşul de pe malul fluviului, străjuit de *Fortăreaţa inexpugnabilă*, oraşul părăsit acum, devenise o pradă neplăcut, de uşoară, încât ne era chitr jenă să culegem turui şi celelalte bogăţii, fără nicio împotrivire. Trăiam cu senzaţia că jefuim un cerşetor orb, slăbănog, fără apărare. Triumfurile facile nu-i satisfac pe marii vanitoşi, or noi nu eram simpli hoţi ci specialişti, sau experţi în toate cele… şi în această situaţie specială nu aveam de jucat un rol oarecare, un rol ele simpli figuranţi, însă, probabil, nimeni dintre noi nu-şi cunoştea rolul decât parţial.

De aceea apariţia *bandei rivale*, sau a echipei rivale… Deşi surprinzătoare, am considerat-o binevenită şi, în oarecare

măsură, a clarificat situaţia.

Când există o concurenţă serioasă, se menţine nivelul antrenamentului, agerimea minţii, e stimulat moralul. Dar e drept, moralul ni se cam zdohnise, clin lipsa unor inamici serioşi.

Încetul cu încetul am descoperit totul.

Şi scopul. Şi inamicii…

La început am fost puţin miraţi. Cum să bănuieşti că într-un orăşel decimat pot să încapă două echipe de specialişti şi experţi? Eh, orice este posibil.

Încetul cu încetul, ca un reumatism ce se întinde cu Lenevie, dar persuaziv, de la încheietura cotului pe tot corpul, existenţa acestor iscusiţi s-a făcut din ce în ce mai simţită.

La început, existenţa lor parcă ne înviorase. Dar întrebine şi rău ne-am simţit jigniţi şi frustraţi, mai ales după ce au devenit chiar obraznici. Parcă posedau alte arme decât ale noastre şi trebuie să recunosc cavalereşte că uneori ne întreceau întru subtilitate. Dar eu sunt şeful Charles şi de fapt nu recunosc nimic.

Cum, datorită vastelor informaţii culese

din timp, cu migală şi pasiune – am spus şi subliniez iar că suntem o echipă de experţi, nu o adunătură de pungaşi nespălaţi şi ignoraţi, deci datorită volumului impresionant de informaţii culese asupra oraşului şi asupra fiecărui fost locui – (or al său, cunoşteam în amănunt (un teanc de scheme, hărţi, planuri, cifre, biografii), toate bogăţiile existente „ascunse cu isteţime sau fără, sau anume lăsate la vedere pentru a-i păcăli pe proşti.

Nici nu vă puteţi imagina câte ştiu să inventeze oamenii pentru a-<4 ascunde bogăţiile: în vremurile mai vechi amărâţii de piraţi şi corsari îşi îngropau giuvaericalele în cine ştie ce insuliţă, puneau în groapă şi un cadavru de strajă, iar apoi se ucideau între ei, sau crăpau de ciumă bubonică, dar tot nu mai vedeau comoara fiindcă izbuteau, într-o beţie, sau într-un bordel, să piardă pergamentul cu datele exacte asupra locului.

Bieţii citadini, care n-au nimic comun cu piraţii, în afară de lăcomia, pofta de a aduna şi de a dosi, părăsiseră oraşul lingându-se pe bot de avutul lor. Ştiau că nu vor mai

reveni, dar, din pur egoism, improvizau ascunzători inaccesibile. Inaccesibile unor diletanţi, nu specialiştilor de talia noastră, să dau numai un exemplu. Proprietarul mini remorcherului de pe fluviu îşi turnase aurul dându-i forma de elice, o elice prea mare, prea grea, pentru un mic vaporaş. După ce o vopsise bine, o montase pe ax. Se considera deştept! Cunoşteam din documente cât aur greblase toată viaţa, nenorocitul. A fost suficient să aruncăm o privire asupra remorcherului ascuns în stufăriş, pentru ca să imsară în ochi înclinaţia exagerată de la pupa. Vezi bine, aurul e de vreo şase ori mai greu decât fierul! Am recuperat acel aur cu ajutorul Scafandrului nostru, iar acum se află bine pus. În timpul cinelor festive – după marile lovituri, cine credeţi că prezidează, comod aşezat pe una dintre paletele elicei? Eu, şeful, şeful Charles, dacă ajungeţi per *tu* cu mine puteţi să-mi spuneţi simplu, Charles. N-a fost o lovitură mare, am exagerat-o noi cu bună ştiinţă, iar pentru Scafandru a fost doar un fleac.

Scafandrul este un tip formidabil, ca şi

ceilalţi băieţi din echipă. El poate sta sub apă mai multă vreme decât orice pescuitor de perle din oricare ocean, s-ar lupta în apă cu oricâţi rechini şi, prin apă, simte mirosul aurului! În plus e un băiat prietenos: dacă nu e neapărat nevoie, nu te ucide.

După elice, a urmat o altă lovitură, caseta de oţel a doamnei J., cea bogată ca o cresusoaică, zgârcită ca o gobseckoaică şi bătrână ca o matusalemoaică. Dar înăuntru nu se aflau diamantele despre care ştiam totul, ci câteva pietricele ce reflectau în qwartz o lumină cerşetoare, o adevărată bătaie de joc! A fost una din manifestările când echipa rivală ne lua în balon! Printre pietricelele nevaloroase se afla şi o hârtiuţă pe care scria: „Ha, ha! Şi încă odată, ha!

Grafologul nostru (am spus că avem numai experţi) a analizat scriitura. Era a unei femei tinere, nu a cotoroanţei J.

Detectivul nostru, împreună cu Grafologul, au avut o discuţie lungă, dar calmă. Au tras concluzii paralele, cum paralele sunt, în spaţiul infinit, traiectoriile a doua comete. Alături de noi, în oraş, acţionează o echipă rivală, demnă de toată

stima. În echipa aia se află şi o femeie. Tânără, şi, sigur, frumoasă. Concluzia experţilor. Grafologul e şi el un ins deosebit. Dintr-o misivă scurtă, cum ar fi „Te iubesc şi pa”, ar fi tras concluzii totale. Detectivul nici el nu-şi are pereche, ştie să deosebească 188 de parfumuri. De notat că Sherlock Holmes se oprise, parcă la 73 de parfumuri. Detectivul ştie să deosebească fără greş urmele lăsate de un om normal, de un beţivan, de un epileptic, de un curajos, de un laş, dar ce nu ştie Detectivul?

Veni rândul Psihologului să-şi dea părerea. El spuse, după ce a pus în balanţa sa invizibilă argumentele şi contraargumentele, că prezenţa unei dame într-o echipă, oricât de frumoasă şi de isteaţă ar fi dama – şi cu cât e mai frumoasă şi mai isteaţă, cu atât mai rău – nu e decât un impediment fatal pentru echipa în cauză. Mai devreme sau mai târziu, nătărăii se vor amoreza toţi de isteaţa lor frumoasă şi atunci să vezi! E mai bine să-şi vâre dracul coada decât să fie amestecată o femeie într-o acţiune de bărbaţi: acţiunea se va prăbuşi.

Dezavantajul acesta al echipei rivale ce

număra o domnişoară în rândurile ei, isteaţă şi drăgălaşă, nu e decât un avantaj pentru noi. Psihologul nu se înşală niciodată, e un ins grozav, câteodată chiar şi eu, şeful, mă tem de el, însă n-o arăt. Dar pun pariu că Psihologul simte momentele mele de slăbiciune, şi-şi cam bate joc de mine, dar e prea deştept ca să se trădeze. Cum nu s-a trădat nici că e un bun hipnotizator. Dar eu ştiu! L-am văzut prinzând în mreje un fluture, un fluture mare cât un planor, şi totuşi de o» croială graţioasă şi purtând pe aripi nişte culori ce-mi aminteau de Hans Baldung Grien. (o să vedeţi că nu întâmplător am pomenit numele acestui mare pictor.) Psihologul a privit fluturele şi i-a făcut un mic semn. Fluturele a planat ca o petală şi a venit cuminte să se aşeze în palma hipnotizatorului, îşi mişca leneş aripile. Psihologul i-a şoptit ceva, aş da mult să ştiu ce, şi, dezlegat din vrajă, fluturele îşi reluă imediat zborul, de astă dată rectiliniu şi iute, ca un meteorit nordic. Cred că a fost vorba numai de un mic exerciţiu al Psihologului.

treizeci şi opt

Amănunte cu privire la banda rivală le-am aflat, lucru aproape de necrezut, prin intermediul unor pisici. O pisică: neagră, ca un gogoloi de smoală în adâncul unei peşteri, şi o altă pisică de culoarea focului, o adevărată flacără, pedepsită pentru o vreme să fie mâţă.

Lunetistul nostru, un tip superstiţios, singurul său defect, intenţiona să lichideze mâţa neagră folosind puşca lui cu aer comprimat. I-am interzis. Ştiam că dacă-i pune gând rău, biata pisică neagră n-are nicio şansă. Lunetistul e un ins formidabil, poate nimeri cu una din armele sale chiar şi o idee, oricât de abstractă. Sunt convins că într-un concurs l-ar fi făcut de ruşine pe William Frederick Cody, supranumit Buffalo Bill. A trebuit să-mi dea ascultare, Lunetistul, fiindcă eu sunt şef pe-aici. Şeful Charles.

Din această idee înţeleaptă a mea, de a nu nimici pisicile, acest animal mic şi simpatic, – îmi plac pisicile, sa de oare o

slăbiciune? – am tras foloase. Am îmblânzit pisica neagră, căci se sălbăticise. În îmblânzirea ei un rol important au jucat raţiile zilnice de lapte pe care i le ofeream. La început privea cu interes strachina cu lapte de pe un gard acoperit cu trandafiri căţărători. Pe urmă a binevoit să coboare şi să dea târcoale. În cele din urmă a catadicsit să guste din lapte, cătând mereu împrejur, cu bănuială. O urmăream cu priviri pline de înţelegere, probabil că o pisică ştie să înţeleagă aşa ceva. A lichidat laptele iar apoi, foarte încet, o pisică nu se grăbeşte niciodată, s-a apropiat de noi. Iată forţa incontestabilă a laptelui însă, vorba e că am reuşit să depistăm, prin intermediul altei mâţe, echipa rivală, locul ei de reşedinţă şi componenţa ei. A fost un adevărat tur de forţă al echipei de experţi, în frunte cu mine, şeful. Şeful Charles.

Cum e posibil ca un grup de oameni să afle despre existenţa unui alt grup, prin intermediul unei pisici? Al unei mici feline? întrebarea şi răspunsul poate constitui chiar subiectul unei naraţiuni. Întrucât nu este exclus ca într-un viitor să mă apuc de scris –

am ce povesti! – nu voi intra chiar în toate amănuntele. Nu vreau să mă pomenesc cu subiectul furat, s-au mai cunoscut cazuri, ci mă voi rezuma la coordonatele esenţiale. De altfel, toate, se află aici în jurnalul meu. Dar cui îi las, dacă…?

Cum nobila noastră profesiune ne obliga să păstrăm tot timpul turaţia la maximum, pot spune că nimic din ce se mai petrecea prin oraş nu ne scăpa. Nu se prăbuşea un arbore, sau o casă nu se ridica în văzduh, fără ca amănuntele să fie notate în hărţile noastre. Nu mişca o frunză şi nu se ivea vreun rătăcitor, fără ca să ştim. Cele două pisici, a noastră şi cea de culoarea focului, se împrieteniseră, cu toate că din punctul nostru omenesc de vedere, ar fi trebuit să se suspecteze, să fie geloase, ambele aveau pisoi de la acelaşi motan, un mascul şmecher, tigrat, un tată degenerat care nici nu se Sinchisea de urmaşii săi, – dar se pare că la neamul pisicesc problema nu se pune cu atâta acuitate, din punct de vedere juridic etc.

Pisica de culoarea focului, altfel o mută dulce, începuse s-o viziteze pe pisica

neagră, a noastră, şi am temeiuri să cred că vizitele deveniseră reciproce. Între timp pisica neagră se mutase în vizuina noastră şi aici contribuise la permanentizarea speciei, dând naştere puilor pe care i-am ţinut, n-aveam niciun motiv să-i înecăm, aşa cum fac oamenii cei răi. Curând, am îmblânzit-o şi pe pisica străină, cea de culoarea focului. În ascunzătoarea noastră ţineam şi două vaci, prin urmare la noi curgea laptele ca în ţara Caanan-ului. În faţa unei străchini cu lapte proaspăt muls, călduţ încă, cele două mâţe-mame au fraternizat, ca să nu zic că au *maternizat*. Îngrijirea vacilor nu ne dădea bătaie de cap, dar nici foloasele nu se lăsau aşteptate.

Laptele ne păstrează mintea limpede, digestia corectă. La noi nu se bea alcool, cu unele excepţii, când sărbătorim ziua unuia din echipă, sau după o lovitură deosebită. Când am recuperat elicea de aur, s-a lăsat cu un chef moderat. Dintre noi, cei care calcă uneori în străchini în privinţa băuturii, aş numi numai doi (Scafandrul, o deprindere firească, marinărească), şi, culmea, Psihologul. (O deprindere

medicală?), trag şi ei la măsea, în taină – o taină de care află toţi – în timpul raidurilor de recunoaştere, atunci când se-mpiedică de vreo cămară „bine pardosită” pe care fostul proprietar n-a avut vreme s-o golească. Închid ochii, eu, şeful Charles, n-am ce face, sunt băieţi prea buni, prea necesari, prea, cum să zic…

treizeci şi nouă

Într-o zi, adevărată zi-eveniment, pisica de culoarea focului a venit să-şi ia porţia de lapte ca de obicei. Devenise din cale-afară de prietenoasă, ne considera nişte oameni buni, eminenţi, şi oare nu eram?

Însă, însă! De data asta, prietena noastră, pisica oaspete, aia de culoarea focului, venise împodobită la gât cu o fundă albastră, de culoarea cerului. Motiv de discuţii, chiar de îngrijorare. Până şi muta neagră, „a noastră”, părea uşor contrariată de această cochetărie inutilă din toate punctele de vedere. Clar că o pisică nu-şi poate lega singură, o fundă la gât, măcar pentru că nu intră în obiceiul lor, al mutelor.

Ce reprezenta funda albastră? Un amuzament? Al cui? Sau, un mesaj – din partea cui? O ameninţare? Venind de la cine? Şi cine să îndrăznească?

Ne consideram stăpânii oraşului, cu excepţia forţelor oarbe ce smulgeau casele şi copacii, din rădăcini; cine să ne cunoască? Cine să facă asemenea glume cu noi – dacă o glumă era funda aia de culoarea cerului la gâtul pisicii le culoarea focului…

Întreaga echipă căzu pe gânduri. Chiar şi pisica neagră părea că nu e în apele ei. (Niciodată o pisică nu s-a simţit bine în ape…) Pisica oaspete, făcându-şi plinul cu lapte, încercă s-o şteargă cu gingăşie. Dar Psihologul o apucă.

Nu cu brutalitate, nu băuse nimic. În afară de cazul când trage la măsea pe ascuns, iar apoi trebuie să-l cărăm acasă în spate, Psihologul e un om blând, deşi plin de foarte multe idei şi forţe, printre care şi forţa de a hipnotiza. Însă când e băut, nu poate să hipnotizeze nimic, nici măcar o surcea sau un şobolan. Deci, Psihologul mângâie pisica de culoarea focului, care-şi

arcui spatele, pisiceşte. Aceasta e una din marile erori pe care le comit, ce e drept, rar specia *Felis cattus*: o mângâiere şi gata, ţi se-ncredinţează, chiar dacă o mângâi cu intenţia de a o gâtui. Inexplicabilă lipsă de prevedere la un animal atât de bănuitor. Animal? Dar dulcile noastre femei? Nu ţi se-ncredinţează la o şoaptă dulce, la o mângâiere?

Psihologul nu avea intenţii rele faţă de muta oaspete, dar am cunoscut un om ce se spovedea regulat, îşi făcea seara şi dimineaţa rugăciunile, iar când întâlnea o pisică *o* prindea şi-i sfărâma oasele cu partea netăioasă a securii.

Psihologul mormăi: – Fundă albastră! De ce? De ce albastră? Fiind această pisică de sex feminin, ar trebui să fie roşie funda

Nu v-am spus că Psihologul e formidabil? Nimeni altul nu s-ar fi legat de această chichiţă. Scafandrul, care e imbatabil în domeniul său, dar mai puţin subtil pe alte direcţii, dădu o replică: – Pariez că persoana care a pus funda, nu se pricepe la sexe!

Psihologul zise: – Nu cred să fi rămas în

tot oraşul altă femeie în afară de hâtra ce ne-a lăsat mesajul în casete doamnei J. Pariu că hâtra aia se pricepe chiar prea bine la sexe!

Nici observaţia Psihologului nu exagera întru delicateţă la adresa damelor, dar la urma urmelor, ne aflam între bărbaţi. Şi apoi. Chiar şi un psiholog, trebuie să se exprime limpede, nu?

Detectivul stătea nemişcat, privind în gol… Parcă ar fi fost Edward *Gi* Robinson în rolul său memorabil din *Little Caesar*. În adâncul ochilor săi de oţel, adevăraţi ochi de poliţai, se cuibărise pacea, dovadă că medita. Deodată el zise: – Ia mai daţi-mi o dărabă de peşte! Fu servit cu o jumătate de crap, abia scoasă de pe jar. O mestecă metodic, ca şi cum ar fi fost singurul lucru important ce avea de făcut în lumea asta.

— A fost excelent, zise. Aplauze pentru bucătar! (Bucătarul era chiar el!) Ei, şi-acum, când mi-am împrospătat provizia de fosfor, pasaţi-mi şi mie pisica aia!

Pisica de culoarea focului, cu fundă de culoarea cerului, trecu din mână în mână până ce ajunse între degetele de chirurg ale

Detectivului. El o mângâie, şi oare ce gândea *Felis cattus* (ceilalţi îi ziceau *Felis margarita*), dar încă nu ştiam. Muta de culoarea focului poate că gândea: „Dintre toţi oamenii. Pe care i-am cunoscut, socot că acesta e cel mai bun şi mai cumsecade.

Cu adevărat Detectivul e un om desăvârşit, chiar şi faţă de pisici. Păru să nu acorde nicio atenţie fundei, dar asta e tactica sa, doar să te inducă în eroare, fără a se lăsa şi el pradă erorii. Scărpinând miţa pe ceafă iar apoi sub bărbie unde dracul ştie de ce le place pisicilor să fie scărpinate, încât „flacăra cu patru picioare şi o coadă" (altă poreclă de care am aflat cu timpul), cuprinsă de o dulce somnolenţă, demonstra un căscat arătându-şi toţi dinţii, un adevărat fierăstrău curbat şi limba, graţios îndoită. O gură sănătoasă cu dinţi sănătoşi, curaţi, cu toate că nu folosea periuţa.

— Nu e o fundă obişnuită, observă Detectivul, derutându-ne. Există funde obişnuite şi neobişnuite, cum să zic… Aşa îi place Detectivului să ne facă praf printr-o remarcă surprinzătoare sau ca un paradox. Aşa îi place lui, să ne pună în inferioritate.

Nu acceptam să rămân mai prejos, eu fiind, oricum, şeful. I-am dat replica pe care desigur o aştepta:

— Dacă nu e fundă, atunci e un ştreang!

— Te-ai apropiat mult de adevăr, şefule, bodogăni cu bunăvoinţă Detectivul. Din ce fel de material se confecţionează de obicei fundele? Poate să-mi spună cineva din onorata adunare?

Onorata adunare, alcătuită numai din experţi, dovedi o crasă ignoranţă cu privire la acest subiect. Den, nimic nu e fără cusur! Detectivul explică: – De obicei fundele se confecţionează din rips, un fel de mătase, iar în alte cazuri, din tafta, fundele alea ceva mai ţepene. De acord? Ar fi fost greu să-l contrazici. Or, continuă Detectivul, cu aceeaşi pedanterie, podoaba de la gâtul acestei pisici, nu e din rips şi nici din tafta. Ce material e? Tu ce zici, Scafandrule?

Cel interpelat înainta cu plictiseală, convins că toate aceste ocoluri în jurul unei funde au chiar mai puţin sens decât un discurs patetic în faţa unei săli goale, dar în ziua. Aceea nu aveam un program, aveam timp berechet, pentru.1 despica firul în

patru. Scafandrul răsuci încetişor funda, pipăind-o şi provocând o mică nelinişte PISICII, nu că ar fi pocnit-o vreodată cu ciubota insul acesta cu mâini aspre, ci doar pentru motivul – atât de minor – că n-a mângâiat-o niciodată. E şi acesta un motiv serios pentru o pisică, nu?

— Pare să fie, mormăi Scafandrul, un material dens, impermeabil. Îşi supse mustăcioara neagră. Ar fi mai curând, adăugă, bun pentru o haină pescărească, sau chiar pentru o velă.

— *Yes, sir*, acceptă Detectivul, dezvăluind o latură snoabă a firii sale. E un material absolut impermeabil, iar aici uite trei litere mici, adânc imprimate în această pânză dură. Şi o inscripţie: „QPO-10”. Nu e de datoria voastră să ştiţi, dar de datoria mea, într-un astfel de material impermeabil se vindeau cartuşele de fabricaţie britanică, folosite la unele tipuri de carabine de mare precizie. Carabine cu lunetă. Funda PISICII a fost tăiată exact dintr-un astfel de material. Aveţi întrebări?

— Avem constatări, am zis. Prin urmare acolo undeva, alături de fata cea isteaţă

care ne-a suflat de sub nas diamantele doamnei J., se află şi un vânător?

— Sau un fost vânător, preciza Detectivul. Eu nu sunt convins că nodul fundei e opera vânătorului, e un nod complicat şi specific, un ochi slăbit, două ochiuri strânse, o acoladă şi doi fluturaşi. Pe scurt, aici se recunoaşte mina unui om al mării. Nodul acesta e unul din cele şaisprezece forme de a lega o sfoară, o parâmă, o fundă chiar, utilizate de marinarii tuturor mărilor. De acord?

Scafandrul, acum ceva mai puţin apatic, aprobă: se pare că era vorba de o lucrătură curat marinărească, foarte complicatul nod, fiind executat la perfecţie.

Am socotit că e momentul să trag o primă concluzie, eu, şeful Charles.

— O femeiuşcă şireată şi pusă pe glume, un vânător şi un marinar. Ce bandă pestriţă.

— Mai pestriţă decât îţi închipui, reveni Psihologul. O pisică de culoarea focului, purtând o fundă albastră, confecţionată dintr-un material impermeabil în care se înveleşte muniţie, cu un complicat nod

marinăresc. La ce bun?

— Cum adică, la ce bun? întrebă Lunetistul.

— Eu, încercă să explice Psihologul, mă îndoiesc cu osebire că o femeie preocupată de diamante se mai gândeşte la podoabe pentru păpuşi sau pisici.

Eu, şeful Charles, am zis, însă numai aşa ca să-i ung osia gândirii:

— Femeile sunt imprevizibile!

— Nu chiar atât de imprevizibile, pe cât ar dori ele să pară, îmi dădu replică Psihologul şi consider că avea cel puţin o fărâmiţă de dreptate! Şi în orice caz, îşi roti el ochii de broscoi înţelept şi cam beţiv, o cucoană şic n-ar folosi o astfel de pânză aspră, ar găsi ea ceva mai delicat, chiar de-ar trebui să taie o fâşie din combinezon. Pe de altă parte nici Vânătorul, nici Marinarul din echipa rivală, oameni desigur maturi, n-ar trebui să intre în sfera celor bănuiţi – eu cel puţin nu-i văd alergând după o mută ca să-i lege o fundă la gât. Psihologul îşi bulbucă şi mai mult ochii: – Acest material a fost furnizat de Vânător şi pus la gâtul pisicii de către Marinar, dar numai pentru a

satisface capriciul cuiva…

— Probabil un capriciu al fetişcanei isteţe…

— Nu, se opuse Psihologul. Profilul ce i l-am schiţat hoaţei de diamante nu corespunde cu asemenea fantezii *mici*. Psihologul ne şterse iar cu o privire măreaţă: – Funda a fost potrivită la gâtul pisicii pentru a satisface capriciul unui copil. Punct. E o manifestare sută-n sută puerilă, virgulă, să pui funde pisicilor, să agăţi tinichele de coada clinilor. Fundele corespund, în genere, fetiţelor, tinichelele puştilor. Do unde trag concluzia că în echipa rivală se află o fetiţă, cam răsfăţată, probabil drăguţă, căreia i se satisfac toate doleanţele.

— Să completăm lista am propus, eu, şeful Charles. Deci: Domnişoara Isteaţă, Vânătorul, Marinarul, un copil…

— E poate fiul sau fiica Domnişoarei Isteţe.

— Asta nu, protestează Psihologul. O hoaţă de diamante nu face copii. Nu-şi creează complicaţii. Copilul, băiat sau fată, s-a lipit de echipa lor din întâmplare, aşa

cum s-a lipit de noi pisica neagră.

Aşa e Psihologul, îi place să aibă neapărat ultimul cuvânt, dar nu i-am îngăduit această favoare fiindcă eu sunt şeful. Şeful Charles.

— Iar cineva, am zis, cineva din echipa rivală a intervenit pentru copil, ca să nu fie izgonit. Poate Vânătorul, poate Marinarul, poate Domnişoara Isteaţă, poate altcineva. Lista rămâne deschisă. Însă eu mă întreb, cine?…

patruzeci

în următoarele zile se făcu şi mai cald. Câţiva plopi luară foc de la sine, fără intervenţia *celorlalţi*, expediind către cor înalte şi disperate mesaje. În diferite puncte ale oraşului mocneau incendii. Fumurile o luau razna, fără nicio regulă, către toate punctele cardinale, ca şi cum nu acelaşi vânt ar fi bătut sub cer, iar uneori se încrucişau sus de tot, se îmbrăţişau, se încolăceau, alcătuind scări către infinit.

Cu toată căldura şi deşi nu prea izbuteam să le furajăm satisfăcător, vacile

noastre ne ofereau în continuare cantităţi suficiente de lapte. Se adaptaseră şi ele condiţiilor deosebite.

Prin zăduful zilei se strecura muta de culoarea focului. „Venea să se întâlnească aici cu prietena ei pisica neagră şi, mai ales, să-şi capete porţia de lapte. De data asta nu mai purta fundă. I-o luaseră jos, da, atât de deştepţi fuseseră, sau, mai curând, atât de proşti. Dar nici noi n-am dat dovadă de o inteligenţă ieşită din comun, am să explic mai încolo la ce mă refer. În ciuda atmosferei alarmante, duceam o existenţă relativ tihnită. Am organizat, cu aceeaşi minuţie ca-ntotdeauna, câteva raiduri care ne-au întărit convingerea că suntem în stare să trecem nevăzuţi şi neauziţi şi, în paralel, că echipa rivală e alcătuită din experţi de talia noastră şi, la fel ca şi noi, circulă invizibilă fără să lase urme (exceptând bileţelul acela impertinent şi altele). În ascunzătoarea familiei F. n-am mai găsit argintăria italiană turnată la dorinţa cardinalului Ferante în secolul şaptesprezece, în alte puncte, în loc de obiecte de mare valoare, n-am mai găsit

decât suspine (abstracte!). Am analizat la rece şi în profunzime fiecare caz aparte, fără a neglija niciun detaliu. Ce se întâmpla? Apucaseră oamenii să-şi împacheteze bogăţia, înainte de a părăsi oraşul? Greu de crezut! Majoritatea fugiseră prea înspăimântaţi, cu excepţia unor şmecheri (aşa se credeau ei) cum a fost cel cu elicea de aur. Sau echipa rivală devenea tot mai insolentă şi, parcă ghicindu-ne intenţiile, ne-o lua cu un pas înainte?

A doua alternativă nu era măgulitoare pentru noi, însă perfect plauzibilă, cu toate că n-am mai găsit vreun mesaj din partea Domnişoarei Isteţe. Niciun fel de mesaje.

Dar şi lipsa de mesaje, era un mesaj!

Şi acum mă întorc la erorile pe care le-am comis. Fuseserăm neglijenţi şi încrezuţi. De neiertat pentru o echipă de calibrul nostru! Detectivul opina:

— N-ar fi trebuit să umblăm la funda pisicii ravalilor N-ar fi trebuit să desfacem acel nod marinăresc!

— Dar a fost tocmit după vechea-i formă, făcu Lunetistul.

Scafandrul scutură din cap.

— Tot nodul de acest soi îşi are chichiţa lui. Dacă ai ochi, poţi recunoaşte că a fost desfăcut, analizat şi refăcut. A fost o mutare greşită din partea noastră. Să ne punem cenuşe-n cap!

Şi, chiar, ne-am pus. Cenuşe-n cap. Experţii celeilalte echipe băgaseră de seamă că se umblase la nod, ne descoperiseră, trăgând concluzii şi-şi înzeciseră precauţiunile. Foarte bine, dar în acest caz cum de-şi permisese Domnişoara Isteaţă să lase mesajul acela insolent la adresa noastră, în caseta doamnei J? Simplu, mesajul nu era la adresa noastră, poate ei nici nu bănuiau că existăm şi noi pe lume! Domnişoara Isteaţă lăsase mesajul ei ca pe un act de sfidare în sine făcut infinitului, de amorul artei, pe cont propriu şi, cred, fără încuviinţarea celorlalţi. Nici Marinarul nici Vânătorul n-ar fi mers la risc. Psihologul poate că are dreptate, în sensul că prezenţa Domnişoarei Isteţe, cu fantezia ei răutăcioasă, dar şi cu probabila ei graţie, este un avantaj pentru noi. Va trebui să-l speculăm, am decis eu, şeful Charles.

În fiece amurg ciorile se mutau de pe colinele din nordul oraşului către livezile pârjolite ce însoţesc fluviul, la sud. Pe semne reveneau pe dealuri în timpul nopţii. Niciodată nu le-am auzit vacarmul cioroiesc, nu le-am văzut pa drumul de întoarcere şi n-am găsit o explicaţie bună pentru misterioasele lor migraţii. Nişte ciori misterioase! Posibil aşa ceva?

Le urmăream seară de seară din observatoarele noastre, încercând să analizez deplasarea acelui nor negru şi asta mă ducea departe înapoi în trecut.

Tatăl meu, un om închis, ce dispreţuia în taină oamenii, apreciind în schimb toate fiinţele aşa-zis necuvântătoare, mă învăţase cum pot să aflu din comportarea zburătoarelor o mulţime de amănunte.

Ciorile, după convingerea lui, deşi considerate proaste, irau un barometru natural perfect, mai demn de încredere dorit instrumentele noastre obişnuite. Un anumit fel de a înjgheba pe cer un şnur de caruseluri, anunţa negreşit un vifor mare sau mic, şi aşa mai departe. Cred că am beneficiat de o copilărie frumoasă umbrită

de o singură grijă, aceea că voi ajunge om matur şi atunci, adio jocuri, adio bucurii! Dar, mai ales de jucării îmi părea rău. Nu bănuiam că maica natură s-a îngrijit de toate, că o plăcere va înlocui plăcerea dinainte», până în clipa sfârşitului, după cum, alături de plăcere, o altă tristeţe vine să ia locul celei anterioare.

Acum plăcerea mea – poate meschină – era că devenisem şeful. Şeful Charles. Dar, totodată, aceasta era şi una din tristeţile mele…

Alături de mine se insinua Detectivul. Purta haine de culoare închisă şi pălărie neagră. Pe zăduful ăsta! Mâinile lui se rezemară de balustrada observatorului. Nişte mâini mici şi fine şi tinere, cu toate că Detectivul nu mai era un om tânăr şi nici măcar nu încerca să pară. Privirea lui se aţinti către nord. Extrase din buzunarul de la piept ceasornicul cu capac. Capacul săltă, Detectivul ridică instrumentul până la înălţimea ochilor. Închise ceasul cu un pocnet. Zise: – E chiar ora. Trebuie să apară acum!

— Ciorile?

— Sigur. Nu pe ele le pândeşti în fiecare seară?

Am râs. Greu să-i scape ceva. Ciorile se înălţară de pe coline şi trecură ca un tăvălug pe cerul înroşit. Detectivul mă întrebă dacă am tras vreo concluzie din zborul lor abracadabrant. I-am răspuns la nimereală că ziua următoare se prevestea plină de surprize, probabil plăcute.

Uneori, fără să vrei devii un adevărat ghicitor. După o lâncezeală cauzată de lene sau de o acută lipsă de inspiraţie, am organizat un raid îndrăzneţ şi îndepărtat care ne-a dus, la o descoperire uluitoare. Cel puţin aşa cred. Într-un obscur ungher al oraşului decimat, unde am ajuns numai din spirit de aventură, fiindcă în mod normal nu aveam şanse să găsim acolo nimica, am dat de o scândură de tei de lungimea unui braţ de copil, lată de vreo treizeci de centimetri. Părea foarte veche. Melancolia de şi-ar fi căutat un adăpost n-ar fi găsit unul mai potrivit decât în căsuţa aceea părăsită, de la periferie, înconjurată de flori ce se sălbătăciseră şi, în ciuda căldurilor, crescuseră înalte, înfrăţindu-se între ele,

sprijinindu-se una în alta, flori de tot soiul, specii inamice în condiţii normale, însă care fraternizau acum. Mi se păru că apariţia noastră produse o nelinişte în rândul plantelor. Se dezobişnuiră de oameni. Nu mai doreau oameni. Scafandrul spuse: – Lemnul ăsta arată ca şi cum ar fi zăcut într-un fund de ocean timp de câteva secole! Ciudată chestiei

Scafandrul nu obişnuieşte să facă afirmaţii fără acoperire însă de data aceasta nu avea dreptate. Scândura din lemn de tei nu cunoscuse sărutul marilor ape, de l-ar fi cunoscut, sărutul acesta fatal ca şi cei amar al morţii, fatal ca aproape toate săruturile, ar fi şters straniul portret al unui bărbat tânăr, blond, cu părul umbrindu-i o parte a frunţii şi căzând până peste urechi, până la guler, tăiat egal împrejur. Fruntea era acoperită cu un fel de basc florentin roşu, cu podoabe. Ochii luminoşi, fascinanţi ai tânărului îţi strecurau în suflet îndoiala, scepticismul liniştit al celui care ştie multe şi te priveau de la distanţa de aproape cinci secole fiindcă, sau mă înşelam teribil, dar sper că nu, sau descoperisem PORTRETUL

CONTELUI PALATIN, al lui Hans Baldung Grien.

Am recunoscut de îndată pictura, cum ai recunoaşte o fiinţă dragă de care abia te-ai despărţit. Am rămas o clipă în expectativă, încercând să analizez starea inexplicabilă de spirit ce m-a cuprins. Da, admirasem în tinereţe PORTRETUL, la Londra, sau la Roma sau poate la München, nu-mi mai amintesc exact unde. Cum ajunsese tabloul tocmai aici în oraşul devastat de MARELE DEZASTRU?

— Să fie o copie? întrebă Detectivul.

— Ar fi un răspuns comod, dar nu-mi convine. Prefer să cred că e chiar originalul.

— Atunci îţi ofer o altă variantă, la fel de comodă însă şi plauzibilă. PORTRETUL a fost sustras din muzee şi, în vârtejul evenimentelor a ajuns aici, într-un fel sau altul. Orice se poate întâmpla.

— A fost aici, pentru a fi pur şi simplu abandonat?

— Îţi mai ofer o variantă, continuă netulburat Detectivul. Chiar tu ai sustras PORTRETUL, dar ai uitat de el, sau te-ai prefăcut că uiţi…

N-am răspuns Această variantă nu-mi convenea în niciun chip. Eu, şeful Charles, nu cotrobăi prin muzee pentru a fura tablouri!

Ne-am retras la fel de invizibili, precum am venit. Căsuţa melancolică, pe care o bântuisem ca nişte fantome, a rămas în urmă. Departe, înconjurată de arbori pe jumătate arşi, dar melancolia am adus-o cu mine în vizuina noastră. Rămâneam apatic, ore în şir analizând figura CONTELUI PALATIN. îmi plimbam ochii de la ciucurele şi podoaba ca un cercel care înfrumuseţau bascul, la gulerul alb, la blana bogată ce-i luneca pe umeri, tresărind în văpăi aurii, la cele două inele de pe arătătorul şi inelarul mâinii stângi Inelele părea atât de reale, încât Lunetistul spuse:

— Îmi vine să i le smulg!

— Să n-o faci! l-am ameninţat prosteşte şi mi-am întors ochii spre ochii CONTELUI PALATIN ce mă urmărea în orice punct m-aş fi aflat cu o insistenţă dătătoare de fiori, deşi ştiam prea bine că privirea oricărui portret ieşit de sub un penel genial te urmăreşte peste tot, chiar şi în vis.

Psihologul mă nelinişti şi mai mult printr-o afirmaţie.

— Acum înţeleg de ce stai prostit în faţa acestui portret, şefule! *Fiindcă îţi seamănă*! Cam aşa trebuie să fi arătat şi dumneata acum vreo douăzeci de ani!

Psihologul scormoni figurile celorlalţi, căutând aprobare. Nimeni nu-i dădu dreptate, din precauţiune. Însă nimeni nu-l contrazise, deci exprimase, măcar în parte, un adevăr!

Observaţia Psihologului mă istovi ca o insomnie prelungită. Ca o maladie împrejurul căreia medicii clatină ţestele lor înţelepte şi şuşotesc te miri ce. Am înlăturat toată luminile anume instalate ca să dezvăluie pe deplin trăsăturile CONTELUI şi întreaga coloratură a tabloului şi am pus PORTRETUL într-un loc umbrit fiindcă, aşa avusesem impresia, buzele PALATINULUI îmi şoptiseră: „Nu mă mai studia atât. Lasă-mă să mă odihnesc…”, şi m-am dus să mă odihnesc şi eu. Dar nici vorbă să-mi găsesc odihna într-un somn liniştit. Cuvintele Psihologului mi se răsuceau prin creier, reînviind imagini vechi. Mi-am adus aminte

cum, în urmă cu atâţia ani, zăbovisem în faţa PORTRETULUI, iar a doua zi, reveneam în aceeaşi sală de muzeu, să-l revăd. Nu bănuiam prin ce mă atrage. Acum aflasem (datorită unuia din oamenii mei): prin asemănare. Nu-mi aminteam muzeul şi oraşul, le pierdusem, însă rămăsese pentru totdeauna PORTRETUL.

Peste vreo două zile Detectivul insistă:

— Mărturiseşte, şefule că într-adevăr ai sustras pictura asta din cine ştie ce colecţie celebră, iar apoi, ţinând cont de viaţa aventuroasă ce ai dus-o, ai uitat-o... ai rătăcit-o.

M-am uitat la Detectiv cu o privire dementă, el însă nu se intimida. Întrebă apăsat: – Ne înşelăm?

I-am spus că da, se înşală rău şi cu atât mai rău îmi pare. Dacă eu aş fi furat PORTRETUL, dintr-un muzeu sau dintr-o colecţie, m-aş făli cu o astfel de lovitură straşnică. Aş considera că am intrat în istorie – cine nu vrea să facă parte din istorie?

Ceva mai târziu am reflectat că respingând total ipoteza Detectivului,

exagerasem. Dacă, totuşi, cu adevărat, eu furasem PORTRETUL? Unii zic – dar probabil se înşală – că trecutul nostru e plin de fapte pe care le-am uitat. Cam neplăcută presupunere!…

patruzeci şi doi

Echipa mea de specialişti, oameni activi, prea puţin dispuşi întru prelungite reverii, mă trezi la realitate, fără sfială, cât sunt eu de şef. Mai aveam de cercetat o bună parte din oraş.

Între două escapade, am simţit că ne lipseşte ceva. Ce? Pisica de culoarea focului. Nu ne mai vizitase de câteva zile… Motiv să ne punem un *şnur* de întrebări. Da, de trei zile nu mai venise pisica aia străină, iar în a patra zi se pregăti să ploaie, mii de nori mărunţi şi cenuşii ca nişte şoricei, invadară treimea dinspre nord a cerului, într-o deplasare lentă, dar sigură, spre sud. Corbii când migrau către fluviu, zburau repede şi zgomotos. Norii aceştia ameninţător de tăcuţi, de forme ciudate, ca hăcuiţi cu baionetele, pluteau încet şi tragic. Curând acoperiră tot cerul, să lipiră unul de altul şi porni o ploaie măruntă.

Pisica de culoarea focului iarăşi nu dădu semn de viaţă, dar nu din cauza ploii. Am dedus că i se întâmplase ceva rău „datorită unor elemente grăitoare. Pisica neagră, pisica noastră, dispărea vreme îndelungată şi se întorcea sleită. N-a fost greu să constatăm că acum hrănea şi puii celeilalte. După ce se odihnea puţin dar nu împreună cu pisoii ei, ci la o anumită distanţă, se repezea la hrană şi abia ceva mai târziu, după ce-şi refăcea forţele şi provizia de lapte, mergea să-şi hrănească puii. Acest altruism pisicesc ne lăsă descumpăniţi. Am comentat pe îndelete evenimentul. – tot ploua şi ne era silă să ieşim.

Am adresat o întrebare: – în ce condiţii poate muri o pisică?

— Dacă încalcă legea, răspunse Grafologul şi nu l-am luat în serios. Un adevăr foarte subtil nu e lesne de asimilat.

— O pisică moare dacă se îneacă, se amestecă Scafan-drul, dar tot el preciza, parcă mâhnit de absurditatea supoziţiei sale, că mutele se feresc de apă ca dracul de tămâie, Beci nu au cum să se înece doar dacă sunt pedepsite de sf intui.

Scafandrul, ca om al apelor, dar ce zic eu, al adâncimilor, era îmbâcsit de superstiţii, fapt ce nu-l făcea mai puţin simpatic şi util.

— O pisică are şapte vieţi, reluă Detectivul un adevăr arhaic sau *o* dogmă. În plus pisica este egoistă, iar pe om îl tratează de la egal la egal, dacă nu cumva cu un uşor dispreţ. Se foloseşte de om şi-i acordă atâta afectivitate cât e necesar ca să-i câştige încrederea sau dragostea, însă niciodată nu-i acordă încredere totală – are motive! – şi niciodată nu moare de bunăvoie. Moare când e ucisă.

— Cine să-i fi pus gând rău pisicii de culoarea focului?

— Oricine dar eu cred că vreunul din cealaltă echipă, sau chiar toată echipa… Ba nu! Unul singur!

— Vrei să fii mai limpede?

— Încerc, spuse Grafologul. Poţi să încalci legea în felurite situaţii. *Ceilalţi* – e doar o presupunere – descoperind că funda fusese *cercetată* de către noi, iar prin asta ei au fost deconspiraţi, s-au răzbunat pe biata mută, ceea ce mi se pare stupid aşa că

nici nu mai insist. Socot însă că pisica de culoarea focului a încălcat legea, enervând un *om rău*. Animalele îi simt pe oamenii răi şi se feresc din calea lor, însă uneori n-o fac, numai pentru a-i sfida. Mai ales felinele, printre care şi pisicile, posedă această vanitate de a sfida un inamic şi astfel încalcă – rareori – o lege severă a naturii. Nu e voie să sfidezi un om, mai ales un om rău, când eşti o pisică, pentru motivul că, dacă nu e obligatoriu mai deştept, omul e oricum mai puternic, mai bine înarmat. Nu e voie să sfidezi doar pentru a-ţi satisface o vanitate pisicească.

— Eu mă tem că încarci cu prea multe haruri spirituale o mută. Dar, în sfârşit, treacă de la mine. Consideri că toţi cei din echipa rivală sunt nişte oameni răi?

— Vai de mine! se miră Detectivul de întrebarea mea neghioabă, însă anume o formulasem astfel, pentru a limpezi lucrurile. Cine-mi împrumută nişte tutun? Scafandrul îi întinse tabachera, Detectivul turnă tutun pe foiţă, o răsuci iute şi priceput, o aprinse şi trase un fum cu vădită plăcere, răsturnat în – fotoliul său. Iată

părerea mea. Să analizăm echipa celorlalţi. Mai întâi, Domnişoara Isteaţă. O femeie poate fi mincinoasă, şireată, cochetă şi mai ştiu eu cum, lista n-are sfârşit, dar nu văd ce ar avea împotriva pisicilor, ea însăşi fiind o pisică. Îl scot de sub bănuială pe Vânător fiindcă el a furnizat acel original material pentru fundă. La fel, pe Marinar, fiindcă el s-a ostenit să meşterească funda, şi din acelaşi motiv pe copil.

fiindcă la dorinţa lui a fost pusă funda la gâtul pisicii. Lista fiind deschisă, cum am stabilit, în echipa rivală se găseşte un Om Rău. Pisica de culoarea focului l-a enervat, i-a sfidat şi a păţit-o.

În felul acesta componenţa echipei adverse se mai completă şi cu un presupus Om Rău, până ce mi-am dat seama că nici acum grupul nu se prezintă rotund, la o discuţie tihnită, după cină (avusesem porumbei în sos de ceapă), am tras concluzia că din alcătuirea eterogenă a echipei *celorlalţi*, lipsea un om capabil să stăpânească şi să catalizeze energiile, un şef! Un şef de calibrul meu, iar eu sunt şeful

Charles.

Ideea amuzantă, dar fără de temei că şeful ar fi băiatul sau fetiţa din bandă, de vreme ce el sau ea impusese acea imprudentă fundă pe gâtul pisicii de culoarea focului, fireşte a căzut. După ciocnirea argumentelor şi contraargumentelor a picat şi candidatura (ispititoare!) a domnişoarei Isteţe iar în continuare candidaturile Marinarului, ale Vânătorului, ale Omului Rău.

Am cuvântat: – Posibil că trebuie să fie un om plin de fantezie, de înţelepciune, autoritar, ponderat, cam ca şi mine. El le face planurile şi-i conduce din umbră. Poate că e un logician, un naturalist, sau fizician. Mai curând un matematician. Să-i zicem, deocamdată, Matematicianul.

Psihologul nu părea satisfăcut de această intervenţie a mea.

— Nu e un şef cu mână forte, zise, cu ochii acoperiţi aproape în întregime de pleoapele grele. N-ar fi trebuit să dea dovadă de slăbiciune acceptând gluma cu funda, iar apoi permiţându-i Omului Rău să ucidă pisica, în fond nevinovată. Nu e un şef

care să ştie a strânge chinga.

— Ba dimpotrivă, am protestat. E un şef puternic, un şef de talia mea. Nu-mi plac adversarii slabi! Adversarii pe care-i poţi juca pe degete şi care pică în propriile lor capcane. M-am şi încruntat spre Psiholog, el însă nu se lăsă impresionat, am impresia că luase o duşcă.

— Forţa adversarilor, continuai, a celor puternici, îţi îngăduie să-ţi estimezi propria ta capacitate, îţi dă certitudini. Un adveisar impotent te moleşeşte. Afacerea cu funda nu-i acuză îndeajuns pe şeful echipei adverse, cine nu-şi permite o copilărie sub influenţa unui copil, iar dacă e fetiţă, cu atât mai de înţeles. Cât priveşte uciderea mutei de culoarea focului, consider că s-a produs fără ştirea sa. Şi încă o dovadă că au un şef puternic: după ce a aflat de moartea pisicii lor, a dat ordin Omului Rău ca nu cumva

9 – Sferele infinitului să se atingă de pisica neagră, a noastră. Pisica noastră face de zile în şir naveta între proprii pui şi cei ai suratei, şi de fiecare dată se întoarce teafără. Dovadă că şeful lor şi-a exprimat categoric punctul de vedere.

— Posibil, reveni Psihologul fiindcă, fir-ar al dracului, mereu îi place să aibă ultimul cuvânt, pisica noastră se întoarce teafără dar şi fără noi dovezi că echipa cealaltă există, sau mai există. Singura noastră dovadă, rămâne o biată fundă… Psihologul îşi aprinse o ţigară.

— Eu am cu totul altă opinie… e o bănuială, o intuiţie… Echipa adversă, dacă există, nu are şef puternic, ci mai curând un fricos…

— Un ce?

— Un fricos, un laş, dar care ştie să-şi ascundă slăbiciunile!

— Mergi prea departe! am zis.

Detectivul observă că între mine şi Psiholog intervenise o încordare. El propuse cu suavitate: – Să le expediem *celorlalţi* un mesaj prin pisica noastră, ceva de genul fundei, însă mult mai complicat, să vedem cum se descurcă şi cât sunt de ingenioşi!

Deci, o şaradă către rivalii noştri, prin intermediul pisicii negre.

Idee absurdă, însă ingenioasă. Am căzut pe gânduri. Trebuia să inventăm o ecuaţie cu multe necunoscute, dar când, după zile,

am pus-o la punct, am observat că pisica noastră – neagră – renunţase să mai alăpteze puii suratei sale şi, imparţială, îi înţărcase şi pe ai ei. Două „rânduri” sau, dacă doriţi, două „seturi” de pisoi o slăbiseră, nu mai făcea faţă. Ce şansă că noi aveam lapte de vacă. Dar ceilalţi pisoi, sărmanii? ne-am întrebat căci, deşi hoţi şi bandiţi, eram cu toţii nişte oameni miloşi şi de treabă…

patruzeci şi trei

Şi astfel se face că într-o seară, Emil care adusese ceva hrană pentru pisoii orfani acum şi de mama lor, şi de mama adoptivă, dădu nas în nas cu Scafandrul, acolo în podul şopronului unde căldura din timpul zilei mai stăruia ca într-un cuptor. În lădiţa-culcuş mai rămăseseră doar patru pisoi, cei doi cu blana de culoarea focului, aidoma mamei lor, unul tigrat şi unul foarte amestecat…

Emil era un băieţel care nu înţelegea încă prea bine ce se întâmplă pe lumea asta amărâtă, marile tristeţi, disperarea, îi erau străine. Nu-i era în schimb străină bucuria. Bucuria de a mânca, de a asculta o poveste,

de a hrăni puii PISICII.

Emil nu se sperie prea tare, se zăpăci doar ca un căţel poliţist ce constată că piciorul stâng al infractorului o ia la dreapta, iar piciorul drept – în stânga. Scafandrul era un vlăjgan cu faţa de piatră chiar şi rechinii de care se ciocnise pe când pescuia perle, o luau la sănătoasa. Lumina oarbă a felinarului aducea un plus de duritate trăsăturilor sale. Băiatul, rămase mut. Pisoii, ghemuiţi unul în celălalt, se treziseră. Ochii lor, mărgele vii, prindeau lumina slabă. Oare ce gândeau puii PISICII? Gândeau? Oare ce gândea Emil? Dar Scafandrul?

Băiatul adusese ceva de mâncare pisicilor, un fel de terci dezgustător apă călduţă, zahăr, mălai, mărar tocat (ideea lui Şorban: vitamine), Scafandrul venise şi el cu mâncare, lapte oferit de văcuţele experţilor. Pentru a descoperi culcuşul puilor orfani trebuiseră rezolvate o serie de ecuaţii, cea mai complicată fiind, bineînţeles, refacerea traseului celor două pisici. Experţii îşi sfărâmă capul, dar ajunseră la rezultatul dorit. Porniseră de la

premiza că mutele sunt legate de un anumit loc, spre deosebire de câine care e ataşat stăpânului său. Adevărul acesta nu aduse multă lumină. Alte indicii îi conduseră la şopron. Doar aveau şi un Detectiv! Culcuşul pisoilor fu reperat la o anumită distanţă de vizuina experţilor.

Era de presupus că „domiciliul” puilor se află în preajma ascunzătorii *celorlalţi*, în caz că aveau un bârlog stabil şi nu erau nişte migratori. O întâlnire eu membrii echipei rivale era previzibilă şi se stabiliseră măsuri şi variante. Posibilitatea ciocnirii se adeveri, numai că reprezentantul rivalilor se nimeri să fie tocmai Emil. („Aşa! Băiat, şi nu fetiţă! gândi Scafandrul. Ei, ce să-i faci şi noi putem greşi!”) însă, oricum, Scafandrul emise un mârâit şi făcu un mic gest, nu de teamă, nu se complica el cu astfel de sentimente minore. Mârâitul şi gestul său trădau satisfacţia. Surpriza plăcută. Calculaseră totuşi cu destulă precizie, deşi, deh, era băiat, nu fetiţă.

Emil nu se speriase prea tare, ci numai aşa, niţel, ca atunci când bufniţa „împăiată” îşi luase zborul. Era prea mie el ca să poată

resimţi o mare spaimă, spaimele majore Intră în apanajul oamenilor maturi, nu? Emil privi drept în ochii tipului ce răsărise ca din neant. Capul Scafandru-Lui se afla chiar la înălţimea acelei grinzi unde poposise strania bufniţă care, deşi împăiată, zburase ca vie. Zdraho-nul de Scafandru, om practic ce gândea iute, având minte ageră, altfel n-ar fi intrat în echipa de experţi a şefului Charles, intui într-o clipă situaţia, şi anume că orice cuvânt, deocamdată ar fi de prisos, ştia Scafandrul că de multe ori cuvintele abia complică totul. Era nevoie de un gest, şi încă de unul bine cumpănit. Aşa că scoase de sub largul dolman al bluzonului său de culoarea fumului de la taberele indiene, scoase sticla cu lapte.

Emil, inocent ca prima rază de lumină ce s-a născut din bezna cea eternă, spuse: – Mulţumesc, domnule. Mulţumesc în numele pisicilor!

Pe figura Scafandrului înflori un zâmbet şters, dar cu atât mai semnificativ. Un astfel de zâmbet, şi cald şi pătrunzător, poate fi văzut uneori pe chipurile oamenilor cu

înfăţişare dură. Laptele şi zâmbetul, îl cuceriră pe Emil. Încă o dată, forţa incontestabilă a laptelui şi a unui zâmbet plasat la timp. Mutrişoara lui deveni o mică oglindă a ferlicirii. Un om ce poartă asupra sa un flacon cu lapte iar nu o mitralieră, o dinamită, sau un rubin sub care colcăie otravă, (ca marchiza...), nu poate fi decât un Om Bun!

— Ajunge şi pentru pisoi, dar şi pentru tine, spuse Scafandrul, continuând să surâdă, data viitoare va fi adus mai mult lapte, dar fii atent, data viitoare va veni altul, să nu te sperii... În laba Scafandrului apăru un pahar plat de aluminium în care turnă din flacon şi-l întinse lui Emil.

— Eu nu mă sperii atât de uşor, se împăuna Emil, mulţumesc, domnule!

— Nu-mi mai spune domnule, zi-mi simplu George.

— Bine, George. E desigur un nume fals. Dar unde sunt?

— Cine, băieţaş?

— Numele meu este... Emil, dar fireşte e fals. Unde sunt vacile?

— A, vacile, se înveseli şi mai mult

Scafandrul. Vacile sunt la locul lor, în… coteţ, în coteţul pentru vaci.

— Şi ce culoare au?

Scafandrul se distra de minune, dar habar n-avea ce culoare au vacile lor, fiindcă în „coteţ” nu intra, oricât de ciudat s-ar părea, decât Grafologul.

— Dar tu ce ai acolo, pentru pisoi, Emil?

— Ceva care nu le place, dar ce să fac, n-avem lapte, e un amestec de tărâţe, apă, zahăr…

— Tărâţe pentru pisici! protestă Scafandrul şi gândi: „O mare echipă rivală care o duce greu… sau pur şi simplu n-are vaci…” Şi întrebă: – De ce nu bei lăpticul, Emil?

— Mulţumesc, domnule, nu beau. Acolo trebuie să fie arsenic. Şi marchiza l-a otrăvit pe conte cu otravă dizolvată în lapte!

— Hei! Când, măi băiete, când? izbucni Scafandrul adânc zdruncinat în toate convingerile sale prezente şi chiar în cele viitoare.

— Pe când străbăteau Marea Moartă, în capitolul 27, explică senin şi nezdruncinat Emil. Scafandrul se înveseli şi mai mult.

Dădu pe gât dintr-o sorbire laptele din păhăruţul plat, iar Emil îl fixă cu ochii mari aşteptându-se să-l vadă căzut, cuprins de spasmele morţii. În romanul domnului Ordean indivizii cu înfăţişarea Scafandrului, beau numai Martini sau în cel mai rău caz whisky, niciodată lapte, i-ar fi durut pântecele.

Scafandrul îşi şterse hotărât cu dosul palmei dunga albă de ia colţul gurii.

— Bea, Emil. E lapte bun! în cel mai rău caz murim împreună!

Lăbuţa transparentă a lui Emil se apropie de mâna Scafandrului, îşi trecură paharul din mână în mână ca pe o parolă. Puştiul sorbi lichidul cel alb cutremurat de plăcere, de nişte senzaţii tot atât de îndepărtate ca infinitul lui Şorban. Apoi puse o întrebare, cu aceeaşi inocenţă în priviri, că Scafandrul care-l studiase încântat pe când deşerta paharul, fu de-a dreptul năucit: – Sunteţi convins, domnule, că în minutul următor nu voi cădea zvârcolindu-mă, cum s-a întâmplat cu excelenţa sa contele?

— Dar am băut şi eu din acelaşi lapte!

— Dar poate că ai luat un antidot, George! Scafandrul rânji iar. Nu găsea un răspuns ca lumea.

Cineva, un măgar de bună seamă, îi îmbâcsise mintea copilului cu năzdrăvănii.

— Acum, că te-ai convins, hrăneşte şi mâţele tale, Emil. Ia să văd ce gust are terciul pe care l-ai adus! Scafandrul puse pe limbă un dram din amestecul preparat de cei din pivniţă.

— Măi, zise, poate că un malaiez naufragiat pe o insulă pustie şi *zelohnit* de foame, ar fi înghiţit porcăria asta, dar nişte mâţe imposibil să „mănânce noroiul ăsta scârbos. Scafandrul scuipă într-o latură o priză de tutun şi ICO a se din unul din zecile sale de buzunare – în această privinţă bluzonul său semăna cu pelerina lui Hagea – un mic blid din lut ars. Aşezară străchinuţa chiar sub nasul pisoilor, dar ele, mici şi proaste, nu se lăsară ademenite (se temeau de arsenic?!), Scafandrul încurcat, zise: – Piş, piş, mâncaţi, ce naiba!

— Uite cum se procedează, George, făcu Emil şi vârî boturile pisoilor în lapte, cu forţa. Cum se face că nu ştii ceva atât de

simplu? Vezi? De voie, de nevoie, trebuie să înghită lăptic. Câte vaci ai, George?

patruzeci şi patru

Scafandrul îl analiză cu gravitate pe băiat. Ce culoare au vacile, câte vaci ai, – puştiul pur şi simplu îl trăgea de limbă şi cine ştie la ce concluzii putea ajunge echipa rivală, aflând culoarea vacilor, numărul lor! Jocul logicii speculative e nelimitat.

— Mă, Emil, făcu Scafandrul, decis să ocolească orice răspuns direct sau să mintă şi să pună în acelaşi timp capcane, uite că mi-am adus aminte, cum să spun, vacile noastre (îşi muşcă limba, n-ar fi trebuit să folosească acest cuvânt, „noastre” 1), vacile au aproximativ culoarea pisicii, mama acestor pui.

— Cum? Ai cunoscut-o pe PISICA? Ai cunoscut „flacăra cu patru picioare şi o coadă”?

Na, că am căzut eu în cursă, gândi Scafandrul. Răspunse evaziv: – Am văzut-o din întâmplare, o dată... Dar cine i-a dat acest nume, „flacăra cu patru...”?

— Cum cine? Eu! Adică vacile au culoarea „flăcării!” Cum pot să aibă nişte

simple vaci, care nu ştiu decât să dea lapte, culoarea nobilă a flăcării?

Acum Scafandrul avea motive să fie satisfăcut, tocmai asta voise el să verifice, dacă era vorba de aceeaşi mută, cea care făcuse involuntar legătura dintre grupuri.

— Emil, dragă, o vacă nu e mai puţin complicată de – cât o pisică şi în plus mai dă şi lapte!

— Şi pisica dă lapte, George!

— Însă numai pentru pisoii ei, pe când o vacă ne dă şi nouă, şi mie şi ţie, şi prin asta vaca are un ascendent faţă de pisică.

— Poate, ridică din umeri băiatul. Însă domnişoara Că-ta... vreau să zic Fatala Helga, ţi-ar răspunde că în Egiptul Antic pisicile erau zeiţe.

— Am auzit şi eu, spuse Scafandrul din ce în ce mai satisfăcut. Fatala Helga?

— Nu e adevăratul ei nume, făcu iute Emil.

— Nu mă îndoiesc, zâmbi cu bunăvoinţă Scafandrul. Dar i se potriveşte... („Bun nume pentru Domnişoara Isteaţă!”)

Picăturile de lapte se prelingeau caraghios pe mustăţile pisoilor, micile lor

burţi căpătaseră contur, Scafandrul zise că pentru azi e destul, nu cumva să facă o pântecariţă sau ceva mai rău

— Poate că mai e cineva la voi care e amator de lapte… Poate Marinarul?

— Care marinar? Nu, pe-aici, amator de lapte sunt numai eu şi pisoii.

Scafandrul avea întreaga libertate de acţiune, şeful Charles hotărâse să se procedeze în caz de contact cu echipa adversă în funcţie de împrejurări, să ucidă numai dacă era neapărată nevoie, să nu se lase ucis, să trateze totul paşnic sub formula „eu sunt mic, nu ştiu nimic, tata-n pod beleşte oaia”.

Emil privi de jos la Scafandru, de la botinele lui mari până la hălăciuga de păr învârtejit şi decolorat.

— Nu cunosc niciun marinar, George!

— Ei, nu! Atunci, cine a legat funda la gâtul pisicii de culoarea focului?

— Bătrânul căpitan Haag… ajutat de fatala Helga. Nici astea nu sunt nume adevărate.

Emil picase din lac în puţ. Căpitan de vapor, tot marinar înseamnă

— Evident, evident… Căpitan de vapor?

— Şi cine a ucis PISICA?

— Îţi spun, dar rămâne un secret între bărbaţi. A ucis-o Silver cel… Rău… dar nu e numele lui adevărat… Nu-mi mai pune atâtea întrebări, George, n-am voie să-ţi spun nimic! Emil îl privi apăsat pe Scafandru, îl dojeni cu o nuanţă tristă şi matură în ochii lui de puşti vesel. Scafandrul bănui cam ce se petrece în căpşorul acela cu frezăă răzvrătită şi la rându-i se întrista.

— Bine, Emil, nu te mai întreb nimic, dar nu uita, te rog nu uita că îţi sunt prieten adevărat şi discuţia dintre noi e o discuţie între bărbaţi, şi niciun cuvânt nu va trece mai departe, şi acum, ca între doi bărbaţi, să bem ce a mai rămas din lapte şi să ne închipuim că e şampanie.

— Şi-n roman, la început, marchiza încearcă să-i pună contelui otravă în şampanie.

— În care roman, Emil?

— Ei, romanul acela… nu-l cunoşti?

— Cine l-a scris?

— Ziceai că nu mai pui întrebări! îţi

răspund totuşi, fiindcă vorbim în secret, ca între bărbaţi. L-a scris… Bătrânul Detectiv Schmeltz.

— Limpede, făcu Scafandrul. Am şi uitat. Apoi îşi apăsă palma grea pe umărul băiatului.

— Emil, fără lapte, pisoii ăştia pe care tu îi iubeşti, dar care-mi plac şi mie, vor pieri. Cred că îţi dai seama şi tu!

Emil ştergea cu un smoc de paie boturile şi mustăţile pisoilor, însă uita să dea cu mâneca peste propriile sale buze, şi ele albe.

— Îmi dau seama perfect, domnule.

— Ai uitat cum mă cheamă? Spune-mi ca înainte, George. Şi, vrei să fim prieteni?

Scafandrul se mişca de colo-colo prin pod. Nicio grindă nu gemea sub greutatea lui. Umbla neauzit ca o pisică, încercând să observe tot ce era de observat.

— Prietenia ta e o mare onoare pentru mine, George, spuse cu emfază Emil, citindu-l pe conte înainte de a fi otrăvit de marchiză.

— Cine te-a învăţat să vorbeşti astfel, băiete?

— În primul rând, nu sunt „băiete”, pl. Emil. Iar tu pui iarăşi întrebări!

— Bine, n-am spus nimic. Chiar nimic. Dacă suntem prieteni să ştii că voi avea grijă să capeţi lapte în fiecare zi, şi pentru pisoi şi pentru tine, căci şi tu ai nevoie, altfel nu creşti. Nu vrei să te faci cât mine de voinic? Dar trebuie să-ţi pun o condiţie…

— Nu se poate fără condiţii, George?

— Mare şmecher eşti! Nu se poate. Lumea noastră e complicată, trebuie să-mi iau şi eu măsurile mele. Şi apoi, nu e o condiţie greu de îndeplinit. Nu trebuie să faci ceva, trebuie să nu faci ceva!

— Prea complicat, George!

— Câtuşi de puţin. Nu trebuie să aminteşti celorlalţi nicio silabă despre mine. Dacă scapi un cuvânt, aflu, şi nu mai curge laptele. S-a făcut?

Era un pact destul de ciudat, de riscant şi neloial faţă de ai săi, Emil simţea asta, pe de altă parte… Puştiul aprobă din cap: da.

— Să fii singur aici în fiecare seară, neapărat singur, bine? Şi să nu te sperii dacă apare altul cu sticla. Va fi un om la fel de bun ca şi mine, pe cuvânt de onoare. Şi

la urma urmei, de ce să te sperii, eşti bărbat! Şi veţi bea în fiecare seară lapte pe săturate, tu şi lighioanele astea mici. Seară de seară, ochei?

— Ochei! zâmbi Emil care cunoştea expresia, o foloseau mai toate personajele lui Ordean. Şi fără voia sa îi scăpă: „Nous sommes donc içi…”

— Bravo! Ştii franţuzeşte?

— E pe franţuzeşte?

Obrajii Scafandrului se umflară de râs.

— Să avem încredere unul în celălalt, zise. Şi nu încerca să-mi iei urma – va fi zadarnic. Eu umblu invizibil şi uşor ca zefirul, noapte bună, Emil!

patruzeci şi cinci

Emil mai rămase în pod câteva momente, considera că aşa se cuvine Voia să-l convingă pe noul său amic – dacă-l considera ca atare pe George – numele fals! – că nu intenţionează să-l spioneze. Când în sfârşit, coborî, noaptea îi suflă în obraz a răcoare, iar stelele păreau nespus de apropiate. Când eşti copil şi noţiunea înfricoşătoare de infinit încă nu te-a răstignit, nu există obiect intangibil. Emil

era convins că dacă ar efectua un salt doar niţel mai înalt, ar putea să apuce avionul ce zboară pe cer, ziua, sau luna care şi ea zboară pe cer, noaptea.

— Ai întârziat cam mult acolo la pisici, Emil, spuse: matematicianul Şorban. Mă îngrijorasem. Mă pregăteam să ies…

— O, nu, tresări Emil, gândindu-se că fusese la un pas de catastrofă. Eu nu mă rătăcesc, merg cu ochii închişi, şi-mi place să mă joc cu pisoii, şi…

— Au mâncat?

— Cu mare poftă, domnule. Şi s-au lăsat mângâiaţi. Pisoii cei drăguţi!

Ceva îl deranja pe Şorban! îşi puse ochelarii şi deodată înţelese despre ce este vorba: mustaţa albă, subţire, invizibilă, de pe buza copilului. Fără discuţie – lapte. De unde, lapte? Dar deocamdată păstră tăcerea, nu zise nimic. Nimic, fiindcă în pivniţa lor, pe lângă telefonista Cătapi-llcă, Hagea, Hampel şi Ordean, se iscase un nou personaj.

Această figură trebuia să fie, după calculele matemati-l lanului, cea de a cincea baionetă de pe şnur, de pe şnu-i ui celor

şapte baionete.

Totul, totul e învăluit într-o adâncă taină, cum parcă a spus scriitorul acela. „Scriitorul acela” putea să fie Ordean sau oricare altul. Totul e învăluit în taină, fie că priveşti constelaţiile rotindu-se pe cer, fie că observi o pisică de culoarea focului târându-se prin iarbă către o pasăre care sigur îi va scăpa, dar fără să fie descurajată de această perspectivă, ea, PISICA, fie că te zgâieşti perplex la un ins cenuşiu despre care nu ştii nimic, nici măcar nu eşti sigur că dumnealui există, un ins ce desenează ceva cu o cretă pe zidul beciului.

Şorban îşi desprinse de pe nas ochelarii şi căută un loc unde să-i pună pentru a fi sigur că nu vor fi striviţi de fundul cuiva, îşi atârnă la colţul gurii luleaua de la care pornea spre infinit un *şnur* cenuşiu de fum, subţire şi fin ca un lănţişor de argint prins la gâtul pruncului de ziua lui.

Matematicianul îşi mută privirea de la mustaţa de lapte a lui Emil la insul cenuşiu ce pătrunsese inexplicabil în existenţa lor. Pe aceeaşi direcţie se aţintea şi telefonista Cătapisică, nemişcată, în picioare, capul dat

uşor pe spate, cu profilul ei graţios pe care nasul mic şi câmputea fi considerat la fel de misterios ca şi meteoriţii ce vin la noi de undeva… Şi Hampel, frământându-şi dementţial mâinile, îl fixa pe intrus, şi Ordean, pe jumătate înfricoşat şi parţial curios, şi Hagea, răbdător ca pândarul ce aşteaptă în dimineaţa umedă primul ţipăt al cocoşului de munte, pentru a-l repera şi a-l ochi, fiindcă, se zice, când îşi aruncă chemarea, cocoşii de munte închid ochii, ce imprudenţă!

Către insul cenuşiu îşi întoarse ochii şi Emil, simţind încă pe limbă gustul neasemuit al laptelui proaspăt muls.

Aducând cu el imaginea virilă a Scafandrului, profilul necunoscutului îi displăcu lui Emil, şi pe bună dreptate.

Toate aceste priviri, de culori şi intensităţi diferite, alcătuiau unghiuri cu alte deschideri dar cu vârf comun, vârful fiind un om pe de-a-ntregul cenuşiu, oricum l-ai fi privit, de sus în jos sau de jos în sus. Foarte repede, mişcându-se ca nişte tentacule, degetele cenuşii, cu unghii cenuşii, isprăviră schiţa în cretă,

prezentând un contur bine cunoscut celor din beci.

Era *Fortăreaţa inexpugnabilă* de pe fluviu. Şorban avu impresia că doarme şi trece dintr-un vis în altul, o suită de vise asemănătoare.

patruzeci şi şase

Insul cenuşiu rămase nemişcat, cu braţele căzute, umerii căzuţi. Părea că-şi admiră isprava. De sub pălăria cu boruri largi, cenuşii, cădeau pe ceafă câteva şuviţe slinoase, cenuşii. Pantalonii îi avea boţiţi şi le atârna turul, ca un balon dezumflat. Haina prea scurtă se prezenta în schimb prea largă pentru umerii firavi. Pantofii păreau a fi culeşi dintr-o lado de gunoi, dar nu din aceeaşi ci din două lăzi diferite, fiindcă şi încălţările erau cam diferite, asemănarea dintre pantofi era că le lipseau tocurile şi erau acoperiţi nu cu un praf normal, ci cu o substanţă cenuşie, ca scrumul de ţigară. Ce nu era cenuşiu la individ, era desenul care însă nu făcea parte din el ori făcea? – drakku să mai ştie! Toată lumea tăcea, până şi Hampel, cu toate că o sumă de răutăţi îi atârnau la colţurile gurii,

ca nişte salive. Insul se răsuci brusc, executând un stânga-mprejur de ostaş bine instruit, imitându-l cu sau fără voia lui chiar pe Hampel. Da.

Faţa lui cenuşie de om care-şi pierde nopţile prin cârciumi sordide iar în zori, fireşte, uită să se bărbierească, ascundea buzele palide, însă mai mult cenuşii, iar ochii pierduţi undeva în craniu, dacă-i căutai bine, îi găseai şi tot cenuşii erau. Pe fruntea îngustă cât un deget se prelingeau picături de transpiraţie. Când scoase câteva cuvinte constatară că glasul său are întreruperi sonore ciudate, ca şi cum s-ar fi exprimat în Morse.

Toată lumea din beci nutrea un resentiment clar faţă de individ, chiar şi Emil care gândea că un zdrenţăros ca ăsta n-are în buzunar vreo sticlă cu lapte sau o cutie cu acadele. Are cretă, cel mult. Asta are, cretă. Însă nici intrusul, adus acolo de o pală de vânt cenuşiu nu privea cu simpatie onorata asistenţă. Se uita la cei de faţă ca un grădinar la nişte greble uzate.

— Numele meu n-are importanţă, zise şi aşteptă să fie contrazis. Nimănui nu-i trecu

prin cap să facă una ca asta, fiind convinşi că este chiar aşa. Chipul mic şi zbârcit al omului cu nume fără importanţă, se roti foarte încet ca antenele radar ale crucişetoarelor. Continuă cu vocea lui întretăiată: – N-are importanţă nici de unde vin nici încotro mă îndrept. Nimeni pe lumea asta nu ştie, iar în primul rând, eu. Nici cometele nu au habar încotro se îndreap-l i, sau mă înşel? Ochii săi bine ascunşi, indescifrabili şi cenuşii se opriră o clipă, din greşeală oare? pe obrazul neras al lui Şorban. S-ar putea să mor, continuă individul şi toată lumea simţi o secretă bucurie că şi aşa ceva e posibil şi chiar speranţa că se va întâmpla cât mai iute.

— Dar nu aş vrea să duc pe lumea cealaltă despre care nu am cine ştie câte certitudini, un semn de întrebare ce aparţine acestei lumi, despre care am câteva certitudini – nu suficiente! Oricum, lumea cealaltă dacă există, nu are nevoie de semne de întrebare în plus, şi aşa e pardosită cu ele.

Insul cenuşiu tuşi, sec, mărunt, meschin, ca un vechi tebecist şi ca un şi mai

vechi fumător. Îşi plimbă iarăşi de jur-împrejur, încetişor, radarul ochilor minusculi bine înfundaţi în craniu. Nimeni nu se grăbi să-i ofere o ţigară. Cine? Şorban trăgea din lulea iar Hagea mai curând şi-ar fi despicat ţeava carabinei numărul unu decât să-i dea acestui *nimic* una din ţigaretele sale de culoarea şocolatei.

Intrusul se scobi prin toate buzunarele şi extrase în sfârşit o ţigară, o aprinse frecând-o de te miri ce şi elimină din gura sa îngustă şi fierăstruită ca o crăpătură într-un pământ secetos, o şuviţă de fum cenuşiu. Privi fumul ca pe o revelaţie şi pentru prima dată ochii lui de şoarece scânteiară.

— Mă bucur că am descoperit ascunzătoarea voastră! Şorban dădu replică: – Eşti singurul care se bucurat

Nu te întrebi dacă ne bucurăm şi noi?

Individul cenuşiu nu păru să-i acorde atenţie.

— Dracul mai ştie! Am impresia că sunt unealta unei forţe pe care încă n-am identificat-o! E posibil aşa ceva? De ce vă miraţi? De ce nu-mi răspundeţi?

Nimeni nu se mira şi nimeni nu avea

chef să-i dea un răspuns. De altfel, ce fel de răspuns?

— Ascultaţi ridică vocea individul cenuşiu. Aici – mâna lui schiţă un gest mic însă foarte abrupt, ar fi putut să reteze cu latul palmei gâtul unei antilope – aici vedeţi *Fortăreaţa* de pe fluviu. Există în această schiţă trei puncte care, unite prin linii drepte, alcătuiesc un triunghi inexplicabil, un triunghi care nici măcar nu are voie să existe! Să zicem triunghiul A-B-C. Ce este un triunghi abece? Poate cineva să-mi dea un răspuns rezonabil? Un adevărat matematician şi-ar pierde minţile studiind acest triunghiu absurd şi care nu are dreptul de a exista! Din fericire pentru voi, niciunul nu e matematician aici, aşa că nimeni nu va înnebuni. Sunteţi cu toţii dezgustător de sănătoşi!

Hampel îşi regăsi prezenţa de spirit, sau răutatea.

— Cine naiba te-a dirijat încoace şi ce naiba vrei?

— Cuu-uum?

— Am întrebat! răcni Hampel. Cine dracu’ te-a adus aici?

— Poate că nici nu greşeşti prea mult confundând întâmplarea cu diavolul, replică insul, netulburat. Daţi-mi o formulare exactă, ştiinţifică, a noţiunii de demon. Vedeţi că nu sunteţi în stare!? Explicaţi-mi ce este întâmplarea? Aveţi înfăţişări care mai de care mai inteligente. Şi, ce folos? Ce este întâmplarea? Ce este diavolul?

Hagea întrebă, calm: – Să-l împuşc?

— N-ai să mă împuşti, şi ştii de ce? Fiindcă pur şi simplu nu-mi pasă! Nu mi-e frică. Un ins sângeros şi violent cum posibil că eşti dumneata, adulmecă frica, exact ca un dulău şi miasma de frică trezeşte în el dorinţa de a se afişa. Eu nu împrăştii miasmă de frică. Mirosiţi-mă! Poate că împrăştii alte duhori, că nu m-am spălat de cine ştie când. Mă aflam bine ascuns, nimeni nu mă deranja şi nu aveam intenţia de a deranja eu pe alţii. Dar a intervenit întâmplarea. Tainiţa mea a fost zguduită, zdruncinată şi desfiinţată. M-am pomenit pur şi simplu dezgolit în faţa lumii întregi. S-o ia naiba de lume, mi-am zis şi m-am strecurat dintre dărâmături. Gura unui tunel se căsca în faţă-mi, pur şi simplu îmi

făcea cu ochiul, mă atrăgea. Am urmat această chemare, alta mai ispititoare nu exista. Văd pe întuneric la fel de bine ca şi ziua, e o calitate pe care am moştenit-o de la strămunii mei. Strămunii mei sunt lupii.

— Nu liliecii?

— Nici vorbă. Lupii! Am dovezi. Doriţi să vă prezint una din ele?

Şorban îşi reaprinse luleaua. Privind fumul, simţi dorinţa de a se arăta absurd: – Da! Dorim măcar o dovadă!

Dar în acelaşi timp, acum, Şorban simţi că e mai aproape ca oricând de acea coardă şi vitală şi esenţială ce se mai poate numi, prin convenţie, şi infinit. Şorban se simţi absurd, ridicol, dar şi înţelept. Şi răspunse printr-o demnă şi aspră privire celor din beci care ar fi încercat să-l mustre pentru dorinţa sa nesocotită.

Intrusul, „urmaşul lupilor” de cavernă (au existat astfel de lupi? Dar ce n-a existat pe lumea asta?...), rămase nemişcat, cu braţele căzute, umerii căzuţi. „Exact în poziţia asta l-am văzut iniţial”, îşi spuse matematicianul. Trecu un timp. Micul infinit, gândi Şorban. O transformare dificil

de sesizat schimbă cu încetul înfăţişarea celui ce se pretindea a fi urmaşul lupilor. Obrajii scofâlciţi de mumie rău conservată căpătară relief şi culoare – culoarea nu mai era cenuşie, iată că insul îşi nega seminţia lupească, un roz gălbui coloră obrajii, gâtul i se umflă, se congestiona, umerii se ridicară, palmele deveniră o pâlnie în faţa buzelor, şi el îşi îndreptă chemarea undeva în sus, către stele, către infinit!

Nu era jalea gâtuită a lupului singuratec ce strigă iarna de pe o colină albă în direcţia lunii; nu era corul haitei flămânde pornită în urmărirea cerbului, nici măcar ameninţarea lupoaicei când aceasta încearcă să-l respingă pe râsul cel viclean şi sângeros. Nu era strigătul morselor când se crapă în nord banchiza, sau geamătul de durere al tigrului rănit şi nici pe departe hohotul hienei. Nu era glas de animal, dar nici voce de om! Poate, poate, huruitul terifiant ce izvorăşte din adâncul pământului, înainte de cutremur.

După ce aduse această dovadă – însă, orice s-ar zice, nu era o dovadă că se trage din viţă de lupi, omul cenuşiu redeveni

cenuşiu, umerii se pleoştiră, ochii se ascunseră şi mai adânc în craniu. Nu părea nici obosit de efortul depus, cu toate că efortul de a imita acel vuiet („Eh, da! este vuietul Marilor Dezastre” conchise Şorban) trebuie să fi fost considerabil, şi nu părea nici satisfăcut că-şi îndeplinise promisiunea. Acum ai fi zis că e mai nepăsător ca oricând. Avea în el ceva din prezenţa detaşată a Marilor Absenţi…

Hagea uită să mai tragă din ţigareta lui ciocolatie, se fripse la deget, o aruncă peste umăr şi întrebă:

— Nu cumva eşti nebun?

Individul se scutură cu nepăsare, cu neglijenţă, de această supoziţie.

— Nu! Cu toţii trecem prin faza aceasta. Eu am străbătut-o de multă vreme. Şi continuă relatarea sa stranie exact din punctul unde o lăsase: – Părăsindu-mi ascunzătoarea, am urmat un labirint presărat cu oseminte, am trecut pe lângă vetrele unor focuri străvechi pe care se mai află straturi diafane de cenuşă pietrificată, da, pentru că pe acolo n-a suflat niciodată vreo briză, şi… focuri ce au ars în urmă cu

mii de ani, ascultaţi-mă bine, *încă mai ard*! când deodată în faţa mea se deschise cerul liber, iar jos, pe fluviu, ce am văzut? Am văzut *Fortăreaţa*. Am rămas pe loc la ieşirea din subterană şi am studiat *Fortăreaţa* timp de patru zile. Nu mă plictiseam şi nu mă grăbeam, încotro să mă grăbesc? Când e vorba de o pândă, am de partea mea răbdarea şi stoicismul strămbunilor. Când voiam să mă odihnesc, mă furişam înapoi cufundându-mă în beznă, beznă care nu e pentru mine decât un odihnitor crepuscul. Cranii omeneşti şi cranii ale unor alte fiinţe – nu, ştiu şi nici nu mă interesează, dacă oamenii au devorat fiinţele alea, ce vor fi fost, sau invers, n-are nicio importanţă. Pe alocuri grămezile de tibii, peronee, femururi, coaste răsăreau, ca nişte vreascuri pregătite spre a li se da foc. Nimeni nu le dădea foc, cu toate acestea luminau, ardeau, în unele puncte unde probabil călcase cândva apa, aceste rămăşiţe se înnegriseră şi trosneau sub paşii mei, comunicându-mi cine ştie ce, dar de fapt – ştiu ce. Dar apa nu intrase în galeria nou explorată şi am întâlnit cranii

ale ursului de cavernă stivuite în formă de piramidă…

— Cum ai spus? se trezi Hagea.

— Cranii ale ursului de cavernă. Stivuite. Sau, dacă vrei, domnule, aranjate. De mâna cui? Sau, de laba cui? Subterana prezenta aspecte neobişnuite, pe alocuri galerie naturală, calcar dizolvat sau altceva, pe alte porţiuni fusese săpată dirijată. De mâna cui? De laba cui? Un val de aer proaspăt mă izbi în piept, îmi dădu de ştire că mă aflu la capătul drumului şi mă ameţi ca o şampanie. Am leşinat. Şi am rămas aşa, leşinat sau mort până ce m-a ridicat, din leşin sau moarte, un parfum prea cunoscut. Nu era parfum, ci fum, fumul unui foc şi fumul unor ţigări. Pentru un fost lup, fumul e un semn, inutil să vă explic. Astfel am descoperit ascunzătoarea voastră. Şi voi sunteţi foşti lupi?

— Ai ieşit deci din zidul turcesc, din subterana cea veche?

— Dacă vrei să-i zici turcesc, te priveşte. Eu nu cred că e turcesc.

— De ce te interesează *Fortăreaţa* de pe fluviu? întrebă Şorban.

— Nici nu-mi pasă de *Fortăreaţă*! Mă fascinează doar triunghiul acela inutil. Inutil, zic, fiindcă n-am izbutit să-i dau de un rost cu toate că precis are. Totul are rost, poate cu excepţia seminţiei omeneşti care s-a dezvoltat doar pentru a se autonimici. E acesta un rost?

— Fiinţele se nasc şi mor, iar oamenii sunt şi ei fiinţe, clăi mai departe, însă pe scurt. Ce e cu *Fortăreaţa* de pe fluviu?

— *Fortăreaţa* e pentru mine un zero absolut. Dar ce reprezintă triunghiul? E un semn. Ştiu. E un mesaj. Eu l-am transmis, transmiteţi-l şi voi, mai departe, cineva, la momentul potrivit îi va dezlega tâlcul, iar noi ne vom fi îndeplinit datoria…

— Prea bine, dar pălăvrăgeşti cam mult, i-o tăie vânătorul Hagea.

— Poate! Dar tu de ce-ţi răsuceşti întruna urechea aia? E un tic? Eşti nervos?

— Mă priveşte! Iar în ce te priveşte, cred că singurătatea, foamea şi spaima, te-au cam dereglat. Noi, în felul nostru, suntem ospitalieri, stupid de ospitalieri, cu oricine. Aşa e că ne-a rămas un rest de fiertură? Telefonista Cătapisică dădu din

cap că da. Hagea îl privi pe intrus ca pe un şacal (nu ca pe un lup!) şi întrebă: – Vrei?

— Nu! refuză categoric individul cenuşiu. Un fost lup nu rămâne niciodată descoperit. Şi schimbă iar subiectul: – Sunt şi pictor!

— Pictor, şi mai ce?

— Am zis doar atât: … şi pictor. Pictor, din tată-n fiu. Strămoşii mei după ce s-au transformat în oameni au desenat, în bezna lor, căprioare şi câteodată tigri. Încă o dovadă că au fost lupi. Le-au zgâriat sângerând şi bătându-se între ei, fiindcă fiecare *vedea* altfel, cu gresia pe netezimile văgăunilor. Când nu se înţelegeau asupra formei tigrului, cel mai puternic îl ucidea pe cel slab, iar apoi! mânca, şi desena tigrul conform concepţiei sale. Eu şi acum prefer carnea crudă, de pildă când întâlnesc o pisică, o momesc, ştiu eu cum, iar apoi o ronţăi într-o secundă.

— Mănânci pisici? se miră, îngrozit, Emil.

— Da, copile. Este vreo pisică aici în preajmă?

— Eu n-am văzut niciuna, redeveni

„înţelept” Emil.

— Dacă există, o găsesc eu! Ele, tâmpitele, miaună! Şi nu o dată, din luptele astea pentru forma tigrului s-au născut aberaţii, tigrii semănau cu păsările sau cu şopârlele. Ştiu toate acestea fiindcă îi visez şi particip în vis la disputele lor sângeroase. Oare ce urmăreau? Insul cenuşiu aruncă o privire cenuşie şi zise: – Oare şi ei intenţionau să lase mesaj pentru viitor? Oare au devenit oameni în momentul când au fost pătrunşi de o dorinţă devorantă de a lăsa mesajul lor?

Nimeni nu răspunse, dar întrebarea rămase suspendată între fumurile lui Şorban şi Hagea. Insul cenuşiu întrebă: – Unde aveţi umblătoarea?

— Umblătoarea? se miră Ordean.

— Zi-i veceu, dacă vrei. Unde e? Sau, te pomeneşti, problema asta nu aţi rezolvat-o?

— Mă mir că în calitate de fost lup n-ai fost în stare să-ţi rezolvi nevoile în sânul naturii! spuse caustic Hagea.

— În prezent sunt numai om sau, mai exact, lup pedepsit să fie om. Ei, aveţi sau nu chestiunea în cauză?

— Hampel, zise vânătorul Hagea, condu-l pe domnul până la locul unde şi capetele încoronate se duc în singurătate şi ai grijă ca în treacăt să nu şterpelească oareceva!

Hampel îl săgeta pe Hagea: – Eu? Eu? De ce tocmai eu?

— Tu! Tu! Eşti omul cel mai potrivit să umbli cu luminarea. Du-te odată, că domnul nu mai poate!

Individul cenuşiu dispăru din existenţa lor, lăsând numai desenul de pe perete. Şorban îl copie de îndată cu grijă, de teamă ca Hampel să nu-l răzuie. Hagea spuse: – Cred că nemernicul a venit la noi numai pentru că voia să se uşureze în condiţii oarecum comode. Dar nu înţeleg de ce atâta vorbărie!

Studiind schiţa *Fortăreţei* de pe fluviu, fără să ridice privirea, Şorban îi răspunse: – Să nu hulim „locurile comode”, prietene Hagea. Au şi ele importanţa lor! Eu, pentru că în o anumită împrejurare am fost lipsit de un astfel de „loc comod”, m-am ales cu o constipaţie care a adus cu sine şi vreo doi hemoroizi… Timp de o lună nu m-am

coborât în pivniţele de vin ale prietenului meu Halalaie. În viaţa mea n-am suferit atâta ca atunci!

Hampel îl privi pe matematician cu nespusă silă.

— N-ai fost nicicând o stea explodată!

După ce-l analiză cu interes, Şorban răspunse:

— Te cred. N-am fost. Dar nici tu n-ai fost un podeţ peste care trec caprele minate de o ciobăniţă dulce…

patruzeci şi şapte

Un mesaj pentru viitor! rumega matematicianul Şorban în timpul orelor sale de gardă. Mişcând alene luleaua, examina în lumina lămpii schiţele *Fortăreţei inexpugnabile*, avea mai multe, cu triunghiul acela căruia insistase până la demenţă ultimul vizitator. Cea de-a cincea baionetă de pe şnurul celor şapte baionete.

Oricum l-ai fi privit, triunghiul nu părea să prezinte niciun mister. Din ce punct de vedere – mister? Triunghiul în sine, părea o mică absurditate, dar dacă priveai în

ansamblu întreaga *înşiruire*...

Matematicianul Şorban, om lucid, calm, iubitor al muzicii şi admirator („prea discret”, se exprimase seniorul Halalaie), al femeilor, om de ştiinţă riguros, împletind pedanteria informaţiei exacte cu fantezia şi care poate avea să lase şi el un mesaj pentru viitor, comise următoarele mutări. Mai întâi întoarse cu faţa-n jos copia ce o făcuse după schema *Fortăreţei* desenată de urmaşul lupilor şi puse pe ea o scrumieră lată ca pentru a o feri de ochi indiscreţi. Pe urmă îşi reaprinse luleaua. Fumul, inelându-se, urcă spre bolta beciului unde deranja din somn trei muşte. Bâzâind, insectele îşi schimbară locul, nu agreau pe semne fumul de lulea, poate aroma unei havane ar fi fost de preferat pentru ele.

Şorban se dezlipi de scăunelul său şi păşi încet până la intrare. Luna, aproape nouă, îi spuse ceva – nu înţelese ce. Două stele, una foarte luminoasă, cealaltă pe cale de a se zdohni – un om cu ochiul drept sănătos, cu celălalt bolnav – se zgâiau către el, probabil singurul pământean treaz în acest sector al planetei.

Şorban cercetă astrul cel luminos. Hampel se exprimase: „N-ai fost nicicând o stea explodată!” Acceptase, dar de unde să ştie neghiobul de Hampel în mod sigur că n-a fost o stea explodată?!

Se simţi deodată foarte singur şi ca să nu fie unicul lunatec pe partea aceea a planetei, comise un act de egoism mare, îl ridică din somn pe romancier. Pe Theodor Ordean. Naratorul, la atingerea de altfel foarte blândă a mâinii lui Şorban, sări ca ars. „Ce se întâmplă?” „Nimic!” îl linişti matematicianul. Mi s-a părut că respiri greu, minţi. Vino cu mine, la aer…”

Observând că Ordean dârdâie, deşi noaptea era plină de călduri şi, desigur, de miasme, matematicianul aruncă pe umerii romancierului vechea sa manta de protecţie, jegoasă şi puturoasă. Ordean nu reacţiona, nu păru să observe acest gest şi nu încetă să tremure. O veche manta cazonă nu e pentru oricine un scut de protecţie.

— Ce-ţi spune luna? întrebă Şorban.

Uluit, romancierul examina figura colegului său de pivniţă apoi înălţă privirea către cer.

— Nimic, mărturisi el. Dar dumitale?

— Tot nimic. Dar îmi închipuiam că patru ochi or să distingă mai mult decât doi.

— Atunci de ce nu ţi-ai pus ochelarii?

Şorban râse: – Ai ceva experienţă în privinţa umorului. Dar în ceea ce priveşte amorul, Ordean?

— De-aia m-ai trezit la miez de noapte ca să-ţi fac confidenţe? La drept vorbind, ce-ţi pasă?

— Aşa… nimic… mă gândeam la Fatala Helga. Judecând după felul în care o descrii, trebuie să fi fost o experienţă dureroasă pentru dumneata.

— Niciun fel de experienţă. Fatala Helga e numai o invenţie.

— Atunci, e o coincidenţă dintre cele mai neobişnuite, dumneata inventezi povestea unei femei, dar povestea e reală, până la detalii, este povestea mea, singura mea experienţă mare în dragoste.

— Nu înţeleg nimic, bolborosi Ordean.

— Dar ce e de înţeles aici? Fatala Helga a trecut prin viaţa mea ca o cometă. Bineînţeles, sub alt nume.

— Cine avea alt nume? Cometa?

— Eşti tare burguit de somn… sau de frică. Nu. Cometa e doar o comparaţie, fatala Helga *a mea*. Avea alt nume, n-are importanţă. Era o femeie dulce, dulce… Şorban se întrerupse, mirat şi el de sonoritatea nepotrivită a acelui cuvânt în exprimarea sa. Totuşi, repetă: – Dulce, dulce, dulce… înţelegi? O femeie înaltă, cu trup auster, slabă mai curând, o conformaţie de călugăriţă…

— Parcă spuneai că era dulce, îngână Ordean.

— Dar ce o femeie înaltă, slabă, cu înfăţişare de călugăriţă, nu poate fi dulce? Noi bărbaţii ştim mai puţin despre femei decât despre stelele invizibile. De astfel şi Fatala ta Helga avea chipul blajin şi părul lung, uşor ondulat şi parcă auriu ca al Sfintei Barbara, o pictură a lui Balduing Grien… Se opri iarăşi, şi mai mirat. De ce se referise tocmai la acest artist dintr-un secol îndepărtat şi prea puţin cunoscut pe aceste meleaguri? Vinovat, se grăbi să explice: – Hans Baldung Grien este…

— Ştiu! îl întrerupse Ordean. Pictor germanic, secolul cinşpe-şaişpe. Ce este cu

el?

Iată dar că nu e atât de puţin cunoscut, se miră, Şorban…

— Cu pictorul, nimic, o fi decedat… cred… dar e vorba de Fatala Helga în versiunea ta. Am iubit-o cumplit, iar când mi-am dat seama că în ea se adunase întreaga răutate a lumii, era prea târziu, ne căsătorisem… Nu puteam să scot o vorbă, fără să trezesc în ea o revărsare de cuvinte veninoase ce ar fi îndoit şi trunchiul unui copac secular. În cele din urmă i-am spus: „Mă jigneşti în fiecare seară pe la ora şapte, iar apoi dormi liniştită, pe când eu, la două noaptea, mă mai zvârcolesc în pat şi fierb. Mai rabd o mie de zile. În cea de a o mie şi una zi, să respect o tradiţie, îţi tai gâtul. Să nu-ţi închipui cumva că n-am s-o fac!”

— Şi i l-ai tăiat? întrebă Ordean. În glasul lui se trezise în sfârşit o urmă de interes.

— Nu. Bestia a aşteptat 999 de zile, le-a numărat, i-am găsit apoi carneţelul în care făcea socoteala zilelor, iar în cea de-a mia zi m-a părăsit, fugind în lume, cum se zice, cu un judecător. Am râs cu hohote de bucurie

şi am plâns de mila judecătorului.

— Şi ce ai mai făcut?

— Nimic Ba da. Am tras un chef împreună cu prietenul meu Halalaie. Iar apoi ne-am dus la o casă cu fete.

— La un bordel?! Dumneata?

— Eu evit pe cât e cu putinţă cuvintele şocante. Ei bine… Ascultă, Ordean, ştii în fond pentru care motiv te-am trezit?

Romancierul făcu ochii mari: – Nu din cauza Fatalei Helga *a ta*?

— Nu tocmai. Mai mult din cauza Fatalei Helga din romanul tău Indirect. Aveai obiceiul când începeai câte un capitolaş zdohnit, să faci schiţe în nisip, şi de două ori, îmi amintesc foarte bine, ai mâzgălit pe nişte petice desenul acela idiot în care demonstrai în ce puncte anume se află personajele A, B, şi C. Nenorociţii ăia care se urmăreau la infinit şi… în infinit. Mai ai schiţele alea?

Romancierul căpătă de la Şorban un pahar cu apă rece, altfel ar fi leşinat. Îl dădu peste cap şi se scutură ca după un alcool tare, zise mulţumesc trecând cu uşurinţă peste calificativul de „idiot”, zise că

probabil mai are desenul sau desenele alea şi se va duce să le cate, fără să se mai intereseze la ce bun are nevoie Şorban de ele, lumea e oricum, imprevizibilă şi incognoscibilă şi… asta, cum îi zice? Prost aşezată. Strâmb aşezată. De-a-ndoaselea aşezată şi fiind aşezată de-a-ndoaselea, orbecăind prin întuneric, Ordean răsturnă, aşa cum i se întâmplase şi lui Şorban cu altă ocazie, tot ce i se nimeri în drum şi din întâmplare totul i se nimeri, grătarul plitei lor improvizate, două cărămizi care nu se ştie ce căutau acolo, a, da, le aşezase pe muchie Emil, măsuţa cu trei picioare a lui Hampel şi odată cu ea deşteptătorul, un scăunel, o oală cu apă, şi unul din ciocii telefonistei Cătapisică. Noroc că nu se izbi şi de carabina lui Hagea, că era încărcată şi poate ar fi puşcat.

În mijlocul vacarmului de înjurături ale celor treziţi, găsi schiţa reprezentând profilul unei nave cu trei punţi şi cu trei puncte, A, B, şi C., probabil personajele-cheie. Cele trei puncte alcătuiau un triunghi.

Locatarii beciului, Hampel blestemând

încercarea lui Ordean de a-i deteriora deşteptătorul, Hagea blestemând din principiu, telefonista neblestemând, se pomeniră în jurul măsuţei de la postul de gardă. Emil nu se trezise. Şorban, nepăsător, compara desenul lăsat de cea de-a cincea baionetă de pe şnurul celor şapte baionete, cu schiţa lui Ordean.

Deodată ridică privirea şi-n ochii lui se aprinse o mânia galbenă.

— Dar vouă, ce dracul vă mai trebuie? N-aveţi somn? V-aţi bârnit de atâta odihnă? Marş înapoi, că de nu…

Asemenea cuvinte, neobişnuit de brutale în gura matematicianului, îi determinară pe toţi să părăsească în grabă postul de gardă. Dar Hampel nu se duse fără a lăsa în urma lui, ca pe o dâră, o lungă şi suculentă înjurătură.

patruzeci şi opt

În seara următoare ducându-se să hrănească cei patru pisoi ai PISICII, Emil refuză iarăşi să fie însoţit, cunoştea prea bine scurtul drum şi era o mândrie a sa să arate că nu se teme; fu pe cale să refuze şi terciul dezgustător pe care i-l pregătiseră

(în colaborare!) pentru pisoi, convinşi – ce naivi pot fi oamenii mari gândea Emil, că pisoii n-au o limbă sensibilă, şi Emil ştia foarte bine că nu vor gusta din o asemenea porcărie, numai să nu uite el s-o verse undeva pe drum, deci Emil luă terciul, avea nevoie de el ca de o „mască”, altfel nu ar fi avut motiv să iasă.

Se întreba dacă George va fi prezent la întâlnire. Nu, George îl prevenise că s-ar putea să fie altul, şi altul chiar că era. Sus în şopron, aşezat pe un butuc, având alături un lampas ce arunca cercuri mai mult de întuneric decât de lumină, aştepta un domn mărunţel, cu mustăcioară subţire ca luna nouă, în costum negru, imaculat, ca scos acum zece minute de la *tailleur*. Purta cămaşă albă, papillon şi pălărie întunecată de forma unui ceaun, un fel de gambetă. Vechi obicei poliţienesc. Detectivul. Lângă lampasul chior era instalat semnul de recunoaştere: două sticle cu lapte. Emil ar fi fost gata să jure: lumina nu izvora din felinar ci din laptele – într-atât de alb era, aşa e laptele, de obicei, alb.

— Bună seara, domnule, salută Emil.

— Eşti punctual, Emil, bravo, bună seara, şi domnul mărunţel cu mustaţa ca o iluzie şi cu ochişorii sclipitori îşi săltă de pe cap cu o gravitate deplasată pălăriuţa. Avea panii negru, lins, dat cu briliantină.

— Nu te întreb câţi ani li, ştiu că e un secret, de altfel am şi ghicit. Poţi să-mi pui Vasile.

— Prea bine, domnule, am să vă spun Vasile. Ştiu că «un nume fals.

— Fără discuţie, fals. Şi fără domnule. Şi nu Vasile. Vasale. Cu a.

— Îmi este indiferent, Vasale, dacă tot e fals, zâmbi Emil care, la puţinii săi ani acumulase deja, prin forţa împrejurărilor, suficientă experienţă ca să nu se mai mire prea mult de nimic.

— Ia şi bea, Emil, vorbi cu glas catifelat, aşa torc uneori mutele, dl. Vasale. Detectivul turnă lapte într-un pahar din cale-afară de ciudat: în formă de revolver.

Figura Detectivului străluci de amuzament tind observă mirarea lui Emil, de altfel lucrase premeditat. Explică: – E o deformaţie profesională – mai mult nu-ţi spun ce e aia…

Emil luă paharul-revolver, sorbi şi nu rămase mai prejos cu un răspuns: – Ştiu ce este o deformaţie profesională, Vasale. De pildă obiceiul marchizelor de a-şi otrăvi soţii, sau al pisicilor de a prinde şoareci.

— Exact, băiatule! îmi place că eşti ager la minte, nu-mi place că eşti cam slăbuţ. Mai bea din laptele ăsta, nu e otravă din aia folosită de conte când a otrăvit-o pe marchiză…

— Invers, Vasale, marchiza pe conte, dar acum am cea mai bună dovadă că îl cunoşti pe George.

— Felicitări! în împrejurări normale te-aş fi luat de ucenic! Bea cu încredere, întăreşte-te, laptele ăsta provine direct din Calea Lactee.

— Eu credeam că îl dau vacile, Vasale. Cel puţin aşa mi-a explicat George. George e prietenul tău?

Întâlni privirea atentă a Detectivului, ce o fi gândind acesta?

Poate gândea: „Puştiul mă trage de limbă, e prea deştept! Nu cumva puştiul e şeful lor? Nu cumva puştiul e femeie în travesti? Nu cumva e Domnişoara Isteaţă?

Ridică uşor lampasul, ca pentru a tempera flacăra şi cu această împrejurare îl descifra pe Emil. Râse în sine, amuzat. Nu. Emil nu avea nimic din cele necesare unei domnişoare, fie cu D mare, fie cu el mic. La rându-i, Emil surprinse manevra lui Vasale şi zise: – Retrag întrebarea. Înţeleg, e secret. Totul e secret.

— Nu chiar totul, Emil. Ce secret prezintă, de pildă, nişte amărât de lapte?

— O groază de secrete, Vasale! George nici n-a vrut să-mi spună câte vaci aveţi şi ce culoare au!

Dobitocul de Scafandru, gândi Detectivul şi schimbă acest subiect.

— Când ai să te faci mare şi ai să porţi o pălărie ca a mea, am să te învăţ nişte şmecherii ce vor cuceri publicul. Puse borul gambetei pe degetul arătător, îi dete un bobârnac, pălăria începu să se învârtească, apoi o aruncă pe alt deget, îi schimbă poziţia şi arătă alte figuri, în vreme ce, Emil, în extaz moderat, sorbea din revolver laptele.

Turnând în strachină pentru pisoi, Detectivul întrebă, neglijent:

— Ţi-a mai spus ceva scriitorul vostru, vreo poveste cu marchiza ce l-a otrăvit pe conte cu arsenic?

— De unde ştii că a fost arsenic, Vasale?

— Eşti un adversar redutabil, Emil. Ştiu, fiindcă arsenicul se combină perfect cu laptele, prin urmare am dedus. Ce s-a întâmplat mai departe, după moartea contelui?

— Deocamdată, nimic, Vasale, şi Emil râse încetişor, cristalin, ca un clopoţel de argint. Îl amuza din cale-afară că se adresa pur şi simplu cu Vasale unui domn atât de ferches şi pomădat şi cu o pălărioară săltăreaţă ce-i juca din deget ca un titirez. Marchiza, explică Emil, care era frumoasă ca o floare de… dee… uite c-am uitat!

— De floarea soarelui, îl ajută Detectivul.

— Nu. Mai frumoasă.

— Floare de stâncă?

— Şi mai frumoasă!

— De nenufar?

— Asta e! Cum de ai ghicit, Vasale? E suspect că ai putut ghici! Voi ţine cont!… Marchiza, frumoasă ca o floare de nenufar,

l-a otrăvit pe conte, o dată şi bine. Lat a rămas. Dar să vezi ce cuvinte a rostit înainte de a *supt-comba*...

— De a sucomba?

— Nu e acelaşi lucru?

Detectivul întinse curios capul său ce lucea de brilian-tină.

— Ce cuvinte?

— De nere-pro-dus! Dar acesta a fost doar un episod ţlecorativ – aşa ne-a explicat căpitanul... Haag. Principala acţiune a domnului căpitan Haag (Emil semăna în clipa aia cu o furnică veselă), se învârteşte în jurul unor ti pl, cu nume ciudate, A, B, şi C, care se duşmănesc teribil, şi mereu îşi întind capcane. Dar uneori am impresia că ml prieteni... Uneori nu înţeleg, alteori îl corectez eu pe Somnul Or... pe căpitanul Haag. Nu cumva vorbesc prea mult?

— Până acuma n-ai spus nimic, Emil. Ai un mare simţ al secretului!

— Eu... ce simţ? râdeţi de mine, domnule Vasale! Nu cumva eşti şi tu scriitor, Vasale?

— A, ca şi domnul cu marchiza şi contele?! Nu! Detectivul protestă ridicând

din toţi umerii, şi nu avea decât doi, iar pălărioara rămase neclintită şi misterioasă ca Sfinxul, pe muchie, în echilibru, pe degetul său mic.

Emil rămase îngândurat, cum poate fi îngândurat un copil-Emil.

— Domnul Or… domnul căpitan Haag nu începe în fiecare zi romanul său, ci numai îl continuă, şi, aşa mi se pare mie, sunt singurele sale clipe de fricos ce este, când e fericit…

— E fricos?

— Aşa spun ceilalţi… dar nu am voie să spun, nu cred că e fricos

— Dar e fericit?

— Ce înseamnă asta? A, da! E fericit, când povesteşte? Dar uneori încurcă acţiunea, însă…

— Lasă-mă să ghicesc! Când căpitanul Haag pierde şirul evenimentelor, îl ajuţi tu, care nu uiţi!

— Aşa e Vasale. Eşti un om periculos. Nu mai spun nimic.

— Dar, te rog! *Te rog eu*! Spune-mi tot ce consideri că nu e secret.

— Ştii, când Bătrânul Pirat s-a amorezat

de Fatala Hel-ga… dar nu, nu cred că s-ar cuveni să-ţi povestesc subiectul. Mă tem că domnul Or… domnul căpitan Haag n-ar fi de acord.

— Dar vânătorul vostru cum o mai duce? o schimbă Detectivul, sperând că-l va surprinde pe Emil. Însă nu-i surprinse. – !

Băiatul orândui în jurul străchinii cu lapte cei patru pisoi, simetric ca pe nişte raze dolofane. Pisoii de culoarea focului nu mai trebuiau îndemnaţi la mâncare, lipăiau de mai mare dragul, la fel şi pisoiul tigrat; numai muta cea mică alb cu negru se dovedea mofturoasă, Emil o împinse, îi cufundă boticul în lapte, pisoiul strănuta, se scutura.

— Ce mă fac cu el? întrebă Emil. Nu vrea să mănânce! Să-l bat?

— Nu va înţelege pentru ce-l baţi. Insistă, până îi va veni pofta. Te-am întrebat ce face vânătorul vostru.

— Şi tu insişti, Vasale. De unde ai luat-o că avem un vânător?

— Sunt amicul tău şi al amicilor tăi, Emil, poţi să crezi. Abia acum Emil întoarse faţa. Ce greu e să nu crezi un om care

aduce lapte... Şi pentru ca să fac eu primul pas, urmă Detectivul, am să-ţi dezvălui un mare secret: aceasta e meseria mea, să ştiu mai multe decât ceilalţi.

— Cred că ai mai spus-o, şi ce mare scofală e asta? Şi cum poţi dovedi?

— Ţi-am şi dovedit-o, Emil, spuse Vasale cu o convingere de nestrămutat. Care e numele său? Numele fals, fireşte.

— Schmeltz, răspunse băiatul, folosind alt nume din „episoadele" lui Ordean. Şi-l examina pe Vasale să vadă cât de mult îi convine acest nume. Detectivul dădu din cap cu bunăvoinţă, pălăria începu iar să joace ca de la sine între degete şi Vasale făcu un semn amical şi complice cu ochiul.

— Nici nu trebuie să stau prea mult pe gânduri ca să ştiu că ai cules numele din romanul domnului Or... Or... – şi mai cum? N-are importanţă, să rămână pentru noi, căpitanul Haag. Hm, Schmeltz e un nume de poliţai neamţ, mai curând de detectiv. De ce nu Bătrânul Detectiv Schmeltz? Emil făcu ochii mari, mari, şi ochii lui erau luminoşi, plini de admiraţie, ochii lui, două stele gemene şi Vasale fu înduioşat. Şi chiar

puţin mâhnit. În admiraţia copilului descifra parcă şi o teamă. Făcu o pauză înainte de a continua. Zise: – Ştiu că aveţi în... nu se cuvenea să folosească termenii de „echipă” sau „bandă”, se decise pentru cuvântul relativ neutru de „familie”. Ştiu că aveţi în familie şi o femeie care... înfăţişarea lui Emil îl decise să reformuleze fraza: ... o domnişoară drăguţă şi brună care se îngrijeşte de tine şi iubeşte pisicile.

— E adevărat, acceptă Emil, aproape învins. Dar o spunea cu o anumită trufie fiindcă, din motive nu tocmai limpezi, el era mândru de telefonista Cătapisică. Numele ei este Helga, Fatala Helga, i se spune fatala fiindcă e atât de frumoasă, preciza băiatul şi mândria lui crescu.

— Fie şi Helga, zise Detectivul. Mă bucur că e frumoasă şi că te iubeşte.

Fatala Helga! Consona perfect cu toate calculele ce le făcuseră ei cu privire la Domnişoara Isteaţă. Acum Detectivul se îndoi *i* dacă nu cumva chiar Domnişoara Isteaţă ar fi şefa echipei. S-au mai văzut cazuri.

— De ce zâmbeşti, Vasale?

— Zâmbeam? Cred că fără să-mi dau scama. În orice caz tu să nu te temi niciodată de oamenii care zâmbese... Se întrerupse şi se încruntă, dându-şi seama că spusese o minciună; n-ar fi vrut să încarce memoria acestui puşti simpatic – copiii reţin atât de uşor! – cu o eroare atât de flagrantă. Încercă s-o dreagă: – Va trebui totuşi să înveţi a deosebi zâmbetele, nu toate sunt ceea ce par a fi, înţelegi?

— Nu, Vasale.

— E ca şi terciul acela pe care-l pregătiţi voi pentru pisoi. De la o anumită distanţă pare o iahnie de fasole delicioasă, şi când colo nu e decât un rumeguş fără gust. Şi acum, te rog. Două lucruri: şterge mustăcioara aceea de lapte – stai că ţi-o şterg eu, – Detectivul scoase o batistă imaculată şi-l şterse cu infinită delicateţe pe puşti. Ştii de ce? Căpitanul Haag, Bătrânul Detectiv Schmeltz, Fatala Helga sau mai ştiu eu cine, ar putea deveni curioşi de unde bei tu lapte şi atunci întreaga noastră combinaţie cade. În al doilea rând. Să fii mâine punctual la întâlnire şi bineînţeles să vii singur, altfel nu vine laptele. Poate va fi

altul aici, dar tot un om bun. Toţi oamenii care aduc lapte sunt oameni buni, acesta e un adevăr de nezdruncinat.

patruzeci şi nouă

Matematicianul Şorban aştepta la postul de pândă întoarcerea lui Emil. Focuri vaste pâlpâiau pe cer, între constelaţii, în înenipuirea sa. Dacă aş putea să zbor într-acolo, aş găsi cometa cu harfă pe care am visat-o. M-aş destrăma între corzile ei. Ar fi o moarte prea frumoasă. Nici n-aş merita-o… Nu m-au lăsat să zbor către constelaţii să caut cometa cu harfă. Ziceau că sunt copil. Şi n-am rămas un copil?…

Spre cometa-harfă se desfăşura lent fumul din lulea, Şorban îşi pusese ochelarii pe care de obicei îi evita, dintr-o târzie cochetărie. Îl aştepta pe Emil, aştepta să se convingă în privinţa mustăţii sale albe, de lapte.

Şi în vreme ce aştepta, din adâncul beciului, ca din fundul pământului, se auzi zornind deşteptătorul lui Hampel. Ciudat, suna cu întreruperi – o nouă invenţie a geniului rău Hampel. Ce i-o fi venit, că-n ultima vreme renunţase la glumele sale cu

ceasornicul acela odios.

— Hampel zbieră Şorban, opreşte drăcia că vin şi o fac zob! auzi?

— Vino, răspunse de undeva Hampel. Părea calm individul, el care nu fusese niciodată calm. Poate că tocmai din acest motiv, că Hampel e calm, Şorban văzu roşu şi năvăli ca un torent în pivniţă. Rămase stupefiat.

cincizeci

Nu suna deşteptătorul lui Hampel, ci telefonul. De multă vreme telefonul nu mai dăduse glas, iar telefonista Cătapisică renunţase parcă la încercările ei de a restabili legătura. Uitaseră de telefon.

Abia acum înţelese Şorban pricina confuziei: deşteptătorul hârâia cam pe aceeaşi octavă cu telefonul, ca să ne exprimăm astfel. Doar că deşteptătorul nu clănţănea cu intermitenţe ci… La infinit!

Telefonul continua să sune.

În faţa tabloului, Cătapisică, încremenise şi-l privea fix, hipnotizată. Era înaltă, subţire ca o trestie, puţin înclinată ca

de o boare matinală. Purta o bluză albă, subţire, fustă albastră şi sandale simple, doar câteva cureluşe, printre care albeaţa unui picior mic de japoneză îţi lua ochii. Vreo două ţinte, probabil de argint, aveau pe sandalele acelea un rol decorativ, în orice caz telefonista Cătapisică părea foarte elegantă, deşi probabil era doar frumoasă – şi Şorban nu reuşise niciodată să înţeleagă cum de reuşeşte fata asta să poarte în fiecare zi o altă bluză, totdeauna imaculată. Cum de izbutea, în condiţiile lor să rămână mereu, îngrijită, proaspătă, şi aproape totdeauna bine dispusă.

Îi atinse foarte uşor umărul. Zise:

— Ridică receptorul. *Te rog*.

Cătapisică păru că se trezeşte, ca Albă ca Zăpada din visul ei fermecat. Îşi rectifică ţinuta, nu mai era o trestie aplecată de vânt, ci lujerul drept al unei flori miraculoase. Puţin, puţin de tot, figura i se înăspri. Mută iute câteva fise pe tablou. Se aşează pe taburetul scund. Ridică receptorul.

— Telefonista de serviciu!

Se auziră în receptor câteva descărcări electrice, pe undeva, pesemne, mocnea o

furtună. Telefonista Cătapisică mai extrase o fisă, introduse alte. Toţi cei ce se adunaseră acolo, toţi, cu excepţia lui Emil, care încă nu venise de la mute, auziră un glas limpede, un glas ce părea că vorbeşte chiar de alături:

— Acolo? Fatala Helga? tu eşti?

— Cine e acolo, întrebă Cătapisică.

— *Aici e cine ai dori tu să fie*!

— Abstract! ripostă Cătapisică. Şi nici nu ştii cine aş dori eu să fie! Şi nu sunt Fatala Helga!

— Să nu ne împiedicăm de nume! Eu îţi voi zice aşa. Am un mesaj!

— Îl ţin minte! Dă-i drumul, spuse cu un glas şi mai aspru telefonista Cătapisică.

— Îl notezi?

— Îl ţin minte!

— Foarte bine!

— Cine e acolo? întrebă, cam dur Cătapisică.

Se auzi acelaşi glas limpede ce părea că vorbeşte chiar de alături.

— Ţi-am spus! Aici e cine ai dori tu să fie!

— Ţi-am răspuns: Nu sunt Fatala Helga

şi…

— Uite ce este: Punctul A se inversează cu punctul B. Glar?

— Nimic nu e clar. Totul rămâne o taină!

— O taină? Pentru nişte savanţi?

— Nu avem savanţi printre noi. Către cine să transmit acest mesaj?

— Către cel care crede că are nevoie de el. Am terminat. Adio, Fatală Helga, adio frumoaso!

Telefonista Cătapisică puse receptorul, rămase un moment nemişcată, apoi se întoarse.

— Nu înţeleg nimic, spuse. Aţi ascultat convorbiră»?

— Dacă e vorba de personajele A şi B, mesajul e pentru mine, dar n-are nicio noimă, spuse Ordean. Ce sunt personajele A şi B? Şi n-am niciun chef să le inversez rolurile! Ce zici, domnule Şorban?

Dar matematicianul le întorsese spatele şi, aşezându-şi din mers ochelarii, pornise în întâmpinarea lui Emil ai cărui paşi se auzeau la intrare.

— Aţi vorbit la telefon? întrebă puştiul.

— Da. Şorban îl oprise pe băiat în dreptul postului de gardă unde era puţină lumină şi scruta faţa lui mică, sub părul mare şi vâlvoi. Nu descoperi nicio urmă de lapte.

— Cu cine?

— Habar n-am, spuse Şorban. Cu un nebun, cred. De ce ai întârziat iar atât?

— Sunt atât de drăguţi! I-am mângâiat. M-am jucat cu ei. Ştiţi, au învăţat să zgârie şi să… toarcă! Şi Emil puse sub ochii miopi ai lui Şorban minutele ce parcă prezentau nişte zgârieturi minuscule. Încercă să imite şi cum torc pisicile cele mici. Matematicianul se întreba ce trebuie să creadă, ce nu, şi ce crede că ar trebui să arate că ar crede, şi ce nu

— Ău mâncat?

— Sigur! Da! Au mâncat!

— Ce au mâncat?

— Parcă au avut de ales? ieşi Emil din capcană.

— Dar ţie nu ţi-e foame?

— Nu… Ba da, ba da! Ce avem în seara asta?

Aveau sarmale. În foi de viţă, culese special de telefonista Cătapisică, într-un amurg când ieşise singură, refuzând să fie însoţită. „Vreau să meditez de una singură puţin”, explicase, oprindu-l pe cuceritorul Hampel cu un gest categoric, dar nu mai puţin graţios.

E posibil că într-adevăr meditase, fără ca acest efort s-o împiedice de la o activitate concretă. În viile de pe deal nu prea exista un strugure teafăr, fuseseră decimaţi de cine ştie ce molimă, telefonista Cătapisică, amorul nostru, adusese însă un maldăr de frunze proaspete. Carnea pentru sarmale o furnizaseră, în combinaţie, un fazan prins în o capcană a lui Hagea, de care uitase, marele vânător, şi o găină melancolică, părăsită, surprinsă într-un coteţ unde nu se ştie ce căuta. Chiar, ce să caute o găină într-un coteţ?

Orez mai rămăsese dintr-o altă expediţie. Orez mai rămăsese din alte „ieşiri”, aveau oţet, usturoi, ardei. Smântâna lipsea. Lipseau şi pătrăţelele de slănină ca şi felioarele de şorici. Cu toate acestea, neobişnuita combinaţie, fazan, plus găină,

se dovedi mai mult decât satisfăcătoare. Deşi se îmbuibase cu trei „pistoale” de lapte, Emil hapli sarmalele cu mare poftă, urmărit dintr-un ungher, prin fumul lulelei de către Şorban.

Privindu-l pe copil cum se îndoapă, matematicianul avea gânduri cam posomorâte. Totul e învăluit în taină, reflecta el, fie că te delectezi admirând o cometă, cu penajul ei frivol, cam neruşinat, fie că mângâi o pisică moale ce seamănă cu o flacără şi care vine de undeva pentru a merge undeva, fie că faci comparaţii între nişte triunghiuri care, deosebindu-se par să repete totuşi aceeaşi axiomă.

Şorban puse luleaua alături, verifică tocul rezervor, luă hârtie şi scrise:

„Aştept cu mare speranţă momentul când vei obosi, amice! Nu-mi îngădui să fiu atât de optimist ca să cred că ai şi sucombat, nici măcar nu sunt optimist de felul meu, iar indivizii de soiul tău nu mor de bunăvoie, ci îi otrăveşte încetul cu încetul o sinistră uzură în care degradarea cuprinde lent, cu perfidie, organele până ce devii, iar tu vei deveni, o dovedesc calculele

mele, un polip, ceea ce e de o mie de ori mai rău decât moartea. Eşti tot mai uzat şi otrăvit, te-a obosit minciuna şi prefăcătoria. Eşti la pământ. Te prefaci că n-o ştii, dar eşti un om terminat. Gata. Gata. De-acum înainte am eu cuvântul.

Ş.

Îşi reciti misiva, de data asta păru ceva mai mulţumit, se exprimase şi convingător, şi economic – aşa i se păru. Printre alte provizii (poseda provizii bune de tutun, scobitori, pastă de dinţi) avea şi un teanc de plicuri, dintr-o hârtie fină, specială, dacă o priveai în lumină, o ţesătură complicată de flori şi fiorduri îţi aducea în nări parfumul abstract al depărtărilor, al infinitului, tocmai aceasta fusese şi intenţia seniorului Halalaie, când îi făcuse cadou plicurile, înainte de a se ruina, înainte de a pierde şi fabrica de hârtie care-i aducea nu, nu, bani, ci preţuirea ironică a unor autori cărora le satisfăcea capriciile cele mai extravagante cu privire la calitatea, grosimea, porozitatea hârtiei pe care-şi tipăreau poemele. E adevărat că primea şi autografe, cu duiumul. Dar şi alea ironice.

Luă, deci, matematicianul, unul din plicurile sale alese şi scrise, cu litere înalte, adresa. Numele şi adresa unicului său duşman adevărat – oamenii ca Şorban au puţini duşmani, însă cu adevărat neiertători. Dar nici Şorban nu ierta!

Matematicianul avea un singur duşman, dar bun. Sau rău. Spre deosebire de alte ocazii, nu rupse răvaşul, îl vârî în plic, îndoi plicul după ce-l timbrase şi-l ascunse în buzunarul de la spate Oare avea cu adevărat intenţia să coboare până la poştă?

Din lulea se înălţa o şuviţă gingaşe şi fragilă ca un vis de fericire eternă, infinită. Există aşa ceva?

În mintea matematicianului se suprapuneau idei şi imagini (*Fortăreaţa inexpugnabilă*, triunghiurile), şi zise tare, fără să vrea: „Şi acesta e un mister!”

„Fumul lulelei mele, e o adevărată taină, încotro se duce, de ce se duce?”

Hampel răcni: – Dacă te mai prind că vorbeşti singur, bătrâne senil, te duc imediat la ospiciu!

Şorban nu era nici prea bătrân, nici senil. Zâmbi cu bunul său zâmbet de om

corpolent: – La dispoziţia ta, Hampel! Dumă! Dar aş vrea să cunosc şi alţi nebuni, în afară de mine şi tine! Şi aş vrea să ştiu la care ospiciu mă duci, că toate sunt închise! Zău că aş vrea să văd nişte figuri noi” că m-am bârnit de voi toţi.

cincizeci şi doi

Dorinţa matematicianului avea să se realizeze, dar nu prin intermediul lui Hampel.

În următoarele zile cele patru pisici mici îşi căpătară raţia de lapte, ba chiar şi ceva cărniţă, iar Emil primi de fiecare dată porţia lui, o jumătate de sticlă, şi astfel supraalimentat căpătă culoare în obraji şi îşi îmbogăţi experienţa de viaţă. În ziua a treia laptele fu adus de către Lunetist.

— Bună seara, domnule! Cred că sunteţi în întârziere! Şi Emil îl cită pe conte, înainte ca acesta să fie otrăvit de marchiză cu faimosul arsenic amestecat în lapte. Nu sunt obişnuit să aştept!

Lunetistul avea exact atât humor cât i se cere unui om care nu-şi greşeşte

niciodată ţinta, căruia nu-i tremură niciodată mâna. Adică nu prea mult humor. Răspunse:

— Ia nu te mai obrăznici, puştiule! însă nu folosise un ton dur, avea instrucţiuni precise şi în fond era şi el, ca şi toţi ceilalţi specialişti, un om bun. Purta la spate o trăistuţă din care scoase laptele, într-un bidonaş portocaliu şi două sandviciuri.

— Ia şi te satură, puştiule! George şi cu Vasale îţi transmit urări de sănătate! Mie poţi să-mi spui Săgeată-invizibilă-ce-nimereşte-canarul-de-la-distanţă-de-o-leghe.

De unde se poate trage concluzia, minoră, că lipsa de humor nu se-mpleteşte neapărat cu lipsa de imaginaţie. Dar Emil se declară nemulţumit şi zise cu gura plină: – Prea lung! N-am să ţin minte!

— Nu e politicos să vorbeşti în vreme ce mesteci! îl mustră Lunetistul. Ce ai zis?

— Că George şi Vasale au nişte nume ca lumea, pe când tu… Hai, serveşte şi tu Săgeată-Invizibilă care… ce face?

Lunetistul simţi că pierde duelul cu omuleţul acesta fulgerat de sincer. Puse, în gând, vina pe Fatala Helga – ajunsese

celebră! – şi mai ales pe înaintaşii săi, Scafandrul şi Detectivul care prea se purtaseră cu mănuşi. Plecă uşor dezamăgit. Se pare că oamenii lipsiţi de humor adoră semnele de recunoştinţă cât mai teatrale ca şi mulţumirile.

În ziua a patra laptele veni purtat de către Fumător. Era un om din cale-afară de tăcut, Fumătorul, din această cauză nu i-am auzit vocea pân-acum şi – culmea! – nici au fuma! Pe plan european era considerat al patrulea ca valoare în privinţa forţării oricărui seif. Emil examina figura lui ascetică, faţa palidă încadrată de un păr negru ca smoala, ochii încărcaţi cu tristeţea şi nostalgia celor veşnic nomazi.

— Cum să-ţi zic? întrebă Emil. Fumătorul nu răspunse. Asistă tăcut la cina lui Emil şi a pisoilor şi dispăru fără a emite măcar o silabă.

cincizeci şi trei

— E mut? întrebă în a cincea seară Emil.

— Cine e mut? se miră Grafologul.

— Eu nu spuneam că e mut, ci numai întrebam, preciza Emil. Ţiganul care a venit aseară cu mâncarea.

Grafologul se amuză copios, dar făr-a se trăda. Nici nu surâse.

— Nu e ţigan şi nici mut.

— Atunci, de ce n-a vorbit? De ce nu mi-a spus cum îl cheamă. Care e numele său?

Grafologul medita. E lesne să comiţi o gafă, mai ales atunci când discuţi cu un copil.

— Uite ce este, Emil, prietenul acela al meu de-aseară vorbeşte atât de puţin încât pur şi simplu i-am uitat şi numele.

— E posibil să uiţi numele unui prieten?

— Sigur. Orice e posibil.

— Chiar şi numele fals?

— Chiar! Numele meu e Cow-boy-ul. – îmi convine, spuse Emil. E numele fals, ştiu. Chiar, te pricepi să călăreşti?

— Aşi. Cowboy-i călăresc în filme şi în cărţi, în viaţa de toate zilele se ocupă de vaci. *Cow* înseamnă vacă. Ştiai?

— Habar n-aveam. Aş fi zis că e ceva măreţ, ceva nu ştiu cum!

— Dar ce, băiete, o vacă nu e suficient

de măreaţă mai ales când dă şi lapte?!

— În orice caz nu prea-mi vine să cred că te ocupi de vite. Arăţi a... Scormoni în minte căutând cuvântul folosit de Ordean, îl găsi: ... arăţi a gentleman, asta e!

— Merçi! Chiar şi sunt gentleman. Nu e nicio ruşine să te ocupi de vaci – mai ales când te pricepi.

Emil încasă această blândă morală şi replică:

— Contele, în orice caz, nu se pricepea la vaci şi de-aia s-a lăsat aşa. De uşor otrăvit de marchiză, abia acum îmi dau seama!

Grafologul râse cu mare poftă, dar nu zgomotos: ştia să râdă „pe muţeşte”. Emil constată: – în acest caz, dacă te ocupi de vaci, poţi să-mi spui ce culoare au vacile voastre? Că George, n-a prea ştiut să-mi spună. Ai fi zis că pentru el culoarea unei vaci n-are importanţă!

Grafologul înregistra reproşul băiatului şi răspunse cu bunăvoinţă: – George are alte preocupări şi de altfel nici nu apreciază cine ştie ce laptele!

— Totuşi, aici a băut din lapte!

— Numai ca să te convingă, Emil, că

laptele nu e otrăvit, i-ai spus o poveste de groază cu o contesă ce l-a otrăvit pe marchiz...

— Invers... Cum ai zis că te cheamă?

— Cow-boy.

— Invers, Cow-boy. Marchiza l-a otrăvit pe conte, nu ştiu de ce le tot încurcaţi. Dar, în sfârşit, îmi spui ce culoare au vacile?

—. De ce nu, clacă insişti? Au... Grafologul îşi zgândări tâmpla cu unghia degetului arătător. Unghia fusese lăsată anume să crească în neştire, însă era curată.

— Culoarea vacilor noastre se apropie de culoarea pisicii cu blana roşcată, aprins roşcată, ca un foc. Numai că vacile sunt mult mai modeste, ele se mulţumesc să dea lapte, să mugească uneori, iar nuanţa blănii lor e mult mai ştearsă.

— Aha! Vorbeşti despre PISICA! Despre „flacăra cu patru picioare şi o coadă”! Când ai văzut-o? De unde o cunoşti?

Grafologul căzuse în capcană.

— Cine n-o cunoaşte, Emil? A fost unică!

Băiatul răspunse, citându-l pe Ordean:

„Explicaţia asta im mă satisface, domnule! făcu o pauză de efect, imitându-l iarăşi pe romancier.

— Dar de data aceasta închid ochii”.

cincizeci şi patru

În seara următoare veni rândul Psihologului să aducă merindea. Emil îl examina simpatizându-l din prima clipă, fiindcă, aşa i se păru, semăna cu Şorban. Într-adevăr, Psihologul avea ochii bulbucaţi, părul rar şi spălăcit şi era încet şi blând în mişcări ca şi matematicianul. În plus…

Psihologul care se hotărâse să profite de acest răgaz pentru a scăpa de supravegherea şefului Charles, se înarmase în afară de lapte, cu o sticlă mică dar consistentă, din care mai şi gustase pe drum şi nu-şi pregătise, conform instrucţiilor, un nume şi celelalte, dar inspirat de gâtul de coniac sorbit pe drum, răspunse semeţ:

— Poţi să mi te adresezi cu Philippus Aureolus Bombastus Paracelsus von Hohenheim!

— Numele fals?

— Dar cum altfel?

— Allah el Akbar! (Tot din Ordean.) Atâta osteneală pentru un nume fals! Degeaba, tot n-am să-l ţin minte, ce e cu mania asta a voastră, unii au nume simpatice şi aproape normale, George, Vasale, Cow-boy, iar ceilalţi, cum a fost Săgeată-invizibilă şi nu mai ştiu cum, sau ca tine, născociţi drăcii fără noimă. Eu nu sunt decât un copil.

— Fie, Emil, spuse Psihologul. Zi-mi şi tu Emil.

Emil făcu un efort de gândire, apoi zâmbi cu largheţe.

— E o mare cinste pentru mine, sir! Ambii să ne numim Emil! Să sărbătorim evenimentul! Să ciocnim!

Copilul şterpelise din pivniţă două pahare – de când aştepta el să ciocnească, începu să toarne lichid alb din sticlă, dar când se atinse de al doilea pahar, cel de-al doilea Emil, Psihologul, îl opri: – Stai! N-are rost! Pentru mine laptele e interzis, eu am să beau altceva!

Psihologul luă paharul şi-şi turnă cu

largheţe coniac. Dar Emil deveni suspicios: – în acest caz, de unde pot eu să ştiu că nu ai pus arsenic în lapte sau cianură de...? Toţi ceilalţi au băut cu mine lapte! afirmă băiatul încruntat. Psihologul nu prevăzuse încurcătura. Întrebă: – Chiar şi cel ce a venit primul? Acela care... drace, uitase numele fals al Scafandrului.

— Primul a dus lapte George – dar cum de nu ştii? întrebă Emil, şi mai bănuitor. Da, chiar şi George a băut lapte.

— Deh, ridică din umeri Psihologul. George ţi-a făcut! batirul, dar permite-mi, îţi cer îngăduinţa, pentru mine laptele e adevărată otravă!

— Ce ţi-ai turnat acolo? întrebă micul Emil.

— Coniac. Cel mai bun lapte pentru unul ca mine.

— Şi cum pot fi eu sigur de laptele celălalt?

— Ce tot spui? avu o inspiraţie Psihologul. Cum mi-aş otrăvi eu fratele geamăn? Nu ne cheamă pe ambii Emil?

— Să nu uităm că sunt nume false, spuse băiatul, aproape convins totuşi.

Pentru el devenea o problemă de mândrie şi se decise să fie la înălţime. Sorbi din lapte, după ce ciocni cu Emil bătrânul şi aşteptă. Contele (din naraţiunea lui Ordean) fusese apucat de dureri înfiorătoare, Emil nu simţi decât plăcere. Bău mai departe din lapte în vreme ce Psihologul se delecta cu „laptele" său.

— Ce ştii să faci? întrebă Emil.

— Printre altele, să hipnotizez…

— Straşnic! Emil se aplecase şi turna lapte pentru mâţe. Zise: – Pe puntea paquebotului… se opri, nu se cuvenea să dea numele navei lui Ordean. Pe puntea unui vapor se afla un hipnotizator. Era în stare să te adoarmă. Dar tu?

— Sigur! Pot!

— Ai îndrăzni să mă adormi şi pe mine?

— Vrei să încercăm?

Multe gânduri se întretăiară în mintea crudă însă ageră a băiatului. Naraţiunea de groază a lui Ordean se amestecă în aceeaşi secundă cu poveştile tatălui său, cu amintirile vânătoreşti ale lui Hagea, cu straniile istorisiri ale lui Şorban în centrul cărora stătea aparatul utopic ce aduce

imagini din trecut; prin mijlocul acestui amestec de imagini se prelinse „flacăra cu patru picioare şi o coadă”. Emil nu ştia nimic exact despre PISICA, despre mândria ei, despre decizia de a-şi sfida inamicul necunoscut din pivniţă; totuşi, printr-o inconştientă reflectare, un ecou inexplicabil, curajul se înălţă în Emil ca pavilionul de luptă (negru, cu…) de pe o navă de corsari.

— Hipnotizează-mă, dacă poţi, Emil! zise Emil. Băutura încă nu diminuase capacitatea de a se concentra a Psihologului, dimpotrivă, existând centrii nervoşi, îl făcuse (deocamdată!) şi mai puternic. Nu poseda ochi întunecaţi, aşa cum pretinde legenda că trebuie să aibă hipnotizatorii.

Îl privi ţintă pe băiat şi din câteva pase, numărând unu, doi, trei, patru, cinci, îl adormi, întinzându-l cu blândeţe De scândura caldă a podului. Îşi sărbători puterea voinţei cu o nouă doză şi turnă în strachină restul de lapte. Pisoii se repeziră să lichideze prieteneşte această ultimă porţie, în timp ce al doilea Emil lichida conţinutul sticluţei. „Drace! gândi. Va trebui

să aducem mai multă haleală!”

Acesta a fost ultimul gând al său fiindcă deodată alcoolul îi explodă în cap. Decise, nu el, un al doilea el, să-l lase acolo pe băiat, se afla în deplină siguranţă şi să se retragă până nu era prea târziu. Zeul beţivanilor îl ajută să coboare teafăr din pod fără să-şi rupă gâtul. Experţii porniţi întru recuperarea lui (îl lăsase pe Emil cel mic adormit), îl găsiră la mică distanţă de vizuina lor. Acum dormea şi Emil cel mare şi micul Emil. Dormea şi sticluţa cu „lapte fals”, tristă fiindcă era goală şi tot tristă ca o Afrodită goală, dacă această comparaţiune nu e deplasată. Îl transportară pe sus, era greu ca o bârnă de plumb. Şeful Charles fu gata să facă o criză de nervi, dar n-o făcu, aşa ceva nu este de demnitatea unui adevărat şef! încercă să nu se gândească ce gafe o fi făcut acolo Psihologul – pe care-l aprecia cum trebuie, trecând cu vederea micile lui slăbiciuni.

Dar Emil cel mic? Puştiul se trezi dimineaţa următoare în patul lui. Rămase ghemuit ca un pui de mută. Încercă să recapituleze întâmplările serii trecute. Mai

întâi, bănuiala că al doilea Emil ar fi încercat să-l otrăvească (precum marchiza pe conte, sau invers...), apoi decizia lui curajoasă de a se lăsa hipnotizat, privirea, vocea tărăgănată a celuilalt, mişcările mâinii sale... şi pe urmă, nimic!

Când se trezise? Cum ajunsese în patul său? Simţindu-se foarte vinovat, băiatul rămase multă vreme treaz fără a îndrăzni să se ridice. Până şi Şorban ordonă: – Emil! Sus! Ceaiul e gata!

cincizeci şi cinci

Emil renunţă să se mai simtă vinovat, alungă timiditatea, şi ziua se scurse, ca de obicei, fără mari neplăceri pentru el. Nimeni nu pusese întrebări stânjenitoare cu privire la aventurile sale din seara precedentă. Cu toate acestea enigma întoarcerii sale la beci rămânea intactă. Veni iarăşi seara.

— Dar pe tine cum te cheamă?

— Eu sunt şeful, răspunse şeful Charles, privindu-l de sus şi oarecum absent pe prichindelul din faţa sa.

— Şi câţi ani ai?

— Şefii n-au vârstă, Emil.

— Şi cu ce te ocupi?

— Şefii n-au o ocupaţie exactă. Ei conduc.

— Bine, bine, făcu repezit Emil, şi era amuzant şi caraghios să vezi cum se enervează un puşti de seama sa, îmi tot dai zor cu „şeful”. Înţeleg, acesta e numele adevărat, dar care e cel secret?

Întrebarea conţinea cel puţin două contradicţii, Charles le simţi. Şeful experţilor era un vanitos modest. Vanitos şi totuşi modest, un astfel de caracter e posibil atunci când modestiei şi vanităţii i se asociază şi inteligenţa.

— Foarte bine, Emil. Numele meu e Charles. Şeful Charles. Un nume purtat de multe din capetele ilustre ale lumii. Dar nu e acum momentul să-ţi predau lecţii de istorie – cu toate că o pot face. Pot să predau oricui lecţii de istorie: (Vanitatea, totuşi!) Tu spune-mi simplu Charles, dar nu uita că eu sunt şeful.

— Nu mă costă nimic, Charles, spuse Emil, urmărind cum şeful îşi aprinde, tacticos, cu mişcări moi o nouă ţigaretă, în acest timp cei patru pisoi, renunţând la

orice urmă de timiditate, se repeziseră la strachina de lut ars cu flori albe şi brâie tremurate, verzi. O strachină de să-pânţa probabil. Ranguri, titluri… Conte de Monte-Cristo. Duce de Kent Strachină de Săpânţa.

— O! Ai adus şi un pahar! se miră Emil. Nu era nevoie, eu am aici două.

— Însă acesta e din cristal, spuse Charles. M-am gândit că laptele are cu totul alt gust sorbit dintr-un pahar de cristal.

Lui Emil, fireşte nu-i trecuse una ca asta prin cap. Cea mai netă asemănare dintre el şi pisoi tocmai aici îşi avea rădăcina: le era indiferent din ce beau, numai să fie ce. 13 ar ochii mari şi întunecaţi ai şefului Charles, cu privire apăsătoare şi poate absentă, exercitară influenţa dorită asupra băiatului. Emil recunoscu, da, astăzi laptele pare să fie mai bun ca oricând. Datorită cristalului?

— Nu, e mai bun din două motive, spuse şeful Charles înşurubând în portţigaret o altă fumigenă. Laptele e mai bun datorită acestui cristal şi datorită mie. Un lapte adus de un şef e mai bun decât oricare alt lapte. Înţelegi?

— Nu tocmai, Charles. Ştiau vacile că azi tu vei fi lăptarul?

— Ce legătură are, Emil?

— Una directă, cum de nu înţelegi? Şeful Charles suflă fumul în sus Rămase cu privirea ridicată spre stelele ce se zăreau prin acoperişul stricat al şopronului.

Spiritul de observaţie aparţine, zice-se, mai ales copilăriei. Emil îl surprinsese nu o dată în poziţia asta pe Şorban, scrutând cerul de noapte. Matematicianul nu semăna cu şeful Charles şi totuşi... îi apropiau două trăsături comune: ambii fumau fără încetare (Şorban lulea, şeful Charles ţigară) şi amândoi studiau cu o fixitate puţin înfricoşătoare, cerul, infinitul. Şeful Charles gândea: „Mi-ar fi plăcut şi mie să am un băiat ca ăsta!”

— Ce ţi se pare interesant, Emil?

— Niciunul dintre ceilalţi care au adus lapte n-a fumat. Tu de ce fumezi?

— E singurul meu viciu. Ştii ce este un viciu?

— Da. Un defect.

Emil îşi şterse mustăcioara albă – acum ştia că nu trebuie să se trădeze că băuse

lapte, ce delict teribil! nu bănuia însă că se trădase chiar în cea dintâi seară.

— Ce ţi se pare interesant, Emil?

— Mie orice mi se pare interesant! îmi dăruieşti paharul ăsta de cristal?

— Nu, Emil. Cum te vei justifica în faţa celorlalţi? Dar îţi dau voie să-l spargi!

— Nu, merçi! Cum voi justifica eu cioburile? Cioburile de cristal?

— Ai dreptate, făcu Charles uimit. Nu-l sparge. Pune-l undeva. Sunt convins că te descurci. Cine este tatăl tău?

— Nu ştiu, Charles. Sau mă prefac a nu şti. Noi trebuie să ţinem tainele noastre, nu e aşa?

— Ai dreptate.

— Pot să-ţi spun totuşi că bunica mea avea o colecţie de cristaluri. O îngrijea doctorul A, nume fals bineînţeles. Când bunicii mele îi era tare rău, doctorul A mă punea să sparg de fiecare dată câte un cristal. Asta îi făcea bine, îi ridica sau îi scădea tensiunea. Bunica mea semăna cu o coţofană.

— Dar cu, cu cine seamăn, Emil?

— Tu?

— Da, eu. Ce te miri?

— Nu mă mai mir de nimic. Semeni cu Fatala Helga.

— Cu o femeie?

— Sigur! E frumoasă. Trebuie să plec. Cine vine mâine cu laptele?

cincizeci şi şase în seara următoare apăru iarăşi şeful Charles. Scurtă întrevederea cu Emil şi... rămase. Ascuns acolo, undeva. Către mijlocul nopţii matematicianul Şorban trebuia să-l schimbe la postul de gardă pe Hampel.

— No, mârâi acela, te-ai bârnit de somn?

— Mă priveşte, acriturâ, mârâi Şorban. Eliberează terenul!

— Aşa e scris, ripostă Hampel, urnindu-şi trupul ciolănos, e scris ca noi doi să ne mutăm din loc fălcile şi dinţii. Dar te asigur că eu îţi voi muta mai mulţi dinţi şi mai multe fălci! Ai tot dispreţul meu, şi întreaga ură, cabotinule!

— Dar pe cine nu urăşti tu, Hampel? întrebă Şorban, atârnându-şi luleaua la colţul gurii. Se scotoci prin buzunare, Nu găsi. Puse mâna pe umărul lui Hampel care

tocmai pleca.

— Ei, ce mai e?

— Nimic. Ai nişte chibrituri?

— Pentru tine, nu, făcu Hampel.

Şorban moţăia cu fruntea rezemată de măsuţă. Poate se prefăcea că a R dormi. Auzi paşi pe scară şi se prefăcu şi mai mult. Scara de la intrare, un om neîndemânatec, altfel ar fi procedat cu mai multă precauţiune, n-ar fi mutat din loc bolovanul acela de pe treapta a opta, dar nu era un neîndemânatec, n-avea de unde să ştie că piatra fusese pusă anume acolo. Nu era vina lui că se-mpiedicase. Dar poate o făcuse dinadins. Îşi făcea anunţată prezenţa, dinadins.

În beci toată lumea, cu excepţia lui Şorban şi a insului care sosea în vizită, se adâncise în somn adânc, fapt ce mă face să cred că fiinţa omenească e sau uşuratică sau se adaptează de minune cu orice situaţie, – sau curajul omului e nesfârşit.

Dormeau toţi, telefonista Cătapisică, alcătuită din linii şi segmente dulci. Telefonista Cătapisică. Delicată şi gingaşă. Poate, visând VOCEA de la capătul firului.

VOCEA. Dormeau Ordean, Hagea şi chiar Hampel. (Dar de ce „chiar”?) Dormea dus Emil. Deşteptătorul clăpăcea înainte. Dar el nu făcea parte din aleasa noastră tagmă omenească – desigur până la proba contrarie.

La postul de gardă lumina lămpii se scurgea în cercuri imperfecte. O lumină moartă ca pagina unui autor mort şi pe deasupra şi uitat. Contradicţie. O lumină, atâta timp cât e *vizibilă*…

— Salut, şefule, spuse şeful Charles, mai absent ca oricând, mai palid ca oricând şi semănând mai mult ca oricând cu Monte-Cristo. Nu te mai preface, ştiu că nu dormi!

— Niciodată nu mă prefac. Noi cei de la Cocotapâs nu ştim să ne prefacem. Te salut, Charles! Da, da, am zis Charles! Nu te mira.

— Nu mă mir, spuse şeful Charles. Noi, cei din breasla specialiştilor, nu ne mirăm.

În ochii întunecaţi ai celui ce semăna cu Edmond Dantes trecut de cea dintâi tinereţe, în ochii întunecaţi şi înguşti, sub sprâncenele alungite în tâmplă, se aprinse o lumină potolită. Nu mai părea atât de absent. Şorban aprecie licărirea aceea de

candelă pe cale de a se stinge. Şeful Charles trecu blând la contraatac.

— Şi eu ştiu totul despre voi. Sunteţi o echipă eminentă de specialişti, o echipă perfectă şi omogenă, în ciuda diferenţelor de vârste şi sexe. Am venit să vă propun pace şi alianţă.

— Charles, vorbi Şorban, atent dacă nu cumva convorbirea lor trezeşte rezonanţe în pivniţă. Şi eu ştiu despre voi totul…

Şeful Charles rămase în aşteptare, înalt, suplu, întunecat, dar binevoitor. Un bărbat frumos, şeful Charles.

Luleaua lui Şorban se stinsese. Culese un petec de hârtie şi-l puse deasupra lămpii, dar Charles scoase imediat o brichetă.

— E din aur, zise, despre brichetă, şi o aprinse.

— Mă întreb, făcu Şorban, în ce măsură focul unei brichete de aur diferă de a uneia din nichel? Şi îşi aprinse luleaua.

Privirea lui Charles deveni iarăşi vagă, pierdută, absentă. Acum semăna mai puţin cu Edmond Dantes după paişpe ani petrecuţi în fortăreaţa d’If. Avea privirea unui Mare cavaler absent. Straniu! Ambii

şefi aveau privirea Marilor cavaleri absenţi. Şuviţa de fum subţire a lulelei, de culoarea argintului vechi, un fir vag răsucit, se destrăma către tavan.

cincizeci şi şapte

— Bei o cafeluţă, Charles?

— Mulţumesc, nu. De altfel ştiu că nu aveţi cafea, spuse Charles, dar refuzul său era ca un fagure.

— Iar eu ştiu despre voi că nu aveţi în echipă o femeie. Glasul lui Şorban suna la fel de plăcut. Să nu ai o femeie în echipă, e o mare defecţiune, Charles!

— Sau, dimpotrivă, o izbândă, domnule!

— Prin urmare, nu-mi cunoşti numele, făcu matematicianul.

— Ba da. Tu eşti căpitanul Haag. Numele fals. Şi Charles e tot un nume fals. (Şorban depuse un efort să nu surâdă. Prin urmare, aşa, el ajunsese că fie considerat căpitanul Haag! Ce caraghioasă e lumea asta şi cât de caraghioasă ar fi, dacă n-ar fi atât de tragică!)

— Am comis o gafă? întrebă Charles. Nu tu eşti Haag? Şorban nu-i răspunse. Era convins că privirea absentă a lui Charles e

deosebit de pătrunzătoare! Facem un concurs între echipele noastre, căpitane? întrebă şeful Charles. Şi tot el răspunse – Nu facem. Îţi propun iarăşi colaborarea.

— Dar tu ştii bine Charles, că între doi mari hoţi nu poate fi vorba de o adevărată colaborare, ci doar de un lung şir de păcăleli şi minciuni.

Şeful Charles îşi înclină puţin figura obosită, prelungă, frumoasă, absentă, de Mare cavaler absent.

— Consider că te înşeli, zise. Studiind istoria, filosofiile, religiile, banditismul, am ajuns la concluzia, şi nimic şi nimeni nu mi-o poate clinti, că marile şi adevăratele prietenii s-au născut între oameni răi. Cum de nu ştii asta? Sau poate că nici măcar nu eşti un mare hoţ, un veritabil pirat? Poate că nu eşti măcar un mare om rău?

— Poate că sunt o stea explodată, îl cită Şorban pe Hampel, întrebându-se ce nume o fi primit acesta în „codul” echipei lui Charles.

— Nu, căpitane. Eşti un pod peste care trec patru capre mânate de o ciobăniţă desculţă.

— Posibil, acceptă Şorban, fără să se mai mire. Pufăi din lulea. Spuse: – O adevărată colaborare se poate baza numai pe sinceritate.

— Tocmai asta încercam să exprim. Noi suntem de forţe egale.

— Nu tocmai, Charles, îi contrazise matematicianul, mişcând lateral din lulea şi cu o mică nuanţă de superioritate cocotapâsâceascâ pe vârful nasului. Deocamdată „căpitanul Haag” se afla în avantaj. Voi aţi aflat de existenţa noastră datorită acelei imprudenţe, funda la gâtul pisicii. Se corectă: A PISICII. Oare Charles sesizase schimbarea de nuanţă? însă tu nu ştii cum am aflat despre tine şi despre oamenii tăi!

Marele cavaler absent, Charles, ripostă:

— N-am venit la tine pentru a schimba aluzii, căpitane! Nu-mi riscam pielea şi prestigiul doar pentru atâta. Nu degeaba îţi propun colaborare. Am venit la tine cu… Habar n-ai ce port sub această pelerină!

— Dacă e o armă, nu mă impresionează.

— Nu e vorba de arme, spuse Charles. Nu port, Vezi. Asta n-o ştiai despre mine.

— Nici Edmond Dantes nu purta, spuse nepăsător Şorban.

— Mi s-a vorbit despre asemănarea dintre mine şi întemniţatul din *Fortăreaţa* d'If. Dar... la fapte! Am adus o pictură a lui Hans Baldung Grien: Portretul Contelui Palatin. Dar e un fals. Mi-am dat seama cu mare regret şi cu mare întârziere.

Luleaua lui Şorban începuse a se răci, iar el de asemenea. Plăcerea acestei „ciocniri", pe care o aşteptase, îl moleşea.

— Nu sunt un expert în Baldung Grien şi nici măcar în Holbein cel Tânăr. Nici în Dürer. Nu pot suferi pictura.

— Exagerezi! Seniorul Halalaie, prietenul tău cel mai bun – vezi că ştiu! – a fost un mare iubitor al picturii şi ţi-a transmis această „slăbiciune". Ce folos, şi ce păcat că Halalaie na împrumutat de la tine stima pentru ştiinţă!

— Pentru infinit, îl corectă Şorban. Ai informaţii bune, dar incomplete, Charles. Halalaie se dădea în vânt după ştiinţe, studiase chimia, hidraulica şi totuşi, ciudat, nu intuia infinitul. Şorban trase un fum şi adăugă, trist: – Din păcate nici eu…

— Îţi propun să lăsăm la o parte, deocamdată, infinitul, zise liniştii şi absent, Charles, Marele cavaler absent. Eşti matematician – eu am venit la matematician. E vorba de un triunghi…

— Nici nu vreau să aud de triunghiuri!

Trăsăturile lui Charles se aspriră, fruntea i se aburi, o tristeţe rea îi inundă ochii, şi nu mai era un Mare cavaler absent. Însă Şorban, după izbucnirea sa împotriva triunghiurilor, redevenise un cavaler absent care trage din lulea. Şeful Charles vorbi: – Ai aflat de existenţa noastră datorită imprudenţei comise de George. Mustaţa de lapte pe buza lui Emil. În serile următoare te-ai pus să-l urmăreşti în taină pe băiat. Eşti foarte abil, căpitane Haag, însă te-am contracarat dându-le oamenilor mei dispoziţiile cuvenite, mă înţelegi? Lăsându-mă observat de tine, îmi completam şi eu datele cu privire la echipa ta şi, mai ales, în ceea ce te priveşte.

— Ce pasionant! Am ajuns pe panta unor sinceităţi lacrimogene?

— Inevitabil, căpitane. Să trecem peste asta. Îţi propun să dezlegăm împreună

şarada triunghiurilor. Ne aşteaptă bogăţia şi gloria sau moartea.

— Dacă e numai moartea – care ne aşteaptă? întrebă. Şorban.

— Şi moartea are partea ei de măreţie. Şi – de infinit. Nu?

— N-am idee. Încă n-am murit niciodată.

— Nu e sigur, Şorban! Dar, prefer să-ţi spun în continuare Haag. Căpitanul Haag. Nu te superi?

— Treci la subiect, Charles!

— Bine, căpitane! Fata isteaţă din echipa ta, noi îi zicem Domnişoara Isteaţă sau Fatala Helga, vezi cât sunt de sincer!

— Domnişoara care răspunde la telefon cu atâta siguranţă „Aici telefonista de serviciu!” şi care… greşesc?

— Mai departe!

— … A primit un mesaj telefonic destul de ciudat. Firul vostru e conectat cu al nostru şi desigur cu altele. Ştiai?

— Poate, dar nu-mi pasă.

Şeful Charles pierdu un sfert de minut pentru a-şi aprinde o ţigaretă, a câta? ambii şefi fumau neîncetat, cum remarcase şi

Emil.

— Nu te-a neliniştit ideea că suntem supravegheaţi?

— Dacă aş fi ţinut cu orice preţ să mă neliniştesc, aş fi găsit motive mai... solemne! Supravegheaţi telefonic? Noi? La ce bun? Cine să se ostenească? N-am avut decât vreo trei convorbiri întâmplătoare şi fără importanţă.

— Trei?

— Da, cred că trei.

— Deci, tot un triunghi. Nu prea eşti încântat să colaborezi cu mine, Haag! Cel puţin una dintre convorbiri n-a fost întâmplătoare. Cerea, corespondentul vostru ca punctul A din triunghi să fie înlocuit cu punctul B. Ce poate să însemne această inversare?

— De unde să ştiu eu? se miră Şorban, şi părea sincer. O glumă, o aiureală!

— Să analizăm aiureala împreună, vrei? Şeful Charles aşează în lumină Portretul Contelui Palatin şi scoase din buzunar o lupă. Se îndreptă din spate, trase adânc din ţigaretă şi redeveni un mare absent.

Ce făcu Şorban? Privi prin fum, în sus.

Ochii lui. Injectaţi îl fotografiară pe Charles.

— Noaptea e scurtă, murmură acesta, absent.

— Nu chiar atât de scurtă, replică Şorban şi laba domnului de la Cocotapâs se întinse către lupă, o piesă delicată, cu mâner de argint şi încrustaţii de chihlimbar. Poate că de o lupă asemănătoare se slujea Monte-Cristo, studiind harta globului Matematicianul Şorban descoperi imediat, fără ajutorul lui Charles, un A minuscul lângă ochiul drept al Contelui Palatin. De aici se insinua o linie ca firul de păianjen, ai fi zis că e un capriciu al lemnului urma lăsată în traversare de o fiinţă monocelulară, de n-ar fi fost atât de dreapta, prea dreaptă, coborând către gulerul alb al Palatinului: punctul B.

Şeful Charles care urmărea mişcările celuilalt „şef” zise: – Al treilea punct, C, se găseşte sub ciucurul auriu, sus pe basc. Îl vezi?

— Îl văd! spuse Şorban. Şi ce? O mare iritare mocnea în glasul calm, cum şi un mare incendiu posibil mocnea în mica vatră de jar a lulelei. Charles, absolut absent, îşi

scutură fumul ţigaretei pe jos, şi ce gândi Şorban? Poate că gândi: „Ce noroc că nu e chiţibuşarul Hampel de faţă! Că ar ieşi un scandal!”

Iar Şorban spuse (asta e sigur): – Un zdohnit de triunghi A-B-C! Lumea e plină de astfel de triunghiuri A-B-C! As putea să afirm că, în general, toate triunghiurile sunt triunghiuri A-B-C!

Şeful Charles îşi aprinse o altă ţigaretă. Era atât de absent încât devenise aproape invizibili. Avea buzele palide, un început de veştejire încolţise în ele. Nu mai era tânăr, şeful Charles. Zise:

— Eu cred că nu toate triunghiurile trebuie corectate. Nu pe toate punctul A trebuie inversat cu B.

Şorban nu dădu răspuns. Într-o mână încă mai ţinea lupa, în cealaltă luleaua, lupă şi lulea (sau pipă), dar nu semăna cu un mare detectiv în acţiune ci, mai curând, cu o morsă bătrână şi plictisită. Şeful Charles îl examina cu ochi melancolici şi grei, de prea multă veghe.

Zise: – Eu joc cinstit, atât cât poate să joace cinstit un hoţ. Se corectă imediat: Un

mare hoţ!

— Am să pun şi eu cărţile pe masă – replică Şorban, deşi nu văd la ce ne-ar folosi. Dar, se corectă şi el, pe loc: Nu chiar toate cărţile! Sub palmele sale grele, rurale (pe podul palmelor câteva pete maronii de cheratoză), foşni schiţa pe care Ordean notase locul unde se aflau la babord, tribord şi pe catarg (arbore...), personajele A, B, şi C, la un moment dat, şi copia desenului efectuat pe zid de către cea de-a cincea baionetă, din şnurul celor şapte baionete. Şorban compară triunghiurile.

Cele trei triunghiuri se completau unul pe celălalt.

Numai că A trebuia înlocuit cu B. Pe care din ele?

Şorban întrebă detaşat, foarte absent: – Ia spune, Charles, nu cumva tu eşti cea de-a şasea baionetă de pe şnurul celor şapte baionete?

Nu primi răspuns. Fie că şeful Charles nu avea chef să răspundă, fie din cauză că deodată... deodată, răsună un clinchet muzical, sacadat. Mica sferă argintie cobori din treaptă în treaptă, ajunse la postul de

gardă şi sclipi în lumina lămpii.

— Ce înseamnă asta?

— Nu ştiu, spuse Şorban. Nu ştiu *încă*...

— Nu te duci să vezi cine a aruncat-o?

— Nu mă mai duc. N-am să văd pe nimeni. E, poate, zeiţa nopţii şi a clarului de lună... Bănuiesc însă că e cineva care vrea să ne amintească despre perfecţiune. O sferă reprezintă perfecţiunea, dar mă întreb... mă întreb dacă nu cumva e o sugestie? Ce legătură poate fi între o sferă perfectă şi nişte triunghiuri inegale imperfecte?

Şorban ridică privirea şi acum, în faţa lui, nu se mai răsucea decât o spirală de fum. Venind, şeful Charles dăduse de ştire mişcând intenţionat bolovanul de pe scară. Mai existau şi alţi bolovani, aşezaţi anume, dar la plecare, paşii lui nu mai iscaseră măcar un sunet. Pe semne că aşa sosesc şi aşa se duc *baionetele*. Şeful Charles era acum cu adevărat un Mare cavaler absent.

cincizeci şi opt

După o noapte chinuitoare – şi totuşi, fericită noapte! – matematicianul Şorban aţipi. Se lumina de ziuă când deschise ochii.

Portretul Contelui Palatin (cu triunghiul invizibil, desenul lui Ordean), schiţa făcută de una dintre *baionete* precum şi o mare coală de hârtie, pe care matematicianul reunise triunghiurile, efectuase calculele, sinte-li. Ase totul, îl inversase pe A cu B şi trăsese cu o riglă un Iriunghiu definitiv... – toate dispăruseră!

Rămăsese sub lampă mica sferă argintie. Semn de victorie, semn de înfrângere?

Matematicianul încercă să recapituleze noaptea ce trecuse. Neverosimilă noapte! Dibui într-un loc ştiut numai de el o sticluţă pe care o dosise pentru cazuri de urgenţă. Scoase dopul, gustă şi rămase mirat. Pusese în ea vin, când colo descoperi că e rom! Totul rămâne o taină: cine înlocuise băutura? Dar şi romul e bun pentru cazuri deosebite. Se pare că acest caz deosebit chiar venise! Combină romul cu un rest de cafea (şeful Charles se înşelase în această privinţă, făcuseră rost între timp de cafea), aprinse luleaua şi aşteptă ca mintea să i se limpezească. Şi când aceasta se întâmplă, observă ceva.

Pe măsuţă, pe lemnul zgrunţuros al scândurii nejeluite, – un desen. Linia subţire şi fermă vorbea despre un creion bine ascuţit, iar aceste două elemente parcă-l trădau chiar pe Hampel.

Desenul, foarte simplu, redus la esenţă, reprezenta *Fortăreaţa inexpugnabilă*. Niciun fel de triunghiu nu încurca, nu complica, pe nicăieri, conturul *Fortăreţei*. Niciun fel de triunghiu A-B-C.

În schimb, peste întreaga schiţă, aceeaşi mână nervoasă, febrilă, totdeauna transpirată, trăsese două linii energice în formă de X. Un X mare peste întreaga *Fortăreaţă inexpugnabila*.

Aceste linii încercau să demonstreze, aşa interpretă matematicianul, că *Fortăreaţa* nu mai există, sau *nu va mai exista*. Aceste simple linii o desfiinţau.

Ce mesaj mai era şi acesta? Matematicianul se simţi foarte obosit.

„Oare am fost drogat?” se întrebă el. Când? De cine? Cu ce? începea să-i plesnească şi capul, îl simţea mare şi unsuros, ca butoiul cu petrol de la etajul doi al hotelului, noroc de romul acesta

neaşteptat, noroc că mai rămăsese cafea. Îşi mai pregăti un amestec exploziv şi, prinzând oarece puteri, domnul de la Cocotapâs merse să inspecteze pivniţa.

Nu văzu mare lucru, era întuneric, însă, ÎNSĂ, nu-i fu greu să constate că patul lui Plampel e gol. Unde e Hampel? Cine e? Cea de-a şaptea baionetă de pe şnur? Prin urmare Hampel plecase sau fugise, sau dezertase, fără a duce cu sine şi deşteptătorul (acesta continua să ticăie mai sâcâitor ca oricând) sau vreun alt obiect din cele pe care le meşterise cu ticăloasa lui migăloşenie. Hampel dispăruse, luând cu sine doar Portretul Contelui Palatin, cele două schiţe, şi o a treia schiţă ce cuprindea calculele lui Şorban şi *concluzia*.

Hampel dezertase. Ticălosul de Hampel. Îi lăsase cu un bărbat în minus. Şorban se întoarse la postul de gardă. Romul şi cafeaua îşi făceau iute efectul, dar tot atât de iute efectul se topea, lăsând loc unei moleşeli inexplicabile. Şorban o combătu cu o nouă doză de „explozibil", ce mai rămăsese din cafea turnă în sticlă peste romul de Jamaica şi cu sticla în mină, cu

picioarele grele ca plumbul, urcă scările.

Lumina dimineţii era tăioasă ca brizanţii ce ameninţau întruna nava căpitanului Haag. Lumina aceea aspră îi frân-se pentru o clipă ochii. După ce ochii lui veşnic injectaţi se mai obişnuiră cu această situaţie, ce observă el? observă cei patru pisoi, urmaşii „flăcării cu patru picioare şi o coadă" zbenguindu-se în prima rază a soarelui, printre ramurile nucului prăbuşit – nucul aproape că murise – şi în mintea lui Şorban se produse o înlănţuire logică, dar ce logică încurcată! între cea dintâi apariţie a PISICII, şi momentul prezent, fuga sau dezertarea lui Hampel.

Totul rămâne învăluit în taină, gândi. Şi pentru a o risipi, accentuând-o totuşi, duse sticla la gură. Ştia din experienţă că în prima fază mintea i se limpezea, iar el voia acum, cu orice preţ, *să înţeleagă*. Romul era dulceag ca viaţa amară, cafeaua amară ca viaţa dulceagă, iar amestecul greţos – totuşi sorbi adânc, ce contează că mai târziu are = a-l doară şi mai rău capul, dacă acum *va înţelege*?!

Cei patru pisoi înaintaseră împreună cu

lumina soarelui, acum ieşiseră de sub nucul căzut, Şorban trecu printre ei, nu se speriară, poate îl recunoşteau, şi matematicianul urcă până la pârâul colcăind de raci, de unde se deschidea o privelişte măreaţă (dacă pot să existe astfel de privelişti în perioada MARILOR DEZASTRE!).

Îşi plimbă cu încetineală, ca un degustător vizual privirea pe deasupra fluviului romantic, dar nepăsător, până ce ochii i se opriră chiar pe *Fortăreaţa inexpugnabilă*, mai ne-păsătoare decât fluviul şi mai eternă şi mai inexpugnabilă ca oricine!! Şorban detestă construcţia aia. Ridicată de oameni pentru a inspira teamă oamenilor, o urî din tot sufletul, dar o şi invidie, EL era atât de slab şi perisabil, EA, atât de veşnică şi de invincibilă!

Resentimentul acesta ciur, atât de rar la un om ca el, nu estompă luciditatea şi acuitatea câştigate datorită „amestecului”, îşi potrivi ochelarii, puse foc la lulea şi studie pe îndelete *Fortăreaţa*. Niciun fel de triunghiu – de uncie triunghiuri pe o *Fortăreaţă inexpugnabilă*? Niciun fel de

A-B-C. Totul fusese un vis, o înlănţuire de închipuiri! O aiureală.

Nu chiar totul. Nu fusese chiar o aiureală.

Acum efectul băuturii se făcea simţit din ce în ce, în sens invers, luciditatea scădea vertiginos, şi fără îndoială, datorită „amestecului” Şorban crezu dintr-odată că *vede* triunghiul! Căscă ochii şi-l văzu şi mai bine – fără îndoială era beat!

Fortăreaţa inexpugnabilă de pe fluviul cel nepăsător, invincibila, eterna *Fortăreaţă*, se defalca lent, într-o linişte absolută, ridicându-se în trei direcţii diferite, trei traiectorii ce luau parcă forma triunghiului definitiv, calculat şi schiţa de el, de Şorban, matematicianul.

cincizeci şi nouă

Bubuitura, enormă, veni din urmă şi zgudui pământul. Li trezi pe toţi cei din pivniţă. Îşi scoase nasul şi fricosul Ordean. Îl văzură pe domnul de la Cocotapâs sus pe colină… Le făcu semn cu braţele să urce.

Printre ei şi Hampel.

— Eşti aici, Hampel?

— Da’ unde ai vrea să fiu?

— Cine lipseşte? strigă Şorban. Unde e telefonista? Se priviră miraţi. Chiar! Unde putea să fie „telefonista de serviciu?”

Emil crezu că e necesar să-şi dea el importanţă.

— Patul lui tanti Cătapisică e gol… cred că a părăsit de multă vreme pivniţa…

Pe neaşteptate Hampel, Hampel cel laş, Hampel cel rău, omorâtorul de pisici, se aşează în iarbă cuprins de slăbiciune, îşi cuprinse obrajii în palmă.

— Fata aceea, murmură el. Fata aceea! … Nu făcea parte din rolul ei…

Nimeni nu înţelese bâiguiala lui jalnică.

Departe, undeva, răsună o împuşcătură. Se auzi glon-teie şuierând, apropiindu-se… Glontele acela de mare calibru, poate glonte de mitralieră, parcurse o mare distanţă, intră în pantă coborâtoare, pierzându-şi din ce în ce puterea. Dar se întâmplă un lucru imprevizibil: proiectilul izbi bolovanul alături de care stătea Hampel. Ricoşa, printr-o lege inexplicabilă a balisticii prinse o nouă energie, mişcarea haotică în jurul axului îl făcea fosforescent în plină zi…

Şi astfel, schimbându-şi direcţia,

glontele acela uriaş sfărâmă tâmpla.

Tâmpla lui Kampel.

Acesta gemu înăbuşit. Izbuti să mai bolborosească: – … era rândul meu să mor, însă fata aceea!… Doamna Moarte n-a uitat că îmi venise rândul, şi iată!… Domnule Şorban… te rog, dumneata care le ştii pe toate… învaţă-mă cum se moare!

şaizeci

Acesta a fost sfârşitul definitiv a *Fortăreţei inexpugnabile*.

A fost una dintre victoriile omului asupra*forţă reţelor*. Omul e liber liber şi mândru de a fi liber, şi detestă de la natura lui independentă *fortăreţele*. Cu cât se vor prăbuşi mai multe fortăreţe, cu atât mai puternic va fi omul. El nu-şi datorează puterea fortăreţelor, ci minţii şi libertăţii ce ţi-o dă absenţa fortăreţelor inexpugnabile!

Pentru a fi risipită acea hidoasă cetate ce împrăştia moartea şi împiedica înaintarea regimentelor române, au fost trimise două echipe două „comando”-uri, cel al lui Şorban, ai lui Harripel, al telefonistei Cătapisică… Emil se nimerise din întâmplare acolo… Pentru a fi o certitudine,

o a doua echipă, a şefului Charles, a oamenilor săi, trebuia să sprijine, să înlocuiască prima echipă, în caz că se întâmpla ceva neprevăzut.

După ani de zile, într-o discuţie, generalul-locotenent S. îl chestiona r. E Şorban.

— Domnule Am informaţii că ai fost în oraş şi chiar ai şi colaborat… Cum a sărit în aer *Fortăreţea* de pe fluviu? Au fost ăia imprudenţi cu muniţia? Ori s-au sinucis? Ori…?

Matematicianul ridică clin umeri şi dădu foc la lulea. Fumul urcă liniştit printre arbori. Bătrânul militar se opri şi-şi scoase pipa scurtă dintre dinţi.

— Ei, dragă Şorban, mă lămureşti sau nu?

— Încerc, încerc… dar nu mă zori, te rog. Iată, am fost trimişi acolo mai mulţi indivizi, fiecare cu pregătire anumită, unul artificier, altul machieur, altul ţintaş…

— Hm, hm! Pe câte ştiu eu, nu eşti nici ţintaş, nici artificier!

12SfereU i» fi» it» lui

— Nu… din păcate! Sunt doar un biet

matematician! Dar cineva a prevăzut că se va ivi o măruntă enigmă de matematică… de trigonometrie mai precis.

— Trigonometrie, zici? Să te cred?

— Cum doreşti, generale.

— Dar în afară de echipa din care făceai parte, a celuilalt, aşa-zisul „şef Charles”, s-au mai perindat prin pivniţa voastră macabră şi alţii, vezi că am şi eu antenele mele!

— S-au perindat, ai perfectă dreptate, îngână Şorban, gândindu-se la Manon-Tigroaica, la Mohândra, la Cezar Stuppa… Privi împrejur. Mai rămăseseră arbori în picioare, majoritatea zăceau spintecaţi de explozii, de schije. Ce rană urâtă poate face o schijă în trunchiul unui copac. Dar în trupul unui om!

— Iată, generale, nu ştiu chiar totul, din păcate. Rolul meu a fost mie, a trebuit să rezolv o enigmă de trigonometrie. Am rezolvat-o, întări cu mândrie Şorban. Enigma triunghiului A-B-C. La atâta s-a redus contribuţia mea. Pe câte înţeleg, acolo trebuiau plasate explozivele, pentru ca *Fortăreaţa* să se facă praf şi pulbere.

— Aha! Vrei să-mi spui că tu ai plasat explozibilul)

— Da’ de unde!

— Cine, atunci?

— O fată deşteaptă şi frumoasă, telefonista Cătapisică.

— Un nume neverosimil, bombăni militarul.

— De acord. Aşa i se zicea. Cred că nu era numele ei adevărat, dar ce să fac, matematica nu e chiar atotputernică, aşa cum aş vrea eu să cred câteodată. Nu pot să aflu chiar totul, cu ajutorul algebrei, trigonometriei, ecuaţiilor.

— Toţi cei ce şi-au găsit refugiul acolo în pivniţă – refugiu e un fel de a zice – nu se ascundeau de fapt! Cu toţii – oameni de acţiune!

Dar cine fusese telefonista Cătapisică? Cine au fost ceilalţi?

Şi – în sfârşit – cine şi ce rol jucase „flacăra cu patru picioare şi o coadă”? O pisică. Pisica. PISICA.

Dar, în fond, ce este o pisică?

Calculele – chiar şi cele ale matematicianului Şorban – nu răspund

acestei întrebări. Încă nu avem răspuns pentru toate întrebările. Dar le vom avea, desigur… curând, curând!

Şi, pentru a merge până la capăt, matematicianul Şorban se întrebă: „Dar cine sunt eu?”

Adia un vânt călduţ, înmiresmat. Ai fi spus că e primăvară – şi chiar poate că era primăvară!

Înaintau printre arborii semeţi, doi bărbaţi trecuţi de prima tinereţe, dar şi de a doua, – să zicem. Fumau întristaţi, fără motiv – sau cu motiv te pomeneşti? De fapt, venise toamna sau primăvara?

— Pentru un savant de talia dumitale, n-ar fi greu!

— Îmi e foarte greu, Grigore! (Numele generalului.) Mă simt ca venit de pe front, eu care n-am făcut armata din motive de platfus. Pe la noi, se zice – fetele îi privesc cu mare rezervă pe bărbaţii care n-au făcut armata. Mă întreb, de ce oare?

— Azi vorbeşti mai mult ca oricând, savantule!

— Ei, da! Astăzi am poftă de cuvinte… poftă de mâncare şi chiar îmi este şi sete!

Ruşine să-mi fie! Ce ai zice de o vadră de vin rubiniu?

— Cu pesmeţi săraţi şi peşte fript proaspăt!

— Savanţii nu sunt niciodată gurmanzi!

— Cine a spus-o? Nu cu! După toate prin care am trecut, aş merita un ospăţ pe cinste!

— Da! Te chiar invit! Ce preferi, un vin de Lechinţa, sau unul mai modest, „Dealurile Bujorului” spre pildă?

— N-am idee! Cred că acum orice vin e bun!

— Să ne bucurăm că trăim, că prindem această clipă! Să ne amintim de cei care nu mai sunt printre noi!

— Şi care e taina ce te apasă?

— O taină Prea mult spus! Hm! Un matematician nu se ocupă de probleme minore, precum cercurile, triunghiurile (Şorban avu o tresărire).

— O taină pentru un om ce investighează deja sferele infinitului!

Şorban îşi ascunse tulburarea, iuţind paşii.

„Atâţia oameni… atâţia arbori au pierii!

Parcă a rămas pustiu pământul!... Cine şi când va mai reuşi să răsădească bucuria prin deserturi?

sfârşit?

Lector: VIORICA MARII Tehnoredactor: GHEORGHE SANDU Corector: MARIA BUZURA

Apărut: 1990. Tun de tipar: 19.11.1990. Comanda nr. 3130. Coli de tipar: 11, 5. Hârtie: velină 70 g/m². Format 54X84/16.

Tiparul executat sub comanda nr. 64 la ÎNTREPRIN-DEREA POLIGRAFICA CLUJ, B-dul 22 Decembrie nr. 146, România